

Begroting 2019

incl. meerjarenramingen 2020-2022

Postbus 2000
3760 CA Soest

Bezoekadres Raadhuisplein 1
Telefax (035) 609 36 89
Telefoon (035) 609 34 11
Internet www.soest.nl
E-mail postbus2000@soest.nl

INHOUDSOPGAVE

LEESWIJZER	2
HOOFDSTUK 1 – BESTUURLIJKE INLEIDING	4
HOOFDSTUK 2 – FINANCIËLE POSITIE EN VOORSTELLEN NIEUW BELEID.....	9
2.1 BELEIDSINTENSIVERINGEN EN FINANCIËEL MEERJAREN-PERSPECTIEF.....	9
2.2 FINANCIËLE UITGANGSPUNTEN 2019 – 2022.....	11
2.3 VOORTGANG LOPENDE TAAKSTELLINGEN	11
2.4 DE STAND EN HET VERLOOP VAN DE RESERVES EN VOORZIENINGEN	13
2.5 RICHTLIJNEN TOEZICHTHOUDER PROVINCIE UTRECHT	14
HOOFDSTUK 3 – BELEIDSBEGROTING	16
3.1. PROGRAMMA’S.....	16
PROGRAMMA 1 – VEILIGHEID.....	16
PROGRAMMA 2 – VERKEER EN VERVOER	24
PROGRAMMA 3 – ECONOMIE.....	33
PROGRAMMA 4 – NATUUR EN MILIEU	38
PROGRAMMA 5 – WONEN EN RUIMTELIJKE ORDENING.....	50
PROGRAMMA 6 – ONDERWIJS.....	64
PROGRAMMA 7 – ZORG EN WELZIJN	69
PROGRAMMA 8 – SPORT, RECREATIE, KUNST EN CULTUUR	77
PROGRAMMA 9 – BESTUURLIJKE TAKEN.....	87
OVERHEAD.....	99
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	101
3.2. PARAGRAFEN	104
A WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	104
B FINANCIERING	110
C BEDRIJFSVOERING	116
D ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN, INCLUSIEF INVESTERINGSOVERZICHT	122
E VERBONDEN PARTIJEN.....	135
F GRONDBELEID	151
G LOKALE HEFFINGEN	162
HOOFDSTUK 4 – BIJLAGEN	178
4.1 RECAPITULATIESTAAT	179
4.2 OVERZICHT PROGRAMMA’S PRODUCTEN EN PORTEFEUILLEHOUDERS	181
4.3 KERNGEGEVENS	183
4.4 OVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN INCLUSIEF TOELICHTING	184
4.5 OVERZICHT MUTATIES RESERVES EN VOORZIENINGEN.....	189
4.6 OVERZICHT GERAAMDE INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	190
4.7 OVERZICHT SUBSIDIES	191
4.8 UITVOERINGSINFORMATIE (GEBASEERD OP TAAKVELDEN)	192
4.9 SUGGESTIELIJST RAAD KADERDISCUSSIONOTA	193

LEESWIJZER

In deze leeswijzer beschrijven wij de opbouw van de begroting 2019, inclusief de meerjarenramingen voor 2020-2022. Peildatum tekst: de datum van aanbidding aan de gemeenteraad (28/9) is voor de toepassing van toekomstige of verleden tijd leidend.

Hoofdstuk 1 is de **bestuurlijke inleiding** met een terugblik op de afgelopen periode

In **hoofdstuk 2** aandacht voor de **financiële positie** en **voorstellen nieuw beleid** met onder andere:

- Beleidsintensiveringen inclusief financieel meerjarenperspectief (§2.1)
- Financiële uitgangspunten (§2.2)
- Voortgang lopende taakstellingen (§2.3)

Hoofdstuk 3 wordt gevormd door de **beleidsbegroting**, bestaande uit het programmaplan (de programma's §3.1) en de paragrafen (§3.2).

In het **programmaplan** wordt per programma expliciet ingegaan op de maatschappelijke effecten en de wijze waarop ernaar wordt gestreefd die effecten te verwezenlijken. Per programma worden vijf onderdelen toegelicht:

- A. *Omschrijving van het programma*
Korte beschrijving van het programma, de producten (met de verantwoordelijke portefeuillehouder) en een overzicht van de relevante beleidsdocumenten.
- B. *Belangrijkste (beleidsmatige) thema's en accenten*
Samenvatting van de belangrijkste activiteiten, ontwikkelingen en bestuurlijke aandachtsgebieden in 2019.
- C. *Doelstellingen (1^e W-vraag) en activiteiten (2^e W-vraag)*
Dit onderdeel beschrijft per product of thema de 1^e W-vraag (Wat willen we bereiken?) en de 2^e W-vraag (Wat gaan we daarvoor doen?); oftewel de doelstellingen en de te ondernemen activiteiten. Zo is voor de lezer direct het verband tussen beide vragen helder. De aanbevelingen van de raads werkgroepen 'vernieuwing 1^e W-vraag' (april 2012) zijn ook in deze begroting 1-op-1 overgenomen, dan wel als richtinggevend voor de uitwerking aangehouden.
- D. *Wat mag het kosten (3^e W-vraag)*
Hier worden de uitgaven en inkomsten weergegeven. Ook worden verschillen tussen de begroting 2019 en 2018 toegelicht. De raad wijst middelen toe op het niveau van de programmatotalen.
- E. *Risicoparaagraaf*
Hier worden per programma de bestuurlijk relevante risico's weergegeven. De risico's worden daarnaast als geheel samengebracht in paragraaf A (weerstandsvermogen en risicomanagement).

Na programma 9 zijn afzonderlijk de 'Overhead' en 'Algemene dekkingsmiddelen' opgenomen.

De in het 'Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV)' voorgeschreven **paragrafen** geven aanvullende informatie over bijvoorbeeld beleidsuitgangspunten voor beheersmatige activiteiten en lokale heffingen en geven een dwarsdoorsnede van de baten en lasten in de begroting. De paragrafen maken ook inzichtelijk hoe we deze belangrijke zaken borgen in onze bedrijfsvoering.

Hoofdstuk 4 bevat een aantal (vooral cijfermatige) **bijlagen**.

In deze begroting worden bedragen veelal afgerond op € 1.000. Hierdoor kan het voorkomen dat de som der delen van de vermelde totalen afwijkt.

Hoofdstuk 1 – Bestuurlijke inleiding

1.1 Aanbieding

Hierbij bieden wij u de programmabegroting 2019-2022 van de gemeente Soest aan, de eerste begroting in de nieuwe raadsperiode.

Bij de kaderdiscussienota 2019 hebben we u gevraagd om een richting mee te geven voor de begroting 2019. Uit de beraadslagingen hebben we de conclusie getrokken dat u ons groen licht geeft om de hoge ambities uit het coalitieakkoord te vertalen naar de begroting 2019. Wel gaf u aan dat voor een aantal voorgestelde budgetverhogingen een nadere onderbouwing nodig is. Deze en andere suggesties hebben we waar mogelijk in de voorliggende begroting overgenomen¹.

In deze bestuurlijke inleiding schetsen we hoe we in de voorliggende begroting invulling hebben gegeven aan het coalitieakkoord en de richting die u meegaf bij de behandeling van de kaderdiscussienota.

1.2 Duurzaam en daadkrachtig

Bij de opstelling van de begroting hebben we ons laten inspireren door de motto's uit het coalitieakkoord: duurzaam en daadkrachtig.

De term duurzaam reserveren we zeker niet alleen voor het thema milieu, maar achten wij van toepassing op alle gemeentelijke beleidsterreinen. Duurzaam betekent ook dat we onze beleidskeuzes gedegen voorbereiden. Voor een aantal complexe dossiers kunnen we u daarom nog geen concrete keuzes voorleggen, maar moeten we het onderwerp eerst in de steigers zetten. Veelal is meer (voor)onderzoek noodzakelijk, zowel gericht op verdieping (inhoud) als verbreding (zijn alle relevante beleidsterreinen in beeld?).

Tegelijkertijd tonen we ook daadkracht. Waar in de voorgaande periode het participatietraject al op zorgvuldige wijze is doorlopen en voldoende informatie heeft opgeleverd, is de tijd rijp om besluiten te nemen en knopen door te hakken. Niet voor niets hebben we u, gelijktijdig met de behandeling van de kaderdiscussienota, budgetten gevraagd om nog in het lopende jaar onderzoeken te starten op het gebied van duurzaamheid, het Dalweggebied, de gewenste nieuwe sporthal en het masterplan Wonen. Begin 2019 verwachten we over de uitkomsten te kunnen beschikken.

1.3 Thematische toelichting

De indeling van onze begroting in negen vaste programma's is sinds 2002 niet wezenlijk veranderd. Deze vastomlijnde structuur past steeds minder in de wereld van nu, waarin vraagstukken nauw met elkaar zijn verweven. Onderwerpen als het sociaal domein, duurzaamheid, de omgevingsvisie en sport maken dit direct duidelijk. Deze vervlechting vergt een ontkokerde, integrale sturing, zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau.

In samenspraak met uw raad willen we de mogelijkheden bezien hoe ons planning- en controlinstrumentarium hierop kunnen aanpassen.

In aansluiting op het coalitieakkoord kiezen we daarom in deze inleiding voor een thematische benadering om de belangrijkste punten uit deze begroting toe te lichten. We starten met de hoog geprioriteerde thema's uit het coalitieakkoord: duurzaamheid en het Dalweggebied. Gelet op de beraadslagingen bij de kaderdiscussienota voegen we daar graag ook het sociaal domein aan toe.

1.3.1 Duurzaamheid

In het coalitieakkoord is afgesproken dat duurzaamheid hoge prioriteit krijgt in de komende periode. Naast een impuls op het gebied van groen, biodiversiteit en klimaatadaptatie zal voornamelijk de energietransitie en grondstoffenbeleid in versnelling moeten komen. Hiertoe zal ons huidige GDP (gemeentelijk

¹ Zie voor de lijst van suggesties bijlage 4.9.

duurzaamheidsplan) aangescherpt worden. De voorbereidingen hiervoor vinden nog dit jaar plaats. Hierbij betrekken we ook de aanbevelingen uit het dit najaar te verwachten rapport van de rekenkamercommissie.

Energietransitie vormt een enorme uitdaging. Het huidige GDP biedt voldoende basis, maar mist mensen en middelen om de doelen waar te kunnen maken. Willen we een versnelling realiseren, zullen we als gemeente een sterkere rol moeten pakken. Onze partners zijn goed bezig, maar vooralsnog boeken we onvoldoende resultaat. Met hen zullen we een taskforce vormen die sturing geeft aan een nog samen te ontwikkelen (uitvoerings)programma. Gericht aan de slag om concrete resultaten te boeken die zichtbaar bijdragen aan onze plek op CO₂-ladder.

Een uitdaging ligt ook bij het afvalstoffenbeleid. We lopen achter bij het realiseren van de (landelijke) doelstelling ten aanzien van de reductie van de hoeveelheid restafval. In 2019 bereiden we daarom nadere maatregelen voor.

Voor onze waterhuishouding en riolering vertalen we de regionale klimaatstresstest klimaatadaptatie (lokale wateroverlast, droogte, hittestress) in een lokaal adaptatieplan.

Hoewel we niet vooruit willen lopen op de planvorming en de daaropvolgende besluitvorming is het wel duidelijk dat onze ambities meer ambtelijke capaciteit en een hoger budget vergen. In de begroting hebben we daarom rekening gehouden met een formatie-uitbreiding van 2 fte's en hogere uitvoeringsbudgetten.

1.3.2 Dalweggebied

Begin 2019 verwachten we de oplevering van de haalbaarheidsstudie Dalweggebied. Deze studie moet inzicht bieden in de kansen die dit gebied kan bieden voor wonen, besturen, cultuur en sport.

Onderdeel van deze verkenning vormt ook het gemeentehuis en de mogelijkheden voor de ontwikkeling naar een huis van de samenleving. Daarbij zal ook onze ambitie ten aanzien van de verduurzaming van het gebouw worden betrokken.

Ten aanzien van de huisvesting van het gemeentelijke personeel benadrukken we nog eens het belang van urgentie. We willen daarom ook in beeld brengen welke maatregelen al op korte termijn mogelijk zijn.

1.3.3 Sociaal domein

Het sociaal domein gaat over de zorg voor mensen. Toch is er ook aandacht nodig voor het systeem van waaruit we die zorg organiseren. We bevinden ons nog volop in de fase van transformatie van het sociaal domein. In dit proces zoeken we steeds naar evenwicht tussen zelfredzaamheid die we van inwoners kunnen vragen en de zorg en ondersteuning die we aan onze inwoners willen bieden.

Door de doorontwikkeling van monitorsystemen krijgen we steeds meer begrip van het sociaal domein en daarmee een steeds betere grip op het sociaal domein. Wij denken dat de transformatie een belangrijke bijdrage kan bieden voor de oplossing van de toenemende financiële druk op de beschikbare budgetten. We achten het reëel om vast te houden aan het uitgangspunt dat tekorten binnen het sociaal domein worden opgevangen. Wel verwachten we dat we, net als in 2018, een beroep moeten doen op de egaliseringsreserve Sociaal domein, waarvan we overigens op dit moment niet met zekerheid kunnen stellen of deze daarvoor toereikend is.

We streven ernaar om u bij de kadernota 2020 een integraal financieel beeld te kunnen schetsen over de uitgavenontwikkeling binnen het sociaal domein en de eventueel noodzakelijke maatregelen die we moeten treffen om binnen de vastgestelde financiële kaders te kunnen blijven.

Voor het project Smitsveen, waarvoor in de vorige periode een budget van € 1,5 miljoen beschikbaar is gesteld, willen we meer focus leggen op de vraag of de voorgenomen activiteiten voldoende bijdragen aan de gestelde doelen.

1.3.4 Participatie en bestuurlijke vernieuwing

Bij de participatie gaan we uit van een vernieuwende bestuursstijl: we organiseren betrokkenheid aan de voorkant, op een uitnodigende en persoonlijke wijze, dicht bij de samenleving en dicht bij de raad.

Specifieke aandacht willen we geven aan onze jongeren. We willen hen meer betrekken bij het gemeentelijk domein. Dit zou bijvoorbeeld kunnen bij het opstellen van bestemmingsplannen, een suggestie die u ons bij de kaderdiscussienota meegaf.

In 2019 willen we verkennen hoe we uitvoering kunnen geven aan het right to challenge, of wat ons betreft, het recht om uit te dagen.

Ook willen we verdergaan met het stimuleren en faciliteren van burgerinitiatieven. Dit brengt wel consequenties met zich mee voor onze rollen, houding en gedrag. Met het oog op deze ontwikkelingen achten wij het minimaal noodzakelijk om de functie van verbindelaar structureel in onze formatie op te nemen.

1.3.5 Sport

In het eerste kwartaal van 2019 verwachten wij het haalbaarheidsonderzoek voor de beoogde nieuwe sporthal aan de Dalweg ter besluitvorming te kunnen voorleggen aan uw raad. Voor verdere planvorming ramen we in de begroting een voorbereidingskrediet. Hierbij betrekken we ook de noodzaak van een extra gymzaal in Overhees.

In het tweede halfjaar 2019 willen we starten met de renovatie van de sportparken aan de Bosstraat. Wel zoeken we nog naar oplossingen voor de verkeersproblematiek.

De ondersteuning van voetbalvereniging Vliegdorp continueren we tot en met het jaar 2022.

In nauw overleg met de sportverenigingen en de Sportfederatie zullen we, naast de al genoemde onderwerpen, verder in gesprek gaan over:

- een veilig sportklimaat;
- het (verder) stimuleren van het beweeg- en sportgedrag van de jeugd;
- het stimuleren van bewegen en sporten in de openbare ruimte;
- het rookvrij maken van sportvelden;
- het evalueren van het nieuwe tariefstelsel dat in 2015 is ingevoerd;
- het nog niet ingevulde resterende bezuinigingsbedrag van € 100.000.

Om al deze ontwikkelingen in goede banen te leiden is het noodzakelijk om voor een periode van ten minste twee jaar extra ambtelijke capaciteit aan te trekken.

1.3.6 Groene ambitie

Onze groene ambities reiken verder dan het nog in de vorige raadsperiode vastgestelde Landschaps- en natuurontwikkelingsplan 2019-2024 (LOP). Vanaf het jaar 2020 hebben we hiervoor, boven op de hogere budgetten voortvloeiende uit het LOP, extra middelen in de begroting geraamd. Daarnaast zetten we in op versterking van onze biodiversiteit. Daarvoor stellen we in 2020 een plan op. We zien hierbij kansen om samen te werken met onze bewoners en organisaties.

Conform het coalitieakkoord stellen we u in de begroting voor om de nog resterende taakstelling op het openbaar groen te schrappen.

In 2019 sluiten wij ons, vooralsnog voor een periode van twee jaar, aan bij het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, een samenwerkingsverband tussen gemeenten, terreineigenaren en ondernemers op de Utrechtse Heuvelrug en de provincie Utrecht. In 2020 willen we de samenwerking evalueren en bezien of en in hoeverre een structurele bijdrage gewenst is.

1.3.7 Ruimtelijke ontwikkeling

In het masterplan Wonen verkennen we welke woningbouwlocaties te ontwikkelen zijn, welke doelgroepen er het beste passen en welke sturingsmogelijkheden we als overheid hebben om dat wat we willen ook te bereiken. Hierbij betrekken we ook de opgave om de komende jaren 200 woningen in de sociale sector toe te voegen; een opgave waarvan we op voorhand weten dat het veel moeite en inspanningen zal kosten om deze te realiseren.

Samen met de verkenning van het Dalweggebied ontstaat een realistisch beeld van de verschillende ruimtelijke oplossingen binnen de rode contour. De verkenningen zijn daarmee een belangrijk vertrekpunt voor de integrale omgevingsvisie. In deze visie geven we samen met onze inwoners en andere betrokkenen nader gestalte aan een groene, vitale en duurzame gemeente.

De komende jaren werken we verder aan het uitvoeren van het plan van aanpak 'Soest Omgevingswetproof'. Hiervoor zijn nu de benodigde middelen in de begroting geraamd. Een belangrijke pijler is de omgevingsvisie. Samen met onze inwoners en bedrijven willen we een antwoord verkrijgen op de vraag: wat voor gemeente wil Soest zijn? Andere pijlers zijn de voorbereiding van het Omgevingsplan, anders werken en digitalisering.

1.3.8 Onderwijs

In de komende jaren werken we aan de uitvoering van het vastgestelde integraal onderwijshuisvestingsplan. Hiervoor zijn middelen gereserveerd in de reserve accommodatiebeleid. Door de groei van Soesterberg staan wij hier voor een uitdaging qua onderwijsruimte. Naast de bestaande huisvestingsopgave zien we dat er toenemende druk ontstaat op de beschikbare ruimte voor bewegingsonderwijs. Dit wordt onder andere veroorzaakt door nieuwe landelijke wetgeving. Wij brengen de consequenties van deze ontwikkelingen in 2019 nader in kaart.

In 2019 willen wij verder grip krijgen op de stijgende kosten van het leerlingenvervoer en dit in samenhang bezien.

1.3.9 Veiligheid

We zien dat de jongerenoverlast fors is afgenomen. Dit resultaat is bereikt door de inzet van de jeugdboa's, politie en jongerenwerk. Op dit moment worden de kosten van de jeugdboa's gedekt uit tijdelijke middelen. Gelet op de goede resultaten willen we in 2019 de mogelijkheden bezien of we de tijdelijke capaciteit structureel kunnen maken.

In 2019 willen we een stevige impuls geven aan het Bibob-beleid. De wet Bibob is een belangrijk instrument in de bestrijding van ondermijning, een van de thema's die binnen veiligheid een steeds grotere plaats innemen. Daarnaast dienen zich ook (ten dele) nieuwe thema's aan, zoals de aanpak van verwarde personen, radicalisering, georganiseerde criminaliteit en de uitvoering van de nieuwe wet Woonoverlast.

Om al deze ontwikkelingen het hoofd te bieden is het noodzakelijk om de ambtelijke capaciteit uit te breiden. In de begroting hebben we daarom rekening gehouden met de uitbreiding van de formatie met 1 fte.

1.3.10 Verkeersveiligheid en fietspaden

In 2019 inventariseren we met een quickscan de mogelijkheden voor de uitbreiding van ons fietspadennet. Voor enkele projecten, zoals de aanleg van de fietsverbinding Soest-Soesterberg en de fietsverbinding Soest-Hilversum is de financiering opgenomen in het project VERDER. Voor andere projecten bezien we mogelijkheden van subsidiëring. Vooralsnog zijn er geen extra middelen in de begroting geraamd.

Ook onderzoeken we in 2019 de mogelijkheden om de verkeersveiligheid van twee rotondes aan de Koningsweg en twee rotondes aan de Dalweg te verbeteren. Inzet is om in 2019 in elk geval één rotonde, namelijk de kruising Koningsweg/Dalweg, als pilotproject aan te pakken.

Naast de geschetste ontwikkelingen spelen op het beleidsterrein verkeer nog vele andere zaken (zie hiervoor het programma Verkeer en vervoer). Er is op dit moment onvoldoende ambtelijke capaciteit om deze ontwikkelingen in gang te zetten en uit te voeren. In de begroting hebben we daarom rekening gehouden met uitbreiding van de formatie met 1 fte. Overigens is de verwachting gerechtvaardigd dat deze 'investering' zichzelf zal terugverdienen, aangezien capaciteit beschikbaar komt om de vele subsidiemogelijkheden te benutten.

1.3.11 Economie

We zijn trots op onze relatie met het lokale bedrijfsleven. Dit willen we vooral zo houden. Samen met onze ondernemers willen we onze inspanningen intensiveren om mensen met een bijstandsuitkering en grote afstand tot de arbeidsmarkt te helpen aan werk en/of scholing.

We vinden het belangrijk om een gelijk speelveld te bieden voor ondernemers. Regels moeten helder zijn en voor iedereen gelijk. Deze opgave speelt in het bijzonder bij de horeca in het buitengebied. In 2019 passen we de regelgeving waar nodig aan.

We zien verschuivingen in het aanbod van werk, met name in de richting van zzp'ers en de kenniseconomie. Hierop spelen we tijdig in, bijvoorbeeld bij het opstellen van de gemeentelijke omgevingsvisie.

1.3.12 Anders werken: Soest 2025

In de begroting treft u bij nagenoeg alle programma's passages aan over – kort samengevat – 'anders werken'. Pregnante voorbeelden zijn de Omgevingswet (anders werken is een van de vier benoemde pijlers), het sociaal domein, bestuurlijke vernieuwing/participatie en het uitvoeringsprogramma Dienstverlening en Informatievoorziening. Anders werken houdt onder andere in dat we meer integraal, innovatief, samen, flexibel, participatief, uitnodigend en ook steeds meer digitaal gaan werken. Onze

inwoners en bedrijven - onze maatschappelijke omgeving - vragen dit van ons.

Bij de kaderdiscussienota 2019 hebben we aangegeven dat er extra middelen nodig zijn om onze organisatie hierop toe te rusten. Wij hebben dit met name zichtbaar gemaakt bij de implementatie van de Omgevingswet, de kwaliteitsimpuls gemeentelijke organisatie en de budgetten voor informatisering en automatisering. Omdat deze onderwerpen sterk zijn verweven met het overkoepelende thema 'anders werken' willen we de allocatie van de extra middelen dan ook in samenhang nader bezien. In programma 9 Bestuurlijke taken gaan wij daar onder de titel Soest 2025 nader op in.

1.4 Financiële kaders

Bij de start van het begrotingsproces stonden we niet alleen voor de uitdaging om de maatschappelijke opgaven die we in het coalitieakkoord hebben opgenomen te vertalen in deze begroting, maar ook om verder te werken aan het op orde brengen van onze basis. Dit proces is in gang gezet omdat we een reeks van jaren achter de rug hebben waarin we gemeentebreed een financiële pas op de plaats moesten maken of in een aantal gevallen zelfs stappen achteruit hebben moeten zetten.

Ook in deze begroting hebben we keuzes moeten maken. Dit kwam mede door de meicirculaire 2018, die een structurele tegenvaller liet zien van meer dan € 1 miljoen. Toch zijn we erin geslaagd om u binnen de financiële kaders een sluitende begroting aan te bieden.

In het volgende hoofdstuk, Financiële positie en voorstellen nieuw beleid, gaan we daar nader op in.

Tot slot

Wij zijn er trots op deze ambitieuze meerjarenbegroting 2019-2022 aan u te kunnen presenteren. De ingrediënten zijn aanwezig om deze mooie gemeente nog mooier te maken.

We zien uit naar een betrokken en constructieve behandeling van de begroting in uw raad.

Hoofdstuk 2 – Financiële positie en voorstellen nieuw beleid

2.1 Beleidsintensiveringen en financieel meerjarenperspectief

In de bestuurlijke inleiding heeft u kennis genomen van de voorgestelde beleidsintensiveringen. In onderstaande tabel zijn deze beleidsintensiveringen voor u gerubriceerd naar programma's.

Beleidsintensiveringen <i>(bedragen in euro's; - = nadelig/tekort)</i>	begroting	meerjarenraming		
	2019	2020	2021	2022
programma 1 Veiligheid				
Beleidsintensiveringen > aanpassing formatie - veiligheidsbeleid	-70	-90	-90	-90
programma 2 Verkeer en Vervoer				
Verhoging budget kleine verkeerskundige aanpassingen (uit OD)			-30	-30
Aanpak drie onbewaakte spoorovergangen De Eng (uit OD)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Formatie Verkeer (uit KDN)	-80	-90	-90	-90
Aanleg fietsroutes (obv quickscan) (uit KDN)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Fietsveiligheid rotondes		-3	-3	-3
programma 4 Natuur en Milieu				
Formatie duurzaamheid 2 fte	-115	-180	-180	-180
Uitvoeringsbudget duurzaamheid	-200	-250	-250	-300
Uitbreiding milieutoezicht asbestsanering RUD		-100	-100	-100
Taakstelling groen: vervallen (> coalitieakkoord)	-243	-243	-243	-243
Biodiversiteit en natuurontwikkeling stedelijk gebied		-100	-100	-100
Verkenning Landschap- en natuurontwikkelingsplan 2019-2024				
> extra middelen	-53	-53	-53	-53
> extra formatie	-33	-53	-53	-53
> extra opplussen biodiversiteit		-25	-25	-25
Deelname aan het Nationaal Park Heuvelrug	-20	-20		
programma 5 Wonen en Ruimtelijke Ordening				
Omgevingswet: nodig € 3,8 miljoen (2017-2024), waarvan € 0,5 mln. beschikbaar in 2018; zie hoofdstuk 3, programma 9	-683	-1.017	-415	-415
programma 8 Sport, Recreatie, Kunst en Cultuur				
Wijziging btw-sportbesluit vanaf 2019	-105	-110	-108	-106
Specifieke uitkering BTW compensatie	105	110	108	106
Middelen (tijdelijke) extra beleids- en projectcapaciteit sport	-60	-90		
Paulus Potter: dekking lasten na 2021				p.m.
Krediet verhogen Sec en Hees obv prijspeil 2018 (overdr doc)		-32	-32	-32
vv Vliegddorp (t/m 2022)		-20	-20	-20
Buitensport: verkeerskundige aspecten	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
vervanging toplaag Atletiekbaan (in 2019)		-33	-33	-33
Sporthal Dalweg - voorbereidingskrediet		-58	-58	-58
Sporthal Dalweg - investeringskrediet				p.m.

programma 9 Bestuurlijke taken				
Op verzoek van griffie/raad:				
vijfjaarlijkse reunie raad	-5			
interactie met de samenleving	-5	-5	-5	-5
Gemeentelijke middelen I en A	-312	-398	-398	-398
Kwaliteitsimpuls 2018-2022 gemeentelijke organisatie	-250	-250	-250	-250
Voorzetting programma Dienstverlening en Informatievoorziening		p.m.	p.m.	p.m.
Implementatie Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (2018: vjn 18)	-70			
Verbindelaar > opnemen in vaste formatie	-72	-72	-72	-72
Huisvesting gemeentehuis		p.m.	p.m.	p.m.
Totaal wensen beleidsintensiveringen	-2.271	-3.182	-2.500	-2.550

De financiële consequenties van de beleidsintensiveringen en de autonome mutaties worden in onderstaande tabel weergegeven.

Financiële consequenties met autonome mutaties	(bedragen x € 1.000)			
	begroting	meerjarenraming		
<i>(bedragen in euro's; - = nadelig/tekort)</i>	2019	2020	2021	2022
Stand voorjaarsnota 2018	1.707	3.251	3.971	3.971
Meicirculaire 2018	-259	-1.010	-1.414	-1.309
Actueel meerjarenperspectief 2019-2022 (beleidsruimte)	1.448	2.241	2.557	2.662
Autonome mutaties	-310	-44	157	58
Raadsbesluit recreatieve routes (raad december 17)	-7	-7	-7	-7
Raadsbesluit gebouw serviceteam (raad oktober 18)		-28	-27	-26
Actueel meerjarenperspectief na autonome mutaties 2019-2022	1.131	2.162	2.680	2.687

Totaal wensen beleidsintensiveringen	-2.271	-3.182	-2.500	-2.550
Dekkingsvoorstel				
Anders werken Soest 2025 (zie programma 9)	550	400		
fasering wegen (elementverhardingen)	200	200	-200	-200
	750	600	-200	-200
Vrijval stelpost taakmutaties	17	17	17	17
Vrijval decentralisatieuitkering non-bereik peuters	93	116	139	139
Onderwijskansenbeleid (door hogere rijksmiddelen kunnen gemeentelijke middelen omlaag)	100	100	100	100
Latere ingebruikname investeringen Bosstraat		229		
Lagere storting in de reserve accommodatiebeleid	70	70	70	70
	280	532	326	326
Saldo dekkingsvoorstellen	1.030	1.132	126	126
Stand meerjarenbegroting 2019 - 2022 na dekkingsvoorstel	-110	112	306	263
Incidentele middelen uit de algemene reserve	300			
Saldo meerjarenbegroting 2019 - 2022	190	112	306	263

2.2 Financiële uitgangspunten 2019 – 2022

Zoals in de kaderdiscussienota 2019 voorgesteld, zijn bij de overige autonome aanpassingen de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Algemene uitkering Gemeentefonds

De algemene uitkering Gemeentefonds is gebaseerd op de meicirculaire 2018. In onze brief van 21 juni 2018 hebben wij u over de budgettaire effecten van de meicirculaire 2018 geïnformeerd.

Inflatie/loonontwikkeling

Ramingen over de te hanteren indicatoren voor prijs- en loonontwikkeling (inclusief de trendmatige verhoging van de gemeentelijke belastingen) zijn vooral gebaseerd op de informatie zoals deze via de meicirculaire naar ons is gekomen. De verwachte gemiddelde prijsinflatie voor 2019 wordt hierin gesteld op 1,4% (CPB-raming juni 2018).

Bij het opstellen van de detailbegrotingen per afdeling is in beginsel - net als in de periode 2010 t/m 2018 - uitgegaan van de nullijn. Door middel van een stelpost prijsontwikkelingen kunnen onontkoombare prijsstijgingen in beperkte mate worden opgevangen.

Rente

Het is gebruikelijk elk jaar renteaanpassingen door te voeren. Hierbij hebben we het (sinds vorig jaar) door de commissie BBV geadviseerde renteschema toegepast. In de paragraaf financiering geven wij inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de gehanteerde rentepercentages en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden zijn toegerekend.

De belangrijkste toegepaste renteniveaus voor 2019 zijn:

- rente (nieuwe) investeringen: 1,85% (ongewijzigd)
- rente boekwaarden grondexploitatie: 0,75% (was 1,0%)
- rente eigen financieringsmiddelen (reserves): 1,4% (ongewijzigd) op basis van prognose inflatie zoals geschetst in de meicirculaire 2018 met uitzondering van de in de nota Reserves en Voorzieningen 2017 (blz. 13) beschreven uitzonderingen.

Belastingen, heffingen en leges

Bij de onroerendezaakbelastingen en de hondenbelasting gaan we uit van een trendmatige tariefstijging (zie hiervoor bij inflatie). Bij heffingen/rechten (zoals de afvalstoffenheffing, rioolheffing, leges e.d.) wordt het principe van 100% kostendekkendheid gevolgd, rekening houdend met uitspraken en besluiten die daarover zijn genomen.

2.3 Voortgang lopende taakstellingen

Voor het beoordelen van de financiële positie is het belangrijk om te weten of de opgelegde taakstellingen in het afgesproken jaar of tijdvak ook daadwerkelijk worden gerealiseerd, dan wel dat realisatie aannemelijk wordt gemaakt. Omdat er sprake dient te zijn van een reëel perspectief dat de nagestreefde financiële effecten zullen worden gehaald, wordt hierna de stand van zaken weergegeven over de belangrijkste nog openstaande taakstellingen die voortvloeien uit kerntakendiscussie (begroting 2013) en de besluiten bij de vaststelling van de begroting 2016 en 2017.

Begroting 2013 (kerntakendiscussie)

Sport

Als uitvloeisel van de kerntakendiscussie is bij de begroting 2013 als volgt besloten:

- M.i.v. 2015 wordt op de uitgaven van sport structureel € 500.000 bespaard.

- M.i.v. 2015 is een bedrag van € 2.000.000 (met een jaarlast van € 200.000) beschikbaar om te investeren.

Actuele stand van zaken

In overleg met uw raad zijn diverse maatregelen doorgevoerd om structureel te kunnen bezuinigen op de uitgaven van het beleidsterrein sport. Van de opgelegde taakstelling van € 500.000 is reeds € 403.000 structureel ingevuld. De invulling van het resterende deel van de taakstelling was voorzien bij het afstoten van een aantal binnensportaccommodaties en de realisering van een nieuwe sporthal in de omgeving van Overhees conform de vastgestelde visie op de binnensportaccommodaties. Op basis van deze visie, waar een paar miljoen geïnvesteerd zou worden in een nieuwe sporthal en het afstoten van meerdere verouderde binnensportaccommodaties, zou op termijn een besparing van circa € 100.000 per jaar (oplopend naar € 200.000 als sportzaal Willaert ook afgestoten wordt) gerealiseerd kunnen worden.

In het nieuwe coalitieakkoord (2018-2022) heeft het college de wens uitgesproken om de nieuwe sporthal niet meer in Overhees te realiseren maar in het Dalweggebied. Ook wil het college aanvullend nog een gymzaal realiseren in Overhees ter vervanging van de huidige sportzaal daar. Deze nieuwe plannen maken dat de aanvankelijke besparing niet meer gerealiseerd kan worden. Weliswaar vervallen de jaarlijkse structurele lasten van de huidige (oude) binnen-sportaccommodaties die afgestoten worden, de nieuwe structurele lasten van de nieuwe plannen zullen naar verwachting hoger zijn.

Op dit moment wordt gewerkt aan het opstellen van plannen om te investeren in de sportverenigingen aan de Bosstraat en omgeving en aan de uitwerking van de plannen voor een nieuwe sporthal in het Dalweggebied en een gymzaal in Overhees. Als meer duidelijk is voor welke investeringsopgave we staan voor de buitensport (Bosstraat en omgeving) en de binnensport (nieuw sporthal en gymzaal), dan willen we het restant van de taakstelling betrekken bij de investeringsopgave waar we voor staan. Dit om op deze manier een integrale afweging te kunnen maken hoe met beide zaken om te gaan.

Begroting 2016

Taakstelling openbaar groen

Vanaf de begroting 2016 is besloten tot een taakstelling voor het openbaar groen van structureel € 300.000 per jaar. In oktober 2015 is besloten de invulling van de taakstelling een jaar op te schorten en voor 2016 de dekking te regelen. Conform het principebesluit van de kadernota 2017 wordt de besparing als volgt gerealiseerd:

- De taakstelling groenonderhoud van € 57.000 (serviceteam € 25.000 , minder bermen maaien € 15.000, minder gazons maaien € 17.000) structureel te bestendigen/continueren.
- Het resterende bedrag van € 243.000 t/m 2018 uit het Sociaal Domein te dekken.

De € 57.000 is met ingang van 2017 structureel ingevuld. In de kaderdiscussienota hebben wij vermeld dat deze taakstelling, zoals ook is vermeld in het coalitieakkoord, voorgesteld wordt te vervallen. Dit is meegenomen in de lijst met beleidsintensiveringen.

Begroting 2017

Efficiencytaakstelling e-dienstverlening

In de begroting zijn sinds 2017 structurele en incidentele middelen uitgetrokken om de informatievoorziening/basisregistraties en e-dienstverlening op orde te brengen. Daarbij hebben wij aangegeven er van overtuigd te zijn dat deze investeringen op termijn tot meer efficiënte werkwijzen kunnen leiden. Om die reden hebben wij vanaf 2019 een structurele efficiencytaakstelling van € 200.000 als dekking opgenomen.

Actuele stand van zaken

Op het moment van schrijven van deze begroting is € 168.000 van deze taakstelling gerealiseerd. Eind 2018 (met maximaal een uitloop naar het eerste kwartaal van 2019) is de volledige taakstelling behaald. Een nadere toelichting hierop is opgenomen in programma 9.

2.4 De stand en het verloop van de reserves en voorzieningen

In onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van de vermogenspositie (het totaal van de algemene reserve, bestemmingsreserves, voorzieningen en het jaarresultaat) weergegeven over de perioden:

- 2015 t/m 2017 (volgens jaarstukken)
- 2018 t/m 2022 (volgens begroting 2019), inclusief de voorgestelde beleidsintensivering

(bedragen x € 1.000)

Vermogenspositie ultimo	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	werkelijk			begroot				
Algemene reserve	7.470	9.737	11.974	9.615	8.598	7.881	7.282	6.683
Bestemmingsreserves	41.942	43.948	40.940	34.643	33.842	32.211	31.716	31.843
Voorzieningen	6.360	7.475	8.586	7.219	7.140	6.765	6.157	5.543
Totaal excl. jaarresultaat	55.772	61.160	61.500	51.477	49.580	46.857	45.155	44.069
Jaarresultaat	1.435	948	393	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Totaal incl. jaarresultaat	57.207	62.108	61.893	51.477	49.580	46.857	45.155	44.069

Verloop algemene reserve en minimumnorm algemene reserve

De algemene reserve zal de komende jaren tot 2022 sterk dalen. In de aangegeven periode is deze daling circa € 3 miljoen). Deze daling wordt vooral veroorzaakt door de besluiten bij de begroting 2017 over de beleidsintensivering achterstanden wegonderhoud (€ 3,3 miljoen voor de periode 2018 t/m 2022) en e-dienstverlening/informatievoorziening (totaal € 1,2 miljoen). In deze begroting wordt voorgesteld t.b.v. het incidentele/projectmatige nieuwe beleid 2019 een bedrag van € 0,3 miljoen uit de algemene reserve te dekken. De algemene reserve blijft echter boven het minimum van € 6 miljoen dat met u is afgesproken (voor de standen en het verloop in de periode 2018 t/m 2022: zie hoofdstuk 4, bijlage 4.4 en 4.5).

Toelichting verloop bestemmingsreserves

In de periode 2018-2022 is er sprake van een afname met circa € 2,8 miljoen. Hierna lichten we de omvangrijkste mutaties toe (bedragen vanaf circa € 0,5 miljoen).

- De **reserve gemeentehuis** neemt in deze periode met circa € 0,9 miljoen af. In de ramingen is met een nieuwe leaseperiode (vanaf 2020) rekening gehouden.
- De **dekkingsreserve investeringen** neemt in deze periode per saldo met circa € 2,0 miljoen af. Zoals in de nota reserves en voorzieningen 2017 aangegeven, is bij deze reserve sprake van een afnemende reeks kapitaallasten waardoor deze op termijn (namelijk wanneer alle investeringswerken zijn afgeschreven) op 0 uitkomt. De afname met € 2 miljoen is hiervan een logisch gevolg.
- De afname van de **reserve investeringsfonds** bedraagt eveneens circa € 0,5 miljoen in deze periode. Deze daling betreft de laatste tranches van € 500.000 van het besluit om extra middelen voor het wegwerken van achterstallig onderhoud wegen uit te trekken (zie begroting 2016).
- De **reserve accommodatiebeleid** neemt in de periode 2018-2022 met circa € 1,5 miljoen toe. Zoals bekend, is deze reserve bij de meerjarenbegroting 2013 (kerntakendiscussie) ingesteld. Daarbij is tevens de voeding geregeld. Over de aanwending van deze reserve zijn bij de voorjaarsnota 2016 spelregels vastgesteld. Intentie is deze reserve in elk geval aan te wenden voor de uitvoering van het door uw raad vastgestelde Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP).

Toelichting verloop voorzieningen

In de periode 2018-2022 is er sprake van een afname met circa € 1,7 miljoen. Deze afname is vrijwel volledig aan de **voorziening riolering** toe te schrijven. De toekomstige investeringen conform het nieuwe GRP worden verrekend met de voorziening.

2.5 Richtlijnen toezichthouder provincie Utrecht

Op 28 februari 2018 is de begrotingsrichtlijnenbrief 2019 door de provincie Utrecht aan de gemeenteraden verzonden, met als bijlage de circulaire begrotingsrichtlijnen en toetsingsaspecten 2019. Met deze brief informeert de provincie Utrecht (de toezichthouder) de gemeenten over de begrotingsrichtlijnen en toetsingsaspecten die zij hanteert bij de beoordeling van de begrotingen 2019 en de meerjarenraming 2020 – 2022. De richtlijnen worden landelijk vastgesteld door de gezamenlijke toezichthouders (Rijk en provincies). De belangrijkste aandachtspunten uit de circulaire begrotingsrichtlijnen en toetsingsaspecten voor 2019 zijn hieronder samengevat.

Vormen van toezicht

Het toezicht kent twee (wettelijke) vormen: repressief toezicht en preventief toezicht. Repressief toezicht is de regel en de minst belastende toezichtsvorm. Preventief toezicht betekent dat voor de begroting en de wijzigingen daarvan de voorafgaande goedkeuring van Gedeputeerde Staten nodig is voordat door de gemeente tot uitvoering kan worden overgegaan. De belangrijkste reden voor het instellen van preventief toezicht is het (naar het oordeel van Gedeputeerde Staten) ontbreken van reëel en structureel begrotingsevenwicht.

Gedurende het jaar volgt de toezichthouder de ontwikkeling van de financiële positie van de gemeenten, afhankelijk van het risicoprofiel meer of minder intensief. Als afstemming nodig is dan voldoet over het algemeen overleg op ambtelijk niveau. Soms nodigt de toezichthouder een gemeente uit voor bestuurlijk overleg om de urgentie van zijn zorgen te benadrukken en om te voorkomen dat een gemeente onder preventief toezicht moet worden geplaatst.

Begroting structureel en reëel in evenwicht

Om voor het begrotingsjaar 2019 voor het repressieve (terughoudende) toezicht in aanmerking te komen, gelden de volgende voorwaarden:

- De begroting is structureel en reëel in evenwicht. De structurele baten dekken ieder jaar de structurele lasten en de ramingen zijn realistisch. Dit evenwicht geldt voor de begroting inclusief nieuw beleid. Als de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, dan dient aannemelijk te zijn dat het structureel en reëel evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren (uiterlijk in 2022) tot stand zal worden gebracht.
- De jaarrekening en begroting worden tijdig ingezonden aan de provincie. De jaarrekening (2017) vóór 15 juli 2018 en de begroting (2019) vóór 15 november 2018.

Om voor repressief toezicht in aanmerking te komen, mag er geen sprake zijn van opschuivend perspectief. Daarmee wordt bedoeld dat het niet is toegestaan om ieder jaar opnieuw een (meerjaren)begroting aan te bieden waarbij uitsluitend de laatste jaarschijf in evenwicht is. Is er in een (meerjaren)begroting alleen evenwicht in de laatste jaarschijf (2022) dan beoordeelt de provincie of er sprake is van opschuivend sluitend meerjarenperspectief. Dit is het geval als ook bij de begroting 2018 alleen de laatste jaarschijf (2021) structureel en reëel in evenwicht was. Als dat zo is, dan moeten bij de begroting 2019 minimaal de laatste 2 jaarschijven structureel en reëel in evenwicht zijn (2021 en 2022).

Dekken de structurele baten de structurele lasten? Dan is er structureel evenwicht. Dit wordt beoordeeld per jaarschijf. Uit de begroting moet duidelijk zijn welke geraamde baten en lasten structureel zijn en welke incidenteel. Belangrijke onderdelen daarbij zijn:

- het overzicht van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves (artikel 19 lid d BBV);
- het overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten (artikel 19 lid c BBV);
- het overzicht van baten en lasten (artikel 17 BBV).

Bepalen van het structureel en reëel evenwicht

De provincie toetst aan de hand van diverse criteria of de begroting structureel en reëel in evenwicht is.

Een aantal daarvan:

- Vaststellingsbesluit. Dit besluit moet een volledig beeld geven van de besluitvorming door de raad.
- Basisgegevens. De keuze voor basisgegevens van de begroting dient consistent te zijn, de gegevens moeten gebaseerd zijn op bijvoorbeeld één circulaire.
- Algemene uitkering. Het advies van de provincie is om gebruik te maken van de meicirculaire 2018.
- Haalbare bezuinigingsmaatregelen/taakstellingen. Bezuinigingsmaatregelen die in de begroting en/of meerjarenraming zijn opgenomen beoordeelt de toezichthouder op hardheid en haalbaarheid. Daarmee wordt bedoeld dat er voldoende zekerheid bestaat dat de maatregelen tijdig en volledig gerealiseerd zullen worden. Deze moeten concreet op programmaniveau zijn ingevuld en ook het proces dat bij het concretiseren en invullen gevolgd gaat worden moet vastliggen. Als de ramingen onvoldoende reëel onderbouwd zijn, zal de provincie de gepresenteerde begrotingssaldi negatief bijstellen. Deze correctie kan tot gevolg hebben dat er een structureel begrotingstekort ontstaat, met mogelijk preventief toezicht als consequentie. De toezichthouder adviseert een integraal beeld van de opgenomen bezuinigingsmaatregelen, taakstellingen, stelposten en reserveringen te presenteren in een paragraaf Taakstellingen en stelposten.
- Onderhoud kapitaalgoederen. Het is belangrijk dat uit de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen blijkt in hoeverre de budgetten voldoende van omvang zijn om het door de raad vastgesteld beleid te kunnen uitvoeren.

Hoofdstuk 3 – Beleidsbegroting

3.1. Programma's

Programma 1 – Veiligheid

A. Omschrijving programma

Dit programma gaat over de gemeentelijke zorg voor lokale veiligheid. Veiligheid is één van de belangrijkste levensbehoeften van onze inwoners en daarmee de basis voor een duurzaam, gezond en leefbaar Soest. Het programma veiligheid gaat enerzijds over daadkrachtig optreden daar waar onze veiligheid rechtstreeks in het geding is. Denk daarbij aan de brandweer, crisisbeheersing en inzet van politie. Maar dit programma gaat ook over het bredere vraagstuk van een gezonde leefomgeving waarin we ons veilig voelen. Denk daarbij aan openbare orde en integrale veiligheid.

Relevante beleidsdocumenten

1. Integraal Veiligheidsplan 2015-2018
2. Handhavingsbeleid fysieke leefomgeving 2016-2019
3. Regionaal Crisisplan Utrecht, VRU 2018-2020
4. Gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Utrecht (GR VRU), 1 januari 2016
5. Plan van Aanpak Jongerenoverlast Soest 2018

B. Belangrijkste (beleidsmatige) accenten, ontwikkelingen en activiteiten

Er is een verbreding gaande op het gebied van veiligheid. De aloude zichtbare thema's zoals woninginbraken en jongerenoverlast blijven actueel. Maar hiernaast doen, in toenemende mate, minder zichtbare thema's hun intrede, zoals ondermijning en georganiseerde criminaliteit en radicalisering. Dat vraagt een herijking van het domein Veiligheid. Immers, er is geen sprake van dat de gemeente de 'oude' thema's kan laten voor wat het is. De nieuwe thema's komen erbij. In het nieuwe Integraal Veiligheidsplan (IVP) zal dit met nadruk aan de orde komen. Daarbij wordt ook meegenomen dat de ontwikkelingen binnen veiligheid zo snel veranderen, dat in het IVP meer de focus gelegd zal worden op de regie- en proceskant, dan welke specifieke thema's de komende vier jaar prioriteit hebben.

Een van de ambities is om meer aan de voorkant van het probleem te komen. In samenwerking met het Sociaal Domein gaan we ons richten op het verder versterken van onze regierol om hiermee aan de slag te gaan. Zie ook programma 7 voor meer informatie.

Ontwikkelingen

De maatschappelijke tendens is dat gemeenten meer taken en verantwoordelijkheden krijgen dan voorheen, zoals:

- Aanpak verwarde personen
- Radicalisering
- Ondermijning en georganiseerde criminaliteit
- Uitvoering Wet Woonoverlast
- Grotere rol bij bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen.

Dat geldt ook voor bestuurlijke maatregelen. Vanuit de samenleving is veel draagvlak voor het werken aan een veiliger Soest. Door de hierboven geschetste taken die op gemeenten afkomen, wordt de noodzaak van nauwe samenwerking en goede afstemming intern en extern nog groter.

Uitbreiding formatie Veiligheid

De capaciteit bij Veiligheid is beperkt. Gevoelens van onveiligheid in buurten, jongerenoverlast, woninginbraken en vernielingen verdienen aandacht zoals altijd. Wat steeds frequenter de aandacht vraagt

zijn acute situaties waarop direct ingespeeld moet worden, zowel binnen als buiten kantooruren. Er ligt een wens om de aanpak van ondermijning voortvarender op te pakken en onze interne crisisorganisatie beter op orde te krijgen. Daar bovenop worden zoals hierboven geschetst steeds meer wettelijke taken en verantwoordelijkheden rondom veiligheid bij gemeenten belegd. Er is nu geen capaciteit voorhanden om deze nieuwe taken op te kunnen pakken en alles de aandacht te geven die het verdient. Daarom willen wij de huidige formatie uitbreiden met 1 fte. De investering die hiermee gemoeid gaat bedraagt € 70.000 in 2019 en €90.000 voor de jaren daarna.

C. Doelstellingen en activiteiten - Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Algemene Doelstelling – wat willen we bereiken?

Maatschappelijke effect:

In Soest voelen we ons veilig

Veiligheid is één van de pijlers in de Strategische agenda sociaal domein. Onze inzet is gericht op het vergroten van het gevoel van veiligheid van onze inwoners. De basis van hoe we dat doen is vastgelegd in het Integraal Veiligheidsplan 2015-2018. Zoals gezegd wordt in 2019 een nieuw IVP voorgelegd aan de gemeente, maar voor de huidige begroting zijn de volgende 4 prioriteiten nog leidend:

1. Woninginbraken
2. Overlast van jeugdgroepen (jeugd in zijn algemeenheid)
3. Brandveilig leven
4. Veilige en leefbare buurten

Tabel indicator(en)

omschrijving	Bron	Referentie- of nulwaarde	Realisatie 2017	Streefwaarde 2018	Streefwaarde 2019
Hoe waardeert u de zorg van uw gemeente voor de woon- en leefomgeving? (rapportcijfer 1-10)	Waar staat je gemeente?	6,7 (2015)	7,8	7,9	7,9
% wel eens onveilig in eigen woonbuurt	Veiligheidsmonitor	19,1% (2013)	20,2%	10%	*
% vaak onveilig in eigen woonbuurt	Veiligheidsmonitor	0,3% (2013)	2,0%	0,2%	*
% inwoners dat zich wel eens onveilig voelt	Veiligheidsmonitor	42,1% (2013)	38,3%	33%	*
% inwoners dat zich vaak onveilig voelt in de eigen buurt	Veiligheidsmonitor	0,3% (2013)	1,5%	0,2%	*

* De Veiligheidsmonitor wordt in Soest tweejaarlijks uitgevoerd. Daarom zullen er voor 2019 geen gegevens beschikbaar komen en is een streefwaarde formuleren niet aan de orde.

Thema 1 – Woninginbraken

Doelstelling: Bevorderen van veiligheid en leefbaarheid

De afgelopen jaren is veel bereikt in de aanpak van woninginbraken. Daar zijn wij trots op. Woninginbraken zorgen voor veel maatschappelijke onrust. Daarom blijven we daadkrachtig optreden. We zetten in op:

- Een persoonsgerichte aanpak (PGA) op jonge nieuwe woninginbrekers in samenwerking met partners om recidive terug te dringen;
- Voor recidivisten is er een regionale Top-X aanpak in het Veiligheidshuis;
- Het actualiseren van het Digitaal opkopersregister (DOR). Dit is een register waar bedrijven in staan die tweedehands spullen opkopen. Het aanbieden van gestolen spullen wordt hiermee onaantrekkelijk;
- Inzet van burgerparticipatie vergroten. Buurtgenoten kunnen zelf veel doen waar het gaat om het voorkomen van woninginbraken. Wij willen dit kenbaar maken en buurtinitiatieven op het gebied van buurtpreventie aanmoedigen. Zo blijkt dat mensen een drempel ervaren om 112 te bellen. Korte lijnen

tussen buurtbewoners, politie en gemeente en buurtbewoners blijven betrekken bij meldingen en terugkoppelen wat ermee gebeurt is hierbij wenselijk. De wijkagent betrekken, WhatsApp-groepen faciliteren vinden wij ook een taak voor ons;

- Bestuurlijk aanpakken van personen met inbrekerswerktuig. In de APV is een artikel opgenomen dat het verboden is je met inbrekerswerktuig in de openbare ruimte te begeven. De gemeente gaat hier, in samenwerking met de politie, meer op inzetten.

Tabel indicatoren

Omschrijving	bron	Referentie- of nulwaarde	Realisatie 2017	Streefwaarde 2018	Streefwaarde 2019
% slachtoffer woninginbraak	Veiligheidsmonitor	9,5% (2013)	2,6%	8%	4%*

* Tot nu toe waren deze cijfers afkomstig van de Veiligheidsmonitor. Omdat in 2019 geen Veiligheidsmonitor wordt uitgevoerd, wordt gekeken of een andere bron voorhanden is om dit cijfer toch op te kunnen leveren.

Tabel kengetallen

Omschrijving	bron	Werkelijk				Raming	
		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Aantal woninginbraken (geslaagd)	RVS	216	155	146	117	125	117
Aantal woninginbraken (poging)	RVS	119	95	73	49	63	49
Aantal autokraken	RVS	165	223	200	181	126	181
Aantal fietsdiefstallen	RVS	177	163	141	109	125	109
Aantal vernielingen	RVS	277	365	269	229	225	229
Aantal winkeldiefstallen	RVS	55	47	70	77	48	77
Aantal geweldsdelicten	RVS	167	168	209	185	149	185

Thema 2 – Overlast van jeugdgroepen (jeugd in zijn algemeenheid)

Doelstelling: Zo min mogelijk overlast van jeugd en hinderlijke of overlastgevende jeugdgroepen

De jongerenoverlast is, dankzij de inzet van (jeugd)boa's, politie en jongerenwerk, fors afgenomen. Tegelijkertijd signaleren wij dat het beeld verandert. Vaste groepen zijn vervangen door fluide netwerken. Dat maakt sturen op het aantal groepen niet meer zo relevant als een aantal jaar geleden. In plaats daarvan gaan wij ons meer richten op welke rol jongeren innemen in die netwerken en daarop investeren. Dat doen we door:

- Flexibele boa-inzet op overlastgevende jeugd;
- Uitvoering geven aan het in 2018 vastgestelde Plan van Aanpak Jongerenoverlast Soest
- Jongeren in beeld krijgen en houden;
- Intensiveren en verbeteren samenwerking tussen betrokken partijen;
- Ons niet alleen richten op de jongeren, maar ook op de rest van het gezin, door een gezinsgerichte aanpak;
- Sturing geven aan waar jongeren hangen, door het realiseren van Jongeren Ontmoetingsplekken;
- Inzetten op preventie onder jongeren van 11-13 jaar, onder meer door voorlichting via school over onder andere alcohol en drugs en social media.

abel indicatoren

Omschrijving	bron	Referentie- of nulwaarde	Realisatie 2017	Streefwaarde 2018	Streefwaarde 2019
% inwoners dat vaak overlast door groepen jongeren ervaart	Veiligheidsmonitor	4,7% (2013)	11,4%	4,0%	*
Aantal met succes afgeronde PGA* trajecten (18-23 jaar) (betreft PGA-lokaal)	Gemeente	-- (2015) ¹	2	6	4

* De Veiligheidsmonitor wordt in Soest tweejaarlijks uitgevoerd. Daarom zullen er voor 2019 geen gegevens beschikbaar komen en is een streefwaarde formuleren niet aan de orde.

Tabel kengetallen

Omschrijving	bron	Werkelijk			Raming		
		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Aantal overlastgevend jeugdgroepen	Politie i.s.m. jongerenwerk	3	3	3	3	2	2
Aantal PGA trajecten (18-23 jaar) (Betreft PGA-lokaal)	Gemeente	--	--	9	12	10	12
Verwijzingen HALT: aantal per 10.000 jongeren	Waar staat je gemeente?	108	96	118	96	70	96
Harde kern jongeren: aantal per 10.000 inwoners**	Waar staat je gemeente?	0,3	*	*	*	3,0	0,3
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte): aantal per 1.000 inwoners	Waar staat je gemeente?	6,1	8,0	6,0	5,1	5,7	5,7

* Laatste beschikbare cijfers komen uit 2014.

Thema 3 – Brandveilig leven

Doelstelling: Voor en samen met burgers, bedrijven en instellingen een brandveilige omgeving en brandveilig gedrag, zodat incidenten worden voorkomen.

Als het gaat om brandveilig leven, is de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) de verbonden partij die hier de grootste en belangrijkste taak in vervult. Zij verzorgen de brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening voor alle gemeenten in de provincie Utrecht. Voor 2019 betekent dit dat wij:

- Actief samenwerken met interne en externe (crisis)partners zoals brandweerrepressie, de GHOR en bevolkingszorg, woningbouwcorporaties, zorgaanbieders en buurtnetwerken;
- Om risicobeheersing te realiseren werkt de VRU in samenwerking met de gemeente aan inzicht in de risico's via risicokaarten en profielen en adviseren wij samen met de VRU ter voorkoming van onveiligheid bij nieuwbouw en evenementen. Via voorlichting vergroten wij het veiligheidsbewustzijn van inwoners;
- Oefeningen en trainingen van GBT en lokale functionarissen verzorgen om de lokale crisisorganisatie vakbekwaam te krijgen en houden.

Tabel indicatoren

Omschrijving	bron	Referentie- of nulwaarde	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Streefwaarde 2018	Streefwaarde 2019
De inzet op belangrijke objecten is volgens het jaarplan geoefend en geëvalueerd	VRU	-- (2014)	100%	100%	100%	100%

¹ De gemeente Soest is in 2015 met de PGA aanpak gestart.

De kwaliteit van de brandweerinzetten is tweemaal per jaar met de VRU besproken	VRU	-- (2014)	100%	100%	100%	100%
De piketfunctionarissen van de brandweer zijn aantoonbaar opgeleid en capabel	VRU	100% (2014)	100%	100%	100%	100%
De adviezen op het gebied van vergunningverlening en advisering worden binnen de gestelde termijn afgegeven	VRU	95% (2014)	100%	100%	100%	100%

Tabel kengetallen

Omschrijving	bron	Werkelijk				Raming	
		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Aantal incidenten 'brandweezorg' (aantal uitrukken)	VRU	273	264	232	265	*	259
Aantal adviezen afgegeven op het gebied van vergunningverlening en advisering	VRU	209	271	186	182	*	212
Aantal uitgevoerde controles/activiteiten op het gebied van toezicht en handhaving	VRU	509	426	456	344	*	434
Uitvoering periodieke controles brandveilig gebruik, conform vastgestelde jaarplanning	VRU	100%	100%	100%	100%	100%	100%

* Deze cijfers zijn niet bekend

Thema 4 – Veilige en leefbare buurten

Doelstelling: Een verdere vermindering van de veel voorkomende criminaliteit en een versterking van de rol van de inwoners in hun buurt, zodat inwoners zich prettig en veilig voelen.

Veilige en leefbare buurten zijn cruciaal voor een gezonde leefomgeving. Tegelijkertijd weten inwoners als geen ander wat er in een buurt speelt. Daarom pakken wij criminaliteit en overlast samen met inwoners aan om ervoor te zorgen dat men in Soest zich veilig voelt. Dat doen we door:

- In 2019 vindt er een nulmeting plaats voor de horeca. Van alle horeca worden de vergunningen gecontroleerd en wordt gezien of deze in overeenstemming zijn met de gestelde eisen. Verder worden de integrale horeca-controles geïntensiveerd en worden er meer BOA's voor een Drank- en horeca-certificering opgeleid;
- Daadkrachtiger Bibob-beleid opstellen;
- Aan de voorkant problemen oplossen door vroegsignalering en snel ingrijpen in samenwerking met sociaal team;
- Vergroten leefbaarheid door het schoon te houden en goed te onderhouden, maar ook door bewoners te betrekken zodat zij zich eigenaar voelen van hun eigen buurt en de directe leefomgeving;
- Snel meldingen oppakken en terugkoppelen wat wij ermee gedaan hebben.

Tabel indicatoren

Omschrijving	bron	Referentie- of nulwaarde	Realisatie 2017	Streef- waarde 2018	Streef- waarde 2019
% inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de directe woonomgeving	Veiligheidsmonitor	42,1% (2013)	38,3	33	33
% tevreden functioneren politie in de buurt	Veiligheidsmonitor	49% (2013)	52%	6	52
Hoe prettig vindt u het om in uw buurt te wonen? (rapportcijfer 1-10)	Waar staat je gemeente?	7,8 (2015)	7,8	7,8	7,8
De gemeente betreft de buurt voldoende bij de aanpak van leefbaarheid en veiligheid Referentiepercentages: <ul style="list-style-type: none"> • 0-5 • waar 0 staat voor helemaal mee oneens tot • 5 helemaal mee eens 	Waar staat je gemeente?	3,1 (2015)	2,9	3,5	3,5
De gemeente doet een beroep op de buurtbewoners om zelf een bijdrage te leveren aan leefbaarheid en veiligheid. Referentiepercentages: <ul style="list-style-type: none"> • 0-5 • waar 0 staat voor helemaal mee oneens tot • 5 helemaal mee eens 	Waar staat je gemeente?	3,1 (2015)	3,1	3,5	3,5
De gemeente ondersteunt buurtinitiatieven op het gebied van leefbaarheid en veiligheid voldoende. Referentiepercentages: <ul style="list-style-type: none"> • 0-5 • waar 0 staat voor helemaal mee oneens tot • 5 helemaal mee eens 	Waar staat je gemeente?	3,0 (2015)	3,4	3,5	3,8
Mijn buurt is schoon. Referentiepercentages: <ul style="list-style-type: none"> • 0-5 • waar 0 staat voor helemaal mee oneens tot • 5 helemaal mee eens 	Waar staat je gemeente?	3.5 (2015)	62%*	4	4

* in tegenstelling tot 2017 is het cijfer nu uitgedrukt in het percentage dat 'helemaal mee eens' heeft ingevuld.

Overige thema's

Radicalisering

Radicalisering is een thema dat actueel blijft. De gemeente heeft een grote verantwoordelijkheid op het gebied van de aanpak van radicalisering. De aandacht binnen dit thema verschuift van uitreizigers naar personen die in de samenleving blijven en hier een gevaar vormen. De informatie die voorhanden is over (mogelijk) radicaliserende inwoners moet gebundeld worden en de lijnen moeten compleet uitgelopen worden. In de aanpak wordt nauw samengewerkt met partners, zoals politie, het Landelijk Steunpunt Extremisme en de Raad voor de Kinderbescherming. Ieder heeft zijn acties, maar de gemeente voert hierbij de regie. Elke melding vanuit de samenleving of een instantie over een potentieel gevaar vanuit een persoon die mogelijk radicaliseert moet opgepakt en geverifieerd worden. Dit is tijdrovend maar verdient altijd prioriteit gezien het gevaar dat dreigt.

Wat willen we bereiken?

Het signaleren en aanpakken van (mogelijke) radicalisering ter voorkoming van terrorisme.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Aanbieden van trainingen voor ambtenaren en partners in het herkennen van signalen van (mogelijke) radicalisering;
- Regierol in de aanpak van radicalisering.

Ondermijning en georganiseerde criminaliteit

Ondermijning en georganiseerde criminaliteit is een hardnekkig fenomeen waar nog veel in te winnen valt. In Soest is in 2017 een ondermijningsbeeld opgesteld waarin meerdere branches en gebieden naar voren kwamen, waarna prioriteiten zijn gesteld om dit aan te pakken. Hierbij is een trend zichtbaar dat de bestuurlijke aanpak steeds belangrijker wordt. De burgemeester krijgt hierin meer taken en bevoegdheden die vaak krachtiger zijn dan een strafrechtelijk traject. Dat zorgt wel voor meer druk op de formatie bij Veiligheid.

Wat willen we bereiken?

Ondermijning en georganiseerde criminaliteit mag in Soest geen voet aan grond krijgen. Daar waar het al wel gebeurt, pakken wij dit in samenwerking met partners, zoals politie en het RIEC aan. Hierin vervult de gemeente een regierol.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Versterken bestuurlijke aanpak;
- Nauwere samenwerking met de politie;
- Komt met nadruk terug in de nieuwe prioriteiten van het nieuwe IVP;
- Daadkrachtiger Bibob-beleid opstellen.

Aanpak personen met verward gedrag

Wat willen we bereiken?

Een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag om te voorkomen dat zij tussen wal en schip raken.

Wat gaan we daarvoor doen?

De aanpak personen met verward gedrag is een samenwerking tussen Veiligheid en Sociaal Domein. Daar waar het gaat om de zorg voor personen met verward gedrag, is het Sociaal Domein aan zet en daar waar het risico voor openbare orde en veiligheid speelt, raakt het Veiligheid. Omdat de aanpak belegd is bij het Sociaal Domein, is dit onderwerp verder uitgewerkt in programma 7.

D. Wat mag het kosten?

Voorstellen beleidsintensiveringen

Capaciteit Veiligheid:

➤ Incidenteel 2019	€ 70.000
➤ Structureel vanaf 2020	€ 90.000

Baten en lasten (bedragen * € 1.000)	Rekening	Begroting				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten						
Brandweer	2.769	2.959	2.851	2.857	2.774	2.935
Crisisbeheersing	46	39	46	46	46	46
Openbare orde en veiligheid	621	844	740	760	760	760
Totaal lasten	3.436	3.841	3.637	3.663	3.580	3.742
Baten						
Brandweer						
Crisisbeheersing						
Openbare orde en veiligheid	17	15	15	15	15	15
Totaal baten	17	15	15	15	15	15
Resultaat	-3.419	-3.826	-3.622	-3.648	-3.565	-3.726

Afwijkingen t.o.v. 2018:

Lasten			204	178	261	100
Baten						
Resultaat			204	178	261	100

Toelichting op de afwijkingen:

Een negatief bedrag betreft een nadeel/tekort, een positief bedrag betreft een voordeel/overschot.

<i>Brandweer</i>	
Onderhoudskosten gebouwen (Het budget voor dit onderhoud komt uit de reserve onderhoud gebouwen. Financieel effect voor deze begroting: budgettair neutraal)	187
Meerjarenbegroting VRU 2019	-86
Kapitaallasten	7
<i>Crisisbeheersing</i>	
Loonkosten	-8
<i>Openbare orde en veiligheid</i>	
Nieuw beleid meerjarenbegroting 2019-2022: uitbreiding capaciteit	-70
Loonkosten	10
Incidenteel budget cameratoezicht Smitsveen (Meerjarenbegroting 2018)	30
Oormerkvoorstel Jeugdboa's (Najaarsnota 2017)	131
Overig	3
Totaal	204

E. Risicoparaagraaf programma Veiligheid

Geen

Programma 2 – Verkeer en Vervoer

A. Omschrijving programma

Dit programma gaat over de zorg voor verkeersvoorzieningen en het gebruik daarvan. Een onderwerp dat nauw raakt aan de ambities voor een duurzaam, groen en veilig Soest. In dit programma spelen we in op concrete ontwikkelingen zoals het elektrisch rijden en de veiligheid van onze rotondes. Dit programma gaat ook over het beheer en onderhoud dat continu nodig is. Maar dit programma gaat ook over de grotere vraagstukken zoals ons wegen- en fietsnetwerk en hoe zij bijdragen aan een bereikbare en gezonde leefomgeving voor onze inwoners.

Relevante beleidsdocumenten

1. Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) (raad, oktober 2008)
2. Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) Oplegnotitie (college, maart 2017)
3. Regionale pakketstudie VERDER (raad, oktober 2009; herijkt, maart 2015)
4. Beleids- en uitvoeringsplan Openbare verlichting (raad, februari 2014)

B. Belangrijkste (beleidsmatige) accenten, ontwikkelingen en activiteiten

Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP)

Ons Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP) loopt tot 2020. In maart 2017 stelden we de oplegnotitie bij het GVVP vast. Binnen de beschikbare budgetten zochten we naar maatregelen die bijdragen aan de verkeerskundige doelen voor bereikbaarheid, leefbaarheid en verkeersveiligheid. Het gaat om een totaalpakket waarbij we ons richten op auto, fiets, voetganger en openbaar vervoer. De maatregelen uit de oplegnotitie die we in 2019 uitvoeren staan in dit programma.

Regionale bereikbaarheid: Pakketstudie VERDER

In het programma VERDER werken overheden sinds 2006 intensief samen aan de uitvoering van maatregelenpakketten (pakketstudies). Deze pakketstudies moeten zorgen dat Midden-Nederland goed bereikbaar blijft. We sloten hiervoor de bestuursovereenkomst Bereikbaarheid Regio Utrecht. Met als doel om te komen tot een samenhangend pakket met bereikbaarheidsmaatregelen dat bijdraagt aan de ruimtelijk-economische ontwikkeling van de regio. We realiseren dit onder de noemer VERDER. Onze bijdrage in het aandeel van de Regio Amersfoort bedraagt € 720.000. De actuele projecten die Soest binnen VERDER coördineert staan onder thema 1 bereikbaarheid.

Stimuleren fietsgebruik

Fietsen is gezond! Fietsen is milieuvriendelijk! We vinden het belangrijk om fietsgebruik te stimuleren en te bevorderen. Daarom initiëren we projecten om fietsen op korte en lange afstand aantrekkelijker en comfortabeler maken. Bijvoorbeeld door bestaande routes te verbeteren, ontbrekende routes of verbindingen tussen routes te realiseren. De fietsprojecten staan onder thema 2 bereikbaarheid.

Verkeersveiligheid: nieuwe nationale prioriteit

Het aantal verkeersdoden en gewonden neemt in Nederland weer toe. De afgelopen jaren lieten de ongevallencijfers met name onder fietsers een zorgelijke ontwikkeling zien. De regering nam verkeersveiligheid als nieuwe nationale prioriteit op in het huidige regeerakkoord. Als wegbeheerder hebben wij daarin een verantwoordelijkheid voor de gemeentelijke wegen. Een groot aantal van onze wegen voldoet niet aan de Duurzaam Veilige weginrichting. Zoals we dat in ons GVVP vastlegden. Dit geldt met name op 30 km/h-wegen. De provincie biedt subsidiemogelijkheden voor fiets en verkeersveiligheid. Onder thema 2 verkeersveiligheid komt terug voor welke projecten we subsidie aanvragen. Daarmee kunnen we ook in Soest een extra stap zetten.

Beheer Onderhoud wegen

Al jaren timmeren we aan de weg om beheer en onderhoud op orde te brengen. We kregen in 2016 en 2017 incidentele en structurele verhoogde budgetten voor beheer en onderhoud van elementenverhardingen en asfaltverhardingen. De doelstelling is tot 2022 de achterstanden weg te werken. Vanaf dat moment houden wij het areaal op niveau middels de structurele budgetten. Daarvoor

werken we aan de Integrale Meerjarenplanning Beheer en Onderhoud Openbare Ruimte 2018-2022. Door recente ontwikkelingen zoals gasloos bouwen, wijzigen de eisen voor netbeheerders. Gebleken is dat een goede afstemming met de nutsbedrijven cruciaal is. Dit heeft een vertragende invloed op de Integrale planning. De Meerjarenplanning bestaat uit drie sporen:

1. **Onderhoud elementenverhardingen.** Dit pakken we gebiedsgericht aan. Elk jaar brengen we een deel op orde. Op basis van de visuele wegininspectie pakken we slechte delen aan. We maken deze weer "heel en veilig".
2. **Onderhoud asfaltverhardingen.** Dit pakken we lokaal aan. In 2018 maakten we een start met de uitvoering van het onderhoud op basis van de 2 jaarlijkse wegininspectie en de bijgestelde budgetten. Dit proces continueren we in 2019.
3. **Integrale onderhoudsprojecten (herinrichtingen).** Dit zijn wegen die we integraal aanpakken door onderhoud gecombineerd uit te voeren. Werkzaamheden aan riolering, groenvoorzieningen, verkeersvoorzieningen en nutsvoorzieningen nemen we mee. Vanuit de participatie komen vragen om verkeersmaatregelen die de verkeersveiligheid verbeteren. Dat levert een knelpunt op door het ontbreken van budget. Maar de kans moet wel benut worden. Deze projecten staan onder thema 2 verkeersveiligheid.

Duurzame mobiliteit

De rijksdoelstelling is ook energie neutrale mobiliteit. Als gemeente hebben we nog geen grip door de omvang van de benodigde faciliteiten. We faciliteren in laadpalen voor elektrische voertuigen. En met onze openbare verlichting zetten we in op LED en dragen we bij aan het Energieakkoord 2030. Meer over duurzaamheid in programma 4.

Uitbreiding formatie Verkeer

In de begroting 2018 kwam er voor verkeer 1 fte bij voor de duur van één jaar, met de afspraak dit na één jaar opnieuw te bezien. We huren nu structureel in om invulling te geven aan werkzaamheden die er al lagen en nieuwe werkzaamheden die voortvloeien uit extra onderhoud van wegen, de Omgevingswet, Masterplan Soesterberg en programma VERDER. We weten nu al dat die werkzaamheden na 2018 doorlopen. Bovendien liggen er ook in het coalitieakkoord nieuwe wensen die verkeerskundige inzet vragen, zoals parkeren in het Dalweggebied, parkeren en verkeersveiligheid op de Bosstraat, de verkeersveiligheid voor fietsers op rotondes Koningsweg en het realiseren van nieuwe toeristische routes en snelfietsroutes. We hebben deze structurele uitbreiding van formatie nodig. Anders kunnen we de volgende projecten uit dit programma niet opstarten:

- Quickscan fietsroutes
- Fietsverbinding Amersfoort-Baarn langs de Eem
- Fietsverbinding Soest-Amersfoort
- Fietsverbinding Soest-Baarn
- Rotondes: verkeersveiligheid onder de loep
- Onbewaakte overwegen opheffen of actief beveiligen
- Oversteekbaarheid hoofdwegen verbeteren
- Mogelijkheden (nieuwe) risicogestuurde aanpak van verkeersveiligheid
- Wegsleepregeling fiets

Met deze investering aan de voorkant zien we mogelijkheden om projecten te starten waar we subsidie voor kunnen aanvragen. In 2019 gaat het om € 100.000 subsidie aan inkomsten die tegenover deze investering staat. Voor de komende jaren zien wij daarvoor nog meer mogelijkheden. Bijvoorbeeld voor de maatregelen ter verbetering van verkeersveiligheid op de rotondes.

Benodigde extra formatie: incidenteel in 2019 € 80.000, vanaf 2020 structureel € 90.000.

C. Doelstellingen en activiteiten - Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Doelstellingen – wat willen we bereiken?

Algemene doelstelling: Een effectief en efficiënt wegennet

Thema's:

1. Bereikbaarheid
2. Verkeersveiligheid
3. Leefbaarheid

Thema 1 – Bereikbaarheid

Doelstelling: Optimale bereikbaarheid voor voetgangers, fietsers, openbaar vervoer en gemotoriseerd verkeer, waarbij gebruik wordt gemaakt van het beschikbare netwerk

Activiteiten - Wat gaan we daarvoor doen?

Verkeersplan Soest-Zuid (VERDER-project)

- **Herinrichting hoofdwegen Soest-Zuid**

Het grootste deel van de investeringen in het Verkeersplan Soest-Zuid doen we op de hoofdwegen. Het gaat om een herinrichting van de hoofdroute N221 (Birkstraat, Vondellaan, Ossendamweg, Nieuweweg en Koningsweg tot Pimpelmees) binnen de bebouwde kom door Soest-Zuid. Ook het stationsgebied Soest-Zuid richten we opnieuw in met aandacht voor de bus, fiets en P+R. Met het plan willen we de goede bereikbaarheid van Soest waarborgen. Zowel voor het autoverkeer als ook voor het openbaar vervoer. In 2019 starten we met de uitwerking van de door de gemeenteraad al eerder vastgestelde maatregelen. Dit doen we alleen als in 2018 uit het nieuwe verkeersmodel van de Regio Amersfoort blijkt dat de hoeveelheid verkeer in 2030 groeit zoals we eerder verwachtten. Dit is één van de voorwaarden die de gemeenteraad stelde. De uitvoering van het project staat gepland in de periode 2020-2022.

- **Herinrichting 30 km/h-wegen en opheffen wegafsluitingen Soest-Zuid**

We heffen de spitsafsluiting op de Foekenlaan op. Ook het afslagverbod vanuit Amersfoort naar de Bartolottilaan heffen we op. Daardoor komt er meer verkeer in de wijk Soest-Zuid. Met (online) inspraak van bewoners maken we een ontwerp om de wegen daarvoor veilig in te richten. Waar mogelijk nemen we ook onderhoud aan riolering en bomen mee. In 2019 onderzoeken we de effecten van het plan op bijvoorbeeld geluid. We starten daarna ook de juridische procedures om tot opheffing van de wegafsluitingen te komen. We weten uit eerdere inspraakperiodes dat veel bewoners tegen het opheffen van de afsluitingen zijn. Het kan mede door de verwachte procedures nog jaren duren voordat we de afsluitingen opheffen. Dat doen we pas nadat we alle procedures hebben afgerond en de wegen eerst veilig hebben ingericht.

- **Restbudget Verkeersplan Soest-Zuid**

Het vastgestelde maatregelenpakket in Soest-Zuid past binnen het door de regio beschikbaar gestelde budget. Er resteert nog een budget van ruim € 1,3 miljoen. Dit budget reserveerden we voor vervolgvorstellingen die bijdragen aan de bereikbaarheid (doorstroming) in Soest-Zuid. Uiterlijk in 2019 dienen we bij de regio voorstellen in voor de inzet van dit budget. Dit doen we om te voorkomen dat het budget vervalst. De regio rond het programma VERDER naar verwachting in 2020 af.

Stimuleren fietsgebruik

- **Quickscan fietsroutes**

In 2019 onderzoeken we met een quickscan welke nieuwe fietsroutes en -verbindingen ontbreken. De routes waar we al onderzoek naar doen, maken daar uiteraard onderdeel van uit.

- **Fietsverbinding Amersfoort-Baarn langs de Eem**

In 2019 onderzoeken we de mogelijkheid voor een recreatieve fietsverbinding tussen Amersfoort en Baarn langs de Eem. Deze fietsverbinding namen we in ons GVVP al op als wensroute. Een deel van het Jaagpad tussen Malesluisbrug en Verlengde Hooiweg hebben we al ingericht als fietspad. In het coalitieakkoord spraken we de ambitie uit om dit fietspad op Soester grondgebied te verlengen. Dit stemmen we af met

onze buurgemeenten. We zoeken voor dit project subsidiemogelijkheden op het gebied van landschap en recreatie.

- **Fietsverbinding Soest-Hilversum (VERDER-project)**

In 2019 bereiden we vanuit Soest de aanleg voor van het fietspad tussen de Hilversumsestraatweg en de Koningsweg. Dat doen we samen met de gemeente Baarn en de gemeente Hilversum. Voorwaarde is dat uit verkennend onderzoek in 2018 blijkt dat we een haalbaar tracé kunnen realiseren. Doel is om de fietsverbinding tussen Soest en Hilversum te verkorten. Voor de aanleg van dit fietspad is vanuit VERDER € 900.000,- gereserveerd. De regio moet nog instemmen met ons uitvoeringsvoorstel.

- **Fietsverbinding Soest-Soesterberg (VERDER-project)**

In 2019 bereiden we de aanleg voor van een nieuw fietspad over de vliegbasis en langs het Soester Hoogt. Dat doen we samen met de Provincie Utrecht en het Utrechts Landschap. Bij dit tracéontwerp houden we rekening met de natuurwaarden op de vliegbasis. Met het fietspad krijgt de fietsverbinding tussen Soest en Soesterberg een kwaliteitsimpuls. Herinrichting van de Veldmaarschalk Montgomeryweg (ten noorden van de N237) maakt ook deel uit van deze fietsverbinding. De uitwerking hiervan valt onder het project Infrastructuur Soesterberg (zie programma 5). Voor de aanleg van de fietsverbinding als geheel is vanuit VERDER € 1.000.000 gereserveerd. De regio moet nog instemmen met ons uitvoeringsvoorstel.

- **Fietsverbinding Soest-Amersfoort**

In 2019 werken we het fietspad tussen de Peter van den Bremerweg en de Middelhoefseweg (bij Superfun) uit. Hierbij is voorwaarde dat uit verkennend onderzoek in 2018 blijkt dat we een haalbaar tracé kunnen realiseren is. Het uitwerken van het fietspad en de voorbereiding van de aanleg doen we samen met de gemeente Amersfoort. Doel is om de fietsmogelijkheden tussen Soest en Amersfoort te verbeteren. We proberen hiervoor subsidie te krijgen.

- **Fietsverbinding Soest-Baarn**

In 2019 starten we een verkennend onderzoek naar de aanleg van een nieuwe fietsverbinding tussen Soest en Baarn, tussen de Stadhouderslaan en het Bremeentje via de Praamgracht. Als blijkt dat deze haalbaar is, werken we dit plan uit tot een ontwerp. Het uitwerken van het fietspad tot en met de voorbereiding van de aanleg doen we samen met de gemeente Baarn en ProRail. We proberen hiervoor subsidie te krijgen.

- **Snelfietsroute Utrecht-Amersfoort**

In 2019 werken we het maatregelenpakket uit voor een snelfietsroute tussen Utrecht en Amersfoort op Soester grondgebied. Hiervoor maakte de provincie Utrecht in nauwe samenwerking met de betrokken gemeenten een Masterplan. Met als doel om te zorgen voor een comfortabele en snelle fietsroute tussen Utrecht en Amersfoort. Ook kan deze snelfietsroute langs het spoor de A28 en de N237 ontlasten door meer mensen op de fiets naar hun werk te krijgen. De route gaat door de gemeenten Soest, Zeist en De Bilt. Elke wegbeheerder is verantwoordelijk voor uitvoering van de maatregelen op eigen grondgebied. Voorwaarde is dat alle betrokken partners in 2018 bestuurlijk akkoord geven aan deze snelfietsroute. Voor de aanleg van de snelfietsroute hebben we geen budget. De provincie Utrecht stelde in 2018 wel de subsidieregeling Realisatieplan Fiets vast. Betrokken gemeenten kunnen daardoor tot 65% subsidie aanvragen voor de realisatie van de snelfietsroute.

Beheer en onderhoud wegen

- **Onderhoud elementenverhardingen**

In 2019 verbeteren we de elementenverhardingen in Industrierrein 't Hart, Klaarwater en Smitsveen. We continueren onze gebiedsgerichte werkwijze. Die was in 2018 succesvol in de Boerenstreek en Overhees.

- **Onderhoud asfaltverhardingen**

Jaarlijks is er op verschillende plekken in de gemeente onderhoud aan de asfaltverhardingen. Op basis van de 2 jaarlijkse inspectie ontstaat een planning van te herstellen/vervangen toplagen (levensduur ca. 15 jaar).

Openbare verlichting

In 2019 starten we de 2e fase voor het vervangen van masten en armaturen. We doen dat overeenkomstig een vooraf gekozen scenario: vervanging door LED en statisch dimmen. De fasering is erop afgestemd om te voldoen aan het Energie akkoord 2030. Meer over duurzaamheid in programma 4.

Thema 2: Verkeersveiligheid

Doelstelling: Een veilig verkeer met objectief minder ongevallen en een hoger gevoel van veiligheid in het verkeer

Tabel kengetallen

omschrijving	bron	werkelijk			
		2013	2014	2015	2016
% ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	VeiligheidNL	5%	7%	7%	n.n.b.
% overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	VeiligheidNL	7%	8%	12%	n.n.b.

* Dit is een verplichte beleidsindicator volgens de BBV. Bij de bron, VeiligheidNL, zijn geen actuele cijfers beschikbaar.

Activiteiten - Wat gaan we daarvoor doen?

Verkeersveiligheid op rotondes

In 2019 nemen we de verkeersveiligheid op vier rotondes onder de loep. Het gaat om twee rotondes op de Koningsweg op de kruispunten met de Dalweg en de Dorpsstreek en twee op de Dalweg, op de kruispunten met de Beukenlaan en de Steenhoffstraat. We willen bezien of er maatregelen mogelijk zijn, die de verkeersveiligheid van de fietser verbeteren. Daarvoor bekijken we of eerder onderzoek uit 2013 aanknopingspunten biedt. Voor de uitvoering van eventuele maatregelen op de rotondes hebben we nu geen budget beschikbaar. Uitvoering komt in 2020. We vragen daarvoor budget aan als we de investeringskosten weten.

Voorafgaand starten we in 2019 een pilot met ledverlichting op de rotonde Koningsweg-Dalweg. Met een evaluatie bekijken we of dit voor Soest een effectieve maatregel is en hoe we verder gaan. Voor de pilot verwachten we een investering van € 100.000. We voeren deze pilot op voor subsidie van de provincie binnen "Fiets en Veiligheid".

Onbewaakte overwegen opheffen of actief beveiligen

ProRail heeft de opdracht om onbewaakte overwegen in Nederland op te heffen of actief te beveiligen. In dit kader benaderden zij in het voorjaar van 2017 de gemeente Soest met betrekking tot een drietal overwegen langs de Eng. Op dit moment (2018) werken we samen met ProRail de mogelijkheden uit met aandacht voor de recreatieve en cultuurhistorische waarden in dit gebied. Met de uitkomsten komen we terug bij de raad. Voor eventuele financiële consequenties hebben we geen budget.

Oversteekbaarheid hoofdwegen verbeteren

In 2019 treffen we voorbereidingen om de oversteekbaarheid voor voetgangers en fietsers te verbeteren. Dat doen we op de:

- Beukenlaan, bij de Verlengde Talmalaan;
- Birkstraat, bij de Bilderdijklaan; en
- Vrijheidsweg, bij de Industrierweg.

Het verbeteren van oversteekbaarheid op deze plekken gaven we prioriteit in de oplegnotitie van het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan. Andere plekken pakken we aan vanuit projecten zoals het Masterplan of Verkeersplan Soest-Zuid. De kosten voor onderzoek en uitvoering dekken we uit het jaarlijkse krediet van € 200.000 voor verkeersmaatregelen. Dit project voeren we op voor subsidie van de provincie binnen het "Fiets en Veiligheid".

Kleine verkeerskundige maatregelen

Vanaf 2021 kunnen we makkelijker tegemoet komen aan wensen en verzoeken van bewoners op het gebied van verkeer en vervoer. Deze wensen en verzoeken komen voort uit de brieven, vragen, klachten en meldingen op het gebied van verkeersveiligheid. We vragen vanaf 2021 een verhoging van het structurele budget kleine verkeerskundige aanpassingen van € 14.000 naar € 44.000. Daarmee krijgen we bovendien iets meer slagkracht om verkeersmaatregelen te nemen bij beheer en onderhoud van wegen. Daarbij moeten we nog steeds keuzes maken.

Mogelijkheden (nieuwe) risicogestuurde aanpak van verkeersveiligheid

In 2019 zoeken we naar mogelijkheden voor een nieuwe risicogestuurde aanpak van verkeersveiligheid. Eerder experimenteerden we daarmee succesvol in de 'aanpak te hard rijden' (2016). Ook nu maken we een aanpak op basis van beschikbare gegevens en analysemogelijkheden. En een prioritering op basis van criteria. Zoals kwetsbare verkeersdeelnemers, schoolomgeving en fietsroutes. Voor de uitvoering van maatregelen hebben we geen budget. We verwachten uitvoering vanaf 2020. We vragen daarvoor budget aan als we de investeringskosten weten.

Herinrichtingen

• Albert Cuyplaan

In 2019 voeren we de herinrichting uit van het projectgebied Albert Cuyplaan en de Prins Hendriklaan. Het betreft het weggedeelte tussen de Dalweg en het Nassauplantsoen en het openbaar gebied bij Boekweitland. In 2018 stelden we het definitief ontwerp vast. Met deze herinrichting koppelen we zoveel mogelijk hemelwater af, brengen we het wegbeheer op niveau en verbeteren we de verkeersveiligheid.

• Korte en Lange Brinkweg

Uiterlijk in het eerste kwartaal van 2019 beginnen we met het maken van een ontwerp voor de Korte en Lange Brinkweg. We maken daar een toekomstbestendige straat. In ons beeld is dat een straat die jaren meegaat, klimaatbestendig is en voldoet aan wensen van de bewoners. Eerder maakten we een begin met een plan om de verkeersveiligheid op de Korte en Lange Brinkweg te verbeteren. Vervolgens constateerden we waterproblemen en hebben we het plan stil moeten leggen om hier nader onderzoek naar te doen. De Korte en Lange Brinkweg hebben door hun ligging onder aan de heuvel een belangrijke rol in de waterhuishouding van Soest. Begin 2019 verwachten we duidelijkheid over de oplossingsrichtingen voor water bij vraagstukken vanuit klimaatverandering en de ambities op het gebied van het duurzaam inrichten van de straat. Voor verbetering van de verkeersveiligheid op de Korte en Lange Brinkweg hebben we € 1.000.000 krediet beschikbaar. We voeren dit project op voor subsidie van de provincie binnen "Fiets en Veiligheid".

Thema 3 – Leefbaarheid

Doelstelling: Bijdragen aan de leefbaarheid door regulier onderhoud van de verhardingen

Activiteiten - Wat gaan we daarvoor doen?

Wegsleepregeling fiets

In 2019 stellen we een wegsleepverordening fiets op. Aanleiding hiervoor is een bestuursakkoord over fietsparkeren bij stations. Daarin staat onder andere dat de gemeente verantwoordelijk is voor de handhaving op fietsen op maaiveldniveau. Momenteel ontbreekt in een wegsleepverordening fiets om op meerdere stations de problemen met weesfietsen/fietswrakken aan te pakken. Mogelijk kunnen we hiermee ook fietsparkeerproblemen oplossen op andere plaatsen, zoals in Smitsveen.

D. Wat mag het kosten?

Voorstellen beleidsintensivering

Kleine verkeerskundige aanpassingen	
➤ Structureel vanaf 2021	€ 30.000
Capaciteit Verkeer 1 fte	
➤ incidenteel 2019	€ 80.000
➤ structureel vanaf 2020	€ 90.000
Fietsveiligheid rotondes (LED verlichting)	
➤ structureel vanaf 2020	€ 3.000
Aanpak onbewaakte spoorovergangen	
➤ structureel	p.m.
Aanleg fietsroutes	
➤ structureel	p.m.

Baten en lasten (bedragen * € 1.000)	Rekening		Begroting			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten						
Wegbeheer	2.533	4.505	4.965	5.726	4.544	7.260
Schoonhouden wegen	889	846	910	895	912	896
Verkeersmaatregelen	562	872	555	564	594	593
Openbare verlichting	596	1.175	907	907	907	907
Totaal lasten	4.579	7.398	7.337	8.093	6.957	9.656
Baten						
Wegbeheer	339	743	2.170	3.329	1.860	4.549
Schoonhouden wegen	258	251	268	268	268	268
Verkeersmaatregelen	51	1	1	1	1	1
Openbare verlichting	75	76	77	78	78	78
Totaal baten	723	1.070	2.515	3.675	2.207	4.896
Resultaat	-3.857	-6.328	-4.822	-4.418	-4.750	-4.760

Afwijkingen t.o.v. 2018:

Lasten	60	-695	441	-2.258
Baten	1.445	2.605	1.137	3.826
Resultaat	1.506	1.910	1.578	1.568

Toelichting op de afwijkingen:

Een negatief bedrag betreft een nadeel/tekort, een positief bedrag betreft een voordeel/overschot.

<i>Wegbeheer</i>	
Loonkosten	-94
Kapitaallasten	-112
Rationeel beheersysteem, tweejarige cyclus uitvoeringskosten	15
Rationeel wegbeheer: incidenteel meer budget in 2018 door doorgeschoven projecten. Deze kosten waren budgettair neutraal, omdat ze gedekt werden uit de reserve onderhoud wegen	81
Kapitaallasten 2019 van de kredieten 2018 kunnen pas in de NJN 2018 worden aangepast; de dekking vindt plaats via de dekkingsreserve investeringen (budgettair neutraal)	577
Onderhoudsplan van Weedestraat, vijfjarige cyclus onderhoud	16
Project VERDER excl. loonkosten (In 2018 worden er twee projecten gedekt uit de reserve onderhoud wegen (financieel effect voor deze begroting is budgettair neutraal)	258
Verhoogde legesopbrengst vergunningen kabels en leidingen	40
Fasering wegwerken achterstallig onderhoud elementen	200
Overig (realisatie)	-14
<i>Schoonhouden wegen</i>	
Onderhoudskosten zoutloods (Het gebouwen. Financieel effect voor deze begroting: budgettair neutraal)	-14
Straatvegen: Conform begroting RMN	-26
Overig	-6
<i>Verkeersmaatregelen</i>	
Loonkosten:	69
Inhuur: incidenteel 1Fte extra in 2018 ten behoeve van extra onderhoud wegen en invoering omgevingswet (MJB 2018)	80
Kapitaallasten	51
Verkenning parkeerbeleid winkelgebieden (jaarrekening 2017)	33
Incidenteel budget voor uitbreiden parkeerplaatsen winkelpromenade Soestdijk (MJB 2018)	165
Capaciteit cluster vekeer (nieuw beleid MJB 2019-2022)	-80
Overig	-2
<i>Openbare verlichting</i>	
Loonkosten	17
Kapitaallasten	-27
Incidenteel hogere kosten voor beheer in 2018, door geormerkt budget in Jaarrekening 2017	253
In de NJN2017 geormerkte advieskosten voor aanbesteding in 2018 van de openbare verlichting	25
Overig	1
Totaal	1.506

E. Risicoparagraaf programma Verkeer en Vervoer

Verkeersplan Soest-Zuid			
<i>Toelichting:</i>			
<p>De regio heeft voor het Verkeersplan Soest-Zuid een uitvoeringsbudget van € 10.345.000 vrijgegeven op basis van het in december 2015 door de raad vastgestelde pakket aan maatregelen. We hebben echter nog geen uitvoeringsbeslissing genomen voor alle maatregelen, vanwege de voorwaarden die de raad aan uitvoering stelde. Nu de gemeenteraad in december 2016 wel besloot tot uitvoering van een aantal (deel)maatregelen op korte termijn, ontstaan de volgende financiële risico's:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Door het project op te splitsen en extra onderzoek te doen, nemen de voorbereidingskosten toe. Dit kan leiden tot overschrijdingen. Overschrijdingen moet de gemeente zelf dekken. ▪ De goedkeuring die de regio heeft gegeven, is mede gebaseerd op een positieve netto contante waarde (verhouding tussen kosten en baten) van het totaalpakket. Als we niet alle maatregelen uitvoeren, moeten we terug naar de regio met de vraag of ook alleen de uitgevoerde (deel)maatregelen door VERDER gedekt worden. Als dat niet zo is, moet de gemeente de gemaakte kosten alsnog zelf dragen. ▪ Net als de plannen voor Soest-Zuid maakt ook de westelijke ontsluiting in Amersfoort deel uit van VERDER. Bij de planvorming voor Soest-Zuid zijn we ervan uitgegaan dat deze ontsluiting wordt gerealiseerd. Mocht dit plan onverhoopt niet doorgaan gaan, dan zal een groot deel van de onderzoeken opnieuw moeten worden gedaan. 			
<i>Beheersmaatregel(en):</i>			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ We beperken de risico's door te toetsen of elke (deel)maatregel ook zelfstandig een positieve netto contante waarde heeft. ▪ Door toetsing proberen we te voorkomen dat we de geraamde (voorbereidings)kosten per deelproject overschrijden. We kunnen dat alleen niet op voorhand uitsluiten. 			
Generiek risico	Kans	Financiële impact	Financieel risico
Financieel/juridisch	Laag = 10%	€ 10.345.000	€ 1.034.500

Programma 3 – Economie

A. Omschrijving programma

Dit programma gaat over het behouden en versterken van de vitale en duurzame economie van Soest. Economie gaat over samenwerken en verbinden. Ondernemers zijn onze partners en economie heeft een verbinding met duurzaamheid, natuur, sociaal domein, verkeer, omgevingsvisie, cultuur en onderwijs. De kracht van Soest is groen Soest waarbij ondernemerschap en natuur elkaar versterken, maar wel met aandacht voor behoud van de natuur.

Relevante beleidsdocumenten

1. Beleidsplan Recreatie en Toerisme 2012-2020 (2012)
2. Retailbeleid Soest – Soesterberg 2016 – 2026 (2016)
3. Standplaatsenbeleid en marktverordening (2015)
4. Toetsingskader Ruimte voor bedrijven in Soest en Soesterberg (2018)

B. Belangrijkste (beleidsmatige) accenten, ontwikkelingen en activiteiten

Economische zaken

Het gaat goed met de Nederlandse economie, ook Soest profiteert van deze ontwikkeling. Het blijft belangrijk om het ondernemersklimaat op peil te houden en bedrijven kansen te bieden om te groeien. Wij dragen daar actief aan bij.

Om ruimte te bieden aan goed ondernemerschap is een gelijk speelveld cruciaal. Onze regels per sector zijn helder, actueel en gelden voor iedereen.

De sector groot- en detailhandel is de grootste werkgever in Soest. Soest heeft ook veel doeners en daar zijn we trots op. Wel zien we een verschuiving naar ZZP-ers en de kenniseconomie. De verschuiving naar een kenniseconomie vraagt om het anticiperen op veranderende vraag. Dit doen wij samen met onze ondernemers. Dit betekent onder andere dat de omgevingsvisie niet alleen gaat over de woonbehoefte van Soest maar ook over de ruimtebehoefte van bedrijven.

Recreatie en Toerisme is één van de grootste groeisectoren in de gemeente Soest. Uit de Monitor Toerisme en Recreatie 2016 (cijfers 2015) blijkt dat de bestedingen in Soest met ruim 12% gestegen zijn t.o.v. 2013. De grootste groei komt uit recreatieve bestedingen. Van de totale bestedingen komt bijna 60% uit de zakelijke markt.

In de sector recreatie & toerisme zien we de groene kracht van Soest samen komen met ondernemerschap. Door de mooie natuur trekken toeristen naar onze gemeente, ondernemers spelen hierop in en bedienen de toerist en de recreant. Het behoud van deze groene kracht is cruciaal voor onze lokale economie.

We zien economische kansen ontstaan door de energietransitie en duurzaamheid, ook voor ondernemend Soest. Wij zijn dan ook blij met het Landelijk Klimaatakkoord uit 2018. Als gemeente nemen we een actieve rol in het realiseren van de klimaatdoelstelling en het gefaseerd loskoppelen van aardgas, meer hierover in Programma 4. Ook onze ondernemers spelen hierin een rol. Enerzijds vanwege de economische kansen die alle klimaatinvesteringen bieden. Anderzijds de taak in het bijdragen aan onze klimaatdoelstelling.

We zijn trots op de constructieve samenwerking met het lokale bedrijfsleven. We werken samen aan verschillende sociale en economische uitdagingen. Bijvoorbeeld voor de inwoners die niet als vanzelfsprekend kunnen deelnemen aan het arbeidsproces. Samen werken we aan ontwikkelingsgerichte dagbesteding, beschut werken, stageplaatsen, betaald werk en arbeidsmarktgericht opleiden.

Markten en standplaatsen

De markt in Soesterberg is goed bezet en draait naar tevredenheid. De markt in Soest heeft het moeilijker en kent wat verloop, met name in de non-foodsector. In de praktijk is het moeilijk om deze plekken op te

vullen en een gevarieerd aanbod te garanderen. Hierdoor zijn er minder opbrengsten bij gelijke kosten. De vaste standplaatsen zijn goed bezet.

C. Doelstellingen en activiteiten - Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Doelstellingen – wat willen we bereiken?

Algemene doelstelling: Economische vitaliteit (en werkgelegenheid) in Soest

- Thema's:
1. Ondernemersklimaat
 2. Toeristische en recreatieve bedrijvigheid

Thema 1 - Ondernemersklimaat

Doelstelling: Behouden en versterken van een goed ondernemersklimaat met voldoende bestaans- en groeimogelijkheden

Tabel kengetallen

omschrijving	bron	Soest			Nederland		
		2015	2016	2017	2015	2016	2017
% functiemenging*	LISA	46,0 %	45,8%	46,1%	51,9%	52,1%	52,4%

* Functiemenging: De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Tabel kengetallen

omschrijving	bron	Soest			Nederland		
		2015	2016	2017	2015	2016	2017
Vestigingen (van bedrijven): aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	163,6	170	174,2	120,7	136,4	139,7
Banen: aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	619,9	615,5	619,3	741,2	750,3	758,2

Activiteiten - Wat gaan we daarvoor doen?

Samenwerking bedrijfsleven

Een goede samenwerking tussen de gemeente en de ondernemers is kenmerkend voor Soest. In 2019 zetten we deze samenwerking voort door onder andere het MKB-overleg te faciliteren, het jaarlijkse ondernemerscongres te organiseren, regelmatig te overleggen met het bestuur van de Soester Zakenkring, Bedrijvenmanagement organisatie (BMO) Soest, Soest Netwerkt, de Koninklijke Horeca Nederland afdeling Baarn - Soest en de ondernemerskringen van de winkelgebieden en bedrijventerreinen. Regelmatig leggen we bedrijfsbezoeken af en wonen we bijeenkomsten van de Soester Zakenkring bij. Daarnaast organiseren we 6 ondernemerssprekuren per jaar waar ondernemers met vragen terecht kunnen en is de bedrijfscontactfunctionaris het aanspreekpunt voor individuele ondernemers en de ondernemerskringen.

Regionale samenwerking

Ook op het gebied van economie werken we samen met Regio Amersfoort. Speerpunt voor 2019 blijft de inzet op het behouden van voldoende vestigingsmogelijkheden en klaar zijn voor de ontwikkelingen die op ons af komen. De projecten ZomerOndernemer Regio Amersfoort, de Rode Loperdag en de UOA Ondernemersacademie houden we in stand.

Nieuw is de in 2018 gestarte samenwerking van de Regio Amersfoort met de EBU (Economic Board Utrecht). De EBU werkt aan de thema's Groen, Gezond en Slim in de provincie. Dit is vele malen breder dan alleen economie en raakt juist ook de werkvelen wonen, het sociaal domein en duurzaamheid. In 2019 bekijken we welk effect de samenwerking met de EBU heeft. Na een jaar van samenwerking evalueren we het resultaat.

Ook werken we samen met provincie Utrecht. De Ruimtelijk Economische Strategie van provincie Utrecht is in voorbereiding en in 2019 gaan we aan de slag met het uitvoeringsprogramma. We gaan zien waar dit Soest concreet raakt, dit onderzoeken we met Regio Amersfoort.

Uitvoering Retailbeleid

We gaan verder met de uitvoering van het Retailbeleid. Handhaving op Retail vraagstukken blijft belangrijk en is ondergebracht bij Programma 1. Verder zetten we in op het versterken van de winkelgebieden door initiatieven die daaraan bijdragen zo veel mogelijk te faciliteren. Als we kansen zien om actief een bijdrage te leveren dan doen we dat. Denk hierbij aan informatievoorziening, het verbinden van partijen en actief meedenken. De Klankbordgroep van het Retailbeleid is onze partner hierin.

Ruimte voor bedrijven

De vraag naar bedrijfsruimte is de afgelopen tijd fors toegenomen. Dat zien we aan de uitgifte in 2018 op Bedrijventerrein Richelleweg, daar is nog beperkte ruimte beschikbaar. De uitgifte van de kavels ligt bij provincie Utrecht. We hebben inzicht in de verwachte ruimtebehoefte van kantoren en bedrijven in Soest en Soesterberg tot 2026. In 2019 zetten we ons in om deze ruimte voor bedrijven te behouden. Dit is gezien de grote behoefte aan nieuwe woningen vaak een integrale afweging.

Verbinding met Duurzaamheid

We pakken de kansen die de opgaven op gebied van duurzaamheid bieden samen met al onze stakeholders. Denk hierbij aan het planmatig aardgasvrij maken van Soest, energiebesparing, energieopwekking en circulariteit. Maar ook de kansen die dit geeft voor werkgelegenheid. Het Bedrijvenplatform Duurzaamheid heeft hier een rol om in te spelen op de markt. In Programma 4 gaan we hier verder op in.

Verbinding met Sociaal Domein

Het gaat goed met de economie. Dat biedt ook kansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Zie Programma 7 voor hoe wij die kansen kunnen pakken.

Markt

Om de kostendekkendheid van de markten te verbeteren starten we in 2019 een pilot om de kosten te verlagen. De pilot betekent dat de marktcoöpiëden zelf het marktgebied schoon opleveren. Hierdoor hoeft het Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN) deze werkzaamheden niet meer uit te voeren en worden deze kosten dus niet meer toegerekend aan de markt.

Thema 2 – Toeristische en recreatieve bedrijvigheid

Doelstelling: Behouden en versterken van de toeristische en recreatieve bedrijvigheid

Tabel indicator(en)

Omschrijving	bron	Referentie- of nulwaarde	Realisatie 2015	Streefwaarde 2020
Toeristische bestedingen (excl. inflatie)	Ecorys	€ 89 mln (2013)	100 mln	€ 100 mln*

* Deze streefwaarde is vastgelegd in het Beleidsplan Recreatie & Toerisme 2012 – 2020.

Activiteiten - Wat gaan we daarvoor doen?

Samenwerking toeristisch recreatieve ondernemers

Goed overleg en samenwerking met strategische partners is essentieel. Lokaal werken wij samen met het toeristisch platform Uit in Soest, VVV informatiepunten, de Stichting Logiesverschaffers (SLVS) en individuele ondernemers.

Uit in Soest maakt ook in 2019 Soest en Soesterberg aantrekkelijk voor een meerdaags verblijf. Samen met het Regionaal Bureau voor Toerisme vervolgt zij de campagne met diverse bekende Soesters. Ook is de nieuwe website gereed voor aanvang van het toeristisch seizoen. Een belangrijk verbeterpunt is de grotere zichtbaarheid van ons culturele aanbod. Zie ook programma 8 voor de plannen.

Op het gebied van recreatie en toerisme blijven wij samenwerken met grote toeristische trekkers in en nabij onze gemeente: het Nationaal Militair Museum en Paleis Soestdijk. In 2019 zetten we in op het stimuleren van combinatiebezoeken van deze toeristische trekpleisters.

Regionale samenwerking

Via het Regionaal Bureau voor Toerisme Heuvelrug & Vallei (RBT) zijn wij enerzijds aangesloten op de brede toeristische (on- en offline) regiomarketing, maar zijn Soest en Soesterberg ook zichtbaar in eigen uitingen. Hiervoor werken zij goed samen met Uit in Soest als lokaal platform.

In 2019 worden succesvol ontwikkelde campagnes en middelen wederom ingezet. Denk aan het Heuvelrugmagazine, meimaand fietsmaand, oktober wandelmaand en zakelijk toerisme.

Daarnaast is er in 2019 aandacht voor nieuwe initiatieven zoals een campagne met de grote vakantieparken in de regio (ook 2 Soester vakantieparken) om de Heuvelrug als vakantiegebied beter in de markt te zetten. In 2018 hebben we met 18 gemeenten in de provincie Utrecht opdracht gegeven om een internationale toeristische marketingstrategie voor de regio Utrecht te ontwikkelen: Utrecht Region. In 2019 zetten we verder in op de gezamenlijke profilering van het gebied vanuit Utrecht Region en zorgen hierbij o.a. voor meertalig foldermateriaal en internationalisering. We richten ons in eerste instantie met name op toeristen uit België en Duitsland. We verwachten dat hierdoor bestedingen toenemen en de werkgelegenheid groeit.

Vanuit de Regio Amersfoort zetten we de komende jaren in op de speerpunten zakelijk toerisme en fietstoerisme. De insteek is om voor de projecten, die uit deze speerpunten voortkomen, cofinanciering te regelen bij het bedrijfsleven. Deze speerpunten werken we in 2019 uit samen met Stichting Citymarketing Regio Amersfoort. De 3 partners: RBT, Utrecht Region en Stichting Citymarketing Regio Amersfoort staan in 2019 waarschijnlijk op de volgende grote beurzen in Nederland en België om het totale toeristische aanbod te promoten: voor de consumentenmarkt de Fiets- & Wandelbeurs Gent (B) en de Fiets- en Wandelbeurs Utrecht (Jaarbeurs) en voor zakelijk toerisme EventSummit in Rotterdam (Ahoy).

Uitvoeren van het Beleidsplan Recreatie & Toerisme 2012 – 2020

In 2019 gaan we verder met de uitvoering van het Beleidsplan Recreatie & Toerisme. Ook dit jaar zal de nadruk liggen op het onder de aandacht brengen (regionaal en nationaal) van de vele toeristische attracties en evenementen die wij hebben. Daarnaast bereiden wij ons voor op het nieuw op te stellen beleid in 2020. Hierbij betrekken wij het nog op te stellen Landschap- en natuurontwikkelingsplan 2019-2024 (programma 4) en de omgevingsvisie.

Het versterken van de verbinding tussen natuur en ondernemers

De verbinding tussen natuur en landschap (programma 4) en recreatie en toerisme is groot. Onze gemeente met een afwisselend landschap en mooie natuur trekt recreanten en toeristen. De ondernemers spelen hier op in en profiteren ervan. Een goede zonering is van belang. We willen juist meer bezoekers/ toeristen ontvangen waar de natuurwaarde lager is en we ontzien de gebieden met een hogere natuurwaarde. Dit komt ten goede aan de natuur en daarmee ook de ondernemers. Binnen het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug zetten we de zonering regionaal door. In programma 4 vertellen we meer over de samenwerking met het Nationaal Park.

Het versterken van de koppeling met ons culturele aanbod

Er is ook een sterke verbinding tussen cultuur (Programma 8) en recreatie en toerisme. Een sterk cultureel aanbod maakt dat toeristen langer in Soest willen blijven. Dit heeft een positief effect op de bestedingen in onze gemeente. In 2019 zetten we in op het verbeteren van de digitale informatieverstrekking van het culturele aanbod in onze gemeente door verbinding te leggen met de toeristische website www.uitinsoest.nl.

Horeca in buitengebied (Programma 5 en link gelijk speelveld)

We vinden het belangrijk om een gelijk speelveld te bieden voor ondernemers. In 2018 zijn we gestart met het participatietraject voor beleidsvorming voor horeca in het buitengebied. Regels moeten helder zijn en voor iedereen gelijk. In 2019 werken we de uitkomsten uit en passen we regelgeving waar nodig aan.

D. Wat mag het kosten?

Voorstellen beleidsintensiveringen

Geen

Baten en lasten (bedragen * € 1.000)	Rekening	Begroting				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten						
Markten en standplaatsen	310	98	79	79	79	79
Economische zaken	93	334	270	270	270	270
Totaal lasten	404	432	349	349	349	349
Baten						
Markten en standplaatsen	64	74	81	81	81	81
Economische zaken	28	6	6	6	6	6
Totaal baten	92	80	87	87	87	87
Resultaat	-312	-352	-262	-262	-262	-261

Afwijkingen t.o.v. 2018:

Lasten	82	83	83	83
Baten	8	8	8	8
Resultaat	90	90	90	91

Toelichting op de afwijkingen:

En negatief bedrag betreft een nadeel/tekort, een positief bedrag betreft een voordeel/overschot.

<i>Markten en standplaatsen</i>	
Loonkosten	3
Veegwerkzaamheden markt wordt door marktlieden zelf gedaan in plaats van RMN	12
Verhoging tarieven marktgeden/standplaatsen (zie paragraaf Lokale heffingen)	8
Overig	3
<i>Economische zaken</i>	
Loonkosten	54
Eenmalig budget voor onderzoek naar het verminderen van de verspreiding van winkels (NJN2017)	10
Totaal	90

E. Risicoparagraaf programma Economie

Geen

Programma 4 – Natuur en Milieu

A. Omschrijving van het programma

Dit programma gaat over het koesteren en verbeteren van de fysieke leefomgeving. Een gezonde leefomgeving die de basis vormt voor een groen en leefbaar Soest. We werken aan een duurzame toekomst waarin we zuinig omgaan met energie en grondstoffen.

Relevante beleidsdocumenten

1. Vergunning Toezicht en Handhaving (VTH) Beleidsplan milieu 2017-2021 (2017)
2. Gemeentelijk Water en Rioleringsplan Soest-Baarn 2018-2022
3. Nota 'de groene kernkwaliteit van Soest' (2014)
4. Gemeentelijk Duurzaamheidsplan Soest 2016-2020 (2016)
5. Verkenning Landschap- en natuurontwikkelingsplan 2019-2014 (2017)

B. Belangrijkste (beleidsmatige) accenten, ontwikkelingen en activiteiten

Met de energietransitie, het borgen van het groen in onze gemeente, het op orde zijn voor de klimaatverandering en de kanteling naar een circulaire economie staat Soest voor een stevige uitdaging. Deze uitdaging ziet toe op het bieden van ruimte voor nieuwe technische ontwikkelingen enerzijds en zorgvuldig ruimtegebruik anderzijds. En dat tegen de context waarbij de leefomgeving voor mens en dier wordt gekoesterd en waar mogelijk versterkt. Onze gebouwde omgeving en landschap kunnen met alle ambities ingrijpend veranderen en daar zullen wij grotendeels vorm aan geven. Ruimte is letterlijk en figuurlijk nodig, tegelijk met financiële oplossingen om de transitie en verduurzaming betaalbaar te maken. Ook wordt ingezet op nauwe samenwerking met onze inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Hierin zit ook de koppeling met de nieuwe Omgevingswet in programma 5.

Duurzaamheid komt terug in bijna alle programma's van deze begroting. Verschillende structuren om de financiële impact van duurzaamheid te duiden, zijn denkbaar. Gekozen is de belangrijkste (beleidsmatige) accenten toe te lichten aan de hand van de onderstaande speerpunten.

- gezonde leefomgeving
- energietransitie
- circulaire economie en grondstoffen

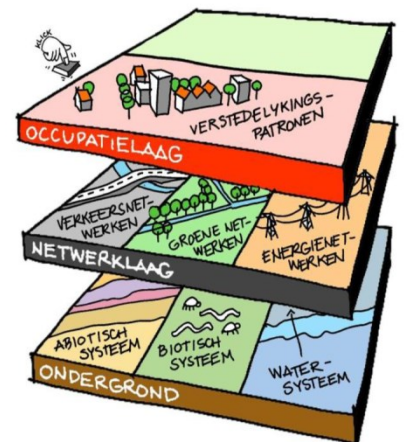
Gezonde leefomgeving

• Een groener Soest

We zetten nadrukkelijk in op biodiversiteit, belevingsmogelijkheden van het landschap en de natuur en herkenbare landschappen en cultuurhistorie. We zouden graag inzetten op een hogere ambitie voor biodiversiteit, onder meer op de Zuidelijk Eng. Naast het structureel extra bedrag van € 53.000 voor de uitvoering hebben we vanaf 2020 een extra budget van € 25.000 voor een hogere ambitie nodig.

Uitvoering geven aan de ambities, zoals verwoord in het Landschap- en natuurontwikkelingsplan 2019-2024, is alleen mogelijk met extra formatie (0,82 fte; incidenteel in 2019 € 33.000, structureel vanaf 2020 € 53.000).

Met meer biodiversiteit stimuleren we niet alleen de natuurontwikkeling in de directe leefomgeving, ook zorgt dit voor uitdagend en kleurrijk groen. Daarbij zien wij kansen om samen met onze bewoners en

organisaties hieraan te werken. Zo gaan wij inzetten op het door bewoners vergroenen van hun tuinen, het natuurinclusief bouwen en actieve bewonersparticipatie ('groen aan de buurt'). Voor het vergroten van de biodiversiteit en natuurontwikkeling in het stedelijk gebied (zowel planvorming als uitvoeringsmaatregelen) denken we vanaf 2020 een structureel budget van € 100.000 nodig te hebben.

In 2019 sluiten wij ons aan bij het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Het Nationaal Park is een samenwerking tussen gemeenten, terreineigenaren, ondernemers en provincie op de Utrechtse Heuvelrug. Zij initieert, verzilvert kansen, verbindt en genereert nieuwe financiële middelen, om natuurwaarden, landschappen en het cultuurhistorisch erfgoed van de Heuvelrug te beschermen en te behouden voor de toekomst. Hiervan profiteert de natuur en cultuur, het trekt recreanten en toeristen aan en stimuleert onze economie. Hier zit dan ook de koppeling met programma 3. Wij dragen in 2019 en 2020 € 20.000 bij aan deze samenwerking. In 2019 gaan wij samen met onze partners deze samenwerking verder concretiseren en ontstaat meer duidelijkheid over de financiën.

Vanuit een eerdere bezuinigingsoperatie resteert nog een taakstelling groenonderhoud van structureel € 243.000 per jaar. Tot en met 2018 was de dekking voorzien ten laste van het sociaal domein. Conform het coalitieakkoord stellen wij voor deze taakstelling te laten vervallen.

- **Vergroten klimaatadaptatie**

Wij zetten ons de komende periode in om de gevolgen van klimaatverandering tegen te gaan. Als het gaat om klimaatadaptatie hebben we een taak in het opvangen van water. Dit doen we door aanpassingen in de riolering, ontstening van tuinen en stimulering van groene daken.

Energietransitie

De maatschappelijke, ruimtelijke en economische impact van de energietransitie is enorm en vraagt om keuzes. Landelijk wordt gewerkt aan klimaattafels, provinciaal en regionaal zal een regionale energiestrategie worden ontwikkeld. Gemeentelijk hebben we misschien wel de zwaarste taak. Onze gebouwde omgeving en landschap zullen ingrijpend veranderen en daar zullen wij grotendeels vorm aan geven. Het traject van de omgevingsvisie gaat ons helpen om keuzes te maken, maar als we een versnelling willen, kunnen we niet nog jaren wachten.

Dit vraagt om een regisserende rol van de gemeente en een programmatische en integrale aanpak. Met de huidige invulling (1,2 fte) is dit niet haalbaar. Uitbreiding van formatie (2 fte) en uitbreiding van het uitvoeringsbudget is noodzakelijk. Het uitvoeringsbudget is voor 2019 begroot op € 200.000, voor 2020/2021 op € 250.000 en voor 2022 op € 300.000.

- **Wonen**

In 2019 starten we met het inzichtelijk maken hoe per wijk afkoppeling van gas mogelijk is. Met de partners die de LOI Duurzame Warmte Soest (2018) mede hebben ondertekend wordt in 2019 minimaal één businesscase met stakeholders voorbereid om een bestaande wijk te transformeren naar een 'gasloze wijk'.

- **Werken**

Wij realiseren ons dat we voor het behalen van resultaat samenwerking cruciaal is. Veel bedrijven in Soest zijn al 'duurzaam goed bezig'. Per 1 juli 2019 komt er een meldingsplicht van energiebesparingsmaatregelen voor bedrijven door een wijziging van het Activiteitenbesluit. Alhoewel de RUD Utrecht in opdracht van Soest toezicht houdt, gaat de voorkeur uit naar het verleiden van bedrijven om energiebesparende maatregelen te treffen. Het Bedrijvenplatform Duurzaamheid vervult hierbij een belangrijke rol.

- **Duurzame mobiliteit**

We volgen de landelijke ontwikkelingen op het gebied van elektrisch vervoer, hebben aandacht voor het stimuleren van het fietsgebruik en realiseren laadpalen.

- **Gemeente als voorbeeld**

Als gemeente vervullen wij een voorbeeldfunctie en hebben we een faciliterende en stimulerende rol. De gemeente zal haar voorbeeldfunctie verder oppakken zodat bewoners en bedrijven geïnspireerd worden om zelf ook te verduurzamen. Naast het verkleinen van de CO₂-footprint is er aandacht voor duurzame inkoop en fairtrade en de mobiliteit van haar medewerkers.

Circulaire economie en grondstoffen

In de duurzame recycle-economie bestaat in 2050 geen afval meer en worden grondstoffen steeds opnieuw gebruikt. Op het gebied van huishoudelijk afval, waarvoor de gemeente een inzamelplicht heeft, zijn doelen gesteld om maximaal 100 kg restafval per persoon per jaar te hebben in het jaar 2020. In 2025 mag dit nog maar 30 kg restafval per persoon per jaar zijn. Op dit moment bieden we 178 kilo restafval aan per inwoner per jaar. Dit betekent dat meer inspanningen nodig zijn om deze milieudoelstelling te behalen.

C. Doelstellingen en activiteiten - Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Doelstellingen – wat willen we bereiken?

- Algemene doelstellingen:**
- **Verder verbeteren van de duurzame kwaliteit van de groene leefomgeving, de natuur, het landschap, het milieu en het dierenwelzijn**
 - **Duurzame ontwikkeling**
 - **Het groene karakter, ecologische en landschappelijke kwaliteiten van de kernen Soest en Soesterberg behouden en versterken**

Thema's:

1. Waterhuishouding en riolering
2. Natuurbescherming Natuur en landschap
3. Openbaar groen
4. Energietransitie
5. Milieu
6. Dierenwelzijn

Thema 1 – Waterhuishouding en riolering

Doelstelling: Bij watersystemen de balans bevorderen tussen duurzaamheid, diverse (ruimtelijke) gebruiksfuncties en de kosten

Tabel indicator(en)

omschrijving	bron	Referentie- of nulwaarde 2010	Realisatie 2018	Streef waarde 2019	Streef waarde 2020
Aantal keren opgetreden wateroverlast (*):					
– Oppervlaktewater	Meldpunt	2	0	2	2
– Rioolwater op straat	idem	0	0	0	0
– Regenwater in woning	idem	2	1	0	0
– Grondwater (structureel)		0	0	2	2

Aantal overstorten op oppervlaktewater/bodem:					
– Maatweg (Eem)	Telemetrie	12	6	12	12
– Koningsweg regenwater(vijvers)	Idem	12	19	24	24
– Koningsweg afvalwater (vijvers)	Idem	12	6	12	12
– Kampdwarsweg (bodem)	Idem	12	6	12	12
– Biezenveld (Eem)	Idem	4	3	4	4
Aantal hectare afgekoppeld	GWRP	1,0	1,2	1,0	1,0
Aantal verstoppingen	Meldpunt	70	70	70	70

Activiteiten - Wat gaan we daarvoor doen?

Riolerings- en waterprojecten

Naast de 'reguliere' vervangings- en onderhoudsprojecten (zie paragraaf D 'Onderhoud kapitaalgoederen') kunnen we de komende jaren met name in Soesterberg rioleringsprojecten versneld uitvoeren in het kader van de programma's Masterplan Soesterberg en Hart van de Heuvelrug ('kansen pakken' en 'werk met werk maken'). Hiermee kan ook de afkoppelambitie voor Soesterberg een impuls krijgen. Nieuw hierbij is dat per project de haalbaarheid van afkoppelen van aanliggend particulier verhard oppervlak wordt geanalyseerd. Voor dit particulier 'meekoppelen' is budget gereserveerd in het rioleringsplan (Gemeentelijk Water en Rioleringsplan Soest-Baarn 2018-2022), net als voor een versnelling van afkoppelen in openbaar gebied. Daarnaast is in het rioleringsplan geld gereserveerd voor het verbeteren van de riolering, zodat deze klimaatbestendig wordt. Voor de uitvoering van het lokale klimaatadaptatieplan is geen budget opgenomen in deze begroting. In de voorjaarsnota 2019 komen we bij uw raad hierop terug.

Planvorming, gegevensbeheer en samenwerking in de waterketen

We gaan het optimaliseren van het meten en monitoren van de afvalwaterketen. Een inventarisatie vindt plaats van de foutaansluitingen (V)GS-riolering en gekeken wordt welke afkoppelkansen er zijn in Soest en Soesterberg. Een vertaling wordt gemaakt van de regionale stresstest klimaatadaptatie (lokale wateroverlast, droogte, hittestress) naar een lokaal adaptatieplan via risicodialoog (start 2018, moet uiterlijk 2019 gereed zijn).

Beleidsinstrumenten

Belangrijk voor het vergroten van de klimaatadaptatie wordt enerzijds de afkoppelcoach. Deze coach geeft voorlichting aan particulieren, instellingen en bedrijven over de mogelijkheden om duurzamer om te gaan met regenwater in en om de eigen woning/het eigen gebouw. Tegelijkertijd licht deze coach de voordelen toe van een groene, niet verharde tuin en wijst eigenaren op subsidiemogelijkheden voor deze 'duurzame' inrichting. Anderzijds wordt ten behoeve van de klimaatadaptatie gewerkt aan de risicodialoog, nu de regionale klimaatstresstest. Hieruit volgt een uitvoeringsagenda met als doel om vanaf 2020 klimaat robuust te handelen.

Thema 2 – Natuurbescherming, natuur en landschap

Doelstelling: De ecologische en landschappelijke kwaliteit behouden en vergroten

Activiteiten - Wat gaan we daarvoor doen?

Opstellen van het Uitvoeringsprogramma LOP 2019-2024

Na het vaststellen van het Landschap- en Natuurontwikkelingsplan (LOP 2019-2024), gaan we in 2020 aan de slag met de uitvoering van de projecten uit het Uitvoeringsprogramma LOP 2019-2024. Wij zetten in op het verhogen van de biodiversiteit, het creëren van (meer) belevingsmogelijkheden van het landschap en

de natuur en projecten die bijdragen aan het realiseren van herkenbare landschappen en aandacht voor cultuurhistorie.

Continuering van het aanleggen van Ecologische Verbindingszones

Op de grens met Amersfoort bij de Melksteeg en ten zuidoosten van Soest wordt gewerkt aan een tweetal Ecologische Verbindingszone van de Soester Duinen naar de Eem. Al enkele jaren zijn we bezig met de voorbereidingen. In 2019 maken we een start met de aanleg van onderdelen van de Ecologische Verbindingszones.

Aanleggen heidecorridor Soestduinen - Lizard Lane

In 2018 zijn de voorbereidingen afgerond van de aanleg van een heidecorridor. Tussen de waterwingebieden Soestduinen en vliegbasis Soesterberg zagen Vitens en Utrechts Landschap een ontbrekende natuurschakel. De wens om de bijzondere natuur van de Vlasakkers en het waterwingebied te verbinden met die op de Vliegbasis heeft geleid tot het project 'Lizard Lane' Soestduinen. De 'Lizard Lane' draagt in grote mate bij aan uitwisselingmogelijkheden voor reptielen en grondgebonden insecten tussen de natuurparels Vlasakkers, Soestduinen en Vliegbasis Soesterberg. Zeven partijen werken samen aan de realisatie van het project 'Lizard Lane'.

Aanleg Kleine Landschapselementen (KLE)

Binnen de provinciale pilot 'Kleine Landschapselementen' worden in Soest bij zes particuliere partijen en op drie gemeentelijke locaties kleine landschapselementen aangelegd. Deze KLE's bestaan uit natuurvriendelijke oevers, houtwallen, de aanleg van een meidoornhaag, poelen en het herstel van laanbeplantingen. Naast de aanleg van deze elementen is het doel van de pilot om te leren van het proces. Gezamenlijk met de andere deelnemende partijen wordt aan het eind van 2019 bepaald wat de beste strategie is en hoe het vervolg van het programma KLE er uit gaat zien.

Samenwerking binnen het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug

2019 en 2020 staan in het teken van het verder vormgeven van de samenwerking binnen het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Wij zetten in op uitvoering van de Samenwerkingsagenda waarbij het Nationaal Park initieert, kansen verzilvert, verbindt en nieuwe financiële middelen genereert, om natuurwaarden, landschappen en het cultuurhistorisch erfgoed van de Heuvelrug te beschermen en te behouden voor de toekomst. Hiervan profiteert de mens, natuur en cultuur en onze economie.

Opstellen van het natuurontwikkelingsplan stedelijk gebied

Vanaf 2020 gaan wij aan de slag met het opstellen van een natuurontwikkelingsplan voor het stedelijk gebied. Het vergroten van de biodiversiteit en het stimuleren van natuurontwikkeling in het stedelijk groen vraagt onder andere om een andere inrichting en beheer van het stedelijk groen (ecologisch bermbeheer, het inzaaien van groen/bermen met bijenmengsels, het aanbrengen van water- en oeverplanten, een onderzoek naar de visstand, het aanleggen van beschermde paaiplaatsen voor vissen, het ontmoedigen van het voeren van eenden). Maar ook het samen met inwoners vergroenen van particuliere tuinen en natuurinclusief bouwen, bewonersparticipatie ('Groen aan de buurt') en voorlichting (bv. over gebruik bestrijdingsmiddelen) bieden kansen voor het vergroten van de biodiversiteit. Monitoren om de effecten in beeld te krijgen, maakt hier onderdeel van uit. Het natuurontwikkelingsplan voor het stedelijk gebied geeft ons inzicht in alle mogelijkheden, de kansen en bedreigingen. Daarbij maken wij ook inzichtelijk welke kansen dan wel bedreigingen milieuaspecten vormen.

Thema 3 – Openbaar groen

Doelstelling: Het groene karakter van de kernen Soest en Soesterberg behouden en versterken

Meetbare doelstelling (beoogd effect):

1. De tevredenheid van inwoners over het onderhoud van perken, plantsoenen en parken neemt toe.

Tabel indicator(en)

omschrijving	bron	Referentie- of nulwaarde <jaar>	2017	Realisatie 2018	Streef- waarde 2019	Streef- waarde 2020
Perken, plantsoenen en parken in mijn buurt zijn goed onderhouden. Percentage (helemaal) eens: - Soest - referentiegemeenten	Waar staat je gemeente.nl	(2015) 55% 61%	 57% 59%	 * *	 59	 61
Referentiepercentages Soest: - niet eens/niet oneens - (helemaal) oneens		21% 24%		* *	21 20	21 18

* In 2018 heeft geen onderzoek 'waar staat je gemeente' plaatsgevonden

Activiteiten - Wat gaan we daarvoor doen

Groenrenovaties

Naar aanleiding van de uitgangspunten van het beleidsplan 'De Groene Kernkwaliteit' herstellen we in 2019 de bomenstructuur aan de Korte en Lange Brinkweg, in combinatie met de verkeerskundige maatregelen. Tevens renoveren wij het groen en de bomen langs de Albert Cuyplaan in combinatie met de riolerings- en civiele werkzaamheden. Verder renoveren wij gezamenlijk de groene gebieden rondom de Boekweitland. De start van de uitvoering is mede afhankelijk van het participatietraject en het integrale werken.

Verder voeren wij in 2019 diverse kleine groenrenovaties uit vooruitlopend op het boom snoeiprogramma, waarbij het accent ligt op de wijken Soest Zuid en Soestdijk en maken we een start met het uitvoeren van maatregelen voortkomend uit het in 2018 geactualiseerde groenbeheerplan.

Burgerparticipatie in het openbaar groen

Initiatieven van bewoners om verantwoordelijkheid te nemen voor het inrichten en beheren van het openbaar groen, zoals 'groen aan de buurt' ondersteunen wij actief. Dit draagt ook bij aan het vergroten van de biodiversiteit, zoals we dat bij thema natuurontwikkeling hebben aangegeven.

Thema 4 – Energietransitie

- Doelstellingen**
1. **Het terugdringen van de CO₂-uitstoot van de gemeente Soest**
 2. **Energiebesparing en het aandeel duurzame energie bij de particuliere woningeigenaar vergroten**
 3. **Opwekken Duurzame energie Soest**
 4. **Netwerk van bedrijven die elkaar informeren en stimuleren om duurzamer te ondernemen**
 5. **Nieuwe maatregelen voor bevordering van afvalscheiding**

Tabel indicator(en)

omschrijving	bron	Referentie- of nulwaarde	Realisatie 2018	Streefwaarde 2019	Streefwaarde 2020
Hernieuwbare elektriciteit	RWS (klimaatmonitor)	1,8% (2014)	2,6%(*)	5,4% (**)	6,6% (**)
Omvang fijn huishoudelijk restafval (kg/inwoner)	Jaarcijfers AVU en RMN	189 (2014)	178	150	140
Afvalscheiding (%)	Jaarcijfers AVU en RMN	65% (2014)	69%	73%	75%

* Dit cijfer is de gerealiseerde waarde in 2016 i.p.v. 2017 omdat de RWS Klimaatmonitor een jaar achterloopt bij het verzamelen.

** In het Gemeentelijk Duurzaamheidsplan 2016-2020 wordt als ambitie voor 2030 gesteld, dat 20% van de energiebehoefte duurzaam wordt opgewekt op gemeentegrond. Als we dat percentage verdelen over de 16 jaren van 2015 tot en met 2030, dan betekent dat het aandeel hernieuwbare elektriciteit jaarlijks met 1,2% zal moeten toenemen. N.B. De doelstelling uit het GDP is breder dan hernieuwbare elektriciteit, ook duurzame opwekking van warmte hoort hierbij. Deze indicator dekt niet geheel de lading.

Activiteiten - Wat gaan we daarvoor doen in 2019

Energietransitie

Op dit moment zijn we met onze stakeholders bezig om in beeld te brengen wat nodig is om versnelling in de energietransitie te realiseren. De aanbevelingen van de rekenkamercommissie nemen we daarin mee. Eind van dit jaar zullen we met de gemeenteraad verder spreken over onze ambities en opgaven.

We werken toe naar een programmatische aanpak, waarbij we onder andere de volgende thema's willen betrekken:

- transitievisie warmte Soest (landelijk verplicht);
- opwekking duurzame energie;
- regionale energiestrategie (RES);
- wonen, werken en duurzame mobiliteit;
- communicatie;
- monitoring.

In het energieprogramma betrekken we ook het aardgasvrij maken van het gemeentelijk vastgoed. Hiervoor stellen we een plan van aanpak op.

Voor de gemeentelijke organisatie werken we aan het verkleinen van de CO₂-footprint. Dit doen we samen met de gehele organisatie. Het gaat dan onder andere over duurzame mobiliteit, inkoop, afvalverwerkers en bewustwording.

Ook zetten we in op het behalen van het certificaat CO₂-Prestatieladder voor duurzame inkoop.

Grondstoffenbeleid

In 2017 en 2018 is omgekeerd inzamelen ingevoerd om meer gescheiden grondstoffen in te zamelen. Dit nieuwe inzamelsysteem maakt onderdeel uit van het regionale afvalbeleidsplan dat in 2018 afloopt. Met alleen dit systeem wordt de milieudoelstelling van 100 kilo restafval per inwoner per jaar niet gehaald. In 2019 wordt dan ook het beleid, serviceniveau en de kosten geëvalueerd.

We zien dat in 2019 de personeelslasten stijgen en de verbrandingsbelasting op restafval wordt verdubbeld. Door het ontwikkelen van nieuwe maatregelen willen we de milieudoelstelling nastreven, onze inwoners (hogere) service bieden en de begroting beheersbaar houden. Andere verwerkingstechnieken en -mogelijkheden worden hierbij ook onder de loep genomen, zoals bv. nascheiding. De verbonden partijen RMN en AVU als ook de raad worden hierbij betrokken.

Thema 5 – Milieu

Doelstelling: alle risicovolle bedrijven voldoen aan de milieuregelgeving

Tabel kengetallen

omschrijving	werkelijk			raming	
	2015	2016	2017	2018	2019
Bedrijven Wm-plichtig	907	907	907	913	913

* Dit is de stand van zaken per 31/12/2017. De RUD Utrecht is in het voorjaar 2018 gestart met een actualisatie van het bedrijvenbestand. Het cijfer kan zodoende bijgesteld worden.

Tabel indicatoren :afhandeling vergunningen

omschrijving	bron	Streefwaarde 2018	Resultaat 2018	Streefwaarde 2019
Behalen wettelijke termijn omgevingsvergunning milieu	VTH-beleid milieu Soest 2017-2021	95%	*	95%
Toetsing van alle milieu-aanvragen en meldingen	VTH-beleid milieu Soest 2017-2021	100%	*	100%
Uitvoering controles bij hoog risicoprofiel	VTH uitvoeringsprogramma 2018	100%	*	100%

* De cijfers over 2018 zijn nog niet beschikbaar, de indicatoren worden voor het eerst in 2018 gemeten.

Activiteiten - Wat gaan we daarvoor doen?

Doorontwikkelingstrajecten RUD

Er lopen twee programma's bij de RUD Utrecht om de organisatie door te ontwikkelen en een kwaliteitsslag te maken. Het betreft hier de programma's "Basis op orde" en "VTH 3.0". Met de trajecten wordt een rechtmatige uitvoering van de wetgeving en een kostenverlaging beoogd. Het is de verwachting dat de kosten in enkele jaren worden terugverdiend omdat de RUD effectiever en efficiënter zal kunnen werken.

Vergunningverlening, handhaving & advisering

De RUD Utrecht verleent voor Soest de milieuvergunningen, verwerkt de meldingen op grond van het Activiteitenbesluit en stelt maatwerkvoorschriften vast. Om meetbaar te maken hoe de vergunningverlening wordt uitgevoerd, zijn er in het VTH beleid milieu 2017-2021 doelstellingen en indicatoren in de vorm van percentages opgenomen. Daarnaast houdt de RUD toezicht namens de gemeente. De Risicomodule Milieu in het VTH beleid milieu 2017-2021 is de basis waarop risico-gestuurd handhaven is gebaseerd. Naast de bovengenoemde basistaken voert de RUD Utrecht voor ons ook een aantal zogenaamde plustaken uit, op het gebied van de ruimtelijke ordening, geluid bij bedrijven, bodemkwaliteit en het milieudeel van de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV).

Pilot asbest

In het kader van de asbestverwijdering gaat de RUD Utrecht toezicht houden op professionele asbestverwijdering. Er loopt binnen de RUD een pilot Asbest om in kaart te brengen hoe deze taak uitgevoerd en overgedragen kan worden en tegen welke kosten. Vanaf maart 2019 voert de RUD deze taken voorlopig uit en definitief per januari 2020. De overdracht brengt extra kosten met zich mee, naar verwachting vanaf 2020 structureel € 100.000.

Geluidsanering woningen

In de periode 2018 – 2019 krijgen 68 woningen langs de hoofdwegen in Soest geluidwerende voorzieningen op kosten van het rijk. Hiervoor is door het Bureau Sanering Verkeerslawaai (BSV)

€ 689.565 subsidie toegezegd. Afronding van het project en afrekening van de subsidie verwacht in 2019.

Thema 6 – Dierenwelzijn

- Doelstellingen:**
- 1 Dieren zijn gevrijwaard van honger, dorst of onjuiste voeding
 - 2 Dieren zijn gevrijwaard van thermaal en fysiek ongerief
 - 3 Dieren zijn gevrijwaard van pijn, verwonding of ziekte
 - 4 Dieren zijn gevrijwaard van angst en chronische stress
 - 5 Dieren zijn vrij om een natuurlijk, soorteigen gedragspatroon te kunnen hebben

Activiteiten - Wat gaan we daarvoor doen?

Herzien overeenkomst 'Bewaarneming gevonden dieren 2016-2019'.

Het is een wettelijke taak van de gemeente om gevonden (huis)dieren, die zijn aangegeven en in bewaring zijn gegeven bij de gemeente (Burgerlijk Wetboek: boek 5 art.8 lid 3), twee weken te bewaren en te verzorgen. De Gemeente Soest heeft haar wettelijke taak van vervoer, opvang en (medische) verzorging van zwerfdieren gedurende de eerste twee weken, uitbesteed aan de Stichting DierenZorg Eemland. Hiertoe is de gemeente een overeenkomst 'Bewaarneming gevonden dieren' aangegaan met de Stichting tot en met 31 december 2019. In 2019 evalueren we de overeenkomst en de samenwerking met DierenZorg Eemland en gaan wij een nieuwe overeenkomst aan.

D. Wat mag het kosten?

Voorstellen beleidsintensiveringen

Bodem: asbestsanering	
➤ structureel vanaf 2020	€ 100.000
Landschap- en natuurontwikkelingsplan	
➤ incidenteel 2019	€ 53.000
➤ structureel vanaf 2020	€ 78.000
Formatie Landschap en natuur	
➤ incidenteel 2019	€ 33.000
➤ structureel vanaf 2020	€ 53.000
Aansluiting Nationaal Park	
➤ incidenteel 2019 en 2020	€ 20.000
Biodiversiteit en natuurontwikkeling in het stedelijk gebied	
➤ structureel vanaf 2020	€ 100.000
Taakstelling groenonderhoud	
➤ structureel	€ 243.000
Energietransitie: Uitbreiding formatie 2 fte	
➤ incidenteel 2019	€ 115.000
➤ structureel vanaf 2020	€ 180.000
Energietransitie: Uitvoeringsbudget	
➤ incidenteel 2019	€ 200.000
➤ structureel vanaf 2020	€ 250.000
➤ incidenteel 2023 (extra)	€ 50.000

Baten en lasten (bedragen * € 1.000)	Rekening		Begroting			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten						
Waterhuishouding	66	66	66	66	66	66
Natuurbescherming	305	354	354	354	376	356
Openbaar groen	2.777	2.886	2.695	2.825	2.864	2.796
Afvalverwijdering	3.550	3.571	3.808	3.617	3.620	3.596
Riolering	3.516	5.648	4.658	5.135	5.491	5.572
Milieu	1.111	1.003	1.080	1.295	1.295	1.345
Dierenwelzijn	38	37	37	37	37	37
Totaal lasten	11.362	13.566	12.697	13.329	13.748	13.767
Baten						
Waterhuishouding						
Natuurbescherming	31	46	48	48	48	48
Openbaar groen	117	110	110	110	110	110
Afvalverwijdering	3.844	3.824	3.957	3.957	3.962	3.938
Riolering	3.988	6.019	5.078	5.555	5.928	6.012
Milieu	247					
Dierenwelzijn						
Totaal baten	8.226	9.999	9.193	9.670	10.048	10.108
Resultaat	-3.136	-3.566	-3.504	-3.659	-3.700	-3.659

Afwijkingen t.o.v. 2018:

Lasten	869	237	-182	-202
Baten	-806	-329	49	109
Resultaat	62	-92	-134	-93

Toelichting op de afwijkingen:

Een negatief bedrag betreft een nadeel/tekort, een positief bedrag betreft een voordeel/overschot.

<i>Natuurbescherming</i>	
Loonkosten	-42
Kapitaallasten	-2
Incidenteel hogere kosten in VJN2018 door stormschade	55
Incidentele uitbreiding capaciteit ten behoeve van het landschap- en natuurontwikkelingsplan (LOP)	-14
Overig	5
<i>Openbaar groen</i>	
Loonkosten	129
Kapitaallasten	-7
Onderhoudskosten gebouwen. (Het budget voor dit onderhoud komt uit de reserve onderhoud gebouwen. Financieel effect voor deze begroting: budgettair neutraal)	-13
Ongediertebestrijding RMN: conform begroting RMN	11
Incidenteel hoger budget in VJN2018 door stormschade	100
Incidenteel budget voor het opstellen van een landschap- en natuurontwikkelingsplan (NJN2017)	40
Incidenteel budget voor het opstellen plan bestrijding Japanse duizendknoop (MJB2018-2021)	10
Geoormerkt budget voor het volledig herstellen van de bomenstructuur langs de birkstraat (REK 2017)	60
Capaciteit landschap- en natuurontwikkeling (nieuw beleid MJB 2019-2022)	-48
Beleidsintensivering landschap en natuurontwikkeling (nieuw beleid MJB 2019-2022)	-53
Deelname samenwerking Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug (nieuw beleid MJB 2019-2022)	-20
Overig	-18

<i>Afvalverwijdering*</i>	
Loonkosten	-2
Kapitaallasten	18
Hogere opbrengsten afvalstoffenheffing door tariefaanpassing	133
Afvalverwerking conform begroting RMN 2018	-268
Opstellen nieuw afvalbeleidsplan (nieuw beleid MJB 2018-2021)	20
Overig	-4
<i>Riolering</i>	
Loonkosten	-67
Hogere kapitaallasten door toegenomen investeringen	-143
Verruiming subsidie afkoppelen groene daken	-100
Lagere bijdrage aan investeringen conform GWRP	944
Lagere bijdrage uit de voorziening	-700
Conform begroting RMN 2018	-15
Overige bijstelling van budgetten door historisch hogere kosten	-35
Hogere opbrengsten door stijging tarief	162
Overig	4
<i>Milieu</i>	
Loonkosten	131
Incidenteel budget voor Energietransitie "van het gas los" (MJB 2018-2021)	50
Incidenteel budget voor verduurzamen van gemeentelijke bedrijfsvoering (NJJ 2017)	19
In 2018 bedrag geoormerkt voor EED werkzaamheden door de RUD (NJJ 2017 en REK 2017)	14
Incidenteel budget voor actualisatie bedrijvenbestand en extra maatwerkvoorschriften voor bedrijven (VJ N2018)	20
Geoormerkt budget ten behoeve van klimaatneutrale bedrijfsvoering	14
Capaciteit duurzaamheid (nieuw beleid MJB 2019-2022)	-125
Uitvoeringsbudget duurzaamheid (nieuw beleid MJB 2019-2022)	-200
Totaal	62

E. Risicoparaagraaf programma Natuur en Milieu

Nieuwe financieringssysteem RUD Utrecht			
Gelet op de nieuwe financieringssysteem van de RUD Utrecht houden we er rekening mee dat er in een worst-case scenario een negatief effect van € 25.000 kan ontstaan vanaf 2019.			
Beheersmaatregelen:			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uitvoering geven aan een actieve opdrachtgeversrol; ▪ Adequate afstemming met de betrokken partners; ▪ Tijdige bijsturing op de afname van producten vanaf 2019. 			
Generiek risico	Kans	Financiële impact	Financieel risico
Financieel	laag: 25%	€ 25.000	€ 6.250

Aansprakelijkheid beheer en onderhoud openbare ruimte			
Toelichting:			
<p>1. Inwoners en bedrijven kunnen de gemeente aansprakelijk stellen voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte (of het nalaten daarvan).</p> <p>2. Stormschade e.d. kan zorgen voor kosten voor de gemeente. De circa 18.000 bomen binnen het stedelijk gebied vormen bij storm een risico (voor de bomen zelf, goederen van de gemeente en goederen van derden). Daarnaast bestaat een risico voor personen (letsel of overlijden). Ook kan gevolgschade ontstaan doordat openbare wegen niet meer bruikbaar zijn.</p>			
Beheersmaatregel(en):			
<p>1. Verzekering met een eigen risico</p> <p>2. Goed structureel beheer en onderhoud verkleinen het risico. Jaarlijkse VTA (Visual Tree Assessment)-controle draagt bij aan een actueel beeld van de risico's. Bij (her)inrichting wordt bij boomkeuze en groeiplaats rekening gehouden met het risico van stormschade.</p>			
Generiek risico	Kans	Financiële impact	Financieel risico
1. Financieel/juridisch	Gemiddeld = 50%	€ 50.000	€ 25.000
2. Financieel/juridisch	Laag = 25%	€ 100.000	€ 25.000

Programma 5 – Wonen en Ruimtelijke Ordening

A. Omschrijving van het programma

Dit programma gaat over de invulling van de fysieke leefomgeving. Het programma bevat bouwstenen voor duurzaam wonen, gevarieerde woningvoorraad en leefbaarheid binnen de rode contour en ruimtelijke kwaliteit binnen en buiten de rode contour. Dit programma gaat ook over de ruimtelijke ontwikkelingen in Soesterberg, namelijk het Masterplan Soesterberg, Hart van de Heuvelrug en de Vliegbasis. Maar ook over de kansen om aan de Dalweg verschillende functies onder te brengen op het gebied van wonen, bestuur, cultuur en sport. Dit doen wij niet alleen voor onze inwoners, maar juist samen met hen onder het motto 'uitnodigend, persoonlijk en dichtbij'.

Relevante beleidsdocumenten

1. Samenwerkingsovereenkomst Hart van de Heuvelrug (raad 30 april 2015)
2. Samenwerkingsovereenkomst Vliegbasis (raad 30 april 2015)
3. Clusterovereenkomst Hart van de Heuvelrug, Cluster Soest I (27 september 2005)
4. Clusterovereenkomst Hart van de Heuvelrug, Cluster Zeist III (1 juli 2009)
5. Clusterovereenkomst Zeist II (26 april 2007)
6. Notitie Wonen met Zorg in Soest (januari 2016)
7. Volkshuisvestelijk beleid Soest 2016-2021 (juni 2016)
8. Bouwsteen Wonen (juni 2017)
9. Prestatieafspraken Soest 2018 (december 2017)
10. Plan van Aanpak Soest Omgevingswetproof (januari 2018)
11. Koersdocument Omgevingsvisie (oktober 2018)

B. Belangrijkste (beleidsmatige) accenten, ontwikkelingen en activiteiten

In deze paragraaf zijn de thema's benoemd zoals verwoord in het coalitieakkoord 2018-2022.

Masterplan Wonen

Om vitaal te zijn én blijven zetten we in op een gevarieerde woningvoorraad. Dit is geen makkelijke opgave, want binnen de rode contour is de ruimte beperkt. Om die reden starten we met een analyse van geschikte woningbouwlocaties en de sturingsmogelijkheden.

Verkenning kansen Dalweggebied

In het Dalweggebied liggen veel kansen. Door verschillende functies in dit gebied te combineren en te concentreren kunnen we het voorzieningenniveau in Soest een impuls geven en andere locaties vrij spelen voor woningbouw. Om te onderzoeken wat de potentie is starten we een haalbaarheidsstudie naar de kansen van het Dalweggebied voor wonen, bestuur, cultuur en sport.

Omgevingsvisie

Een groen en tegelijkertijd vitaal Soest beschouwen we als een belangrijk leidmotief in de komende bestuursperiode. Een leidmotief dat in belangrijke mate laat zien wat voor een dorp we willen zijn. Met het masterplan Wonen en de Verkenning van het Dalweggebied ontstaat een realistisch beeld van de verschillende ruimtelijke oplossingen binnen de rode contour. De verkenningen zijn daarmee een belangrijk vertrekpunt voor de integrale Omgevingsvisie. In deze visie geven we samen met onze inwoners en andere betrokkenen nader gestalte aan een groene, vitale en duurzame gemeente.

Duurzaamheid

In 2019 willen wij een nieuw duurzaamheidsplan opstellen. Op het gebied van ruimtelijke ordening gaat het dan vooral om energieopwekking: op wat voor een manier en welke ruimte is daarvoor beschikbaar. Op het gebied van wonen gaat om de transitie naar het aardgasvrij maken van woningen en het realiseren van "nul-op-de-meter" woningen.

Participatie ruimtelijke plannen en procedures

Onder het motto 'uitnodigend, persoonlijk en dichtbij' gaan we in 2019 de participatie met onze inwoners (jong & oud), organisaties en bedrijven verder door ontwikkelen. Niet alleen in het kader van de omgevingsvisie, ook als het gaat om ruimtelijke plannen. In programma 9 wordt nog eens specifiek ingegaan op participatie in bestemmingsplannen met jongeren.

Masterplan Soesterberg

Het Masterplan Soesterberg is gericht op revitalisering en uitbreiding van het dorp (van circa 6.500 naar circa 9.500 inwoners). Kwalitatief goede toevoegingen aan de woningvoorraad geven een positieve impuls aan het dorp. De gebiedsontwikkeling in Soesterberg omvat inbreidingslocaties voor woningbouw, herinrichting van de omliggende infrastructuur bij de nieuwbouw en het versterken van de lanenstructuur. Enkele projecten zijn afgerond, zoals de herinrichting van de winkelstraat/Rademakerstraat, het renoveren van de Banninghal, aanleg van de oostelijke ontsluiting, aanleg van de westelijk ontsluiting, de overkluizing van de provinciale weg en het uitplaatsen van enkele bedrijven uit Soesterberg noord. Voor alle geactiveerde projecten zijn projectleiders ingezet. De projecten die nog niet geactiveerd zijn, worden in de grondexploitatie Masterplan Soesterberg geprognoseerd meegenomen. In thema 3.2 zijn de deelprojecten beschreven.

Hart van de Heuvelrug

De gemeenten Zeist en Soest en de provincie Utrecht brengen in gezamenlijkheid de projecten van het Hart van de Heuvelrug tot ontwikkeling. Uitgangspunt in deze samenwerkingsovereenkomst (juni 2015) is dat de provincie Utrecht risicodragend is voor het resultaat van de Mastergrondexploitatie Hart van de Heuvelrug. Wij trekken de rode deelprojecten van het Hart van de Heuvelrug, namelijk Oude Tempel, Kontakt der Continenten (De Groene Hoogte) en de Saunalocatie. We dragen het resultaat van de drie projecten af aan de provincie Utrecht ten behoeve van eerder gedane groene investeringen. Jaarlijks worden de deelprojecten herzien en geconsolideerd tot de Mastergrondexploitatie Hart van de Heuvelrug. De stuurgroep, bestaande uit bestuurders van de provincie Utrecht en de gemeenten Zeist en Soest, stelt de Mastergrondexploitatie vast. College en raad worden meegenomen in de besluitvorming en geïnformeerd over de gemaakte keuzes. In thema 3.3 zijn de deelprojecten beschreven.

Vliegbasis

De gemeenten Zeist en Soest en de provincie Utrecht hebben in 2015 een nieuwe samenwerkingsovereenkomst voor de ontwikkeling van de Vliegbasis goed gekeurd en vastgesteld. Belangrijke uitgangspunten in deze samenwerkingsovereenkomst zijn:

- de provincie Utrecht is trekker van het project de Vliegbasis. Onder leiding van de projectleider die door de provincie is aangesteld wordt het project geleid;
- de gemeenten Zeist en Soest worden betrokken bij de planvorming;
- besluitvorming over dit project vindt plaats in de stuurgroep Vliegbasis;
- de drie partijen zijn risicodragend tot maximaal € 28 miljoen (ieder voor een derde);
- uit het resultaat van de grondexploitatie van de Vliegbasis wordt 10 miljoen afgedragen aan de Mastergrex Hart van de Heuvelrug.

Jaarlijks wordt de grondexploitatie (rood en groen) Vliegbasis herzien en geconsolideerd tot de Mastergrondexploitatie Vliegbasis. De stuurgroep, bestaande uit bestuurders van de provincie Utrecht en de gemeenten Zeist en Soest, stelt de Mastergrondexploitatie vast. College en raad worden meegenomen in de besluitvorming en geïnformeerd over de gemaakte keuzes.

C. Doelstellingen en activiteiten - Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Doelstellingen – wat willen we bereiken?

Algemene doelstelling: Een aantrekkelijke groene gemeente, met een kwalitatief goed woon-, werk-, leef- en vestigingsklimaat

Thema's:

1. Woningbouw
2. Woningvoorraad
3. Ruimtelijke kwaliteit gemeente Soest

Thema 1 – Woningbouw

Tabel kengetallen

Omschrijving	Bron	werkelijk			raming	
		2015	2016	2017	2018	2019
Op te leveren woningen Soesterberg (*)	Bouwaanvragen/programming	22	9	20	40	30
Op te leveren woningen Soest (*)	Bouwaanvragen/programming	7	58	100	60	80
Gemiddelde WOZ-waarde: duizend euro	CBS	250	266	262	272	283
Nieuw gebouwde woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	29	67	120	100	110
Demografische druk (**)	CBS	81,0%	82,3%	***	***	***

* *Beleidsindicator nieuw gebouwde woningen*

** *Demografische druk is terug te brengen tot een optelsom van groene druk (verhouding 20- en werkzame beroepsbevolking 20-65) en grijze druk (verhouding 65+ en werkzame beroepsbevolking 20-65). De ontwikkeling van de demografische druk in de gemeente Soest laat de laatste jaren een flinke stijging zien; in 2010 was de demografische druk nog 72%. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de stijging van de grijze druk. Door voortschrijdende vergrijzing is deze in Soest sinds 2010 gestegen van 30% naar 40,9%. De groene druk is daarentegen stabiel gebleven.*

*** *Ramingen t.a.v. demografische druk zijn niet te geven. Bevolkingsontwikkeling (kwantitatief en kwalitatief) is afhankelijk van in- en uitstroom, bijvoorbeeld a.g.v. woningbouw.*

Doelstelling: Bouwen van woningen naar behoefte.

Als gemeente bouwen we naar behoefte. Dat betekent dat we inspelen op demografische transitie, regionale ontwikkelingen en veranderingen op het gebied van woonwensen en -voorkeuren. Om te komen tot marktconforme en courante woningbouw, tot duurzame leefomgevingen en tot wijken/buurten met sociale samenhang en cohesie is het van het grootste belang dat is voor het bij elkaar brengen van vraag en aanbod. Uitgangspunt is een gevarieerd woningaanbod waarbij we inzetten op enerzijds levensloopbestendige woningen zodat mensen langer zelfstandig kunnen blijven wonen en anderzijds op jonge huishoudens om de bevolkingsomvang tenminste op peil te houden.

Activiteiten - Wat gaan we daarvoor doen?

Masterplan Wonen

We willen een aantrekkelijke, vitale gemeente blijven. Om vitaal te zijn zetten we in op een gevarieerde woningvoorraad. Dit is geen makkelijk opgave want binnen de rode contour is de ruimte beperkt. Om er voor te zorgen dat we straks beschikken over voldoende ontwikkellocaties brengen we de ontwikkelmogelijkheden binnen de rode contour in beeld. In de verkenning wordt duidelijk welke locaties te ontwikkelen zijn, welke doelgroepen er het beste passen en welke sturingsmogelijkheden we als overheid hebben om dát wat we willen ook te bereiken.

Visie Dalweg

Het zoekgebied voor de visie Dalweg ligt tussen Beukenlaan en Albert Cuyplaan. Het gebied geeft mogelijkheden aan beide kanten van de weg verschillende voorzieningen te clusteren en woningbouw mogelijk te maken. Daarnaast zijn mogelijkheden het gemeentehuis en omgeving om te vormen tot een huis van de samenleving.

Eerst stellen wij een ruimtelijke verkenning op. In 2019 werken wij het proces verder uit en onderzoeken de haalbaarheid. Haalbaarheid en visie trekken gezamenlijk op om te komen tot een gebiedsvisie waarbij gemeenteraad en belanghebbenden/stakeholders nauw zijn betrokken.

Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie legt niet alleen vast wat voor een gemeente we willen zijn, maar geeft ook sturing aan de wijze waarop we onze woningbouwdoelstellingen willen bereiken. Daarmee hebben we als gemeente een krachtig instrument dat inwoners, ondernemers, ontwikkelaars en onze maatschappelijke partners uitdaagt om woningbouwinitiatieven te ontwikkelen die bijdragen aan onze ambities. In thema 3 wordt nader ingegaan op de omgevingsvisie.

Thema 2 – Woningvoorraad

Tabel indicator(en)

Omschrijving	Bron	Referentie -of nulwaarde	Realisatie 2017	Streef- waarde 2018	Streef- waarde 2019
Aantal sociale huurwoningen is minimaal gelijk aan het aantal huishoudens binnen de aandachtsgroep	Data corporaties en regioonderzoek	125%	>100%	>100%	>100%

De referentiewaarde van 125% drukt de verhouding uit van de betaalbare woningvoorraad ten opzichte van de doelgroep van beleid (lagere inkomensdoelgroep). In concreto betekent dit dat er (theoretisch) 10 betaalbare woningen waren per 8 huishoudens binnen de aandachtsgroep (volgt uit onderzoek van ABF Research uit 2011). Recenter onderzoek dat in regioverband is uitgevoerd (O&S, 2015) laat zien dat de totale betaalbare voorraad momenteel nog altijd groter is dan vraag vanuit de doelgroep van beleid. Op langere termijn is er wel een positieve vraagontwikkeling te zien die sterk beïnvloed wordt door wijzigingen in huishoudsamenstellingen (en door de verhoogde asielinstroom en het scheiden van wonen en zorg). Hoe de vraagontwikkeling exact zal zijn is moeilijk te voorspellen, omdat deze heel sterk afhankelijk is van economische groei en de daaraan gerelateerde koopkrachtontwikkeling. De streefwaarde blijft voor de komende jaren > 100% om in overeenstemming te zijn met de doelstelling in de omschrijving. In het volkshuisvestelijke beleid zijn de gemeentelijke ambities ten aanzien van het sociale deel van de woningvoorraad neergelegd. Uw raad heeft in 2016 gesteld dat er in de periode tot en met 2021 200 sociale huurwoningen moeten worden toegevoegd. In de prestatieafspraken met Portaal en de Alliantie is ook overeengekomen dat beide corporaties daar invulling aan willen en kunnen geven. De gemeente heeft de inspanningsverplichting om daarvoor gronden beschikbaar te stellen.

Doelstelling: Voldoende betaalbare huurwoningen

De gemeente Soest wil passende huisvesting voor al haar inwoners. Dat betekent dat voldoende betaalbare (huur)woningen voor huishoudens met lagere inkomens (tot de wettelijke bepaalde inkomensgrens). Om een inclusief dorp te blijven streven we er naar om alle Soester een t(huis) te bieden. Met de corporaties zetten we in op passendheid en houden we oog voor maatwerk voor kwetsbare doelgroepen.

Activiteiten - Wat gaan we daarvoor doen?

Prestatieafspraken

Met de corporaties en de huurdersverenigingen heeft de gemeente prestatieafspraken over beschikbaarheid, betaalbaarheid, kwaliteit, duurzaamheid en wonen met zorg. De voornaamste afspraken zijn gemaakt ten aanzien van de voorraadontwikkeling. In een periode van vijf jaar voegen de corporaties 200 woningen toe aan de sociale woningvoorraad. Daartoe is het wel noodzakelijk dat er grondposities ingenomen kunnen worden, al dan niet via de gemeente (gemeentelijk vastgoed). Andere afspraken zijn bijvoorbeeld dat de corporaties wooncoaches instellen om mensen naar een passende woning te begeleiden (specifiek gericht op ouderen in bijvoorbeeld eengezinswoningen) en de grote slag om het bezit te verduurzamen.

Thema 3 – Ruimtelijke kwaliteit gemeente Soest

Doelstelling 1: Behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit van de gemeente Soest

We blijven ons inzetten voor het versterken van het dorpse karakter van Soest en Soesterberg en het behoud van ons aantrekkelijke buitengebied met haar landschappelijke en natuurlijke diversiteit. Een kwaliteit die onze gemeente karakter geeft en in belangrijke mate onze identiteit bepaalt. Een gemeente waar we zelf prettig oud kunnen worden en waar straks ook onze kinderen en kleinkinderen kunnen blijven wonen, werken en recreëren.

Activiteiten - Wat gaan we daarvoor doen?

Implementatie Omgevingswet

In het Plan van Aanpak is eerder gemotiveerd welk budget nodig is om de benodigde activiteiten uit te voeren: totaal € 2,20 miljoen tot de invoering van de omgevingswet per 1 januari 2021 op basis van een

behoudende raming. Na de invoering is volgens het VNG-dialoog model tot en met 2024 nog aanvullend een bedrag nodig van € 1,66 miljoen. Het totale bedrag voor de implementatie van de Omgevingswet komt op € 3,86 miljoen tot en met 2024. In programma 9 Bestuurlijke taken geven we aan hoe we deze bedragen in de begroting hebben verwerkt.

In 2019 werken we verder aan het uitvoeren van het Plan van Aanpak 'Soest Omgevingswetproof'. Met dit Plan van Aanpak werken we aan de vier verbeterdoelen van de Omgevingswet:

- Het vergroten van de inzichtelijkheid, voorspelbaarheid en het gebruiksgemak.
- Het versnellen en verbeteren van de besluitvorming.
- Het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte.
- Het integraal benaderen van de fysieke leefomgeving.

Op basis van het Plan van Aanpak werken we in 2019 verder aan de volgende onderdelen:

Spoor: Kerninstrumenten, Omgevingsvisie

Met de omgevingsvisie zorgen we voor een integraal ontwikkelingsperspectief voor de hele gemeente Soest met als doel onze omgevingskwaliteit duurzaam te versterken. De Omgevingsvisie geeft straks o.a. antwoord op de vraag hoe we willen wonen, gezond oud willen worden, onze kinderen onbezorgd kunnen laten spelen, hoe we ons gaan verplaatsen en hoe we ons voorbereiden op een leven zonder fossiele brandstoffen. Omdat bovenstaande vragen kunnen conflicteren is het belangrijk te bepalen welke koers we moeten varen. Denk bijvoorbeeld aan de ruimte die energielandschappen nodig hebben enerzijds en het behoud van ons waardevolle groen anderzijds. De omgevingsvisie is hét instrument waarin de gemeenteraad keuzes maakt en daarmee sturing geeft aan dit soort dilemma's in onze gemeente. Het bepaalt wat voor gemeente we willen zijn. De omgevingsvisie is daarmee een ambitiedocument, maar ook een richtinggevend kader voor initiatieven van onze partners in de samenleving.

In de vorige raadsperiode is al gestart met de voorbereidingen voor de omgevingsvisie. Een proces dat al direct vanaf de start gericht is op het bereiken van zoveel mogelijk inwoners en andere betrokken. We verwachten dat we u in het eerste kwartaal van 2019 een Plan van Aanpak kunnen voorleggen. Na de vaststelling van het Plan van Aanpak starten we met het participatieproces om tot de omgevingsvisie te komen.

Spoor: Kerninstrumenten, Voorbereidingen Omgevingsplan

In het omgevingsplan vertalen we de beleidsuitspraken uit de omgevingsvisie in rechtstreeks bindende regels. Het omgevingsplan is veel meer dan alleen het bestemmingsplan en bevat alle regels die zich richten op de fysieke leefomgeving. Omdat het rijk de standaarden voor het digitale omgevingsplan nog niet heeft vrijgegeven is het niet opportuun nu al te starten met een gemeentedeekkend omgevingsplan. Soest loopt in de voorhoede als het gaat om het nadenken over het omgevingsplan. Hiervoor draaien we mee in verschillende pilots met het ministerie en de VNG zodat we al doende kunnen leren. Met onze kennis, ervaring en contacten gaan we in 2019 verder met de voorbereidingen. In 2019 ontwikkelen we als voorloper op het Omgevingsplan het zogenaamde 'Omgevingsplein'. Een digitale plek waar we al ons beleid voor de fysieke leefomgeving eenvoudig raadpleegbaar maken. Met deze tussenstap kunnen we voortgang blijven boeken in de integrale benadering van de fysieke leefomgeving zonder te hoeven wachten op de standaarden van het Rijk. Op het moment dat de standaarden wel beschikbaar komen verwachten we de regels relatief eenvoudig om te kunnen zetten.

Spoor: Anders werken

De Omgevingswet vraagt om een andere manier van (samen)werken: van sectoraal naar integraal. Het plan van aanpak richt zich daarom ook op het aanpassen van onze (werk)processen, ons gedrag en onze houding. In 2019 werken we verder aan deze nieuwe werkwijze. Onder andere door het werken in pilotprojecten zoals in de wijk 't Hart. In deze pilot onderzoeken we samen met Portaal, de Provincie en het Waterschap kunnen werken aan een toekomstbestendige wijk. Afhankelijk van de evaluatie van deze pilot neemt het college eind 2018 een besluit of we deze werkwijze in 2019 voortzetten. Dit zou betekenen dat we samen met de bewoners van de wijk gaan bouwen aan een gedragen toekomstperspectief.

In 2019 werken we ook verder aan de doorontwikkeling van de nieuwe werkwijze voor ruimtelijke plannen. Uitgangspunt in deze werkwijze is het constructief meedenken met de initiatiefnemer. Dit doen we door niet de regels centraal te stellen, maar het initiatief zelf. Hierdoor kunnen we plannen beter beoordelen op hun meerwaarde voor de samenleving. Deze werkwijze vraagt ook wat van de initiatiefnemer zelf. Deze zal zelf moeten aantonen dat hun plan bijdraagt aan onze ambities.

Spoor: Digitalisering

De invoering van de Omgevingswet brengt de komende periode ook een grote digitaliseringsopgave met zich mee. We beschouwen de digitalisering als kans om de kwaliteit van onze dienstverlening te verbeteren en een andere manier van werken voor te staan. Met financiële middelen van het Rijk, hebben we samen met onder andere het Kadaster en De Waag Society onder de noemer BetaLab een Prototype voor een mogelijk viewer voor het toekomstige Omgevingsplan ontwikkeld. Deze pilot help ons om ook in 2019 onze informatievoorziening en digitale werkprocessen optimaal in te richten zodat informatie over de fysieke leefomgeving op een juiste manier beschikbaar wordt gesteld en aanvragen straks digitaal kunnen worden afgehandeld.

Ruimtelijke plannen en procedures

Ook in 2018 is het aantal particuliere verzoeken om bestemmingsplanwijziging gestegen, wij verwachten dat deze trend ook in 2019 doorzet. Daarnaast werken we verder aan het opstellen en in procedure brengen van ruimtelijke plannen in het kader van het Masterplan Soesterberg en mogelijk diverse andere gemeentelijke projecten zoals voor de binnen- en buitensport en de gemeentewerf.

Regionale Ruimtelijke Visie

De gemeenteraden in de Regio Amersfoort hebben eind 2017 ingestemd met de Regionale Ruimtelijke Visie (RRV) en de daarin vastgelegde kwaliteiten van de regio en de voorwaarden om die te behouden en te versterken. Aan dit plan ligt een gedegen analyse ten grondslag van de ruimtelijke situatie in de regio en de opgaven voor de toekomst, opgesteld door het bureau MUST. De verschillende gemeenten zullen deze hanteren als één van de bouwstenen voor eigen (ruimtelijk) beleid. Soest heeft hierbij aangegeven dat de eigen Soester omgevingsvisie leidend is voor de inbreng bij de verdere uitwerking van de RRV.

In het uitvoeringsprogramma van de RRV is zichtbaar op welke manier de vraagstukken uit de RRV tot uitvoering kunnen komen. Deze acties zijn deels al gaande. Acties die nog gestart moeten worden zijn:

- woningbouwopgave lange termijn (op basis van monitor vraag en aanbod)
- economisch programma (afhankelijk van ruimtelijk-economische strategie (RES) provincie Utrecht)
- ambitiedocument voor het landelijk gebied (programma Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB))
- zonering van recreatiegebieden (2019)
- regionaal energie-afsprakenkader (2018-2019)

Uitnodigingsplanologie in het Soesterveen

We hebben samen met de provincie, Natuurmonumenten en het Waterschap gewerkt aan een Structuurvisie kernrandzone Soesterveen met als doel kwaliteitsverbeteringen te koppelen aan bouwinitiatieven. Na een uitgebreid en zorgvuldig traject hebben we moeten concluderen dat de uitvoerbaarheid van de structuurvisie voor het Soesterveen op juridisch-planologische en plan-economische belemmeringen stuit. We hebben daarom besloten geen visie op te stellen maar blijven initiatiefnemers uitnodigen om met goede plannen te komen om de kwaliteit van het gebied te versterken. In 2019 verwachten we verschillende initiatieven in het Soesterveen mogelijk te maken.

Meerjarig vergunningenbeleid

Om de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving te borgen, is de wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) ingevoerd. De wet verplicht ons om een verordening en beleid op te stellen. In de verordening, vastgesteld door de raad op 22 december 2016, is door de raad de keuze gemaakt om het beleid te richten op dienstverlening, uitvoeringskwaliteit van diensten en producten en de financiën. Met de uitvoering van het beleid wil de gemeente zorg dragen voor een tevreden burger, een kwalitatief goede vergunning en een efficiënte inzet van middelen. Het Meerjaren Vergunningenbeleid is door het college vastgesteld voor de periode 2018-2021. Dit beleid ziet op de taken die wij 'in eigen huis' (thuis taken) uitvoeren in het kader van de Wabo. De overige taken (in de wet

basistaken genoemd) hebben betrekking op milieuregelgeving en zijn verplicht ondergebracht bij de RUD. Hiervoor is apart (regionaal) beleid vastgesteld.

Handhaving en bouwtoezicht

Op 14 juni 2016 hebben wij het uitvoeringsbeleid Handhaving fysieke leefomgeving 2016-2019 vastgesteld. Het beleid bevat prioriteiten, doelstellingen en kaders (strategieën) voor toezicht en sanctionering voor de komende vier jaar. Deze kaders zorgen ervoor dat de handhaving plaatsvindt op een betrouwbare, transparante en consistente wijze. Bovendien is met deze kaders het ambitieniveau van handhaving in onze gemeente neergelegd. De personele capaciteit is hierop afgestemd. De uitvoering van de minimumtaken (bouwtoezicht en behandelen van handhavingsverzoeken) leggen veruit het grootste beslag op de beschikbare capaciteit. De resterende capaciteit wordt vooral ingezet op een aantal specifieke RO-thema's. Deze RO-thema's worden planmatig en projectmatig aangepakt, verspreid over de beleidsperiode. Op andere thema's wordt alleen passief gehandhaafd (naar aanleiding van handhavingsverzoeken, excessen of acute situaties). De geprioriteerde RO-thema's betreffen uiteenlopende illegale woonsituaties, diverse buitengebied-thema's en permanente bewoning van recreatiewoningen. Dit jaar wordt een start gemaakt met het meerjaren-uitvoeringsbeleid Handhaving fysieke leefomgeving.

Doelstelling 2: Verbeteren van de leefbaarheid in Soesterberg

Soesterberg maakt een bijzondere tijd door. Nadat het dorp door de strenge geluidcontouren als gevolg van het vliegverkeer jarenlang niet kon uitbreiden zijn we begonnen aan een inhaalslag. Soesterberg heeft door haar bevlogen geschiedenis een bijzonder karakter. Binnen dit programma zorgen we ervoor dat de verschillende projecten bijdragen aan de identiteit en kwaliteit van het dorp. Een gezicht naar de vliegbasis, voortbordurend op de kenmerkende structuur van de Wegh der Weegen en het versterken van de bijzondere groene kwaliteiten staan hierbij centraal. Op die manier groeit Soesterberg uit tot een volwaardig dorp met een eigen voorzieningenniveau en behoud van haar eigen unieke identiteit.

Activiteiten - Wat gaan we daarvoor doen?

Dorpsplein / Hoek Generaal Winkelmanstraat

Met Dura Vermeer is een overeenkomst gesloten om op de locatie waar voorheen het dorpshuis heeft gestaan circa 20 appartementen te realiseren.

Afgelopen jaar is gebleken dat Dura Vermeer onder de oude financiële afspraken niet tot een ontwikkeling kan komen. Daarom zijn nieuwe financiële afspraken gemaakt.

2019 wordt benut om tot planontwikkeling te komen. Realisatie daarvan is (conform contract) afhankelijk van de planning van Dura Vermeer.

Projecten Masterplan Soesterberg

Infra & lanen

In de uitwerking van het Masterplan Soesterberg hebben we een nieuwe verkeersstructuur vastgelegd. De hoofdwegen in Soesterberg richten we opnieuw in. Dat zijn de Banningstraat, Oude Tempellaan, Kamerlingh Onneslaan, Kampweg en Veldmaarschalk Montgomeryweg. Van de Postweg maken we een fietsstraat. We maken de wegen veiliger en verlagen de snelheid overall naar 30 kilometer per uur. We werken in dit project niet alleen aan een nieuwe verkeersstructuur, maar houden ook rekening met de inpassing van de lanenstructuur. We komen daarmee tot een integraal profiel, waarbij ook de ondergrondse infrastructuur en het rioleringsvraagstuk een belangrijke rol spelen. Daarnaast willen we dat de centrale noord-zuid as (Soester Hoogt- Paul Lemmenpad - Veldmaarschalk Montgomeryweg - Kampweg) een belangrijke fietsstructuur wordt die met stepping stones de verbinding legt tussen het Nationaal Militair Museum / Park de Vliegbasis en het dorp Soesterberg. De financiering hebben we geregeld in de GREX van het Masterplan Soesterberg. In 2018 bepalen we de integrale uitgangspunten voor de herinrichtingen. Daarbij vroegen we het inwonerpanel naar hun voorkeuren. Bij de uitwerking per straat betrekken we de omwonenden. In 2019 verwachten we een definitief ontwerp te hebben voor de herinrichting van de wegen. Daarbij maken we ook een uitvoeringsanalyse, wanneer welke weg de komende jaren wordt heringericht. Dat is mede afhankelijk van het uitvoeringstempo van de ruimtelijke

projecten. We voorkomen door een goede fasering aan te brengen dat wegen direct weer kapot worden gereden door bouwverkeer en we zorgen ervoor dat het dorp goed bereikbaar blijft tijdens de uitvoering.

Soesterberg-Noord

In 2018 is het Crisis en herstelwet bestemmingsplan Soesterberg Noord onherroepelijk geworden. De omgevingsvergunning voor de bouw van de 3 appartementencomplexen op de Kop van Kamer 1 zijn door de gemeente verstrekt. 2019 vind er de daadwerkelijke transformatie plaats van bedrijven (slopen en deels saneren door de ontwikkelende partij) naar woningbouw (zowel gestapeld als grondgebonden woningen). Begin 2019 vind de levering plaats van het pand NKS aan de Veldmaarschalk Montgomeryweg aan de gemeente en doorlevering aan de ontwikkelaar. Op dat perceel komen grondgebonden woningen. De omwonenden zijn daarover zowel door de gemeente als door de ontwikkelaar goed bij betrokken en geïnformeerd.

De planontwikkeling voor Soesterberg Noord is daarmee nog niet afgerond. In zowel Kamer 2 (met name de Kop die grenst aan de Vliegbasis en het perceel van voormalig DMF aan de Postweg) vind planontwikkeling plaats. Ook in Kamer 3 gaat de planontwikkeling door op het perceel dat grenst aan de Amersfoortsestraat. Het beeld van Soesterberg Noord zal in 2019 dus daadwerkelijk gaan veranderen. De planning voor de realisatie van de woningbouw in Kamer 1 duurt meerdere jaren.

Pleisterplaats

In de afgelopen perioden hebben de nodige onderzoeken en mitigerende maatregelen genomen voordat we over konden gaan tot het bouwrijp maken. Er is vertraging opgetreden i.v.m. een das die in het gebied is geconstateerd. We kunnen de komende periode overgaan tot het bouwrijp maken van het gebied en vervolgens het uitwerken van het ontwerp. Voor de horeca is een definitief ontwerp gereed en de verwachting is dat wanneer de omgevingsvergunning is verleend, gestart wordt met het bouwen. We streven ernaar dat de pleisterplaats in 2019 operationeel is.

Campus noord

In 2010 is de Uitwerking Masterplan Soesterberg (UMPS) vastgesteld. In het vastgestelde masterplan is als doel geformuleerd dat Soesterberg Noord en de voormalige vliegbasis (waar veel woningen komen) beter verbonden moeten worden met het dorp. Met de komst van extra woningen bestaat ook behoefte aan voorzieningen, zoals een basisschool, aan deze kant van het dorp. In het UMPS is de school voorzien in het zogeheten Campus-noord gebied (bosgebied Soesterberg Noord, huidige groene contour). In het Masterplan is destijds Campus-noord opgenomen als een ontwikkellocatie voor woningen, een nieuwe sporthal en een multifunctionele accommodatie (MFA). In 2015 is de Banninghal vernieuwd waardoor de behoefte aan een nieuwe sporthal is verdwenen. Wel bestaat behoefte aan een goede verspreiding van scholen en uitbreiding/nieuwbouw Postiljon school. Deze locatie wordt meegenomen in de haalbaarheidsstudie als één van de mogelijk locaties voor een nieuwe school.

Noorduyn

Het plan Noorduyn omvat de realisatie van 48 grondgebonden koopwoningen. In 2018 is de omgeving woonrijp gemaakt. De deelgrondexploitatie Noorduyn is daarmee afgerond en de openbare ruimte wordt in 2019 overgedragen aan Beheer.

Dorpshart

In de afgelopen perioden heeft de gemeente het terrein bouwrijp gemaakt en de nodige voorbereidingen getroffen zodat het terrein klaar is voor bouwen. Den Bergh ontwikkeling realiseert 38 vrije sector appartementen en een plint met ruimte voor lichte horeca en maatschappelijke dienstverlening. In dit plangebied realiseert woningcorporatie Portaal ook 30 sociale huurwoningen. De start van de bouw was oorspronkelijk gepland voor na de zomer van 2018. Echter, door drukte in de bouwwereld is de planning doorgeschoven naar eerste helft van 2019. De openbare ruimte wordt door de gemeente ingericht. Hiermee realiseren we het nieuwe dorpsplein waar de dorpsactiviteiten en evenementen kunnen plaatsvinden

Administratief project

Op het administratief deelproject worden geldstromen verantwoord, die niet toe te wijzen zijn aan een specifiek deelproject. Rente, dotatie van de algemene dienst, de nieuwsbrief 'in uitvoering' en PR & communicatie zijn opgenomen in dit deelproject.

Nieuwbouwplatform

Met het Nieuwbouwkompas Soesterberg vermarkten we de nieuwbouw woningbouwprojecten in Soesterberg als geheel die onderdeel uitmaken van Masterplan Soesterberg en het programma Hart van de Heuvelrug. Dit doen we vanuit een samenwerking met Hart van de Heuvelrug en de ontwikkelende partijen. Deze partijen dragen ook financieel bij. Het Nieuwbouwkompas heeft als doel om belangstellenden te informeren over het totale woonaanbod met de fasering van de project en potentiële nieuwe inwoners te werven voor Soesterberg. De basis is een website (www.nieuwbouwkompassoesterberg.nl), aangevuld met social media, borden in de openbare ruimte. Daarnaast hebben we een persoon aangesteld om voornoemde zaken op te zetten en actueel te houden. Ook is zij het aanspreekpunt voor en de verbinder van alle betrokken partijen, inclusief de belangstellenden en potentiële nieuwe inwoners.

In 2018 is het Nieuwbouwkompas Soesterberg opgezet en hebben we ingezet op het bekendmaken hiervan in Soesterberg. In 2019 zetten we in op het breder bekend maken van alle nieuwbouwprojecten met Nieuwbouwkompas Soesterberg in Utrecht, Amersfoort en omliggende plaatsen. We maken de regio waarin we bekend zijn groter door inzet van free-publicity, social media, online campagnes en het aangaan van samenwerkingsverbanden.

Hart van de Heuvelrug projecten

Apollo Noord-Kontakt der Continenten

In februari 2018 is de omgevingsvergunning voor fase 1 ten behoeve van 90 woningen verleend. Op 18 juli 2018 is de project ontwikkelaar Heilijgers gestart met de bouwwerkzaamheden van de 90 woningen. In juni 2018 heeft de project ontwikkelaar Heilijgers de vergunningsaanvraag ingediend voor fase 2 ten behoeve van 44 woningen. De start van deze woningen begint medio 2019. Verder wordt verwacht dat de aanvraag omgevingsvergunning voor de woningen van fase 3 medio 2019 plaatsvindt. De start van het bouwen van deze woningen zal omstreeks eind 2020 zijn. De eerste woningen zullen medio april 2019 worden opgeleverd. Medio maart 2019 zal de eerste fase van de openbare ruimte woonrijp worden gemaakt zodat de toekomstige bewoners de nieuwe woning kunnen bereiken. Eind 2018 zal project ontwikkelaar Heilijgers starten met het bouwrijpmaken van de laatste fase, dit kan pas plaatsvinden als de das op Oude Tempel is verhuisd.

Apollo Noord-Oude Tempel

Tegen het op 21 december 2017 vastgestelde bestemmingsplan Oude Tempel is beroep ingesteld. Ondanks dat het bestemmingsplan onder de Crisis- en herstelwet valt, waarmee een uitspraak in de beroepszaak uiterlijk binnen 6 maanden moet plaatsvinden (in dit geval uiterlijk eind augustus 2018), heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State te kennen gegeven pas eind 2018 ruimte te kunnen reserveren voor de zitting. Dit heeft tot gevolg dat de vervolgstappen in het project, waaronder de uitwerking van het inrichtingsplan openbare ruimte en de uitgifte van de gronden, vertraging oploopt en niet eerder opgepakt kunnen worden dan in het eerste kwartaal van 2019.

De ontheffing Wet natuurbescherming is onherroepelijk. Op basis hiervan kunnen in het najaar van 2018 de dassen worden verplaatst naar de nieuwe uitzetlocatie Laarschenberg te Rhenen. Het verplaatsen van de hazelwormen kan niet eerder plaatsvinden dan het voorjaar van 2019.

Gelet op de afronding van de bestemmingsplanprocedure, de daarop volgende vervolgstappen en de uitvoering van de voorwaarden uit de ontheffing Wet natuurbescherming, kan niet eerder gestart worden met bouwrijp maken dan in het 2e kwartaal van 2019.

Rioleringsopgave Soesterberg en omgeving

Reeds vele jaren is er gewerkt en gestudeerd / geanalyseerd aan een oplossing voor de rioleringsproblematiek in Soesterberg als gevolg van de uitbreiding van het dorp met woningen en een

nieuw bedrijventerrein (Richelleweg). Het Waterschap Vallei en Veluwe is in 2018 gestart met het verbeteren van de asbestcementen riooltransportleiding tussen Soesterberg en Soest (gedeelte op de Vlasakkers) en het vervangen van delen in kunststofoplossingen. Daardoor wordt de afvoer van afvalwater vanuit Soesterberg naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie voor de toekomst geborgd. In het dorp Soesterberg moet echter nog een flinke slag gemaakt worden met het afkoppelen van regenwater van het vuilwaterriool. Daardoor wordt er in het riool ruimte geboden voor een nieuwe afvalwaterstroom vanuit de te realiseren woningbouwprojecten. De planvoorbereiding / realisatie dient in 2019 te worden uitgevoerd om tijdig klaar te zijn voor de woningbouwopleveringen van bijvoorbeeld De Groene Hoogte en Soesterberg Noord.

Daarnaast vinden specifieke studies plaats naar knelpunten in het riolsysteem bij de Sauna Soesterberg en in de persleiding die ligt in de Amersfoortsestraat, het gedeelte vanaf KDK naar de gemeentegrens met Amersfoort. In het Riolfonds is dekking voor het uitvoeren van de onderzoeken en het uitvoeren van de concrete maatregelen.

Vliegbasis

Het project Vliegbasis bestaat uit twee onderdelen, het Park vliegbasis, waarvan Het Utrechts Landschap eigenaar is en het project Woonwijk Vliegbasis. Daarmee is Het Utrechts Landschap niet alleen beheerder van alle natuur en recreatieroutes, maar ook eigenaar sinds 2018.

Aankomend jaar staat in het teken van de aanvraag ontheffing Wet Natuurbescherming en het wijzigen van het bestemmingsplan (wijzigingsbevoegdheid) voor het gedeelte dat kan transformeren naar wonen vanwege het opheffen van milieuhindercontouren na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan Soesterberg Noord begin 2018. Door de projectorganisatie wordt verder gewerkt aan de vermarkting van de diverse woonlocaties en aan het afronden van de bouwvoorbereidende werkzaamheden als het ruimen van niet gesprongen explosieven.

D. Wat mag het kosten?

Voorstellen beleidsintensiveringen

Geen

Baten en lasten (bedragen * € 1.000)	Rekening		Begroting			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten						
Masterplan Soesterberg	3.724	3.342	3.826	5.724	1.149	551
Ruimtelijke ordening	968	1.395	866	866	866	866
Stedelijke vernieuwing	101	89				
Bouwen en wonen	1.406	1.635	1.396	1.396	1.296	1.296
Woonruimte-zaken	67	74	70	70	70	70
Bouwgrondexploitatie	2.181	2.012	3.557	1.716	1.356	1.740
Totaal lasten	8.445	8.548	9.715	9.772	4.737	4.523
Baten						
Masterplan Soesterberg	3.864	3.355	3.838	5.724	1.149	551
Ruimtelijke ordening	165					
Stedelijke vernieuwing						
Bouwen en wonen	1.448	1.042	1.042	1.042	1.042	1.042
Woonruimte-zaken	48	35	35	35	35	35
Bouwgrondexploitatie	1.857	1.840	3.350	1.509	1.149	1.532
Totaal baten	7.382	6.272	8.265	8.309	3.374	3.160
Resultaat	-1.064	-2.276	-1.450	-1.463	-1.363	-1.363

Afwijkingen t.o.v. 2018:

Lasten	-1.168	-1.224	3.811	4.025
Baten	1.994	2.037	-2.897	-3.111
Resultaat	826	814	914	914

Toelichting op de afwijkingen:

Een negatief bedrag betreft een nadeel/tekort, een positief bedrag betreft een voordeel/overschot.

<i>Masterplan Soesterberg</i>	
Er is sprake van budgettaire neutraliteit. Tegenover de lasten in dit programma, staan overeenkomstige reservemutaties (verrekeningen met de voorraad).	
<i>Ruimtelijke ordening</i>	
Loonkosten	-190
Incidenteel hoger budget voor het inwinnen van juridisch advies en het digitaliseren van ons beleid en regelgeving (NJN 17)	35
Geoormerkt bedrag voor begeleidingskosten in het voorbereidende proces richting een plan van aanpak ten behoeve van de structuurvisie/omgevingsvisie (NJN 17)	20
Kosten omgevingswet toegekend in 2018	500
Eenmalig startbudget voor plan van aanpak Masterplan Wonen Soest (KN 2019)	10
Eenmalig budget voor een haalbaarheidsonderzoek sporthal Dalweg (KN 2019)	70
Eenmalig budget voor verkenning om te komen tot gebiedsvisie Dalweg (KN 2019)	85
<i>Ruimtelijke ordening</i>	
Loonkosten	89
<i>Bouwen en wonen</i>	
Loonkosten	68
Erfgoedbeleid: eenmalig budget uitvoering erfgoedbeleid (KN 2018)	50
Incidenteel uitvoeringsbudget ten behoeve van het onderzoeken van oplossingsrichtingen voor het behalen van de ambities rondom duurzaamheid (KN 2019)	100
Overig	22
<i>Woonruimte zaken</i>	
Loonkosten	1
Overig	1
<i>Bouwgrondexploitatie</i>	
Niet declarabele loonkosten Hart van de Heuvelrug	-35
Totaal	826

E. Risicoparagraaf programma Wonen en Ruimtelijke ordening

Project Vliegbasis Soesterberg

Toelichting:

De financiële risico's voor het project de Vliegbasis deelt gemeente Soest met provincie Utrecht en gemeenten Zeist op grond van de Samenwerkingsovereenkomst Vliegbasis.

De totale kosten van de groene projecten worden gedekt uit het positieve saldo van de rode projecten. Het risico dat het saldo van de rode projecten onvoldoende is om de kosten te dekken van de groene projecten kent de volgende verdeling:

- Mocht het saldo van de rode projecten hoger zijn dan € 28 mln., dan vervallen de risico's voor de gemeente Soest;
- Mocht het saldo van de rode projecten lager zijn dan € 28 mln., dan wordt het tekort ten opzichte van de € 28 mln. tussen partijen voor gelijke delen (1/3) gedeeld.

De hoogte van het bedrag van € 28 mln. is als volgt tot stand gekomen:

- Een geïnvesteerd vermogen van € 18 mln. voor de aankoop, sloop, sanering en natuurontwikkeling van de vliegbasis;
- De afdracht aan het programma Hart van de Heuvelrug met een maximum van € 10 mln.

Door het uitwerken van het voorkeursmodel van de Vliegbasis is gebleken dat de benodigde € 18 miljoen gedekt kan worden uit de rode ontwikkeling. De tussen de drie partners afgesproken afdracht van € 10 miljoen aan het programma Hart van de Heuvelrug nemen wij voor 1/3 op in onze risicoparagraaf.

Jaarlijks stellen wij het risicoprofiel opnieuw op.

Beheersmaatregelen:

- Actieve programmasturing op het project de Vliegbasis
- Actieve projectsturing op project de Vliegbasis
- Mogelijkheden van de Crisis- & Herstelwet benutten
- Optimale afstemming met project Soesterberg-Noord i.v.m. de milieuhindercirkels
- Inzichten in uitkomsten van de flora en fauna onderzoeken en de te nemen maatregelen

	Kans	Financiële impact	Financieel risico
Risicoprofiel	Gemiddeld: 50%	€ 3.300.000	€ 1.650.000

Masterplan Soesterberg

Toelichting:

Voor het Masterplan wordt al sinds 2013 een risicoanalyse uitgevoerd met behulp van de Monte-Carlo simulatie. Dit is een simulatietechniek waarbij complexe processen (bijvoorbeeld grondexploitaties) niet één keer maar vele malen wordt gesimuleerd. Deze analyse wordt toegepast voor de geactiveerde projecten van het Masterplan: Nieuwbouwplatform, Dorpshart, Pleisterplaats, Soesterberg-Noord en Hoofdwegen Soesterberg & Postweg.

Het nominaal gekwantificeerde risicobedrag voor deze projecten bedraagt € 2,59 miljoen. De Monte Carlo-simulatie gaat ervan uit dat risico's niet tegelijkertijd optreden en ook niet in die mate (*kans x omvang*). In 80% van de uitgevoerde analyses voor het Masterplan Soesterberg resulteert het risicoprofiel in een uitkomst van € 1,42 miljoen.

Beheersmaatregelen:

- Actieve programmasturing;
- Actieve projectsturing.

Generiek risico	Kans	Financiële impact	Financieel risico
Risico profiel			€ 1.420.000

Planschade*Toelichting:*

Planschade (Wro) treedt op als eigenaren van grond/onroerend goed vermogensschade lijden door een planologische wijziging. De gemeente kan planologische medewerking verlenen aan een nieuwe ontwikkeling op verzoek van een derde. De voorwaarde is dat een planschadeverhaalovereenkomst wordt gesloten, waarbij de (mogelijke) schade van de planologische wijziging voor rekening en risico komt van de verzoeker van de planologische wijziging.

Dit geldt niet als de wijziging van het planologische regime wordt veroorzaakt door een nieuw bestemmingsplan op initiatief van de gemeente. Kosten van planschade komen dan voor rekening van de gemeente zelf.

In de Wro is bepaald dat bij de schadebepaling rekening wordt gehouden met het normaal maatschappelijk risico waarbij een deel van de schade voor rekening van de aanvrager blijft. Voorts is er in de wet een verjaringstermijn opgenomen voor planschade: een aanvraag moet binnen vijf jaar na ter inzage legging van het vastgestelde bestemmingsplan worden ingediend.

Beheersmaatregel(en)

De huidige woningmarkt en het feit dat veel bouwplannen tot realisatie komen, geeft een risico op planschade. Het risico wordt, indien mogelijk, afgedekt door de planschadeverhaalovereenkomst. Het maatschappelijk risico in de planschade, het deel dat bij de aanvrager voor een tegemoetkoming in planschade blijft, wordt in de rechtspraak ook steeds meer opgerekt, hetgeen tot minder schadevergoeding zal leiden.

Het risico op planschade als gevolg van de actualisering van bestemmingsplannen als ook van eigen initiatieven voor woningbouwontwikkeling blijft voor rekening van de gemeente. Indien daadwerkelijk sprake is van schade en kosten komen deze in het geheel voor rekening van de gemeente.

Generiek risico	Kans	Financiële impact	Financieel risico
Financieel	35%	€ 400.000	€ 140.000

Bouwleges*Toelichting:*

Het is aan het aantal en de grootte van de bouwplannen te zien, dat de economie vanaf 2017 weer een stijgende lijn toont. Echter, de inkomsten uit bouwleges zullen altijd een inschatting - en dus een risico - blijven omdat het door diverse omstandigheden mogelijk is dat projecten niet volgens planning verlopen of überhaupt doorgaan.

Beheersmaatregel(en)

- Herziening van legestarieven op basis van kostprijsberekening. Ook wordt gezien of een meer degressief tarievenstelsel op termijn kan worden ingevoerd, zodat de opbrengsten minder sterk afhankelijk worden van de grote projecten;
- Tussen de afdeling Ruimte en Vergunningen is periodiek overleg over de fasering van het programma en initiatieven van derden.

Generiek risico	Kans	Financiële impact	Financieel risico
Financieel	Hoog = 75%	€ 200.000	€ 150.000

Omgevingswet*Toelichting:*

Bij het opstellen van het Plan van Aanpak eind 2017 is voor de Omgevingswet een bedrag van € 2,20 miljoen geraamd om onze gemeente per 1 januari 2021 Omgevingswetproof te krijgen (waarbij moet worden opgemerkt dat de kosten volgend uit het digitaal stelsel omgevingswet (DSO) nog niet goed in te schatten zijn). Deze globale raming was destijds gebaseerd op een inschatting van de benodigde inzet in fte en externe kosten, het invullen van een door de VNG ontwikkelde budgettool Omgevingswet en een vergelijking met de ramingen van andere gemeenten met een vergelijkbare omvang. Hieruit bleek dat andere gemeenten op vergelijkbare bedragen uitkomen (en daarbij bepaalde onderdelen vaak nog niet hebben meegenomen in de raming) en dat de VNG-rekentool een bedrag van ruim een miljoen hoger laat zien (€ 3,2 miljoen).

In juli 2018 is op basis van een nieuw financieel dialoogmodel een nieuwe inschatting gemaakt van de kosten voor de invoering van de Omgevingswet. Dit model is afkomstig van de VNG en opgesteld door Deloitte en is een verfijning en uitwerking van de VNG tool die eind 2017 gebruikt is. De totale invoeringskosten volgens dit dialoogmodel worden voor Soest voor de jaren 2018 t/m 2024 geraamd op € 3,86 miljoen. De eerdere raming met de VNG tool was bepaald tot de invoeringsdatum en niet voor de jaren daarna.

Beheersmaatregel(en):

De raad wordt, op basis van het Plan van Aanpak en actuele ontwikkelingen, jaarlijks gevraagd om budget vrij te maken voor de implementatie van de Omgevingswet

Generiek risico	Kans	Financiële impact	Financieel risico
Financieel	25%	€ 800.000	€ 200.000

Programma 6 – Onderwijs

A. Omschrijving programma

Dit programma gaat over de toekomst van onze kinderen die opgroeien in een gezonde en veilige leefomgeving en gelijke kansen krijgen. Wij richten ons in dit programma op duurzaam en toekomstbestendig onderwijs, die inspeelt op de snel veranderende samenleving. Daarbij is ook aandacht voor het onderwijs voor volwassenen. Dit programma gaat ook over het vervoer van onze kinderen en jongeren naar de juiste school.

Relevante beleidsdocumenten

1. Verordening leerlingenvervoer 2015 gemeente Soest (raad, maart 2015)
2. Regionaal Programma Educatie 2018
3. Integraal Huisvestingsplan Onderwijs gemeente Soest 2012-2021, actualisatie 2017
4. Onderwijsvisie gemeente Soest (raad 2017)
5. Nadere regels gemeentesubsidie peuteropvang en VVE Soest 2017 (college 2016)
6. Verordening Jeugdhulp Soest 2017 (raad, 2016)

B. Belangrijkste (beleidsmatige) accenten, ontwikkelingen en activiteiten

In Soest halen het beste uit onze kinderen om ze voor te bereiden op deelname aan de samenleving en de arbeidsmarkt. Daarbij stimuleren wij de kinderen in hun culturele, sportieve en sociaal maatschappelijke ontwikkeling en zorgen wij ervoor dat ze elkaar ontmoeten en van elkaar leren. Samen met het onderwijs, de kinderopvang en onze maatschappelijke partners werken wij aan dit gemeenschappelijke belang.

Leerlingenvervoer

Zoals we in het coalitieakkoord hebben aangegeven houden wij de uitgangspunten voor het vervoer nog eens tegen het licht, evenals het leerlingenvervoer naar een school van voorkeur (bijzonder onderwijs).

Onderwijskansenbeleid

De Rijksoverheid komt met aangepaste wetgeving aangaande de voorschoolse educatie. Deze zal ingaan op 1 januari 2019. Dit betekent dat er nieuw beleid zal worden geschreven voor 2019-2022 in samenspraak met de maatschappelijke partners.

C. Doelstellingen en activiteiten - Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

In de Strategische Agenda Sociaal Domein zijn als thema 1 en 2 'In Soest groeien we op' en 'In Soest leren en werken we' opgenomen. Binnen deze thema's willen wij o.a. de volgende maatschappelijke resultaten bereiken:

1. Kinderen in Soest groeien gezond en veilig op.
2. Kinderen en jongeren gaan naar school en halen een (start)kwalificatie.
3. Kinderen ontmoeten elkaar, leren van elkaar en worden gestimuleerd in hun (culturele, sportieve en sociaal maatschappelijke) ontwikkeling.
4. Jongeren zetten zich vrijwillig in voor de samenleving.
5. Beter sluitende aanpak jeugdzorg-onderwijs-werk voor jongeren van 0-27 jaar.

We werken aan het behalen van deze resultaten via de thema's die hieronder worden uitgewerkt. De verantwoording van deze behaalde maatschappelijke resultaten vindt u in programma 7.

Doelstellingen - wat willen we bereiken

- Alle kinderen uit onze gemeente kunnen zo dicht mogelijk bij huis naar school
- Al onze inwoners spreken voldoende Nederlands om zich te kunnen redden in de maatschappij

Activiteiten - Wat gaan we daarvoor doen?

Alle kinderen en jongeren gaan naar school

De leerplichtambtenaren spannen zich in om leerlingen die uit (dreigen te) vallen zo snel mogelijk weer terug in het onderwijs te krijgen. Dit met als doel verzuim tegen te gaan. Leerplicht, scholen en jeugdhulp werken lokaal steeds beter samen door gebruik te maken van elkaars deskundigheid. Wij helpen leerlingen en ouders daardoor sneller. Doel is het voorkomen van uitval en bevorderen dat kinderen dichter bij huis naar school kunnen. Regionaal is er een Ontwikkelagenda Passend Onderwijs en (onder andere) een werkgroep die zich bezig houdt met het ontwikkelen van onderwijszorgarrangementen.

Voor leerlingen die door een beperking of levensovertuiging niet in Soest of Soesterberg naar school kunnen, regelt de gemeente leerlingenvervoer of een vergoeding hiervoor. In 2019 zetten we in op kostenbeheersing van het leerlingenvervoer. Dit doen we door:

- het stimuleren van het zelfstandig reizen van leerlingen.
- het onderzoeken van de mogelijkheden voor het vestigen van een school voor speciaal basisonderwijs (sbo) in Soest, zodat minder kinderen buiten Soest naar school hoeven.

Door de groei van Soesterberg neemt het aantal leerlingen de komende jaren flink toe. De huidige drie basisscholen zijn niet groot genoeg om alle leerlingen een plek te kunnen geven. Dit betekent dat we meer onderwijsruimte in Soesterberg gaan bouwen. Hierbij kijken we ook naar de spreiding van de scholen over het dorp.

In 2019 zal het Kolibrie speciaal onderwijs op de locatie Lasenberg worden uitgebreid. Kolibrie is een zeer gespecialiseerde combinatie van onderwijs en zorg. De nieuwe leerlingen komen te wonen op het terrein van Groot Emaus, dat grenst aan de Lasenberg. De gemeente betaalt de uitbreiding van de school.

Het begint met taal

Beheersing van de Nederlandse taal is noodzakelijk om je te kunnen redden in onze maatschappij. Hoe eerder in het leven (risico op) taalachterstand wordt aangepakt, hoe groter het effect. Het onderwijskansenbeleid van de gemeente richt zich op het voorkomen en bestrijden van taalachterstanden bij kinderen van 2,5 tot 12 jaar. Met ingang van 2019 wijzigt het Rijksbeleid waardoor het gemeentelijk onderwijskansenbeleid moet worden aangepast (er komt ook meer rijksbudget beschikbaar). Samen met het onderwijs, de kinderopvang(voorschoolse educatie), de Jeugdgezondheidszorg en Idea (Taalhuis) geven we het nieuwe beleid vorm. We zetten onder andere in op koppeling van taaleducatie voor kinderen aan de taaleducatie van volwassenen, omdat dit elkaar versterkt.

Effectindicator	Bron	Realisatie 2017	Streefwaarde 2018	Streefwaarde 2019
% doelgroepkinderen geïndiceerd door GGD op VVE plek (2,5-4 jaar)	Rapportage GGD	97%	98%	98%
% VVE-kinderen dat warm wordt overgedragen aan de basisschool (gesprek leidster-leerkracht)	Verantwoording peuteropvang aanbieders	Volgt nog van Bink	100%	100%

Omschrijving	2015	2016	2017	2018	2019
Aantal basisscholen (incl. de Ruimte)	21	21	21	21	21
Aantal VO scholen (incl. de Ruimte vanaf 2016)	1	2	2	2	2
Aantal SO en VSO	1	2	2	2	2
Aantal II in het leerlingenvervoer (taxi)	248	222	240	274	260
Aantal II in het IIv (vergoeding)	66	85	66	71	68

omschrijving	werkelijk			raming	
	2015	2016	2017	2018	2019
<i>Leerplicht</i>					
Aantal volledig leerplichtige leerlingen (5 t/m 16 jaar)	7.009	7.120	6.849	6.831	6.829
Aantal kwalificatie plichtige leerlingen	650	645	696	611	708
Aantal meldingen schoolverzuim	176	279	274	181	

omschrijving	werkelijk			raming	
	2015	2016	2017	2018	2019
aantal Soester leerlingen: in Soest					
• openbaar en bijzonder basisonderwijs	4090	3.862	3.785	3.656	3.549
• speciaal onderwijs	1	geen	geen	Niet aanw.	3*
• speciaal basisonderwijs	niet aanw.	geen	geen	Niet aanw.	Niet aanw.
• voortgezet speciaal onderwijs	42	41	45	39	78
• voortgezet onderwijs	845	900	923	913	786
buiten Soest					
• openbaar en bijzonder basisonderwijs	303	303	347	313	485
• speciaal onderwijs	128	93	95	74	81
• speciaal basisonderwijs	98	105	95	91	77
• voortgezet speciaal onderwijs	65	96	100	86	93
• voortgezet onderwijs	2.102	2.209	2.267	2.200	2.049

* De Kolibrie

Tabel effectindicator(en)

omschrijving	bron	Referentie- of nulwaarde	Realisatie 2017	Streefwaarde 2018	Streefwaarde 2019
1. het aantal voortijdig schoolverlaters tot 23 jaar.	VSV- verkenner ministerie OCW	100 (2010-2011)	51 (2015-2016)	60	50
2. Percentage gemeld signaal- verzuim van leerlingen tot 18 jaar die teruggeleid worden naar school	Leerplicht- administratie	97% (2010-2011)	94,8% (gerealiseerd 2016-2017)	98%	98%

D. Wat mag het kosten?

Voorstellen beleidsintensivering

Geen

Baten en lasten (bedragen * € 1.000)	Rekening		Begroting			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten						
Openbaar primair onderwijs	35	27	27	27	27	27
Huisvesting primair en voortgezet onderwijs	1.477	1.525	1.530	1.511	1.480	1.460
Lokaal onderwijsbeleid	1.469	1.705	1.722	1.834	1.946	2.058
Leerlingenvervoer	919	1.013	1.004	998	998	998
Volwasseneneducatie	30	41	41	41	41	41
Peuterspeelzaalwerk	217	337	170	172	173	170
Totaal lasten	4.147	4.648	4.494	4.584	4.666	4.754
Baten						
Openbaar primair onderwijs						
Huisvesting primair en voortgezet onderwijs						
Lokaal onderwijsbeleid	613	635	748	862	975	1.088
Leerlingenvervoer	25	28	28	28	28	28
Volwasseneneducatie						
Peuterspeelzaalwerk	34	0	0	0	0	0
Totaal baten	672	663	776	889	1.002	1.116
Resultaat	-3.475	-3.985	-3.718	-3.694	-3.664	-3.638

Afwijkingen t.o.v. 2018:

Lasten	154	65	-18	-106
Baten	113	227	340	453
Resultaat	267	291	322	347

Toelichting op de afwijkingen:

Een negatief bedrag betreft een nadeel/tekort, een positief bedrag betreft een voordeel/overschot.

<i>Huisvesting primair en voortgezet onderwijs</i>	
Loonkosten	-8
Kapitaallasten	3
<i>Lokaal onderwijsbeleid</i>	
Loonkosten	-75
Vrijval middelen non-bereik peuters	70
Minder gemeentelijke middelen onderwijsachterstandenbeleid als gevolg hogere Rijksinkomsten	100
Hogere rijksinkomsten onderwijsachterstandenbeleid	113
Hogere uitgaven onderwijsachterstandenbeleid	-113
Overig	1
<i>Leerlingenvervoer</i>	
Loonkosten	9
<i>Peuterspeelzaalwerk</i>	
Loonkosten	-3
Onderhoudskosten (Het budget voor dit onderhoud komt uit de reserve onderhoud gebouwen.	5
Financieel effect voor deze begroting: budgettair neutraal)	
Frictiekosten harmonisatie peuterspeelzaalwerk (Jaarrekening 2017)	165
Totaal	267

E. Risicoparagraaf programma Onderwijs

Leerlingenvervoer			
<p><i>Toelichting:</i> De gemeente is wettelijk verantwoordelijk voor het bieden van leerlingenvervoer. Kinderen die vanwege hun beperking naar een school buiten Soest(erberg) moeten, worden op kosten van de gemeente vervoerd. Op basis van de verordening Leerlingenvervoer wordt bepaald of een leerling (cq de ouders) in aanmerking komen voor bekostiging. Omdat leerlingenvervoer een wettelijke open einde regeling is, is de regeling en daarmee de budgetbeheersing lastig stuurbaar. Na een tekort over 2017 is het budget voor leerlingenvervoer in 2018 structureel met €200.000 opgehoogd (VJN 2018). De verwachting is dat dit budget voldoende is, maar de gemeente kan niet sturen op het aantal kinderen dat gebruik maakt van de regeling. Het onderwijs bepaalt wat de best passende school is voor een kind.</p>			
<p><i>Beheersmaatregelen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • We onderzoeken de mogelijkheden voor vestiging van een school voor speciaal basisonderwijs in Soest. Als dit lukt dan kan een deel van de kinderen die nu naar Amersfoort of Hilversum naar school gaan, binnen Soest naar school. Deze leerlingen hoeven dan geen gebruik meer te maken van het leerlingenvervoer. • Daarnaast zetten we, in samenwerking met de regiogemeenten en de taxivervoerders, in op versterking van de zelfredzaamheid van de leerlingen. We gaan kinderen begeleiden naar openbaar vervoer of zelf leren fietsen. Dit past in onze visie op het sociaal domein en zorgt daarnaast ook (op langere termijn) voor een afname van het aantal kinderen dat gebruik maakt van het leerlingenvervoer. • 			
Generiek risico	Kans	Financiële impact	Financieel risico
Financieel	Laag = 25%	€ 100.000	€ 25.000

Programma 7 – Zorg en Welzijn

A. Omschrijving programma

Dit programma gaat over het brede sociaal domein met de pijlers Jeugd, WMO, Welzijn, Werk en Inkomen en Volksgezondheid en de zorg voor begraafplaatsen.

De indeling van dit programma volgt de opbouw van de Strategische Agenda Sociaal Domein. Dat betekent dat we sturen op lange termijn maatschappelijke effecten en kortere termijn resultaten. In deze begroting staat het budget dat hiervoor beschikbaar is en de acties die we ondernemen. Het meer inhoudelijke gesprek over de voortgang in het sociaal domein en de behaalde resultaten vindt plaats buiten deze begroting.

Relevante beleidsdocumenten

1. Strategische agenda sociaal domein (raad, 2016)
2. Beleidsuitwerking Participatiewet (raad, 2015)
3. Meedoen in Soest: herijking minimabeleid (raad, 2017)
4. Herijking schuldhulpverlening gemeente Soest (raad, 2017)
5. Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Soest (raad, 2017)
6. Verordening jeugdwet gemeente Soest (raad, 2015)
7. Re-integratieverordening Participatiewet (inclusief Tegenprestatie naar Vermogen) (raad, 2015)
8. Gemeenschappelijke regeling Samenwerking Sociaal Domein Baarn, Bunschoten en Soest (2017)
9. Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorziening Amersfoort en omstreken (2016)
10. Verordening adviesraad sociaal domein (raad, 2016)
11. Verordening Cliëntenparticipatie Participatiewet 2015 (raad, 2015)
12. Visie op de toekomst van mantelzorgondersteuning (college, december 2014) en PvA (B&W 29 maart 2016, ter info naar raad)
13. Convenant Netwerk Mantelzorgondersteuning Soest (2017)
14. Nota Herijking Vrijwilligersbeleid gemeente Soest 2018-2021 (raad, 2017)
15. Algemene subsidieverordening Soest (raad, 2017)
16. Uitvoeringsovereenkomsten Stichting Welzijn Ouderen Soest, Stichting Vluchtelingenwerk, Stichting Balans, Stichting Welzin/ Maatschappelijk Werk (B&W)
17. Visie Wonen met Welzijn en Zorg (raad, 2011)
18. Nota lokaal gezondheidsbeleid (raad, 2017)
19. Gemeenschappelijke Regeling GGD regio Utrecht (2013)
20. Capaciteitsbepaling en beleidsvisie begraafplaatsen (raad, 2003)
21. Beheervisie begraafplaatsen (B&W, 2006)

B. Belangrijkste (beleidsmatige) accenten, ontwikkelingen en activiteiten

In Soest zijn alle ingrediënten voor een gezond en gelukkig leven aanwezig: goede voorzieningen, een rijk verenigingsleven, goed onderwijs, mooie natuur, een breed scala aan woningen en een sterk ondernemingsklimaat. Onze inzet is er op gericht om deze basis voor iedereen toegankelijk te maken, maar dat is niet voor al onze inwoners vanzelfsprekend. Dit programma is er vooral voor hen.

Dit programma gaat dus over de zorg voor mensen. Toch is er ook aandacht nodig voor het systeem van waaruit we die zorg organiseren. Wij hebben nu vier jaar ervaring met de zorgtaken die wij van het Rijk overnamen. Soesters die hulp nodig hebben krijgen ondersteuning van de gemeente via de WMO, Jeugdwet of de Participatiewet. Na de 'transitie' is de tijd gekomen van 'transformatie'; de inwoner nog centraler, de juiste zorg op de juiste plek, één gezin één plan.

Soest is hierin geen eiland. Het leven van Soesters wordt door veel meer beïnvloed dan wat wij als gemeente doen. De invloed van digitalisering, de mogelijkheden die technische ontwikkelingen bieden, maar ook de individualisering raken onze inwoners en daarmee ons werk. We kijken daarom vooruit, kijken om ons heen en toetsen of onze inzet bijdraagt aan de doelen die we voor ogen hebben.

Duurzaam en daadkrachtig

We willen zorg kunnen blijven geven aan inwoners die ons het hardst nodig hebben. Dat vraagt om inzicht om samen de goede keuzes te maken. Inzicht in waar de problemen liggen bij onze inwoners en inzicht in hoe we zo effectief mogelijk kunnen helpen. Kortom: waar zijn wij nodig en wat werkt? Onze focus ligt de komende jaren daarom op:

- Doorontwikkeling monitor sociaal domein.

Na bijna 4 jaar is er meer begrip van wat het sociaal domein allemaal is. En na begrip kunnen we de stap gaan maken naar grip. Op tijd signaleren waar onze inzet nodig is en waar de kosten oplopen, zodat we kunnen bijsturen waar nodig. Zo kunnen we met daadkracht optreden en een duurzaam sociale agenda voor onze inwoners garanderen.

- Modernisering subsidieregels.

Professionals moeten zich kunnen focussen op hun taak, niet op de administratie. We onderzoeken de mogelijkheden voor langdurige contracten, maar ook smart contracts en blockchaintechnologie. Doel is de bureaucratie voor onze inwoners en samenwerkingspartners terug te dringen. Zo komen we tot effectievere dienstverlening.

- Samenwerking.

De kern van al ons werk in het sociaal domein. De afgelopen jaren en in de toekomst. Om gaten en overlap te voorkomen, maar ook om er op tijd bij te zijn en ondersteuning licht te houden waar mogelijk.

Smitsveen

Voor het project Smitsveen, waarvoor in de vorige periode een budget van € 1,5 miljoen beschikbaar is gesteld, willen we meer focus leggen op de vraag of de voorgenomen activiteiten voldoende bijdragen aan de gestelde doelen. Een aantal concrete projecten zullen om besluitvorming vragen en we evalueren de inzet van de afgelopen 2 jaar. Hierbij houden we oog voor wat werkt, wat de wijk wenst en wat nodig is om de leefbaarheid en de veiligheid in Smitsveen te verbeteren. We zetten in op:

- Eigenaarschap in de wijk.

We stimuleren en ondersteunen ideeën en plannen uit de wijk met kennis, geld en organisatievermogen.

- Samenwerking in de wijk.

Wij stimuleren en verwachten samenwerking tussen professionals, organisaties en vrijwilligers in de wijk.

Financiële ontwikkelingen

Ook in 2019 verwachten we een tekort op het sociaal domein. De nieuwe manier van inkopen op Jeugd en Wmo beperkt de hoogte van dit tekort. Net als de maatregelen die in 2018 binnen de bestaande beleidskaders zijn ingezet. Voor de dekking van de tekorten kunnen we naar huidig inzicht nog een beroep doen op de egaliseringsreserve Sociaal domein. Zie hiervoor ook de risicoparagraaf onder E.

Ook in 2019 ligt de focus op meer grip krijgen en samen met onze inwoners, samenwerkingspartners en de gemeenteraad andere maatregelen te onderzoeken en op te pakken. Onze inzet is gericht op een dekkende begroting vanaf 2020, maar dit is geen gemakkelijke opgave.

Financieel kader

Ook de manier waarop we het financieel kader sociaal domein bepalen, verandert in 2019. Doordat het Rijk haar financieringssysteem verandert, is een inkomsten gestuurd kader niet langer houdbaar. Voor 2019 en verder zullen we daarom moeten gaan werken met een financieel kader sociaal domein dat gebaseerd is op een afgewogen uitgavenplafond.

Kaderdiscussienota

In de vier thema's van dit programma werken we de belangrijkste ontwikkelingen uit, inclusief de aandachtspunten van de kaderdiscussienota 2018:

- Investeren in het tegengaan van vereenzaming onder zowel ouderen als jongeren,
- Ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers,
- Aanpakken van laaggeletterdheid,
- Aanbieden van dagbesteding, voor onder andere het groeiend aantal inwoners met dementie,
- Realiseren van wonen met zorg.

C. Doelstellingen en activiteiten - Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Doelstellingen – wat willen we bereiken?

- Maatschappelijke effecten:**
- **Mensen zelfredzamer maken;**
 - **De participatiegraad van mensen verhogen;**
 - **Het zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen mogelijk maken;**
 - **Inwoners voelen zich veilig.**

Thema's:

1. In Soest groeien we op.
2. In Soest leren en werken we.
3. In Soest doen we mee een leven lang.
4. In Soest voelen we ons veilig.

Activiteiten – wat gaan we daarvoor doen?

Er gebeurt een heleboel in het sociaal domein. Te veel om op te noemen in een begroting. Daarom in deze paragraaf een aantal aandachtspunten per thema. Bij de halfjaarlijkse bijeenkomsten met de brede raads werkgroep is er ruimte om onderwerpen desgewenst nader te verdiepen.

Thema 1 – In Soest groeien we op

Opgroeien in Soest gaat over onze maatschappelijke inspanningen om nieuwe generaties kinderen en jongeren groot te brengen en toe te rusten voor een volwassen bestaan. Dat doen we niet alleen. Daar hebben we ouders, onderwijs, huisartsen, jeugdartsen en welzijn bij nodig.

- Normaal bestaat niet.

Op dit moment kent de jeugdhulp veel termen waarmee allerhande maatschappelijke problemen worden vertaald in gedragsproblemen van kinderen of in opvoedingsproblemen van ouders. Deze stempels zijn te vaak stigma's en leiden te vaak tot de inzet van specialistische zorg waar we juist de basis toegankelijk willen maken voor iedereen. We investeren in het gesprek met onze samenwerkingspartners. Met name in het gesprek met de huisartsen en het onderwijs. Zie ook programma 6 voor meer informatie. Wat we willen bereiken is het onnodig bestempelen van kinderen. Want ieder kind heeft eigen kwaliteiten en is van waarde voor Soest.

- Gerichte ondersteuning.

Onze ondersteuning gaat uit naar alle kinderen, maar extra naar de gezinnen met kwetsbare kinderen. Kinderen bijvoorbeeld met een vluchtelingenachtergrond, kinderen in armoede en kinderen met een beperking. Zij hebben gerichte ondersteuning nodig van bijvoorbeeld het Jeugdsportfonds of ons Onderwijskansenbeleid om mee te kunnen doen.

Thema 2 – In Soest leren en werken we

In Soest streven we naar perspectief voor iedereen op scholing en betaald werk bij een reguliere werkgever. We zijn al goed op weg. Zie ook programma 6 over onze aanpak om schooluitval te voorkomen. Toch zijn er mensen voor wie een startkwalificatie of betaald werk niet haalbaar is en waar een taak ligt voor ons.

- Taal en digitale vaardigheden.

De Nederlandse taal niet voldoende beheersen of niet digitaal vaardig zijn, is de grootste belemmering om mee te doen aan scholing of arbeid. Dit beperkt zich niet tot de inwoners met een niet-Westerse migratieachtergrond of senioren. Wij gaan voor:

- Versterking van het informele en formele taalaanbod. Onder andere doordat Idea en Balans de krachten bundelen in het Taalhuis en de Voorleesexpres.
- Verbetering van de signalering van laaggeletterdheid.
- Versterking van het aanbod voor digitale vaardigheden.

- Werken met een arbeidsbeperking.

In een tijd waarin het economisch goed gaat, staan werkgevers meer open voor werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daar maken we gebruik van. Door de drempelvrees weg te halen en

werkgevers gericht te ondersteunen. Maar ook door onze inwoners met een arbeidsbeperking op weg te helpen. We gaan nog meer inzetten op:

- Het informeren van werkgevers en kandidaten over de mogelijkheden en regelingen;
- Actieve werkgevers vragen om ambassadeur te zijn en andere ondernemers te enthousiasmeren.

Zie ook programma 3 Economie voor meer informatie.

- Voorkomen schooluitval.

Onderwijs en het behalen van een startkwalificatie is de basis voor ieder mens om zichzelf te redden. Maar we weten ook dat dit niet voor alle jongeren haalbaar is. Daar waar sprake is van schooluitval of thuis zitten, hebben we deze jongeren eerder in beeld en gaan we samen met onze partners op zoek naar oplossingen. We blijven inzetten op het voorkomen dat jongeren tussen wal en schip raken door:

- Een effectieve infrastructuur. Samenwerking binnen de regio (onderwijs, gemeenten, jongerenloket, RMC, leerwerkloket, BBS) rond signalering en ondersteuning;
- Warme overdracht vanuit VSO/Pro scholen naar gemeenten;
- Sluitende aanpak voor jongeren 18- / 18+.

Thema 3 – In Soest doen we mee een leven lang

Meedoen in je eigen vertrouwde omgeving. Dat is waar dit thema om draait. Ook als je ouder wordt of als je leeft met een (financiële) beperking. We realiseren ons dat wij niet alles kunnen oplossen en dat ook andere partijen aan zet zijn. Samenwerking is daarmee een kernopgave.

- Verbeteren van de financiële zelfredzaamheid.

Problematische betalingsachterstanden eerder signaleren en oppakken. Dat doen we enerzijds met de hulp van energiemaatschappijen, zorgverzekeraars, woningcorporaties enzovoorts. Maar ook door een intensievere samenwerking met de partners in Soest op het gebied van financiën. Partners als Welzin, Schuldhulpmaatje, Leergeld, Kredietbank, Sociaal Juridisch Informatiepunt. Door de krachten te bundelen helpen we inwoners eerder, sneller en beter.

- Gezondheidsbeleid.

Gezondheid hoort bij jezelf, maar het hoort ook bij je omgeving. Gezondheid is zorg, maar ook schone lucht, bodem en water en de mogelijkheid om te bewegen. Gezondheid betekent ook dat je je gezond voelt. Wij bezien daarom gezondheid in brede zin.

Wij gaan aan de slag met de speerpunten uit de nota Lokaal Gezondheidsbeleid. Het vergroten van (sociale) weerbaarheid, waarin onze welzijnsorganisaties al actief zijn, blijft belangrijk. Net als de speerpunten beperken van genotmiddelengebruik en het verminderen van gezondheidsverschillen. Dit doen we samen met onze partners. Gezondheid in brede zin, betekent ook dat wij dit thema verankeren in onze Omgevingsvisie. Hoe benutten wij onze fysieke ruimte nog beter om onze sociale doelstellingen te ondersteunen?

- Eenzaamheidsbestrijding.

Eenzaamheid is van alle leeftijden, komt voor onder alle lagen van de bevolking en zal nooit volledig op te lossen zijn. Al loopt de één meer risico op eenzaamheid dan de ander, iedereen kan op enig moment in zijn leven met eenzaamheid geconfronteerd worden. Minder gevoelens van eenzaamheid is dus van belang voor de kwaliteit van leven en gezondheid van onze inwoners. Hierbij kijken we niet alleen naar ouderen. Ook jongeren en volwassenen vragen aandacht, zeker als zij kampen met GGZ-problematiek. Er gebeurt al veel in de bestrijding van eenzaamheid door onze maatschappelijke partners in Soest. In het Uitvoeringsprogramma gezondheid zal eind 2018 concreet handen en voeten gegeven worden aan wat we nog meer kunnen doen op dit gebied. Doorontwikkeling van dagbesteding.

Als onze inwoners langer zelfstandig wonen, dan is dagbesteding in de buurt steeds belangrijker. En niet alleen omdat mensen ouder worden, maar ook als voorbereiding op betaald werk en voor de groeiende groep inwoners met dementie. Met onze aanbieders maken we dagbesteding voor mensen met dementie flexibeler en laagdrempeliger. Voor dagbesteding gericht op arbeidsontwikkeling zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met onze lokale ondernemers.

- Mantelzorgers en vrijwilligers.

Met de inzet van mantelzorgers wonen veel kwetsbare inwoners langer thuis. Het is belangrijk dat mantelzorgers niet overbelast raken. Daarom zetten wij, samen met zorg- en welzijnsorganisaties, in op tijdige, laagdrempelige en passende ondersteuning die makkelijk vindbaar is.

Vrijwilligers bevinden zich overal, zowel in de zorg als in de wereld van cultuur, sport, natuur, onderwijs enzovoorts. Het doen van vrijwilligerswerk is zelf een vorm van actief meedoen in de samenleving. Maar vrijwilligers maken het ook mogelijk dat anderen zelfredzaam worden en blijven. Om vrijwilligerswerk te optimaliseren voeren we de acties van de herijkte nota vrijwilligerswerk uit.

- Lokale infrastructuur voor bescherming en opvang.

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang is er alleen bij een noodzaak tot verblijf. Zonder deze noodzaak betaalt de cliënt zijn huisvesting zelf. Dit betekent dat meer mensen met complexe problemen in onze woonwijken wonen. Dit vraagt om een gevoel van veiligheid voor deze cliënten, maar ook de andere inwoners. Daarvoor bouwen we met onze cliënten, inwoners en maatschappelijke partners verder aan onze lokale infrastructuur van signalering, preventie, gerichte ondersteuning en nazorg.

- Wonen met zorg.

Er wordt op diverse terreinen gewerkt aan het thema Wonen met Zorg. In programma 5 zijn bijvoorbeeld het Masterplan Wonen en de prestatieafspraken benoemd. Via het Masterplan Wonen krijgen we zicht op welke locaties in Soest te ontwikkelen zijn, welke doelgroepen er het beste passen en welke sturingsmogelijkheden we als overheid hebben om dát wat we willen ook te bereiken. Met corporaties en huurdersverenigingen worden prestatieafspraken gemaakt over onder meer het thema wonen met zorg. Bijvoorbeeld over de ontwikkeling van de sociale woningvoorraad en de inzet van wooncoaches.

Thema 4 – In Soest voelen we ons veilig

Je veilig voelen is één van de belangrijkste levensbehoeften van onze inwoners. En dan niet alleen voor de inwoners met wie het goed gaat, maar ook voor de inwoners voor wie het niet vanzelfsprekend is om aansluiting te vinden bij die 'reguliere' samenleving. Je veilig voelen in Soest betekent je thuis voelen in Soest. De inzet vanuit het sociaal domein hiervoor gebeurt in nauwe samenhang met Programma 1 Veiligheid.

- Sluitende aanpak personen met verward gedrag.

Op 1 oktober 2018 moeten alle gemeenten een sluitende aanpak personen met verward gedrag hebben. In Soest zetten we in op één meldpunt zodat niemand tussen wal en schip hoeft te vallen. Maar de aanpak gaat ook in op de vraag wat deze inwoners nodig hebben om mee te kunnen doen en aansluiting te vinden.

- Integraal beleid.

In programma 1 Veiligheid leest u meer over het nieuwe Integraal Veiligheidsplan. Onze visie en speerpunten voor de komende jaren op veiligheid. Hierin krijgt ook de nieuwe wetgeving rondom opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen een plek.

- Leefbaarheid.

Je voelt je veiliger en prettiger in een buurt die leefbaar is. Daarmee raakt leefbaarheid zowel het Sociaal Domein als Veiligheid. Omdat veilige buurten een specifiek thema is binnen Programma 1 Veiligheid, verwijzen wij daarnaar.

- Flexibelere inzet sociaal team, politie, boa's.

Er zijn op het moment dat het nodig is. Dat is wat een flexibele inzet oplevert. Daarnaast is een deel van het sociaal team outreachend gaan werken. Dat levert op dat we er al zijn voordat het uit de hand loopt.

In 2019 gaan we hiermee verder door de beschikbaarheid van zorg en handhaving nog beter aan te sluiten op de vraag onze inwoners.

D. Wat mag het kosten?

Voorstellen beleidsintensivering

Geen

Baten en lasten (bedragen * € 1.000)	Rekening	Begroting				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten						
Sociaal Domein algemeen	3.987	6.003	3.273	3.705	4.133	4.290
Jeugd	9.338	7.555	8.997	8.704	8.628	8.552
Wmo/welzijn	9.983	11.336	11.597	11.627	11.557	11.557
Werk en inkomen	20.686	20.182	20.401	20.263	20.129	20.129
Volksgesondheid	606	1.411	1.516	1.516	1.516	1.516
Welzijnsgebouwen c.a.	877	770	593	632	677	563
Begraafplaatsen	515	565	604	648	620	660
Totaal lasten	45.993	47.821	46.980	47.094	47.259	47.265
Baten						
Sociaal Domein algemeen	16					
Jeugd	0					
Wmo/welzijn	921	954	1.171	1.150	1.128	1.106
Werk en inkomen	10.789	11.139	11.358	11.358	11.358	11.358
Volksgesondheid	0					
Welzijnsgebouwen c.a.	243	223	223	223	223	223
Begraafplaatsen	740	605	615	619	621	622
Totaal baten	12.710	12.921	13.368	13.349	13.330	13.308
Resultaat	-33.283	-34.900	-33.612	-33.745	-33.929	-33.957

Afwijkingen t.o.v. 2018:

Lasten	841	726	562	556
Baten	447	428	408	387
Resultaat	1.287	1.155	970	943

Toelichting op de afwijkingen:

Een negatief bedrag betreft een nadeel/tekort, een positief bedrag betreft een voordeel/overschot.

<i>Sociaal domein algemeen</i>	
Loonkosten	85
Nieuw beleid meerjarenbegroting 2019-2022: Verbindelaar opnemen in formatie (Zie ook programma 9)	-20
Incidenteel budget wij zijn Soest (Meerjarenbegroting 2018 - 2021)	80
Opheffen taakstelling groen (Nieuw beleid Meerjarenbegroting 2019- 2022)	-243
Vervallen dekking incidenteel tekort 2018 (Budgettair neutraal voor de begroting. Dit budget bevindt zich binnen het kader sociaal domein)	701
Incidenteel budget Aanpak Smitsveen (MJB 2018)	1.500
Projectleiderskosten Smitsveen opgenomen in loonkosten (financieel effect voor deze begroting: neutraal)	76
Begroting BBS 2019 (Onderdeel: sociale teams)	-69
Begroting BBS 2019 (Onderdeel: zorgadministratie)	244
Opstartkosten digitaal platform SD	35
Incidenteel budget Mens Centraal (VJN 2018)	29
Kwaliteitsimpuls sociaal domein (middelen zijn incidenteel bestemd bij de jaarrekening 2017)	103
Innovatiebudget sociaal domein (middelen zijn incidenteel bestemd bij de jaarrekening 2017)	145
Mantelzorgondersteuning (middelen zijn incidenteel bestemd bij jaarrekening 2017)	68
Overig	-5
<i>Jeugd</i>	
Loonkosten	1
Bijstelling raming PGB's	391
Bijstelling raming zorg voor jeugd in natura	-1.867
Bijstelling raming overige budgetten	33

<i>Wmo/ Welzijn</i>	
Loonkosten	-17
Feestelijk vrijwilligersevenement in 2018 en vrijwilligersconferentie in 2019	18
Incidentele kosten bureau vrijwilligerswerk	4
Decentralisatie-uitkering verhoogde asielinstream (Zie oormerkvoorstel NJN 2017 en meicirculairebrief 2018)	302
Herindicatieproject Hulp bij het huishouden (Zie VJN 2018 en is deels bestemd via de jaarrekening 2017)	106
Bijstelling raming Huishoudelijke Hulp	522
Bijstelling raming Huishoudelijke hulp toeslag	-60
Bijstelling raming PGB's Huishoudelijke Hulp	25
Eigen bijdrage huishoudelijke hulp als gevolg invoering abonnementstarief WMO	-465
PGB's WMO nieuw	19
Bijstelling raming begeleiding en dagactiviteiten volwassenen	-320
Raming aanzuigende werking abonnementstarief WMO	-143
Bijdrage van de provincie aan de regionataxi neemt af (Zie najaarsnota 2015)	-33
<i>Werk en Inkomen</i>	
Loonkosten	-8
Lagere bijdrage aan RWA/Amfors door een lager rijksbudget voor de Wet Sociale Werkplaatsen	121
Hogere gemeentelijke bijdrage RWA/Amfors	-43
Begroting BBS 2019 (onderdeel Werk en inkomen)	-306
Hogere rijksinkomsten BUIG	219
Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede	10
Neutraal effect voor de begroting: inkomsten decentralisatieuitkering komen binnen in dekkingsmiddelen	
Overig	7
<i>Volksgezondheid</i>	
Loonkosten	-1
Meerjarenbegroting GGD 2019 - 2022	-104
<i>Veruit alle bovenstaande afwijkingen zijn financieel neutraal voor de begroting. Deze worden verrekend binnen het financieel kader sociaal domein</i>	
<i>Welzijnsgebouwen c.a.</i>	
Loonkosten	-13
Onderhoudskosten gebouwen (Het budget voor dit onderhoud komt uit de reserve onderhoud gebouwen.)	-3
Financieel effect voor deze begroting: budgettair neutraal)	
Mindervalidentoilet Vedelaarpad (Najaarsnota 2017)	15
Buurtsportcoaches (Oormerkvoorstel najaarsnota 2017)	146
Kapitaallasten	5
Oormerkvoorstel Scouting Paltz- en Eemgeuzen (Jaarrekening 2017)	15
Oormerkvoorstel Don Bosco (Jaarrekening 2017)	12
<i>Begraafplaatsen</i>	
Loonkosten	-30
Onderhoudskosten gebouwen (Het budget voor dit onderhoud komt uit de reserve onderhoud gebouwen.)	6
Financieel effect voor deze begroting: budgettair neutraal	
Kapitaallasten	-3
Overig	-1
Totaal	1.287

E. Risicoparaagraaf programma Zorg en Welzijn

Financieel ontschot Sociaal Domein

Het sociaal domein bestaat uit uiteenlopende taken en aandachtsgebieden. Deze geven wij financieel ontschot weer. Dit geldt ook voor de risico's. Wij schatten risico's in vanwege de grote hoeveelheid aan externe factoren die invloed hebben, vanwege externe verwijzers zoals huisartsen die rechtstreeks toegang hebben tot de inzet van zorg, en voor 2019 en verder ook vanwege de uitputting van de egalisereserve sociaal domein. Dit alles in een fase waarin het sociaal domein nog volop in transformatie is.

Vanwege deze risico's en de verwachte uitnutting van de egalisereserve sociaal domein hebben we de risico's voor 2019 en verder naar boven bijgesteld.

Beheersmaatregelen:

- periodieke monitoring stand van zaken uitvoering strategische agenda sociaal domein;
- periodieke regionale afstemming;
- nieuwe inkoopafspraken Jeugdwet en Wmo nieuw voor 2019 en verder;
- pakket aan maatregelen binnen bestaande beleidskaders;
- verkenning van aanvullende maatregelen;
- De egalisereserve kent per 1 januari 2018 een omvang van € 4,9 miljoen. Hiervan is een bedrag van afgerond € 1,9 miljoen bestemd (project Smitsveen ad € 1,5 miljoen en geormerkte uitgaven uit 2017 van € 351.000). Dit betekent dat een bedrag van ruim € 3 miljoen beschikbaar is voor het opvangen van tekorten over 2018 en 2019.

Generiek risico	Kans	Financiële impact	Financieel risico
Financieel	Gemiddeld = 50%	€ 1.500.000	€ 750.000

F. Kengetallen

SOEST	Bron	2015	2016	2017	Gelijke gemeente grootte	Nederland 2017
% jongeren met delict voor de rechter	Verwey Jonker	1,45	nb	nb	1,07	1,45
% Jongeren met jeugdbescherming	CBS	0,9	0,8	1,1	1,0	1,0
% Jongeren met jeugdreclassering	CBS	0,3	0,2	0,2	0,3	0,4
% Voortijdig schoolverlaters (zie ook P6)	DUO	1,8	1,2	nb	1,3	1,7
% Jongeren met jeugdhulp	CBS	8,5	10	9,2	9,3	9,5
% Cliënten met maatwerk Wmo per 1.000 inwoners	GMSD	65	65	58	51	57
% Kinderen in uitkeringsgezinnen	Verwey Jonker	4,9	nb	nb	4,32	6,58
Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	LISA	616,7	623,7	619,3	668	758,2
Aantal personen met bijstandsuitkering per 10.000 inwoners	CBS	28,2	28,4	27,3	26,0	41,1
% Werkloze jongeren	Verwey Jonker	1,42	nb	nb	1,22	1,52
Aantal lopende re-integratievoorzieningen per 1.000 inwoners	CBS	29,1	27,3	43,1	25,3	29
Netto arbeidsparticipatie	CBS	64,5	65	64,5	67,5	66,7

Programma 8 – Sport, Recreatie, Kunst en Cultuur

A. Omschrijving programma

Dit programma gaat over doelmatig gebruik en in stand houden van sportaccommodaties, stimulering van sport(activiteiten) en recreatie en het bieden van voldoende, veilige openbare speelgelegenheid. Daarnaast gaat het programma over bevordering van het culturele klimaat, het stimuleren van cultuurparticipatie, kunst- en cultuureducatie en bibliotheekwerk.

Relevante beleidsdocumenten

1. Strategische agenda Sociaal domein (raad, 2016)
2. Prioriteitenlijst rijksmonumenten (2000)
3. Monumentenlijst/Monumentenverordening, inclusief vaststelling beschermde dorpsgezichten (2000)
4. Projectplan cultuurpunt (raad, 2002)
5. Herijking cultuurpunt (B & W 2018 - verwacht)
6. Diverse onderhoudscontracten sport (B & W)
7. Notitie Topsport (raad, 2007)
8. Exploitatie en huurovereenkomst Optisport (t/m 31 december 2021) (B&W, 2011)
9. Nota 'het nieuwe spelen in Soest' (2013)
10. Intentie Cultuurpact provincie Utrecht en gemeente Soest (B&W 2017)
11. Cultuurpact provincie Utrecht en gemeente Soest (B&W 2018)
12. Meedoen is de Soester cultuur. Cultuurvisie gemeente Soest 2016-2020 (raad 2015)
13. Uitvoeringsplan Cultuurvisie 2016-2020 (raad 2016)
14. Uitvoeringsovereenkomst Idea (B&W 2017)
15. Rekenkamerrapport Subsidie Idea, een open boek? (raad 2015)
16. Overeenkomst Jeugdcultuurfonds (B&W 2017)
17. Algemene subsidieverordening Soest (raad, 2005)
18. Beleidsregels welzijn, cultuur en sport 2018 (B&W 2017)
19. Visie sociaal-culturele voorziening Soesterberg (7 september 2011)
20. Verdiepingsprogramma Cultuureducatie met Kwaliteit 2017-2020 (B&W 2016)
21. Beleidsplan Recreatie & Toerisme 2012-2020
22. Visiedocument uitvoering combinatiefuncties 'Sportieve daginvulling' (oktober 2009)
23. AB. Sportdeelnameonderzoek Soest 2017
24. AC. Sportvisie 2013-2016 (raad september 2013)
25. AD. Tarievenbesluit (raad oktober 2015)
26. AE. Visie op de binnensportaccommodaties (raad 2016)

B. Belangrijkste (beleidsmatige) accenten, ontwikkelingen en activiteiten

Sport

Samenwerken aan morgen

Sport brengt ons samen. Sport stimuleert mensen om mee te doen. Bewegen en sporten is goed voor de gezondheid. Bovenal is bewegen en sport leuk en biedt het kansen aan onze inwoners om zich te ontwikkelen. Wij stimuleren dat inwoners gaan bewegen en sporten vanwege de positieve effecten van bewegen en sporten. Een goede sportinfrastructuur die onze inwoners de gelegenheid biedt en uitnodigt om te bewegen en sporten is hierbij belangrijk. Zo dienen de sportaccommodaties goed onderhouden te zijn, voldoen aan de eisen van deze tijd en dient de openbare ruimte voldoende mogelijkheden te hebben om te bewegen en te sporten. In Soest is dit nog niet in alle opzichten het geval. De komende jaren werken wij samen met betrokken partijen aan een toekomstbestendige sport en leggen wij de focus op investeren in sportaccommodaties.

Nieuwe sporthal

In het coalitieakkoord (2018-2022) heeft het college de wens uitgesproken om de nieuwe sporthal niet meer in Overhees te realiseren, maar in het Dalweggebied en aanvullend nog een gymzaal ten behoeve van het bewegingsonderwijs in Overhees. Realisatie van een sporthal in het Dalweggebied en een gymzaal in Overhees betekent dat de investeringen in de binnensport(configuratie) niet meer kostenneutraal kan

als gevolg van gestegen investeringskosten ten opzichte van 2014 en de realisatie van een extra gymzaal. Ten opzichte van het oorspronkelijke 'afstotingsplan' stijgen de structurele lasten (kapitaal- en exploitatie). Met deze stijging dient rekening gehouden te worden vanaf 2022 zodra de nieuwe sporthal en gymzaal in 2021 in gebruik zijn genomen. In een latere begroting zullen deze extra kosten opgenomen (moeten) worden. De potentiële opbrengsten van de locaties Orlando en Beukendal bij herontwikkeling zijn nog buiten beschouwing gelaten.

In het eerste kwartaal van 2019 verwachten wij het haalbaarheidsonderzoek dat in 2018 opgesteld is, ter besluitvorming te kunnen voorleggen aan de gemeenteraad. Hierin nemen wij een actuele raming op van de investeringskosten van een nieuwe sporthal.

Daarbij wordt niet alleen gekeken naar sec de investeringskosten van de bouw van een sporthal maar ook naar kosten die voortvloeien uit de inpassing van het gebouw op de locatie, waaronder verkeersaanpassingen. Dit betekent naar verwachting dat de investeringskosten verder zullen oplopen. Voorgesteld wordt een nieuw voorbereidingskrediet van € 265.000 vast te stellen voor de verdere planvorming en –uitwerking in 2019, waarbij we er vanuit gaan dat er in 2019 een voorkeursvariant verder uitgewerkt wordt en de voorbereidingen kunnen worden getroffen voor realisatie.

Gymzaal Overhees

In de wijk Overhees realiseren wij op de locatie Orlando een nieuwe gymzaal zodat de basisscholen in de buurt hier gebruik van kunnen maken voor hun bewegingsonderwijs. Daarnaast kunnen sportverenigingen deze gymzaal gebruiken voor hun sportbeoefening.

Buitensport

Bij de sportparken aan de Bosstraat en omgeving zien we capaciteitsproblemen bij enkele sportverenigingen, verouderde sportaccommodaties en verkeersproblemen. Door onder andere in te zetten op gedeeld gebruik en multifunctionele voorzieningen willen wij binnen de huidige sportparken een toekomstbestendige oplossing realiseren. Dit doen wij samen met betrokken partijen. Wij willen hierin snel stappen maken zodat we in de tweede helft van 2019 kunnen starten met de eerste bouwwerkzaamheden. Verkeerskundige aanpassingen die hier nodig zijn, zijn nog niet begroot. De financiële middelen die we hebben geraamd en beschikbaar zijn gesteld bij de begroting 2017 voor sportontwikkelingen rondom de Bosstraat zijn bijgeraamd naar het prijspeil 2019. In 2019 willen wij ook de renovatie van de versleten atletiekbaan bij AV Pijnenburg uitvoeren. Conform het coalitieakkoord hebben wij in deze begroting ook financiële middelen geraamd om voetbalvereniging vv 't Vliegendorp te kunnen blijven ondersteunen tot en met het jaar 2022.

Sportstimulering

Wij stimuleren dat iedere inwoner van de gemeente Soest een leven lang kan bewegen en sporten. Dit in een veilige en gezonde omgeving. Bewegen en sporten zijn goed voor de gezondheid en hebben een belangrijke sociaal maatschappelijke functie. Door een gericht sportstimuleringsbeleid kunnen we de sportdeelname gelijk houden c.q. verhogen. In Soest hebben wij inmiddels een mooie structuur opgebouwd op het gebied van sportstimulering. Via diverse pijlers zetten wij in op sportstimulering.

Hierbij kan o.a. gedacht worden aan:

- Projecten als Kies je Sport met scholen, de Schoolsportagenda en ClubExtra;
- Ondersteuning van sportverenigingen;
- Inzet buurtsportcoaches.

De komende periode willen wij kijken of wij (verder) kunnen investeren in de openbare ruimte om deze (verder) geschikt te maken voor bewegen en sporten. Op deze manier kunnen wij ook de groep ongeorganiseerde sporters faciliteren en daarmee tevens een bijdrage leveren aan de gemeentelijke gezondheidsdoelstellingen.

Buurtsportcoaches

We willen bereiken dat meer inwoners kunnen en gaan bewegen en sporten in de buurt. Samen met onze maatschappelijke partners gaan we overleggen of we hiervoor buurtsportcoaches kunnen inzetten. Vanaf 2019 gelden er nieuwe landelijke afspraken rondom de inzet en financiering van buurtsportcoaches.

Daar waar inwoners belemmeringen ondervinden (bijvoorbeeld qua gezondheid, levensfase of leeftijd) zetten we de buurtsportcoachs in om deze belemmeringen weg te nemen. Ook kijken we of we de tendens dat de jeugd steeds minder gaat bewegen kunnen ombuigen. Om dit alles mogelijk te maken, zetten we sterk in op verbindingen tussen bewegen en sport en sectoren als onderwijs, gezondheid, welzijn, kinderopvang, zorg, bedrijfsleven etc..

Sportbeleid

Het rijk heeft met diverse partijen een Nationaal Sportakkoord afgesloten. Wij kijken hoe we dit akkoord en de ambities die hierbij horen regionaal/lokaal kunnen oppakken. Wij gaan met o.a. de sportverenigingen en de Sportfederatie in gesprek over:

- het actualiseren van ons sportbeleid;
- een veilig sportklimaat;
- het (verder) stimuleren van het beweeg- en sportgedrag van de jeugd;
- het stimuleren van bewegen en sporten in de openbare ruimte (zie de paragraaf sportstimulering);
- het rookvrij maken van sportvelden;
- het evalueren van het nieuwe tariefstelsel dat in 2015 is ingevoerd en
- het nog niet ingevulde resterende bezuinigingsbedrag van € 100.000 van de structurele taakstelling van € 500.000 op het beleidsterrein sport.

Wetswijziging btw-verrekening sportinvesteringen

Door Europese wetgeving wordt met ingang van 2019 de wetgeving rondom btw-verrekening voor sportinvesteringen aangepast. Het recht op aftrek van btw voor gemeenten en sportverenigingen vervalt. Deze aanpassing leidt voor gemeenten en sportverenigingen tot een financieel nadeel. Het Rijk heeft in dit kader een subsidieregeling in het leven geroepen voor gemeenten (€ 152 miljoen in 2019). Deze regeling, de Specifieke uitkering stimulering sport (SPUK), maakt het mogelijk voor gemeenten om via subsidie het btw-verlies 'vergoed' te krijgen. Om voor deze subsidie voor de investeringen in 2019 in aanmerking te komen, dienen gemeenten deze specifieke uitkering aan te vragen tussen 15 oktober en 1 december 2018. De ontvangen uitkering (subsidie) moet vóór 15 juli 2020 worden verantwoord. Gevolg van de wetswijziging is o.a. dat we de exploitatielasten en de sportinvesteringen nu gaan begroten inclusief btw. Het saldo van de exploitatielasten wat in aanmerking komt is ca. € 338.000.

Uitbreiding fte

Het beleidsterrein sport is volop in beweging zoals hierboven aangegeven. We geven prioriteit aan de nieuwe sporthal en de investeringen voor de sportparken aan de Bosstraat en omgeving. Maar we hebben meer ambities. Om die allemaal waar te kunnen maken, is daarom extra inzet nodig. Voor de komende twee jaar willen wij de huidige formatie op het beleidsterrein sport uitbreiden met 1 fte. De investering die hiermee gemoeid gaat bedraagt in 2019 € 60.000 en in 2020 € 90.000.

Cultuur

Algemeen

In de cultuurvisie 2016-2020 verwoorden we het streven een bruisende culturele gemeente te zijn, waardoor mensen in Soest en Soesterberg willen wonen en werken. Ook zetten we in op samenwerking binnen het culturele veld en verbinding met andere beleidsterreinen zoals sport, toerisme en sociaal domein.

De uitvoeringsagenda van de cultuurvisie is leidend bij de accenten voor 2019 op kunst & cultuurgebied. Door vele wisselingen binnen het beleidsveld lopen we achter op realisatie van deze uitvoeringsagenda. Voor 2019 kijken we welke acties het meest gaan bijdragen aan de voorgenomen resultaten. Een aantal zaken dat in de tweede helft van 2018 op de agenda staat is herijking van het cultuurpunt, aandacht voor jeugd, verbeteren informatievoorziening cultuur en meerjaren onderhoud van kunst in openbare ruimte.

Willaertgebouw

Op 12 juli 2018 heeft de oplevering plaatsgevonden van de verbouwing van het Willaertgebouw. Idea heeft 435 m2 afgestoten en voor het opvullen van die meters zijn drie partijen gevonden (inclusief Idea zelf, die vanwege het overgenomen werk van de Volksuniversiteit extra ruimte nodig heeft). Naast Idea gaan ook Danner&Danner (inburgering) en Vluchtelingenwerk zich op deze locatie vestigen. Hiermee is een maatschappelijk resultaat uit het uitvoeringsplan bij de Cultuurvisie behaald en vormt het Willaertgebouw

een (sociaal-)cultureel bedrijfsverzamelgebouw. Voor 2019 en verder betekent dit een intensievere samenwerking op het gebied van aanpak laaggeletterdheid en laagdrempelige toegang van het Taalhuis voor vluchtelingen die nieuw zijn in Soest.

Cultuurpact

In september 2018 is het cultuurpact ondertekend. Hierin spreken de Provincie Utrecht en de gemeente Soest de intentie uit om elkaar te versterken op beleidsdoelen. Een van de concrete afspraken is het maken van een waardenkaart voor historisch erfgoed in Soest. Bij deze waardenkaart is ook de belevingskant belangrijk. In de cultuurvisie hebben we ons als opdracht gesteld het cultureel erfgoed beter vindbaar en toegankelijk te krijgen.

Kies je kunst

In het voorjaar van 2018 is de pilot 'Kies je kunst' gestart. In Soest kennen we al enkele jaren 'Kies je sport', een project waarin basisschoolleerlingen kennis kunnen maken met diverse sporten. Leerlingen konden in reeksen van vier lessen verschillende disciplines verkennen bij verschillende culturele aanbieders in Soest. Het doel is om kinderen in hun vrije tijd kennis te laten maken kunst en cultuur als mogelijke vrijetijdsbesteding. Op deze manier kan dat heel laagdrempelig worden gedaan. Via deze aanpak ontmoeten kinderen leeftijdsgenoten uit andere wijken, van andere leeftijden en met andere achtergronden. Na de evaluatie vanuit Kies je Kunst zal gekeken worden of en hoe dit initiatief structureel kan worden ingezet. Structureel budget hiervoor is een vereiste.

Meerjaren onderhoud Kunst in openbare ruimte

Er is bij de gemeente Soest geen beleid op onderhoud van kunst in openbare ruimte. Er is ook nog geen meerjarenonderhoudsplan. In 2016 is er na lange tijd een schoonmaak en inventarisatieronde geweest langs alle werken. Een deel van de werken is in opslag, een deel behoeft renovatie en structureel onderhoud en schoonmaak. Inregeling hiervan vraagt om een visie op onderhoud waarbij keuzes gemaakt worden in onderhoudsniveau, afschrijving en herplaatsingen. Vanuit die keuzes kunnen offertes voor meerjarenonderhoud worden beoordeeld. Er is een financiële reserve opgebouwd voor achterstallig onderhoud en renovatie. In 2019 komen wij met een meerjarenonderhoudsplan.

Informatievoorziening Cultuur

Mede op initiatief van het Cultuurplatform is in 2018 concreet werk gemaakt van afstemming van diverse lokale media op het gebied van informatievoorziening van Kunst en Cultuur. De komende periode zullen de gemaakte afspraken ertoe moeten leiden dat het culturele aanbod beter uitgevent wordt waardoor zowel inwoners van de gemeente als toeristen en andere mensen van buiten weten welk aanbod er is. De projectgroep ziet de website 'Uit in Soest' als meest geschikte digitale platform voor deze informatievoorziening.

Evaluatie Cultuurpunt

Al in 2016 is de evaluatie gestart van het cultuurpunt. De uitkomsten van deze evaluatie zullen basis zijn voor een herijkt profiel dat in 2^e helft 2018 is opgesteld. In 2019 wordt gewerkt vanuit een herijkt profiel waardoor de meerwaarde van het cultuurpunt voor inwoners van Soest verder vergroot wordt.

Park Vliegbasis Soesterberg

Met aankoop van het gebied van de vliegbasis Soesterberg door Utrechts Landschap is er een gezamenlijke opdracht om naast de natuurcomponent ook cultuur een plek te geven in het park. Gezamenlijk met gemeente Zeist, NMM, de provincie en Utrechts landschap worden de mogelijkheden verkend. In 2019 moeten hiervan de eerste concrete culturele activiteiten zichtbaar worden.

Cultuurprijs Soest

In 2019 vindt de uitreiking van de tweejaarlijkse gemeentelijke Cultuurprijs Soest plaats. Uitvoering is in handen van het Cultuurplatform Soest.

Zendmachtiging Radio Soest

Op 18 oktober 2019 loopt de huidige lokale zendmachtiging van Radio Soest af. De verwachting is dat twee organisaties zich zullen melden voor de gunning van wederom 5 jaar: Radio Soest en RTV-

Soest/Radio Eemvallei. Regionalisering van de lokale omroepen is een gaande ontwikkeling die een belangrijke rol gaat spelen bij de nieuwe periode. Dit betrekken wij bij de gunning.

Onderhoud regiocultuurcentrum IDEA/Willaertgebouw

Ten behoeve van structureel onderhoud van het Willaertgebouw is volgens IDEA jaarlijks een extra bedrag nodig van ongeveer € 30.000 per jaar. Deze middelen zijn in de afgelopen jaren niet toegekend binnen de structurele subsidie. Voor 2018 is eenmalig 30.000 euro toegekend. Voor 2019 en verder is financiering van het onderhoud afhankelijk van de uitkomsten van de plannen rond de Dalweg (zie programma 5).

Koningsdag Nieuwe Stijl

Op 27 april 2018 vond de eerste editie plaats van Koningsdag Nieuwe Stijl. Uitvoering was in handen van de Stichting Oranjefeesten Soest. De editie van 2018 is geëvalueerd. Na Koningsdag 2019 vindt definitieve evaluatie van de nieuwe opzet plaats waarbij besloten wordt of deze nieuwe stijl structureel wordt doorgezet.

C. Doelstellingen en activiteiten - Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

In de Strategische Agenda Sociaal Domein zijn onder verschillende thema's maatschappelijke resultaten opgenomen waaraan wij werken binnen programma 8. Dit zijn de volgende:

1. Kinderen ontmoeten elkaar, leren van elkaar en worden gestimuleerd in hun (culturele, sportieve en sociaal maatschappelijke) ontwikkeling.
 2. Jongeren zetten zich vrijwillig in voor de samenleving.
 3. Minder inwoners voelen zich eenzaam.
 4. Meer vrijwilligers.
 5. Jongeren hebben perspectief.
 6. Middels (start)kwalificaties, maar ook door mee te doen door sport, werk, cultuur, leefomgeving e.d.
- We werken aan het behalen van deze resultaten via de thema's die hieronder worden uitgewerkt.

Thema 1 – Sport en recreatie

Doelstelling: Bevorderen sport en bewegen

Meetbare doelstelling (beoogd effect)

- Vergroten van een gezonde en actieve levensstijl van de inwoners.

Tabel indicator(en)

omschrijving	bron	Referentie- of nulwaarde	Realisatie 2017	Streefwaarde 2018**	Streefwaarde 2019
% van de gebruikers dat tevreden is over de sportaccommodaties:	Onderzoek sportdeelname (*)	(2013)			
• Jeugd		57%	54%	57%	57%
• Jongeren		45%	71%	45%	45%
• volwassenen		45%	41%	45%	45%
% inwoners dat voldoet c.q. denkt te voldoen aan de NNGB (Nederlandse Norm Gezond Bewegen)	Onderzoek sportdeelname(*)	(2013)			
• jeugd		60%	52%	60%	60%
• jongeren		85%	80%	85%	85%
• volwassenen		69%	70%	69%	69%

* Dit onderzoek biedt inzicht in bewegen in de breedste zin van het woord. Dit onderzoek wordt 1x in de vier jaar gehouden. Het laatste sportdeelname onderzoek dateert uit 2017.

** Conform de Sportvisie 2013-2016 en de opgelegde taakstelling van € 500.000 wordt ingezet op het consolideren van de huidige sportdeelname.

Activiteiten - Wat gaan we daarvoor doen?

- Sportstimuleringsprojecten en inzet buurtsportcoaches
- Onderhouden (en investeren) sportaccommodaties
- In 2019 worden conform het 'Meerjaren uitvoeringsprogramma Spelen' 3 speelplaatsen gerenoveerd en 6 speelplaatsen omgevormd naar informeel spelen.
- Onderzoek naar (meer) sporten en bewegen in de buitenruimte.

Tabel indicator(en)

omschrijving	bron	Realisatie jaar 2017	Streefwaarde jaar 2018	Streefwaarde jaar 2019
% sportbeoefenaars 8-12 jaar	Onderzoek sportdeelname (*)	83%	83%	83%
% sportbeoefenaars 12-18 jaar	Onderzoek sportdeelname	87%	87%	87%
% sportbeoefenaars 18-55 jaar	Onderzoek sportdeelname	79%	79%	79%
Omvorming speelplaatsen naar informeel spelen (86 omgevormd in 2028)	'het nieuwe spelen in Soest', uitvoering (afd. Realisatie)	4	7	6
Renovatie speelplaatsen (46 plekken t/m 2028)	'het nieuwe spelen in Soest', uitvoering (afd. Realisatie)	3	4	3

* Het onderzoek Sportdeelname vindt 1x per 4 jaar plaats. Het laatste onderzoek was in 2017. In de tussenliggende jaren vinden er geen metingen plaats.

Tabel kengetallen

omschrijving	werkelijk			raming	
	2015	2016	2017	2018	2019
Aantal deelnemers Kies je Sport	560	511	517	550	550
% niet sporters (bron: RIVM)	47,9%	47,9%	47,5%	47,5%	47,5%

Thema 2 – Kunst en cultuur

**Doelstellingen: Maatschappelijke waarde van Kunst en Cultuur versterken;
Artistieke waarde behouden en beschermen;
Economisch belang van cultuur versterken.**

Maatschappelijke waarde:

1. Vergroten van de culturele participatie door kinderen en jongeren;
2. Samenwerken met andere beleidsterreinen zoals Sociaal domein door gezamenlijke projecten;
3. Kinderen in armoedesituaties ondersteunen bij deelname aan culturele activiteiten (minimaregelingen).

Artistieke waarde:

1. In stand houden van een veelzijdig aanbod van kunst, cultuur en cultureel erfgoed onder meer door subsidie voor initiatieven;
2. Kwaliteit van cultuureducatie voor basisschool in stand houden;
3. Aanbod voor jongeren verbeteren (door bijv Kies je Kunst)

Economisch belang:

1. Informatievoorziening kunst, cultuur en cultureel erfgoed verbeteren;
2. Bij financiële aanvragen Cultureel ondernemerschap laten meewegen;
3. Versterken cultuurtoerisme waardoor (cultuur in) Soest meer bezoekers trekt.

Tabel indicator(en)

omschrijving	bron	Referentie- of nulwaarde	Realisatie 2017	Streefwaarde 2018*	Streefwaarde 2019
Participatie % basisschoolleerlingen dat wordt bereikt met cultuureducatie (kunst- en cultuurprogramma)	Kunst Centraal	93% (*)	93%	93%	93%

* 93% zijn alle basisscholen in Soest uitgezonderd de Danielschool en de Egelantier (neemt alleen deel aan kunstmenu).

Activiteiten - Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoering geven aan Cultuurvisie 2016-2020 door:

- Samenwerking Culturele instellingen in Soest binnen en buiten eigen beleidsterrein;
- Uitvoeren verdiepingsprogramma Cultuureducatie met kwaliteit 2017-2020 (Kunst Centraal in samenwerking met Idea);
- Toegang voor kinderen en jongeren aan culturele activiteiten stimuleren o.a. via het Jeugdcultuurfonds en Kies je Kunst;
- Beleid op beheer kunst in openbare ruimte en meerjaren onderhoudsplan;
- Uitvoering geven aan het cultuurpact met de provincie Utrecht;
- Herijking Cultuurpunt;
- Culturele invulling van Park vliegbasis Soesterberg.

Tabel kengetallen

omschrijving	werkelijk			raming	
	2015	2016	2017	2018	2019
Deelname aan Jeugd cultuur fonds:	51	56	68	65	70
- aantal kinderen tot 13 jaar	41	42	52	49	50
- aantal kinderen van 13 t/m 18 jaar	10	14	16	16	20
Deelname aan Jeugd sport fonds:	227	263	358	300	375
- aantal kinderen tot 13 jaar	156	212	256	213	267
- aantal kinderen van 13 t/m 18 jaar	71	51	102	87	108

D. Wat mag het kosten?

Voorstellen beleidsintensivering

Wijziging btw-sportbesluit vanaf 2019	
➤ structureel	neutraal
Middelen extra beleids- en projectcapaciteit sport	
➤ incidenteel 2019	€ 60.000
➤ incidenteel 2020	€ 90.000
Ramingen sport op prijspeil 2019 brengen	
➤ structureel vanaf 2020	€ 32.000
vv Vliedorp (t/m 2022)	
➤ structureel vanaf 2020	€ 20.000
Buitensport: verkeerskundige aspecten	
➤ structureel	P.M.
Vervanging toplaag Atletiekbaan (in 2019)	
➤ structureel vanaf 2020	€ 33.000
sporthal Dalweg voorbereidingskrediet	
➤ structureel vanaf 2020	€ 58.000
Sporthal Dalweg	
➤ structureel	P.M.

Baten en lasten (bedragen * € 1.000)	Rekening		Begroting			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten						
Binnensport	1.897	2.021	2.026	2.376	2.266	2.280
Buitensport	994	1.430	1.351	1.459	1.576	1.492
Overig sport	225	137	111	111	131	111
Recreatie en speelvoorzieningen	328	356	325	329	320	340
Kunstbeoefening en -bevordering	174	123	139	143	140	135
Oudheidkunde/musea	101	115	384	166	256	163
Cultuur	2.097	2.319	2.154	2.195	2.103	2.130
Totaal lasten	5.815	6.500	6.489	6.779	6.792	6.651
Baten						
Binnensport	696	674	703	704	702	700
Buitensport	349	310	394	394	394	394
Overig sport	1					
Recreatie en speelvoorzieningen	11	9	9	9	9	9
Kunstbeoefening en -bevordering	5	4	4	4	4	4
Oudheidkunde/musea						
Cultuur	412	423	423	423	423	423
Totaal baten	1.475	1.421	1.534	1.534	1.533	1.530
Resultaat	-4.340	-5.079	-4.956	-5.245	-5.259	-5.121

Afwijkingen t.o.v. 2018:

Lasten	11	-279	-291	-150
Baten	112	113	111	109
Resultaat	123	-166	-180	-41

Toelichting op de afwijkingen:

Een negatief bedrag betreft een nadeel/tekort, een positief bedrag betreft een voordeel/overschot.

<i>Binnensport</i>	
Loonkosten	-40
Nieuw beleid meerjarenbegroting 2019-2022: extra capaciteit	-30
Onderhoudskosten sportgebouwen (Het budget voor dit onderhoud komt uit de reserve onderhoud gebouwen.	52
Financieel effect voor deze begroting: budgettair neutraal)	
Kapitaallasten	16
Specifieke uitkering BTW binnensport (Deze uitkering dekt de stijging van het btw nadeel als gevolg van de verruiming van de BTW-sportvrijstelling. Financieel effect voor deze begroting: budgettair neutraal	20
Overig	9
<i>Buitensport</i>	
Nieuw beleid meerjarenbegroting 2019-2022: extra capaciteit	-30
Onderhoudskosten sportgebouwen (Het budget voor dit onderhoud komt uit de reserve onderhoud gebouwen.	88
Financieel effect voor deze begroting: budgettair neutraal)	
Kapitaallasten	22
Specifieke uitkering BTW buitensport (Deze uitkering dekt de stijging van het btw nadeel als gevolg van de verruiming van de BTW-sportvrijstelling. Financieel effect voor deze begroting: budgettair neutraal	82
Overig	-1
<i>Overig sport</i>	
Loonkosten	9
Oormerkvoorstel (ecologische) onderzoeken (Jaarrekening 2017)	17
<i>Recreatie en speelvoorzieningen</i>	
Loonkosten	-69
Onderhoudskosten (Het budget voor dit onderhoud komt uit de reserve onderhoud gebouwen.	
Financieel effect voor deze begroting: budgettair neutraal)	6
Budgetten renovatie speelplaatsen zijn kredieten geworden, kapitaallasten volgen vanaf 2020.	97
Overig	-2

<i>Kunstbeoefening en -bevordering</i>	
Loonkosten	-11
Onderhoudskosten (Het budget voor dit onderhoud komt uit de reserve onderhoud gebouwen.	-4
Financieel effect voor deze begroting: budgettair neutraal)	
<i>Oudheidkunde/musea</i>	
Loonkosten	-61
Onderhoudskosten kerktoren; het budget voor dit onderhoud komt uit de reserve onderhoud gebouwen.	-208
Financieel effect voor deze begroting: budgettair neutraal)	
<i>Cultuur</i>	
Loonkosten	-7
Onderhoudskosten gebouwen (Het budget voor dit onderhoud komt uit de reserve gebouwen.	43
Financieel effect voor deze begroting: budgettair neutraal).	
Oormerkvoorstel cultureel project Smitsveen (Najaarsnota 2017)	15
Aanpassing Willaertgebouw (Zie aanvraag NJN 2015 en VJN 2018)	112
Kapitaallasten	3
Totaal	123

E. Risicoparagraaf programma Sport, Recreatie, Kunst en Cultuur

Aansprakelijkheid voor veiligheid van speelgelegenheid

De gemeente kan aansprakelijk worden gesteld voor het beheer en onderhoud van speelgelegenheden en het nalaten daarvan. Om de veiligheid voor de gebruikers te borgen, zijn in het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen wettelijke eisen gesteld aan speeltoestellen en aan het onderhoud en beheer van speelgelegenheden.

Beheersmaatregel(en):

Voldoen aan de wettelijke eisen in het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen;
Tijdig signaleren van (mogelijke) gebreken en maatregelen nemen;
Bijhouden van een logboek per speelgelegenheid;
Verzekering afgesloten voor aansprakelijkheid met een eigen risico van € 12.500.

Generiek risico	Kans	Financiële impact	Financieel risico
Imago/financieel/juridisch	Laag = 25%	€ 50.000	€ 12.500

Wetswijziging btw-verrekening sport

Als gevolg van Europese wetgeving verandert met ingang van 2019 de wetgeving rondom btw-verrekening voor sportinvesteringen. Het recht op btw-af trek komt te vervallen. Het rijk wil dit nadeel voor gemeenten compenseren middels een nieuwe specifieke uitkering Sport (SPUK sport). Gemeenten kunnen een specifieke uitkering aanvragen voor alle gerealiseerde bestedingen in verband met activiteiten in het kader van sport. De subsidie/uitkering bedraagt 17,5% van de gerealiseerde bestedingen (incl. btw).Uitgangspunt van het rijk is dat wijziging budgettair neutraal plaatsvindt. Voor het jaar 2019 is voor alle gemeenten een bedrag van een € 152 miljoen beschikbaar. Vraag is of dit bedrag voldoende is voor alle gemeenten. Indien de aanvragen hoger zijn dan het beschikbare bedrag, worden de uitkeringen per gemeente naar beneden bijgesteld.

Beheersmaatregel(en):

Tijdig (voor 1 december) de subsidie/uitkering aanvragen*
Voldoen aan de voorwaarden die de SPUK sport stelt.

Generiek risico	Kans 2019	Financiële impact 2019	Financieel risico 2019
Imago/financieel/juridisch	Laag = 25%	€ 105.000	€ 26.250

* Voor 2019 geldt dat voor 1 december 2018 een aanvraag ingediend moet worden waarbij alle btw belaste kosten over 2019 in de aanvraag worden meegenomen. In 2020 zal op basis van nacalculatie het definitieve btw-verschil over 2019 worden afgerekend. Hierbij gaat het om bijvoorbeeld de btw van bouwkosten en onderhoud en beheer van sportaccommodaties.

Programma 9 – Bestuurlijke taken

A. Omschrijving programma

Dit programma omvat een aantal producten en afdelingsoverstijgende thema's zoals de gemeentelijke Dienstverlening, bestuurlijke vernieuwing, communicatie en participatie en (regionale) samenwerking. Ook de gemeentelijke eigendommen en de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) worden bij dit programma verantwoord.

Relevante beleidsdocumenten

1. Burgerpeiling Waarstaatjegemeente.nl (rapport, 2017)
2. Nota Strategische visie op samenwerking (raad, 25 april 2013)
3. Handboek Verbonden Partijen (B en W, juni 2012)
4. Communicatienota (raad, december 2010)
5. Communicatiestrategie 'Zichtbaar in Gesprek' (B en W, 12 april 2016)
6. Evaluatie gebiedsgericht werken (raad, 22 december 2016)
7. Strategische uitvoeringsagenda Dienstverlening en Informatievoorziening
8. Beleidskeuze integraal accommodatiebeleid (raad, 20 november 2014)

B. Belangrijkste (beleidsmatige) accenten, ontwikkelingen en activiteiten

Bestuursstijl: uitnodigend, persoonlijk en dichtbij

In aansluiting op het coalitieakkoord hebben we in de kaderdiscussienota uitgedragen waar we als college voor willen staan: betrokkenheid organiseren aan de voorkant, op een uitnodigende en persoonlijke wijze, dicht bij de samenleving en dicht bij de raad. Dit uitgangspunt raakt alle beleidsterreinen. In enkele gevallen hebben we dat ook nog eens expliciet in het coalitieakkoord aangegeven, zoals bij het opstellen van de omgevingsvisie en bestemmingsplannen.

Tegelijkertijd verbinden we onze participatieve uitgangspunten aan daadkracht: waar in de voorgaande periode het participatietraject al voldoende informatie heeft opgeleverd, is de tijd rijp om besluiten te nemen en knopen door te hakken.

Omdat elke situatie anders is, blijft participatie te allen tijde maatwerk. Het is van belang dat we telkens aan de voorkant van een nieuw proces nadenken over de wijze waarop we de participatie inhoud en vorm willen geven.

In onderdeel C. werken we dit thema nader uit.

Strategische agenda Dienstverlening en Informatievoorziening

Voor inwoners, bedrijven en instellingen zijn wij de meest nabije overheid en daarmee een belangrijke ingang voor informatievragen en transacties (aanvragen). Van oudsher heeft de gemeentelijke organisatie veel een-op-een contacten met inwoners, vertegenwoordigers van bedrijven en instellingen en - sinds de decentralisaties van de zorg- met gezinnen. In de veranderende wereld waarin wij leven, waar technologische ontwikkelingen elkaar opvolgen en informatiegedreven wordt gewerkt en geleefd, worden andere eisen gesteld aan de dienstverlening. Dat kan niet zonder digitalisering. Uw raad heeft met de vaststelling van de begroting 2017 middelen beschikbaar gesteld om de basis in onze informatievoorziening op orde te brengen en de dienstverlening te versterken. Hiervoor is een strategische uitvoeringsagenda opgesteld waarin de visie op dienstverlening en informatievoorziening zijn uitgewerkt en waarin doelen en mijlpalen zijn benoemd die in de periode 2017 – 2019 gerealiseerd moeten worden.

Visie op dienstverlening

Centraal in de visie op dienstverlening staat het begrip 'vertrouwen'. Werken aan vertrouwen betekent dat wij betrokken, transparant en beschikbaar zijn. Door te luisteren, helder te zijn in ons taalgebruik, te doen wat we zeggen en te zeggen wat we doen, bouwen we aan vertrouwen. Voor vragen en transacties zijn alle kanalen beschikbaar - telefoon, balie, post en digitaal - en in samenhang georganiseerd. Wij zijn deskundig in ons antwoord en we zijn er als het nodig is. Dat houdt soms ook in dat er gekeken wordt naar een oplossing buiten de gemeente. Centraal in deze visie staat een klantgedreven dienstverlening, waarbij wij met digitalisering ook inzetten op efficiency door standaardisatie. Dat is geen doel op zichzelf; als maatwerk nodig is, leveren wij dat.

Visie op informatievoorziening

Werken aan vertrouwen betekent een betrouwbare informatievoorziening. Dit begrip staat centraal in onze visie op informatievoorziening. Betrouwbaar wordt inhoudelijk uitgewerkt met de woorden: klantgericht, verbonden en kwalitatief hoogwaardig. Bij de basis op orde brengen werken wij aan informatie die volledig, actueel en juist is en die met elkaar is verbonden. Wij richten onze informatievoorziening zo in dat gegevens gebruikt worden vanuit hun unieke bron en dat onze systemen het gebruik ervan op een gebruiksvriendelijke wijze ondersteunen. Informatieveiligheid ligt hier als een schil overheen. Onze strategie is dat wij gebruikmaken van standaarden en proactief volgend zijn. Wij hebben met de uitvoeringsagenda ingezet op het op orde brengen van de basis. Hiermee wordt een fundament neergezet voor onze dienstverlening en voor verdere digitalisering en optimalisatie van interne bedrijfsprocessen, digitale ondersteuning van de samenwerking tussen medewerkers en gebruik van data voor meting en sturing van resultaten en effecten.

Organisatieontwikkeling Soest 2025

Het realiseren van de inhoudelijke ambities van dit college gebeurt door mensen in de organisatie. Zij moeten de resultaten bereiken, op de integrale, verbindende wijze zoals het college voor ogen heeft. Deze ambitie vraagt om een duurzame doorontwikkeling van onze medewerkers en onze organisatie. Woorden die richting meegeven zijn: aanjaagfunctie, voorbeeldfunctie, doelgericht sturen en monitoren, participatie vóór in processen, de kracht van de samenleving inzetten, partnership. Deze woorden sluiten ook aan op landelijke ontwikkelingen die zich vertalen in wetgeving op het sociaal en fysiek domein. Om dit te kunnen vertalen in het dagelijkse werk vraagt dat bij medewerkers het vergroten van kennis en kunde, verandering van houding en gedrag en het implementeren van reflectie en continu leren. Dit zijn investeringen om de gemeentelijke organisatie flexibel, wendbaar, duurzaam en toekomstgericht te maken.

Het is niet verrassend dat we voor een belangrijk deel dezelfde woorden gebruiken als bij de Omgevingswet (pijler Anders werken), het sociaal domein, bestuurlijke vernieuwing en ook het uitvoeringsprogramma Dienstverlening en Informatievoorziening (zie hiervoor). In de kern zijn doelen en drijfveren hetzelfde.

Gelet op deze verwevenheid stellen wij u voor om de in de kaderdiscussienota nog separaat benoemde budgetintensiveringen voor de Omgevingswet, de kwaliteitsimpuls voor de gemeentelijke organisatie en Informatievoorziening/automatisering (I en A) te bundelen tot één ontwikkelbudget Soest 2025. Binnen dit brede budget maken we nadere afwegingen over de besteding.

In financiële zin stellen we het volgende voor:

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2019	2020	2021	2022
<i>Oorspronkelijke, separate budgetaanvragen:</i>				
- Omgevingswet (projectbudget t/m 2024, totaal € 3,8 mln.)	683	1.017	415	415
- kwaliteitsimpuls gemeentelijke organisatie	250	250	250	250
- Informatisering en automatisering	312	398	398	398
Totalen oorspronkelijke budgetaanvragen	1.245	1.665	1.063	1.063
Af: synergie	-550	-400		
Ontwikkelbudget Soest 2025	695	1.265	1.063	1.063

Wij achten de relatief forse verlaging van de budgetten in 2019 en 2020, gezien de omstandigheden, een noodzakelijk en verantwoord scenario. Hiermee houden we rekening met te behalen synergievoordelen vanwege de al genoemde verwevenheid. Ook doet dit scenario recht aan de onzekerheid met betrekking tot de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet. Weliswaar wordt landelijk gekoerst op inwerkingtreding per 1 januari 2021, maar deze datum is allerm minst zeker. Gelet op deze onzekerheid ligt het niet voor de hand om ons nu in budgettaire zin maximaal vast te leggen.

Daaraan voegen we nog een aanvullende overweging toe. We verwachten over het jaar 2018 een aanzienlijk hogere opbrengst aan bouwleges te genereren. Deze meeropbrengst zullen we melden in de najaarsnota 2018. Gelet op de onmiskenbare relatie met de reikwijdte van de Omgevingswet, willen we u bij de najaarsnota een voorstel doen om de hogere opbrengst gedeeltelijk te reserveren voor de uitvoering van de Omgevingswet (en toe te voegen aan het ontwikkelbudget Soest 2025). Vooralsnog gaan we uit van een (in potentie) te reserveren bedrag van ten minste € 300.000.

Huis van de samenleving

Voor het gebied Dalweg is een ruimtelijke verkenning in voorbereiding. Deze zal naar verwachting in het eerste kwartaal 2019 worden opgeleverd. Onderdeel van deze verkenning vormt ook het gemeentehuis en de mogelijkheden voor de ontwikkeling naar een huis van de samenleving. Daarbij zal ook onze ambitie ten aanzien van de verduurzaming van het gebouw wordt betrokken.

Ten aanzien van de huisvesting van het gemeentelijke personeel benadrukken we nog eens het belang van urgentie. We willen daarom ook in beeld brengen welke maatregelen al op korte termijn mogelijk zijn.

C. Doelstellingen en activiteiten - Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen?

Thema's	1. Bestuurlijke vernieuwing, participatie en communicatie
	2. Dienstverlening en informatievoorziening
	3. (Regionale) samenwerking

Thema 1 - Bestuurlijke vernieuwing, participatie en communicatie

Doelstellingen:

- **Tevreden inwoners over het gemeentelijk bestuur**
- **Vergroten van de betrokkenheid en inzet van onze inwoners**

Bij onderdeel B. hebben we onze visie kort weergegeven. In dit onderdeel werken we dit nader uit in meer concrete voornemens en doelstellingen.

Bestuurlijke vernieuwing, participatie en communicatie

In het coalitieakkoord is de intentie uitgesproken om participatie verder door te ontwikkelen. Deze doorontwikkeling willen we graag samen met uw raad vorm gaan geven. Hieronder belichten we enkele specifieke aandachtsgebieden.

Participatie: in eerder stadium

We willen participatie vóór in processen een plaats geven. Daardoor kunnen inwoners meer invloed uitoefenen via een actieve inbreng. Ook bij het maken van de Omgevingsvisie en bij de procedures inzake bestemmingsplannen willen we de rol van onze inwoners versterken.

We hanteren hierbij de participatieladder. Ook maken we gebruik van het inwonerpanel. Dit is een groep van zo'n 900 inwoners (representatief naar leeftijd, geslacht en woonwijk) van wie wij zijn/haar mening in een vroeg stadium kunnen peilen over verschillende onderwerpen met behulp van online enquêtes. Groot voordeel van deze vorm van participatie is dat je het algemeen belang in beeld kunt krijgen, in tegenstelling tot participatie met direct betrokkenen, waarbij vaak persoonlijke belangen de boventoon voeren (denk aan de not-in-my-backyardreacties (nimby)).

Burgerinitiatieven

De verschuivende rollen tussen inwoners en overheid vragen om andere inzichten en vaardigheden van ons allemaal. We willen burgerinitiatieven op een open en vrije manier tegemoet treden. Met 'vrij' bedoelen we: niet van tevoren dichtgetimmerd. Niet bedenken voor inwoners wat zij willen. Niet denken vanuit regels, maar vanuit mogelijkheden. En de rol van de gemeente afstemmen op het initiatief. We werken eraan om de consequenties voor onze rollen, houding en gedrag in onze organisatie verder te internaliseren.

Right to Challenge

Bij het recht om uit te dagen wordt aan inwoners de mogelijkheid geboden taken van gemeenten over te nemen als zij denken dat het anders, beter, slimmer en/of goedkoper kan. Dit concept, dat inmiddels in diverse gemeenten wordt toegepast, gaan we voor Soest nader uitwerken.

Jongeren: meer betrekken

Jongeren zijn ondervertegenwoordigd bij de activiteiten binnen het gemeentelijk domein. We willen daarom graag onderzoeken hoe we jongeren meer kunnen betrekken bij het bestuur en maatschappelijke activiteiten. Ook proberen we kansen te benutten om jongeren meer bij concrete gemeentelijke onderwerpen te betrekken. Dit zou bijvoorbeeld kunnen bij het opstellen van bestemmingsplannen, een suggestie die u ons bij de kaderdiscussienota meegaf.

Inzet van digitale middelen

Voor elke van deze deelthema's geldt dat de inzet van moderne communicatie-instrumenten essentieel is. We willen de inzet van digitale middelen dan ook maximaal faciliteren.

De verbindelaar

En initiatief waar we graag mee door willen gaan is de verbindelaar. Daar zijn we in 2016 mee gestart in Soesterberg. De verbindelaar heeft de taak om een belangrijk gezicht te zijn van de gemeente in Soesterberg en in wijken waar dit nodig is. De verbindelaar bouwt bruggen tussen de gemeente en inwoners. Ook krijgt de verbindelaar een prominente rol bij het omgaan met burgerinitiatieven. In 2017 hebben we de functie van verbindelaar geëvalueerd en we hebben kunnen concluderen dat nut en noodzaak van de verbindelaar ruimschoots bewezen zijn. De ervaringen zijn zowel buiten als binnen positief en de behoefte aan de verbindelfunctie is groot. De kwaliteiten van een verbindelaar zijn steeds meer nodig, binnen en buiten onze organisatie.

De functie wordt tot eind 2018 gefinancierd uit de gelden van het bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom. Deze inkomstenbron houdt op te bestaan en dat betekent dat de kosten – bij continuering - vanaf 2019 gedekt moeten worden uit de algemene middelen. De kosten worden geraamd op € 72.000 structureel.

Burgerpeiling

Wij vinden het van belang te monitoren hoe onze inzet wordt gewaardeerd door klanten/inwoners en maatschappij. Om dit goed te kunnen doen wordt – tweejaarlijks - gebruikgemaakt van de burgerpeiling 'Waarstaatjegemeente.nl'. Via deze peiling wordt de waardering van inwoners gepeild over de volgende thema's:

- woon-en leefomgeving;
- relatie burger-gemeente;
- dienstverlening;
- zorg en welzijn.

In het eerste halfjaar van 2019 staat het volgende inwonersonderzoek gepland.

Communicatie

Ontwikkelingen in de samenleving en in onze organisatie vragen om een passende communicatie- en participatiestrategie. Die strategie heet: zichtbaar in gesprek. We kiezen zorgvuldig onze rol in het speelveld van de samenleving - vaker als gelijkwaardige partner in het netwerk. We laten zien wie we zijn, wat we doen en wat mensen van ons mogen verwachten (communicatie). En we zijn gericht op verbinding (participatie). Dat uit zich in ons gedrag maar bijvoorbeeld ook in de keuze van communicatie- en participatiemiddelen die passen bij de doelgroep.

In 2019 leggen we de focus op:

- Duidelijk en klantvriendelijk schrijven ter verbetering van de algehele dienstverlening (als onderdeel van het organisatiebrede opleidingsprogramma).
- Meer gebruikmaken van visueel georiënteerde middelen om onze communicatie toegankelijker, aantrekkelijker en effectiever te maken.
- Investeren in de competenties en vaardigheden van medewerkers.
- Doorontwikkeling van monitoring en analyse van de beelden/beleving bij de bevolking, in de (sociale) media en bij opiniemakers. Hiermee stellen we de organisatie beter in staat om in te spelen op de actuele behoeften in de samenleving;
- Doorontwikkeling van communicatie- en participatietools om zowel een breed publiek te bereiken maar ook op maat specifieke doelgroepen te betrekken, zoals jongeren.

Tabel indicator(en)

Omschrijving	Bron	Referentie- of nulwaarde (2015)*	Realisatie 2017	Streefwaarde 2019
<i>Hoeveel vertrouwen heeft u in de manier waarop uw gemeente wordt bestuurd?</i> <ul style="list-style-type: none">• (heel)veel<ul style="list-style-type: none">◦ gemeente Soest◦ referentiegemeenten• niet veel/niet weinig• weinig/nauwelijks tot geen	Waarstaatjegemeente.nl	23% 30% 56% 21%	29% 27% 53% 18%	>= 29%
<i>Hoe waardeert u de wijze waarop uw gemeente burgers en organisaties betreft bij (de uitvoering van) beleid en de samenwerking zoekt?</i> Oordeel rapportcijfer 1-10: <ul style="list-style-type: none">• Soest• referentiegemeenten		6,0 6,0	6,1 6,0	>= 6,1
<i>Hoe waardeert u de communicatie en voorlichting vanuit uw gemeente?</i> Oordeel rapportcijfer 1-10: <ul style="list-style-type: none">• Soest• referentiegemeenten		6,7 6,6	6,7 6,6	>= 6,7

* Vanaf 2017 worden de 'weet-niet-antwoorden' niet meer afzonderlijk gerubriceerd. Met het oog op de vergelijkbaarheid zijn de uitkomsten 2015 hierop aangepast.

Voorstel griffie/raad

Interactie raad samenleving

Als raad streven we naar meer interactie met de samenleving. Om deze beweging te faciliteren is er behoefte aan een (beperkt) werkbudget van jaarlijks € 5.000.

Vijfjaarlijkse reünie raad

In 2019 vindt de vijfjaarlijkse reünie voor de gemeenteraad plaats. Afhankelijk van de locatie e.d. hebben we rekening te houden met een bedrag van circa € 5.000.

Thema 2 - Dienstverlening en informatievoorziening

Doelstellingen:

- **Tevreden burgers over de gemeentelijke dienstverlening**
- **Informatiebeveiliging die voldoet aan de wettelijke eisen**

Wat willen we in 2019 bereiken?

Met de vaststelling van de strategische uitvoeringsagenda zijn doelen geformuleerd voor onze dienstverlening en informatievoorziening. Per doel zijn mijlpalen gedefinieerd. Ook is door uw raad een taakstelling meegegeven van € 200.000 vanaf 2019, omdat standaardisering en digitalisering efficiëntie moeten opleveren. In oktober 2017 hebben wij u in een raadsbijeenkomst geïnformeerd over de voortgang van het programma en de invulling van de taakstelling.

Doelen dienstverlening

- Dienstverlening is van de gehele gemeentelijke organisatie. In de manier waarop wij onze diensten verlenen, geven wij daar op dezelfde wijze invulling aan. Dienstverlening is verankerd in het organisatiebeleid en wij borgen het ook in de hr-ontwikkelcyclus.
- Inwoners/ondernemers kunnen met alle vragen gemakkelijk terecht bij de gemeente. Alle kanalen zijn beschikbaar en de inwoners/ondernemers worden verleid naar het digitale kanaal. In 2019 kan 50% van de ondernemers zijn/haar aanvragen digitaal doen en 65% van de inwoners.
- Wij streven ernaar dat in 2019 onze inwoners/ondernemers in 70% van de gevallen direct het volledige, begrijpelijk en juiste antwoord krijgen. Dit betekent dat vragen die binnenkomen bij de frontoffice zoveel mogelijk direct beantwoord worden waar dit met gestandaardiseerde informatie of procesinformatie mogelijk is. Er zullen altijd vragen zijn die te complex zijn en die door de vakspecialist beantwoord moeten worden.
- Ons doel is dat instellingen/inwoners/ondernemers het klantcontact, de manier waar op het contact heeft plaatsgevonden, waarderen met een 7,5, gemiddeld over de verschillende kanalen. Wij zijn in de tweede helft van 2018 gestart met een continue meting van klantwaardering op het telefonie- en baliekanaal. Daarmee hebben wij een nulmeting op basis waarvan wij door continu verbeteren, inzetten op een hogere waardering in 2019.

Doelen digitalisering diensten en producten

- In 2019 optimaliseren wij het digitaal bedrijvenloket met input van de uitkomsten van de in de tweede helft van 2018 uitgevoerde evaluatie met ondernemers.
- Wij willen 60% van de producten voor ondernemers digitaal beschikbaar hebben. In de uitvoeringsagenda is ook opgenomen dat wij voor ondernemers statusinformatie digitaal beschikbaar willen hebben, hiervoor is helaas landelijk nog geen instrument beschikbaar (vergelijkbaar met 'Mijn Overheid' voor particulieren).
- Wij willen 80% van onze producten digitaal beschikbaar hebben voor inwoners en statusinformatie digitaal beschikbaar hebben.
- Instellingen/ondernemers/inwoners kunnen niet alleen digitaal subsidie aanvragen, maar ook digitaal verantwoording afleggen, waar het gaat om relatief eenvoudige subsidieaanvragen. Dit geldt ook voor bewonersinitiatieven.

Doelen informatievoorziening

- De processen worden ondersteund door een samenhangend geheel van informatiesystemen die actueel zijn en voldoen aan standaarden. Jaarlijks wordt een ontwikkel- en vervangingskalender gemaakt en uitgevoerd die bijdraagt aan deze doelstelling.
- Wij zetten in op goed gebruik van alle informatiesystemen en een verdere professionalisering van het functioneel beheer op alle applicaties.
- Wij werken aan de kwaliteit van de basisregistraties waarvan we bronhouder zijn, zodat zij voldoen aan de landelijke normen. In 2019 willen wij de kwaliteit op een dusdanig niveau hebben dat zij voldoet aan de standaarden.
- De gemeentelijke processen maken gebruik van gegevens uit de basisregistraties waarbij wij inzetten om zoveel mogelijk applicaties volwaardig te koppelen. Daarbij vindt altijd een afweging in kosten, baten en risico's plaats.

- De informatiebeveiliging voldoet aan de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG). In 2019 zijn alle maatregelen uit de BIG geïmplementeerd of er wordt bewust, op basis van een besluit, van afgeweken.

Realisatie taakstelling

Het realiseren van de uitvoeringsagenda Dienstverlening en Informatievoorziening ligt redelijk op schema. Wij hebben uw raad hierover in oktober 2017 geïnformeerd. De uitvoering van de agenda heeft ons veel opgeleverd. Ten eerste een flinke stap in het op orde brengen van de basis, ten tweede inzicht in zaken die nog moeten worden opgepakt en die onvoldoende in beeld waren, met name op het terrein van ons informatiebeheer en last but not least een toegenomen klantwaarde.

Wat betreft de efficiency zien we dat door het optimaliseren van klantprocessen de kwaliteit voor de klant toeneemt door bijvoorbeeld kortere doorlooptijden en eenvoud in aanvraagmogelijkheden. Vooral het verbeteren van de informatievoorziening door vervangingen/optimalisaties van applicaties en het leggen van koppelingen leveren de meeste efficiencywinst op. Wij hebben de uren die de afgelopen periode daarmee vrijkwamen weer ingezet om de vele projecten te kunnen realiseren. Bijvangst is dat wij door het optimaliseren van processen ook inzichtelijk krijgen dat wij de kosten soms onvoldoende in rekening brengen. Door de digitalisering kunnen wij structureel op regulier werk 2 tot 2,5 fte bezuinigen en € 40.000 extra inkomsten genereren. Daarmee realiseren wij de taakstelling zoals deze door de raad is meegegeven en zoals deze in de begroting is verwerkt. De eerlijkheid gebiedt wel te zeggen dat op het terrein van informatiebeheer nog enkele grote projecten moeten worden uitgevoerd. Deze hebben wij veel beter in beeld gekregen dankzij het werken aan de uitvoeringsagenda. Wij komen hier nog op terug bij uw raad.

Vooruitblik 2020 en verder

De scope van de strategische uitvoeringsagenda Dienstverlening en Informatievoorziening loopt tot en met 2019. Wij streven ernaar de doelen en mijlpalen geformuleerd in de uitvoeringsagenda te behalen. Uiteraard evalueren wij het traject in 2019 en rapporteren wij hierover. Ontwikkelingen op het gebied van digitalisering en modernisering van onze dienstverlening gaan in rap tempo door, ook na 2019. Denk hierbij aan de ontwikkelingen als blockchain, verdergaande datasturing en netwerksamenwerking en daarmee toenemende verwachtingen van onze samenleving. Dat betekent dat wij in de kadernota 2020 terugkomen met verdere voorstellen.

Tabel indicator(en)

omschrijving	bron	Referentie- of nulwaarde	Realisatie 2017	Streefwaarde 2019
<i>Hoe waardeert u – over het algemeen – de dienstverlening van uw gemeente? Oordeel rapportcijfer 1-10:</i>	Waarstaatje gemeente.nl	(2015)		
• Soest		6,8	6,8	≥ 6,8
• referentiegemeenten		6,8	6,7	
<i>Hoe waardeert u de dienstverlening via de digitale faciliteiten van de gemeente? Oordeel rapportcijfer 1-10:</i>	Waarstaatje gemeente.nl	(2015)		
• Soest		6,7	6,9	≥ 6,9
• referentiegemeenten		6,7	6,8	

Benodigde extra middelen informatievoorziening

Met het programma Dienstverlening en Informatievoorziening dat begin 2017 is gestart, wordt een inhaalslag gemaakt om de basis van onze informatievoorziening op orde te brengen. Hiermee voldoen we aan wettelijke eisen (bijvoorbeeld bij de basisregistraties), verbeteren we door middel van digitalisering de efficiency en komen we tegemoet aan de verwachtingen van onze klanten op het terrein van de dienstverlening.

Het programma Dienstverlening en Informatievoorziening geeft een sterke impuls aan de uitgaven voor de vervanging, de vernieuwing en het onderhoud van informatiesystemen. Ook zien we dat 'de basis op orde' zich sinds 2016 verder heeft ontwikkeld als gevolg van de snelle technologische en maatschappelijke ontwikkelingen. Er worden steeds hogere eisen gesteld aan informatiesystemen op gebied van beveiliging

en privacy (AVG) en de Digitale Agenda 2020 van de VNG en de te realiseren GDI¹ vergen extra investeren van gemeenten.

Naast dit programma zijn er meer ontwikkelingen op het gebied van informatievoorziening en digitalisering binnen de gemeente. Zo wordt in programma 5 de digitaliseringopgave beschreven die de invoering van de Omgevingswet met zich meebrengt. Daarnaast wordt op verschillende terreinen gewerkt aan het optimaliseren van de informatievoorziening via internet. Bijvoorbeeld Uitinsoest.nl op het terrein van toerisme en cultuur en Nieuwbouwkompassoesterberg.nl in programma 5 (wonen en ruimtelijke ordening). Deze ontwikkelingen kennen binnen het betreffende programma eigen budgetten.

In de afgelopen twee jaar hebben we de stijgende kosten voor de vervanging, de vernieuwing en het onderhoud van informatiesystemen vanuit de reserve I&A kunnen opvangen. Eind 2018 zal deze reserve nagenoeg zijn uitgeput. Dit betekent dat met ingang van 2019 aanvullende middelen nodig zijn om de basis van de informatievoorziening verder op orde te kunnen brengen en op orde te kunnen houden. Landelijke trend is dat de kosten per inwoner voor I&A blijven stijgen, door de toenemende eisen die aan informatiesystemen worden gesteld met betrekking tot informatieveiligheid en privacy, de verdergaande integratie van informatiesystemen en het toenemend belang van datagestuurd werken.

Om in de komende jaren de noodzakelijke investeringen voor de vervanging en vernieuwing van software te kunnen dekken is ten eerste vanaf 2020 een structurele verhoging van € 180.000 nodig van het vervangingsbudget software. In 2019 is de noodzakelijke verhoging € 140.000, omdat er dan nog € 40.000 uit de reserve I&A beschikbaar is. Dit budget wordt gebruikt voor het door de leveranciers laten updaten van bestaande (standaard)software. Dit speelt bijvoorbeeld bij het financiële systeem en het vervangen van applicaties waar het contract voor afloopt en/of die niet meer voldoen.

In de tweede plaats stijgen de kosten voor onderhoud van software sterk. Dit wordt veroorzaakt doordat steeds meer software wordt aangeboden in de vorm van huur en doordat het aantal koppelingen tussen informatiesystemen sterk toeneemt als gevolg van de digitalisering. Om de kosten van onderhoud en huur te kunnen blijven dekken is met ingang van 2019 een structurele verhoging van € 125.000 noodzakelijk. Uitgangspunt hierbij is het huidige ambitieniveau om de basis op orde te houden naar de stand van zaken van dit moment.

In de derde plaats zijn er extra middelen nodig om de informatieveiligheid op het terrein van de software op orde te brengen (in totaal € 41.000):

- Er worden hogere eisen gesteld aan de beveiliging van webmail, de toegang tot cloudapplicaties, en het resetten van wachtwoorden. Hiervoor is een structurele investering van € 18.000 nodig.
- De beveiliging van bedrijfsinformatie op mobiele devices, zoals smartphones en tablets, neemt in belang toe (AVG) en is op dit moment bij raadleden, collegeleden en medewerkers onvoldoende geborgd. Het implementeren van mobile device management kost € 23.000 per jaar.

In de vierde plaats wordt het in de wereld van vandaag steeds meer vanzelfsprekend dat er flexibel en onafhankelijk van plaats, tijd en device kan worden (samen)gewerkt. Office365 ondersteunt hierin, met opslag van documenten in de cloud, de mogelijkheid om samen werken aan documenten, Skype, chat en inzicht in beschikbaarheid. De overgang naar Office365 kost € 52.000 per jaar. Omdat we in 2019 een pilot zullen uitvoeren met een beperkt aantal medewerkers, is voor dat jaar € 6.000 geraamd.

Ook bij de RID is sprake van stijgende kosten. Waar de gemeente extra kosten heeft voor informatieveiligheid van de software, wordt de RID geconfronteerd met stijgende kosten om de ICT-infrastructuur op een hoger beveiligingsniveau te brengen. Daarnaast heeft de RID extra middelen nodig om zowel de ICT-infrastructuur als de organisatie door te ontwikkelen, zodat de RID kan aansluiten bij de nieuwe technologische ontwikkelingen (zoals de cloud) en de behoeften van de RID-deelnemers (zoals flexibelere dienstverlening, vanuit het principe 'de gebruiker betaalt').

De in deze begroting geraamde bijdragen voor de RID zijn gebaseerd op de vastgestelde RID-begroting 2019. Voor 2019 betekent dit een hogere bijdrage van € 411.000, aflopend tot € 298.000 vanaf 2022.

¹ Generieke Digitale Infrastructuur, bestaande uit digitale basisvoorzieningen, standaarden en producten voor de gehele overheid

resumé

Extra kosten I&A (x € 1.000)	2019		2020		2021		2022	
	Soest	RID	Soest	RID	Soest	RID	Soest	RID
Aanpassing kostenverdeelsleutel RID		207		207		207		207
Onderhoud software (bestaande contracten)	125		125		125		125	
Vervangingsbudget software	180		180		180		180	
Flexibel werken met office	52		52		52		52	
Informatiebeveiliging en AVG	41	30	41	30	41	30	41	30
Flexibele ICT infrastructuur		63		105		17		-36
Organisatieontwikkeling RID		77		0		0		0
Doorontwikkeling / innovatie RID		32		72		83		95
Huisvesting		2		2		2		2
Totaal	398	411	398	416	398	339	398	298

Thema 3 (Regionale) samenwerking

Op grond van de BBV-voorschriften zijn de beleidsmatige ontwikkelingen over onze verbonden partijen opgenomen bij de verschillende programma's. In de paragraaf Verbonden partijen treft u de gemeentelijke visie aan over de verbonden partijen (governance), alsmede een overzicht van onze verbonden partijen met per verbonden partij informatie over rechtsvorm, bestuurlijk belang en een aantal financiële gegevens.

In dit programma gaan we in op de ontwikkelingen bij de Regionale ICT-Dienst Utrecht en de regio Amersfoort.

Regionale ICT-Dienst (RID Utrecht)

De Regionale ICT Dienst (RID) Utrecht heeft zich vanaf haar oprichting in 2012 primair gericht op de 'harde' ICT-voorzieningen. De eisen die op dit moment worden gesteld aan de ICT-infrastructuur en het beheer daarvan zijn wezenlijk anders dan bij de start van de RID. In toenemende mate wordt gebruikgemaakt van clouddiensten, de digitalisering neemt steeds verder toe en er worden hogere eisen gesteld aan beschikbaarheid (24x7), beveiliging en privacy. Als gevolg daarvan moet de RID een inhaalslag maken en verdergaand professionaliseren. Om dit te realiseren is in 2017 een visie ontwikkeld die zich vertaalt in de ambitie om een 'flexibele en servicegerichte leverancier van informatiseringsoplossingen voor de deelnemers' te zijn.

Kernbegrippen voor de RID hierbij zijn wendbaarheid, flexibiliteit, schaalbaarheid en voorspelbaarheid. Naast het invoeren van nieuwe en het verbeteren van bestaande beheersprocessen zullen de volgende resultaten bereikt worden of ontwikkelingen ingezet worden:

- Eind 2019 wil de RID voldoen aan de wettelijke eisen voor een hoger niveau van informatiebeveiliging.
- De huidige infrastructuur zal worden aangepast naar een nieuwe doelarchitectuur die aan de ene kant de informatiebeveiliging op een hoger niveau mogelijk maakt en aan de andere kant de koppeling met clouddapplicaties beter kan ondersteunen.
- Het tijd- en plaatsonafhankelijk werken (mobiel werken) wordt verder uitgebreid en een integraal onderdeel van de dienstverlening van de RID.
- Beter inzicht in de kosten van de dienstverlening per deelnemer door continue afstemming, waarbij vroegtijdige ontwikkelingen geïdentificeerd worden en aanpassingen in diensten door te voeren zijn.
- Meer inspanning van de RID om zijn deelnemers te ondersteunen op het applicatiegebied voor een verdere harmonisatie van applicaties.

Regio Amersfoort: op weg naar een nieuwe Strategische Agenda 2019-2022

De nieuwe Strategische Agenda voor de regio wordt in dialoog met de samenleving opgesteld. De overheid treedt in dit proces op als procesbegeleider en niet als deelnemer.

Voordat dit proces gestart wordt, worden eerst de kaders vastgesteld door de raden van de negen deelnemende gemeenten. Dit gebeurt in twee stappen: dit najaar worden de kaders per gemeente(raad) opgehaald. In december 2018 of januari 2019 worden vervolgens de kaders vastgesteld in een gezamenlijke bijeenkomst van de negen gemeenteraden.

Ons college heeft hierbij de kanttekening gemaakt dat Soest, gelet op de gewijzigde politieke verhoudingen en inzichten met name bij het ruimtelijk domein, niet op dit moment en niet zonder meer kan meedoen in het voorgestelde proces van vorming van de strategische agenda.

D. Wat mag het kosten?

Voorstellen beleidsintensivering

Reünie raad (vijfjaarlijks)	
➤ incidenteel	€ 5.000
Interactie met de samenleving	
➤ structureel	€ 5.000
Structureel maken formatie verbindelaar	
➤ structureel vanaf 2019	€ 72.000
Voortzetting programma Dienstverlening en informatievoorziening	
➤ structureel vanaf 2020	p.m.
Ontwikkelbudget Soest 2025	
➤ incidenteel 2019	€ 695.000
➤ incidenteel 2020	€ 1.265.000
➤ incidenteel 2021	€ 1.063.000
➤ incidenteel 2022	€ 1.063.000
Implementatie Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (zie paragraaf Bedrijfsvoering)	
➤ incidenteel	€ 70.000
Huisvesting gemeentehuis	
➤ structureel vanaf 2020	p.m.

Baten en lasten (bedragen * € 1.000)	Rekening		Begroting			
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten						
Gemeenteraad	831	868	910	905	905	905
College van B&W	1.253	1.161	1.182	1.182	1.182	1.182
Bestuursondersteuning	24	50	56	56	56	56
Samenwerkingen	118	116	119	119	119	119
Burgerzaken	1.754	1.511	1.432	1.255	1.322	1.319
Gebiedsgericht werken	195	262	178	166	178	166
Onroerend goed	1.227	1.914	1.372	1.509	1.453	1.402
Wet Waardering Onroerende Zaken	372	378	403	403	403	403
Totaal lasten	5.775	6.260	5.650	5.595	5.617	5.552
Baten						
Gemeenteraad	1					
College van B&W						
Bestuursondersteuning						
Samenwerkingen						
Burgerzaken	1.025	813	514	484	477	439
Gebiedsgericht werken						
Onroerend goed	846	937	694	694	694	694
Wet Waardering Onroerende Zaken	50	50	50	50	50	50
Totaal baten	1.922	1.800	1.258	1.228	1.221	1.183
Resultaat	-3.852	-4.460	-4.392	-4.366	-4.396	-4.368

Afwijkingen t.o.v. 2018:

	610	666	643	708
Lasten				
Baten	-542	-571	-579	-617
Resultaat	68	94	64	92

Toelichting op de afwijkingen:

Een negatief bedrag betreft een nadeel/tekort, een positief bedrag betreft een voordeel/overschot.

<i>Gemeenteraad</i>	
Loonkosten	-47
Incidentele kosten installeren nieuwe raad (MJB2018)	15
Nieuw beleid meerjarenbegroting 2019-2022: Vijfjaarlijkse reunie gemeenteraad en interactie met de College van B&W	-10
Loonkosten inclusief kosten voormalig college van B&W	17
Contributie VNG (gezamenlijke Gemeentelijk Uitvoering)	-25
Onkosten college van B&W	-13
<i>Bestuursondersteuning</i>	
Overig	-7
<i>Samenwerkingen</i>	
Overig	-3
<i>Burgerzaken</i>	
Loonkosten	-10
Stijging aanvragen rijbewijzen	35
Daling prognose reisdocumenten	-160
Drie verkiezingen in 2019	-84
<i>Gebiedsgericht werken</i>	
Loonkosten	97
Inwonerspanel (om het jaar)	-11
<i>Onroerend goed</i>	
Loonkosten	-225
Onderhoudskosten (conform meerjarig onderhoudsprogramma; egalisatie van de lasten vindt plaats door verrekening met de reserve onderhoud gebouwen)	712
Huurderiving als gevolg van verkoop Desmond Tutu Centrum	-47
Huurderiving als gevolg van verkoop Banningstraat 8	-7
Kapitaallasten	3
Grondverkopen	-192
Projectkosten integraal accommodatiebeleid opgenomen in de doorberekende loonkosten (Financieel effect voor deze begroting: budgettair neutraal. Dekking komt uit de reserve accommodatiebeleid)	54
Incidenteel budget beheer Orlandogebouw (VJN 2018)	13
Aanpassing wetgeving transactietekeningen en themakaarten	-25
Overig	14
<i>Wet Waardering Onroerende Zaken</i>	
Loonkosten	-25
Totaal	68

E. Risicoparaagraaf programma Bestuurlijke taken

Gemeentelijke eigendommen en aansprakelijkheid/verzekeringen			
<p>Verzekeringen zijn aangegaan voor onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ gebouwen en inventaris; ▪ voertuigen; ▪ wettelijke aansprakelijkheid; ▪ diverse overige verzekeringen op gebied van fraude, personeel en bestuur. <p>De financiële impact van de ten laste van de gemeente blijvende risico's is nauwelijks te kwantificeren. De onderstaande schatting is niet meer dan een grofmazige poging.</p>			
<p><i>Beheersmaatregel(en):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ De gemeentelijke opstallen zijn onder meer verzekerd tegen brand- en vliegtuigschade. De verzekeringen zijn afgesloten onder toepassing van de indexclausule, dat wil zeggen dat de verzekerde waarden meestijgen met de herbouwkosten. ▪ De voertuigen zijn in ieder geval verzekerd op basis van een WA-polis. Afhankelijk van ouderdom en aard van het gebruik zijn aanvullende dekkingen meeverzekerd. Gemeenten worden door derden steeds meer aansprakelijk gesteld voor geleden schade. ▪ We hebben een WA-verzekering afgesloten met een eigen risico van € 12.500 per gebeurtenis. De verzekerde bedragen zijn maximaal € 2,5 miljoen in geval van personen en/of zaakschade en € 1,25 miljoen in geval van vermogensschade. Per verzekeringsjaar wordt niet meer vergoed dan twee keer de vermelde maximale bedragen per categorie. Op basis van het schadebeeld van de afgelopen jaren is het risico als normaal te beoordelen. 			
Generiek risico	Kans	Financiële impact	Financieel risico
Financieel	Laag = 10%	€ 1.000.000	€ 100.000

Overhead

Baten en lasten (bedragen * € 1.000)	Rekening	Begroting				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten						
Ondersteunende organisatie	6.434	6.491	7.106	7.016	7.014	7.014
Informatiehuishouding	2.258	2.847	2.751	2.735	2.658	2.617
Facilitair en huisvesting	1.854	2.168	1.833	2.913	2.049	1.746
Communicatie	121	142	142	142	142	142
Dekking overhead	-277	-483	-423	-423	-423	-423
Totaal lasten	10.390	11.166	11.410	12.384	11.441	11.097
Baten						
Ondersteunende organisatie						
Informatiehuishouding	1					
Facilitair en huisvesting	96	99	101	101	101	101
Communicatie						
Dekking overhead	1.361	1.361	1.506	1.506	1.506	1.506
Totaal baten	1.459	1.460	1.608	1.608	1.608	1.608
Resultaat	-8.932	-9.706	-9.802	-10.777	-9.834	-9.489

Afwijkingen t.o.v. 2018:

Lasten			-244	-1.218	-275	69
Baten			147	147	147	147
Resultaat			-96	-1.071	-128	216

Toelichting op de afwijkingen:

Een negatief bedrag betreft een nadeel/tekort, een positief bedrag betreft een voordeel/overschot.

<i>Ondersteunende organisatie</i>	
Loonkosten; verhoging als gevolg van andere toerekening management (conform BBV)	-669
Beleidsintensivering 2019 € 70.000 (vjn 2018 € 35.000)	-35
Lagere kosten voormalig personeel	80
Overig	10
<i>Informatiehuishouding</i>	
(Geormerkte) budgetten programma DV&I (NJJ2017 en VJJ2018)	358
Saldo taakstelling programma Beleidsintensivering 2017-2020 E-dienstverlening	40
Incidentele lasten 2018 (bijdrage reserve automatisering)	172
Toename kosten conform Begroting RID 2019	-438
Budgetaanpassing vanuit product Facilitair en huisvesting	-45
Overig	8
<i>Facilitair en huisvesting</i>	
Tweejarig onderzoek klanttevredenheid	-35
Incidenteel budget externe advisering huisvestingplan gemeentehuis (VJJ2018)	58
Onderhoudskosten gemeentehuis (het budget voor dit onderhoud komt uit de reserve onderhoud gebouwen.	119
Financieel effect voor deze begroting: budgettair neutraal)	
Kapitaallasten	51
Accountantskosten	42
Incidenteel budget archief (Kadernota2018)	50
Overheveling budget printers naar informatiehuishouding	45
Overig	8
<i>Dekking overhead</i>	
Lagere dekking vanuit de projecten	-60
Hogere bijdrage dienstverleningsovereenkomst als gevolg van aantal accounts bij BBS	145
Totaal	-96

Inzicht in overhead en kosten:

De nieuwe regelgeving (BBV) heeft met ingang van januari 2017 als doel om uw raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie. Daarmee krijgt u ook meer zeggenschap over en mogelijkheden om te sturen op de ontwikkeling van deze kosten. Om die reden hebben wij in het programmaplan een bovenstaand overzicht opgenomen met de baten en lasten die verband houden met de sturing en ondersteuning van het primaire proces. Dit zijn de zogenaamde overheadkosten. De definitie is ontleend aan de gangbare definitie uit "vensters voor bedrijfsvoering".

Overheadpercentage

De kosten van overhead kunnen worden uitgedrukt in een percentage. Het BBV schrijft voor dat hiervoor een indicator moet worden opgenomen in de begroting. Deze indicator drukt de totale overheadkosten in het percentage van het totaal van de lasten exclusief toevoegingen aan reserves. Dit levert een percentage op van 10%.

Dit is echter niet het percentage dat wordt toegepast voor de toerekening van de overhead. Voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen, wordt uitgegaan van de volgende berekeningsformule: de totale *structurele* overheadkosten gedeeld door de totale direct aan de producten toegerekende loonkosten (maal 100%).

De totale structurele overheadkosten zijn de netto-overheadkosten (€ 9.802.000) minus de fluctuerende kosten (in totaal € 668.000), dat is € 9.134.000. De totale direct aan de producten toegerekende loonkosten bedragen € 12.482.000, zodat het opslagpercentage voor 2019 op 73% komt.

1. Ondersteuning organisatie

Tot deze categorie behoren de lonen en salarisonderdelen van de staf en de afdeling Bedrijfsvoering (team Beleid en advies, team Financiën en team PIM, met uitzondering van WOZ/Belastingen) en de lonen en salarisonderdelen van de leidinggevenden van de overige afdelingen. Alsmede een groep overige personeelskosten, zoals de centrale vorming, jubilea, ziekte, kerstpakketten en personeelsvereniging.

2. Informatiehuishouding

Deze categorie bestaat uit de kosten van informatisering (E-dienstverlening) en de kosten van automatisering. De automatiseringscomponent bestaat uit de kosten van de gemeenschappelijke regeling RID Utrecht en de kosten van de softwarepakketten (onderhoud, licenties en dergelijke).

3. Facilitair en huisvesting

Tot deze categorie kosten behoren de onderdelen:

- Huisvesting: gemeentehuis, inventaris, catering en huisvestingsplan;
- Archief, papier en drukwerk en telefoonkosten;
- Overige kosten, zoals verzekeringen, controllerbudget en dergelijke.

4. Communicatie

Deze categorie kosten bestaan uit kosten voorlichting via "Op 't Hoogt" en website, informatie voor nieuwe inwoners en representatiekosten.

5. Dekking overhead

De dekking van de overhead bestaat uit een bijdrage van de grote projecten (€ 423.000), de inkomsten uit catering en verhuur en dergelijke van het gemeentehuis (€ 101.000) en de bijdrage van de gemeenschappelijke regeling BBS (€ 1.506.000).

Algemene dekkingsmiddelen

Baten en lasten (bedragen * € 1.000)	Rekening	Begroting				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten						
Lasten programma 1 t/m 9	89.957	99.014	97.350	99.257	93.705	96.258
Overhead	10.390	11.166	11.410	12.384	11.441	11.097
Algemene lasten	-85	288	361	361	361	361
Onvoorziene uitgaven		79	79	79	79	79
Stelposten		353	696	2.135	2.981	4.456
Totaal lasten	100.262	110.901	109.896	114.217	108.568	112.251
Baten						
Baten programma 1 t/m 9	33.219	34.240	37.011	38.758	32.817	35.404
Overhead	1.459	1.460	1.608	1.608	1.608	1.608
Algemene uitkering Gemeentefonds	33.787	36.450	38.496	40.414	41.867	43.451
Wet maatschappelijke ondersteuning	3.190	3.349	0	0	0	0
Sociaal Domein	17.006	17.408	21.155	21.213	21.455	21.558
Dividend	353	460	264	264	334	334
Geldleningen en financiering	502	599	445	445	445	445
Opbrengst bespaarde rente	818	482	489	483	463	459
Lokale belastingen	8.425	8.472	8.590	8.590	8.590	8.590
Overige dekkingsmiddelen	180	205	211	210	209	208
Totaal baten	98.937	103.124	108.268	111.985	107.787	112.054
Resultaat voor bestemming	-1.325	-7.776	-1.628	-2.232	-780	-197
Mutaties reserves						
Stortingen	10.466	4.367	4.610	4.685	4.758	4.847
Onttrekkingen	12.184	12.751	6.428	7.029	5.845	5.307
Resultaat na bestemming	393	608	190	112	306	263

Afwijkingen t.o.v. 2018:

Lasten	1.005	-3.316	2.333	-1.350
Baten	5.144	8.860	4.663	8.930
Reserveringen	-6.566	-6.040	-7.298	-7.925
Resultaat	-418	-495	-301	-345

Toelichting algemene dekkingsmiddelen

Onvoorziene uitgaven en stelposten

- In de begroting is € 69.000 geraamd voor de (verplichte) stelpost onvoorziene uitgaven. Daarnaast is een budget voor onvoorzien welzijn geraamd van € 10.000.
- Salarissen en sociale lasten, inclusief subsidies welzijn voor de dekking van te verwachten salarisstijgingen en sociale lasten en de banenafpraak € 235.000.
- Een stelpost prijsontwikkeling ter dekking van indexaties € 129.000.
- Onderuitputting/afwikkelingsverschillen (-/- € 162.000).
Hiermee wordt jaarlijks geanticipeerd op voordelige afwijkingverschillen over voorgaande jaren, meevallers in rente- en afschrijvingslasten, algemene uitkering en opneideregelingen.
- Een stelpost organisatieontwikkeling (-/- € 200.000).
- Een stelpost Anders werken: Soest 2025 (€ 695.000) de stelpost bestaat uit de implementatie van de Omgevingswet, de kwaliteitsimpuls gemeentelijke organisatie en de budgetten voor informatisering en automatisering.

Algemene lasten

Hiertoe behoren enkele algemene, niet specifiek aan programma's toe te rekenen lasten. Hieronder vallen de uitvoeringskosten van belastingtaken (heffing en invordering) met uitzondering van de wet WOZ (programma 9) en de kosten van betalingsverkeer.

Algemene uitkering uit het Gemeentefonds

De berekening van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds is gebaseerd op de meicirculaire 2018. De financiële consequenties zijn gemeld in onze brief van 21 juni 2018 (zie ook hoofdstuk 2).

Dividenden

Deze raming betreft de jaarlijkse dividenduitkeringen van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en Vitens. De jaarlijkse dividenduitkering van de BNG is het laatste jaar (2017) op basis van incidentele factoren iets toegenomen. De raming voor 2019 en verder is zoals vermeld in de voorjaarsnota 2018 aangepast op een 3-jaarsgemiddelde (dividenduitkering van de jaren 2015-2017) en komt op een raming van € 214.000. De jaarlijks te verwachten dividenduitkering van Vitens is geraamd op € 50.000. Er is een (jaarlijks afnemende) opbrengst van € 6.000 geraamd wegens de aan Vitens verstrekte achtergestelde geldlening in verband met de fusie Hydron/Vitens.

Geldleningen en financiering

Dit betreft het jaarlijks renteresultaat en het saldo van de bespaarde rente. Dit resultaat is als regel voordelig omdat enerzijds over de investeringen jaarlijks 1,85% rente wordt toegerekend en anderzijds over de reserves 1,4% wordt doorberekend. Het voordelig verschil wordt in 2019 geraamd op € 460.000.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 zijn gemeenten vennootschapsbelasting schuldig, indien een gemeente zelf of via een indirecte overheidsbedrijf ondernemingsactiviteiten uitvoert. Van een ondernemingsactiviteit is sprake als met een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid wordt deelgenomen aan het economisch verkeer, met het oogmerk van winst behalen. Voor de overheid is dat voor een groot gedeelte van haar taken niet van toepassing. Wij zijn in overleg met de belastingdienst, waarin ons uitgangspunt is dat de gemeente Soest nu geen aangifte vennootschapsbelasting hoeft te doen.

Lokale belastingen

Van de lokale belastingen zijn bij de 'algemene dekkingsmiddelen' uitsluitend de opbrengsten van de onroerendezaakbelastingen (ozb), de hondenbelasting en – hoewel geen belasting - de convenantsbijdrage van de logiesverstrekkers (€ 136.000) geraamd. De overige heffingen zijn geraamd bij de specifieke programma's.

Bij de opbrengstramingen ozb en de hondenbelasting is rekening gehouden met een trendmatige verhoging van 1,4%. In paragraaf G, Lokale heffingen, worden de diverse gemeentelijke heffingen nader belicht.

Overige eigen dekkingsmiddelen

Hiertoe behoren hoofdzakelijk de geraamde opbrengsten van aanmaningen en dwangbevelen.

Mutaties reserves

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording moeten de begrotingsuitkomsten in eerste instantie worden gepresenteerd exclusief de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

In bijlage 5 treft u een specificatie aan van de geraamde toevoegingen en onttrekkingen.

Risicoparaagraaf algemene dekkingsmiddelen

Dubieuze debiteuren			
Dit risico betreft de mogelijke oninbaarheid van debiteuren (in het bijzonder de belastingdebiteuren).			
<i>Beheersmaatregel(en)</i>			
Jaarlijks wordt in de begroting rekening gehouden met een afschrijving wegens oninbaarheid van € 73.500. Voor de afwikkeling van debiteuren over oudere belastingjaren is daarnaast een voorziening beschikbaar. Wij achten de genomen beheersmaatregelen voldoende om de risico's het hoofd te bieden.			
Generiek risico	Kans	Financiële impact	Financieel risico
Financieel	Gemiddeld = 50%	€ 50.000	€ 25.000

Dividenduitkering BNG			
De gemeente Soest heeft aandelen bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Dividenduitkeringen kunnen fluctueren. De jaarlijkse dividenduitkering van de BNG is het laatste jaar (2017) op basis van incidentele factoren iets toegenomen. De raming voor 2019 en verder is zoals vermeld in de voorjaarsnota 2018 aangepast op een 3-jaarsgemiddelde (dividenduitkering van de jaren 2015-2017) en komt op een raming van € 214.000.			
<i>Beheersmaatregel(en)</i>			
Geen.			
Generiek risico	Kans	Financiële impact	Financieel risico
BNG - Financieel	Gemiddeld = 50%	€ 30.000	€ 15.000

Lonen en prijzen			
In deze begroting is (met stelposten) rekening gehouden met een bepaalde loon- en prijsontwikkeling (zie hiervoor de uitgangspunten in hoofdstuk 2). Het risico blijft aanwezig dat de loon- en prijsontwikkeling hoger uitvalt dan waarmee rekening is gehouden.			
<i>Beheersmaatregel(en)</i>			
Geen.			
Generiek risico	Kans	Financiële impact	Financieel risico
Financieel	Laag = 10%	€ 200.000	€ 20.000

Uitkeringen Gemeentefonds			
Meer dan 50% van de inkomsten van de gemeente is afkomstig uit het Gemeentefonds. De raming van de uitkering 2019 en verder is gebaseerd op de meicirculaire 2018. De ontwikkeling van de algemene uitkering is sinds 2013 weer verbonden aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Dit impliceert een relatief grote onzekerheidsfactor. 1% lagere of hogere uitkering is circa € 500.000.			
<i>Beheersmaatregel(en)</i>			
Niet van toepassing.			
Generiek risico	Kans	Financiële impact	Financieel risico
Financieel	Laag = 25%	€ 500.000 (is circa 1% uitkering)	€ 125.000

3.2. Paragrafen

A Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf begint met de geprognosticeerde balans, daarna volgt de landelijk verplichte basisset financiële kengetallen. Vervolgens wordt ingegaan op de inschatting van de financiële risico's alsmede op de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit. Dit mondt uit in de weergave van het weerstandsvermogen.

Geprognosticeerde balans

In het gewijzigde BBV wordt vanaf begrotingsjaar 2017 een meerjarig geprognosticeerde balans voorgeschreven. Deze balans moet aansluiten op de balans in de jaarrekening, maar hoeft niet dezelfde mate van detail te kennen.

(bedragen x € 1.000)													
activa	(data ultimo)						passiva	(data ultimo)					
	R2017	B2018	B2019	B2020	B2021	B2022		R2017	B2018	B2019	B2020	B2021	B2022
1. Vaste activa							3. Vaste passiva						
1.1 Immaterieel	70	258	343	299	257	241	3.1 Eigen vermogen	52.914	44.258	42.440	40.092	38.998	38.527
1.2 Materieel	82.317	85.993	91.963	99.974	105.640	106.408	a) reserves	393					
1.3 Financieel							b) gerealiseerd resultaat	8.586	8.186	9.603	10.585	11.374	11.946
a) kapitaalverstrekkingen	531	571	422	422	422	422	3.2 Voorzieningen	29.556	29.737	47.497	52.240	48.575	44.530
b) leningen	34						3.3 Vaste schulden (looptijd > 1 jaar)						
c) uitzettingen > 1 jaar	2.108	1.758	2.217	2.217	2.217	2.217							
d) bijdr activa van derden	196	185	185	173	162	151							
2. Vlottende activa							4. Vlottende passiva						
2.1 Voorraden	9.045	10.734	7.788	3.676	-5.028	-9.918	4.1 Netto vlottende schuld (looptijd < 1 jaar)	12.173	20.524	12.173	12.173	12.173	12.173
2.2 Uitzettingen (looptijd < 1 jaar)	13.725	18.085	13.725	13.725	13.725	13.725	4.2 Overlopende passiva	8.446	23.670	8.973	9.439	10.318	10.113
2.3 Liquide middelen	167	47	167	167	167	167							
2.4 Overlopende activa	3.876	8.744	3.876	3.876	3.876	3.876							
balanstotaal	112.069	126.375	120.686	124.529	121.438	117.289	balanstotaal	112.069	126.375	120.686	124.529	121.438	117.289

Basisset financiële kengetallen

In de hierna opgenomen tabel zijn de voorgeschreven kengetallen vermeld en zijn de berekende waarden en het verloop van deze waarden ingevuld. Daarna volgt per kengetal een korte uitleg en wordt op de uitkomst en situatie voor Soest ingegaan.

Tabel basis financiële kengetallen

nr	omschrijving kengetallen	verloop van de kengetallen		
		rekening 2017	begroting 2018	begroting 2019
1A	Netto schuldquote	31%	44%	45%
1B	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	31%	44%	45%
2	Solvabiliteitsratio	48%	35%	35%
3	Structurele exploitatieruimte	0,04%	0,68%	0,76%
4	Grondexploitatie	9%	10%	7%
5	Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens	88%	89%	91%

1A. Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen.

Hierachter gaat het volgende mechanisme schuil. Gaat een gemeente schulden aan (b.v. ten behoeve van investeringen), dan worden de lasten hoger door rentebetalingen en aflossingen. Door geld te lenen worden aanschaffingen naar voren gehaald, maar de consequentie is dat hiermee een beslag op toekomstige inkomsten worden gelegd. Hoe hoger de schulden hoe meer toekomstige inkomsten voor aflossingen en rente worden vastgelegd. Deze uitgaven aan aflossingen en rente kunnen niet aan andere publieke voorzieningen worden besteed. Te hoge schulden verdrukken op deze wijze uitgaven aan noodzakelijke publieke voorzieningen en kunnen de gemeente in financiële problemen brengen.

De netto schuldquote toont de volgende ontwikkeling:

- Jaarrekening 2017: 31%
- Begroting 2018: 44%
- Begroting 2019: 45%

Hoe de uitkomst te beoordelen? Als de netto schuldquote de 100% passeert, springt het licht op oranje. Bij een netto schuldquote boven de 130% springt het licht voor de gemeente op rood. Tussen 0% en 100% is bij de meeste gemeenten sprake van een normale uitkomst. Geconcludeerd kan worden dat:

- a. De netto schuldquote als aandeel van de inkomsten is toegenomen.
- b. Ondanks deze toename de omvang van de netto schuld als aandeel van de inkomsten relatief laag is en royaal binnen de bandbreedte valt die als normaal voor een gemeente kan worden beschouwd.

De stijging van de netto schuldquote is als gevolg van het aantrekken van een vreemd vermogen ter dekking van investeringen. Deze investeringen hebben betrekking op riolering- en sportinvesteringen.

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald, wordt de netto schuldquote zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden berekend. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast. De berekening van dit kengetal is gelijk aan de berekening van de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen toont de volgende ontwikkeling:

- Jaarrekening 2017: 31%
- Begroting 2018: 44%
- Begroting 2019: 45%

De uitkomst is gelijk aan de netto schuldquote omdat in Soest geen sprake is van leningen aan b.v. woningbouwcorporaties, verbonden partijen, e.d. en er ook geen overige langlopende leningen spelen.

2. Solvabiliteitsratio

Onder solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Dit kengetal geeft in procenten aan in hoeverre het bezit op de balans is afbetaald, ergo niet met schulden is belast. Deze indicator geeft eveneens inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

De solvabiliteitsratio toont de volgende ontwikkeling:

- Jaarrekening 2017: 48%
- Begroting 2018: 35%
- Begroting 2019: 35%

Hoe de uitkomst te beoordelen? Een uitkomst tussen 30% en 100% is als normaal te beschouwen. Bij een uitkomst tussen 20% en 30% is voorzichtigheid geboden. Is de uitkomst lager dan 20%, dan heeft de gemeente zijn bezit zeer zwaar belast met schuld.

Geconcludeerd kan worden dat:

- a. De solvabiliteitsratio is afgenomen.
- b. Ondanks deze afname de omvang van de bruto schuld binnen de bandbreedte valt die als normaal voor een gemeente kan worden beschouwd.

3. Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe wendbaar een gemeente is. Als de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten, is een gemeente in staat om (structurele) tegenvallers op te vangen. Een dergelijke begroting is meer flexibel dan een begroting waarbij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

De structurele exploitatieruimte toont de volgende ontwikkeling:

- Jaarrekening 2017: 0,04%
- Begroting 2018: 0,68%
- Begroting 2019: 0,76%

In 2017 was er sprake van een positieve begrotingssaldo en een zeer beperkte structurele exploitatieruimte. De structurele begrotingsruimte blijft in 2019 zeer beperkt.

Uit de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit (zie volgende bladzijden) blijkt dat de niet benutte belastingcapaciteit € 6,9 miljoen bedraagt en deze capaciteit als structurele capaciteit wordt aangemerkt. Hieruit volgt dat de potentiële structurele exploitatieruimte aanzienlijk is en op 6,8% kan worden gesteld.

4. Grondexploitatie

De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij verkoop. Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten.

De voorraad Grondexploitatie toont de volgende ontwikkeling:

- Jaarrekening 2017: 9%
- Begroting 2018: 10%
- Begroting 2019: 7%

Geconcludeerd kan worden dat in Soest van een bijzondere situatie sprake is. Door de ontvangen rijksbijdrage van € 10 miljoen, de bijdragen uit de bestemmingsreserves MP Soesterberg en Investeringsfonds als voorziening in de voorraad op te nemen (aanwijzing accountant), is sprake van een negatieve voorraad waardoor ook de uitkomst van het kengetal negatief is. Hieruit kan niet worden afgeleid welke waarde bij de verkoop moet worden terugverdiend.

5. Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishoudens

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de lokale belastingdruk zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. De lokale woonlasten worden t.o.v. het landelijke gemiddelde van het voorafgaande begrotingsjaar uitgedrukt in een percentage. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten.

De belastingcapaciteit toont de volgende ontwikkeling:

- Jaarrekening 2017: 88%
- Begroting 2018: 89%
- Begroting 2019: 91%

Geconcludeerd kan worden dat in de aangegeven jaren de gemiddelde woonlasten in Soest lager zijn dan het landelijke gemiddelde. De 91% in 2019 komt er op neer dat de lokale woonlasten in Soest € 68 lager zijn dan het landelijke gemiddelde over 2018.

Financiële risico's, benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit c.a.

Begin januari 2014 heeft het college van B&W het geactualiseerde Visiedocument Risicomanagement vastgesteld. Dit document bevat de volgende kaders voor het risicomanagement:

- pragmatische aanpak;
- onderbouwing/beargumentering van het weerstandsvermogen door risicomanagement;
- kwalitatieve methode met een afgeleide kwantificering;
- benoemen van strategische risicogebieden en soorten risico's;
- vaststellen schaalindeling voor prioritering risico's;
- norm weerstandsvermogen;
- aansluiting bij reguliere planning & control cyclus (besturingsprocessen).

In het Visiedocument Risicomanagement hebben we er voor gekozen om onze risico's in onze P&C-documenten integraal in samenhang weer te geven met het betreffende voorgestane beleid, de concrete acties om daar te komen en de beschikbaar gestelde middelen. Daarom worden de risico's in de programma's inhoudelijk toegelicht. In deze paragraaf komen de risico's samen en wordt de samenhang tussen risicomanagement, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen inzichtelijk gemaakt.

Relatie risicomanagement, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen

Een gemeente loopt tal van risico's. Een deel daarvan wordt geheel of gedeeltelijk afgedekt door specifieke maatregelen (risicomanagement), bijvoorbeeld met verzekeringen en interne controle.

Daarnaast loopt een gemeente ook altijd risico's die niet (kunnen) worden afgedekt. Deze risico's kunnen tot onvoorziene kosten leiden. De inschatting van het totaal aan financiële risico's waarvoor onvoldoende beheersmaatregelen zijn getroffen geeft inzicht in de benodigde weerstandscapaciteit.

Om te voorkomen dat een ingrijpende beleidswijziging moet worden doorgevoerd bij het optreden van niet afgedekte risico's, moet een gemeente capaciteit hebben om dergelijke zaken op te vangen: de zogenoemde beschikbare weerstandscapaciteit.

Het weerstandsvermogen geeft de relatie aan tussen de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en de capaciteit die een gemeente heeft om die niet-begrote kosten op te vangen. Een weerstandsvermogen lager dan **1,0** geeft aan dat een gemeente mogelijk niet goed in staat is om onverwachte ontwikkelingen financieel op te vangen. In het Visiedocument Risicomanagement is de minimumgrens voor het weerstandsvermogen op 1,0 gesteld.

De onderstaande tabel toont op begrotingsbasis meerjarig de ontwikkeling van de weerstandscapaciteit (benodigd en beschikbaar) en het weerstandsvermogen.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Algemene reserve	€ 6,8 mln	€ 6,9 mln	€ 7,3 mln	€ 9,6 mln	€ 9,0 mln	€ 8,0 mln
Vrije belastingcapaciteit	€ 2,8 mln	€ 5,6 mln	€ 5,6 mln	€ 5,8 mln	€ 6,3 mln	€ 6,9 mln
Totaal Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 9,6 mln	€ 12,5 mln	€ 12,9 mln	€ 15,4 mln	€ 15,3 mln	€ 14,9 mln
Benodigde weerstandscapaciteit	€ 3,9 mln	€ 3,9 mln	€ 5,3 mln	€ 4,9 mln	€ 6,2 mln	€ 6,3 mln
Weerstandsvermogen	2,5	3,2	2,4	3,1	2,5	2,4

Deze ontwikkeling toont dat de gemeente Soest ruimschoots in staat is om onvoorziene omstandigheden financieel op te vangen.

Ontwikkeling 2019 en verder

Ten behoeve van de begroting 2019 heeft medio 2018 een actualisatie van de onderkende, bestuurlijk relevante risico's plaats gevonden. Op grond van deze actualisatie worden in de hiernavolgende tabel per programma de financiële risico's weergegeven die niet volledig zijn afgedekt door beheersmaatregelen. Deze risico's moeten dus door de beschikbare weerstandscapaciteit worden opgevangen. Uit de tabel blijkt dat Soest voor 2019 en verder voor een bedrag van € 6,3 mln. risico's loopt die mogelijk onvoldoende zijn afgedekt door beheersmaatregelen.

Programma en Onderwerp	Kans	Financieel impact	Financieel risico
Programma 1. Veiligheid			0
- Geen			0
Programma 2. Verkeer en Vervoer			1.034.500
- Verkeersplan Soest-zuid (uitvoering)	10%	10.345.000	1.034.500
Programma 3. Economie			0
- Geen			0
Programma 4. Natuur en Milieu			56.250
- Eigen risico aansprakelijkheid m.b.t. beheer en onderhoud openbare ruimte	50%	50.000	25.000
- Storm- en bliksemschade openbaar groen	25%	100.000	25.000
- Nieuwe financieringssysteem RUD Utrecht	25%	25.000	6.250
Programma 5. Wonen en Ruimtelijke Ordening			3.560.000
- Bouwleges	75%	200.000	150.000
- Planschade	35%	400.000	140.000
- Project vliegbasis Soesterberg	50%	3.300.000	1.650.000
- Monte Carlo-risicoanalyse Mastergrex Masterplan Soesterberg			1.420.000
- Implementatie Omgevingswet	25%	800.000	200.000
Programma 6. Onderwijs			25.000
- Leerlingenvervoer	25%	100.000	25.000
Programma 7. Zorg en Welzijn			750.000
- Financieel ontschot Sociaal Domein	50%	1.500.000	750.000
Programma 8. Sport, Recreatie, Kunst en Cultuur			38.750
- Aansprakelijkheid t.a.v. veiligheid van speelgelegenheid	25%	50.000	12.500
- Wetswijziging BTW-verrekening Sport	25%	105.000	26.250
Programma 9. Bestuurlijke taken			100.000
- Gemeentelijke aansprakelijkheid/verzekeringen	10%	1.000.000	100.000

Programma en Onderwerp	Kans	Financieel impact	Financieel risico
Algemene dekkingsmiddelen			185.000
- Dubieuze debiteuren	50%	50.000	25.000
- Dividenduitkering BNG	50%	30.000	15.000
- Ontwikkelingen algemene uitkering	25%	500.000	125.000
- Lonen en prijzen	10%	200.000	20.000
Paragrafen			557.000
- B Financiering : Renterisico	10%	150.000	15.000
- C Bedrijfsvoering: Trajecten medewerkers	75%	400.000	300.000
- C Bedrijfsvoering: Externe juridische ondersteuning bij aanbestedingen	25%	60.000	15.000
- C Bedrijfsvoering: meldplicht datalekken/bescherming persoonsgegevens	25%	100.000	25.000
- E Verbonden partijen: Garantstellingen	div.	div.	202.000
Totaal		Totaal	6.306.500

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit heeft een structurele en een incidentele component.

De **structurele** weerstandscapaciteit bestaat uit de niet benutte belastingcapaciteit. De niet benutte belastingcapaciteit wordt gedefinieerd als:

1. Het verschil tussen de kosten en opbrengsten (kostendekking) van de afval- en rioolheffing. De kostendekking is nagenoeg 100%. Daarom wordt deze niet verder in de berekening betrokken.
2. Het verschil tussen de OZB-opbrengst voor de gemeente Soest volgens de artikel 12-norm en de begrote OZB-opbrengst, zoals deze is verwerkt in de begroting 2019. Dit geeft de volgende berekening:

Artikel 12-norm	€	15.200.000
Opbrengst begroting 2019	€	<u>8.300.000</u>
Verschil	€	6.900.000

Op basis van deze normen bedraagt de **structurele** weerstandscapaciteit circa € 6,9 mln.

De **incidentele** weerstandscapaciteit bestaat uit de reserves die niet geblokkeerd zijn. De besteding van de meeste reserves ligt vast. Incidentele aanwending van deze reserves leidt dan ook tot een bestedingsbeperking voor de toekomst. Daarom beschouwen wij in het Visiedocument Risicomanagement alleen de algemene reserve als vrij aanwendbaar. Op basis van de huidige inzichten bedraagt de gemiddelde hoogte van de algemene reserve per ultimo 2019 t/m 2023 ca. € 8,0 miljoen. Hoewel een dalende tendens waarneembaar is van ca. € 9,0 miljoen begin 2019 naar ca. € 7,0 miljoen per einde 2022, ligt dit boven de in de nota Reserves en Voorzieningen bepaalde minimumgrens van € 6 miljoen.

De totale beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt daarmee in 2019 € 14,9 mln.

Weerstandsvermogen

Voor het berekenen van het weerstandsvermogen wordt de beschikbare weerstandscapaciteit (= algemene reserve + vrije belastingcapaciteit) gedeeld door de benodigde weerstandscapaciteit (= totaal van financiële risico's).

Op grond van de bovenstaande berekening komt het weerstandsvermogen 2019 uit op:

€ 14,9 mln. / € 6,3 mln. = 2,4

B Financiering

Treasuryfunctie en treasurystatuut

De treasuryfunctie omvat het aantrekken, beheren en uitzetten van gelden. Het gemeentelijk financieringsbeleid is gericht op:

- het voorzien in de financieringsbehoefte op korte termijn;
- het beheersen van de risico's die aan financieringstransacties verbonden zijn;
- het beperken van rentelasten van de leningen;
- het beperken van de interne geldstromen en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

Onder de treasuryfunctie valt ook het garanderen en verstrekken van leningen aan derden. Met betrekking tot het onderdeel garanties is in paragraaf A onder de rubriek 'risico's' de relevante beleidsinformatie opgenomen.

Het beleid van Soest voor de treasuryfunctie is vastgelegd in het op 2 juli 2015 herziene Treasurystatuut als onderdeel van de financiële verordening gemeente Soest (ex artikel 212 Gemeentewet) op het financieel beleid, beheer en organisatie en is gericht op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Conform de financiële verordening dient het statuut ten minste eens in de vier jaar integraal te worden voorgelegd aan de raad.

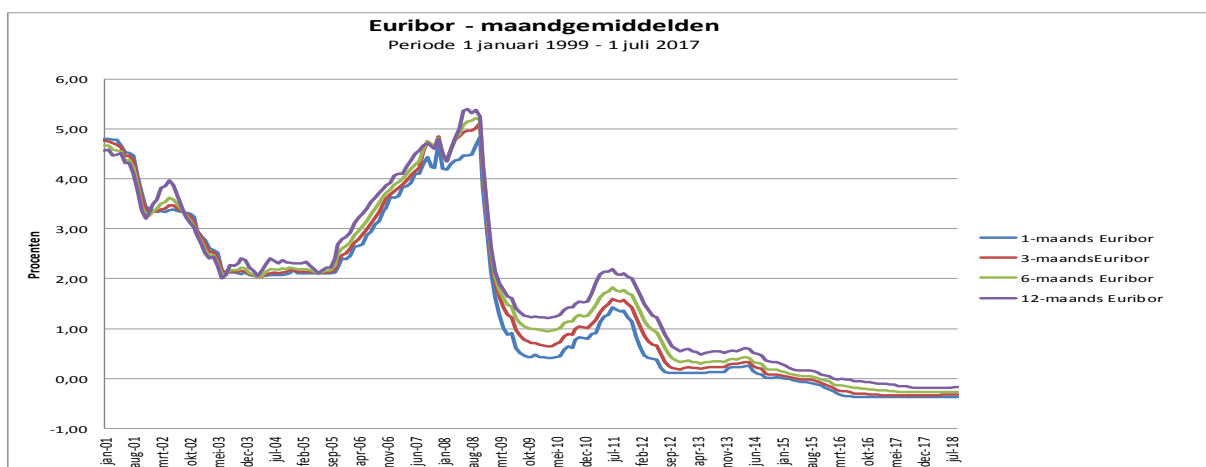
Het statuut is het kader voor de uitvoering van de treasuryfunctie en gericht op de beheersing van de risico's.

Algemene ontwikkelingen: rentebeleid

De financieringskosten voor een gemeente hangen af van de rentetarieven op de geld- en kapitaalmarkt. Voor de tarieven op de geldmarkt (leningen korter dan een jaar) wordt meestal gekeken naar de Euribor. Euribor is de afkorting van Euro Interbank Offered Rate. Euribor is de rente waartegen een groot aantal Europese banken bereid is leningen in euro's tegen elkaar te verstrekken. De hoogte van de Euribor rentetarieven (en andere basisrentetarieven) hangt vooral af van de economische omstandigheden zoals de groei van de economie en de hoogte van de inflatie. De Euribor rentetarieven worden in de financiële wereld ook gebruikt voor het vaststellen van rentes voor allerlei afgeleide producten, zoals hypotheekleningen, spaarrekeningen en renteswaps. Euribor bestaat sinds 1999.

Voor de kapitaalmarkt (leningen langer dan een jaar) wordt gekeken naar de rente op de staatsleningen.

Zoals uit onderstaande grafieken blijkt, beweegt de rente op zowel de geld- als de kapitaalmarkt zich op een laag peil. Voor de geldmarkt is voor de korte termijn tot 1 jaar de rente beneden nul.

Bron DNB, ontwikkeling Euribor

Bron DNB, 10- jaarsrente

Renteverwachting voor kortlopende geldleningen

Gezien het rentebeleid van de Europese Centrale Bank (ECB) is de verwachting dat de korte rente voorlopig nog niet zal stijgen en op het huidige, negatieve niveau zal blijven. De ECB houdt haar rentetarieven al geruime tijd erg laag. Voor de centrale bank van de eurozone is een geldontwaarding (inflatie) van net geen twee procent het ideale scenario (prijsstabiliteit). Inmiddels is het inflatiecijfer aan het oplopen in de Eurozone maar zit er in de rentetarieven nog niet veel beweging. Volgens de ECB blijft de rente tot medio 2019 ongewijzigd.

In de financieringsbehoefte van de gemeente wordt ook in 2019 voorzien door het aantrekken van kort geld in de vorm van kasgeldleningen. Omdat de rente voor het aantrekken van kort geld (al geruime tijd) negatief is, maken we maximaal gebruik van de mogelijkheden om kort geld aan te trekken. Dit is toegestaan tot de zogeheten kasgeldlimiet, dat is 8,5% van het gemeentelijk begrotingstotaal (zie ook modelstaat A).

De komende jaren zullen de investeringen, zoals investeringskredieten en uitgaven in de bouwgrondexploitatie gaan stijgen. De hoogte van het aan te trekken geld om dit alles te financieren zal daardoor uitstijgen boven de hoogte van de kasgeldlimiet. In de begroting 2019 is dan ook uitgegaan van het aantrekken van een vaste geldlening.

Renteverwachting voor langere rentevaste periodes

Het rentepercentage voor het afsluiten van een langlopende lening (15 jaar lineair) is medio 2018 1%. De verwachting is dat dit renteniveau verder zal aanhouden.

De ECB verwacht het opkoopprogramma van obligaties om de inflatie en groei in de eurozone aan te jagen na december 2018 te beëindigen. Dit hangt nog wel af van de inflatieverwachtingen van de ECB. Op dit moment ligt het inflatiepercentage net onder de 2%. Onzeker is of dit percentage zo blijft. De verwachting is dat de rente voorlopig nog laag blijft tenminste tot aan de zomer van 2019.

Renterisico's

Renterisico's hebben vooral betrekking op situaties waarbij:

- de mogelijkheid zich voordoet van renteherziening;
- er nieuwe vaste geldleningen moeten worden aangetrokken;
- overtollige middelen uitgeleend aan andere decentrale overheden.

Het gemiddeld rentepercentage van de aangetrokken vaste schuld is in 2019 2,02%. Aflossing van de huidige leningen tegen een lager rentepercentage is contractueel niet mogelijk.

Risicobeheer: de kasgeldlimiet (modelstaat A) en renterisiconorm (modelstaat B).

Evenals in 2018 blijft Soest in 2019 volgens de huidige liquiditeits- en financieringsplannen naar verwachting binnen de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De kasgeldlimiet bepaalt dat de gemeente haar financieringsbehoefte voor een beperkt deel mag financieren met kortlopend schuld papier (looptijd <1 jaar). In belangrijke mate wordt het financieringssaldo bepaald door transacties binnen de bouwgrondexploitatie en het investeringsvolume. De feitelijke kasgeldlimiet blijft ook in 2019 onder het wettelijk toegestane percentage van 8,5% van het begrotingstotaal 2019. De ontwikkelingen worden nauwgezet gevolgd door periodieke beoordeling.

De renterisiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Van renteherziening is sprake als in de lening overeenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar wordt aangepast. Door de norm in relatie te brengen met het begrotingstotaal, is het mogelijk dat gemeenten, met een vaste schuld die lager is dan het begrotingstotaal, de spreidingsduur van de financiering verkorten. De norm van 20% beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd. Beide normen hebben tot doel de budgettaire risico's te beperken. De verplichte berekeningsstaten zijn aan het einde van deze paragraaf opgenomen.

Financieringsbehoefte

Het financieringssaldo wordt in belangrijke mate bepaald door transacties binnen de bouwgrond-exploitaties en daarnaast de mate van realisatie van investeringsbudgetten. Hoeveel extra financieringsbehoefte in 2019 ontstaat, is vooral afhankelijk van de realisatie van plannen rond het project Masterplan Soesterberg en Apollo Noord, de uitvoering van de rioleringswerken (GWRP) en onderhoudswerken aan wegen. Overigens voorzien wij geen problemen in het aantrekken van geldleningen voor de realisatie van plannen. Ondanks de verscherpte voorwaarden van banken wordt de gemeente beschouwd als betrouwbare partner in het nakomen van verplichtingen. Vanzelfsprekend worden ontwikkelingen, vooral rond de rentestand, nauwlettend gevolgd. Afhankelijk daarvan worden besluiten genomen in overleg met het treasurycomité.

Renteherziening

Eind 2018 wordt van een overgenomen langlopende lening de rentevoet gewijzigd zoals dit oorspronkelijk was opgenomen in de leningsvoorwaarden. Hierdoor zal het huidige verschuldigde rentepercentage (van 5,5%) lager worden. Het nieuwe rentepercentage zal ongeveer 1,5% bedragen. Het voordeel hiervan volgt pas eind 2019.

RENTESCHEMA: 2019

(bedragen x €1.000)

a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	939
b.	De externe rentebaten	-/- <u>55</u>
	Totaal door te rekenen externe rente	884
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-147
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	<u>0</u>
	totaal c >>	<u>-147</u>
	Saldo door te rekenen externe rente	737
d1.	Rente over eigen vermogen	490
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	<u>88</u>
	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente	1.315
e.	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	<u>-1.760</u> (*)
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	445

(*) De boekwaarde van de activa die integraal zijn gefinancierd per 1 januari bedraagt 95 miljoen euro. Het rentepercentage van aan taakvelden toe te rekenen rente bedraagt 1,38%. De gemeente mag dit percentage afronden op 1,88%. Bij toepassing van 1,85% omslagrente bedraagt het renteresultaat 445.000 euro. Dat is een afwijking van 0,47%. (dit is minder dan 0,50%)

Voorgeschreven bijlagen

Hierna treft u de bij deze paragraaf voorgeschreven staten aan.

Risicobeheer: de kasgeldlimiet (modelstaat A) en renterisiconorm (modelstaat B).

Modelstaat A liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet

(bedragen x € 1.000)

Stappen (1 - 4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (-)			
(1) - (2) = (3)						
1-1-2018	8.900	5.755	3.145			
31-3-2018	12.713	33	12.680			
30-6-2018	9.189	2.760	6.429			
(4) gemiddelde van (3)			7.418			
Stappen (5 - 9)	Variabelen Kasgeldlimiet		Bedragen			
			2019	2020	2021	2022
(5)	kasgeldlimiet (KGL)		9.733	10.107	9.633	9.953
(6a) = (5>4)	ruimte onder de KGL		2.315	2.689	2.215	2.535
(6b) = (4>5)	overschrijding van de KGL					
Berekening kasgeldlimiet (5)						
(7)	Begrotingstotaal		114.506	118.902	113.326	117.098
(8)	Percentage regeling		8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet		9.733	10.107	9.633	9.953

Modelstaat B renterisico vaste schuld

(bedragen x € 1.000)

Stap	Variabelen Renterisico(norm)	bedragen			
		2019	2020	2021	2022
(1)	renteherzieningen	-23	0	0	0
(2)	aflossingen	3.609	4.156	4.170	4.186
(3)	renterisico (1+2)	3.586	4.156	4.170	4.186
(4)	renterisiconorm	22.901	23.780	22.665	23.420
(5a) = (4 > 3)	ruimte onder renterisiconorm	19.315	19.624	18.495	19.234
(5b) = (3 > 4)	overschrijding renterisiconorm	nvt	nvt	nvt	nvt
Berekening renterisiconorm					
(4a)	begrotingstotaal	114.506	118.902	113.326	117.098
(4b)	percentage regeling	20%	20%	20%	20%
(4) = (4a x 4b/100)	renterisiconorm	22.901	23.780	22.665	23.420

Renterisico			
<p>Renterisico's hebben vooral betrekking op situaties waarbij:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de mogelijkheid zich voordoet van renteherziening; - er nieuwe vaste geldleningen moeten worden aangetrokken; - uitstaande gelden opnieuw uitgezet moeten worden. 			
<p><i>Beheersmaatregel(en)</i></p> <p>Risicobeheer: de kasgeldlimiet en renterisiconorm (zie uitleg hiervoor). Financiering: in de begroting 2019 is rekening gehouden met een rentepercentage van 1% voor externe financiering. Het renterisico wordt op dit moment als zeer gering beschouwd.</p>			
Generiek risico	Kans	Financiële impact	Financieel risico
Financieel	Laag = 10%	€ 150.000	€ 15.000

C Bedrijfsvoering

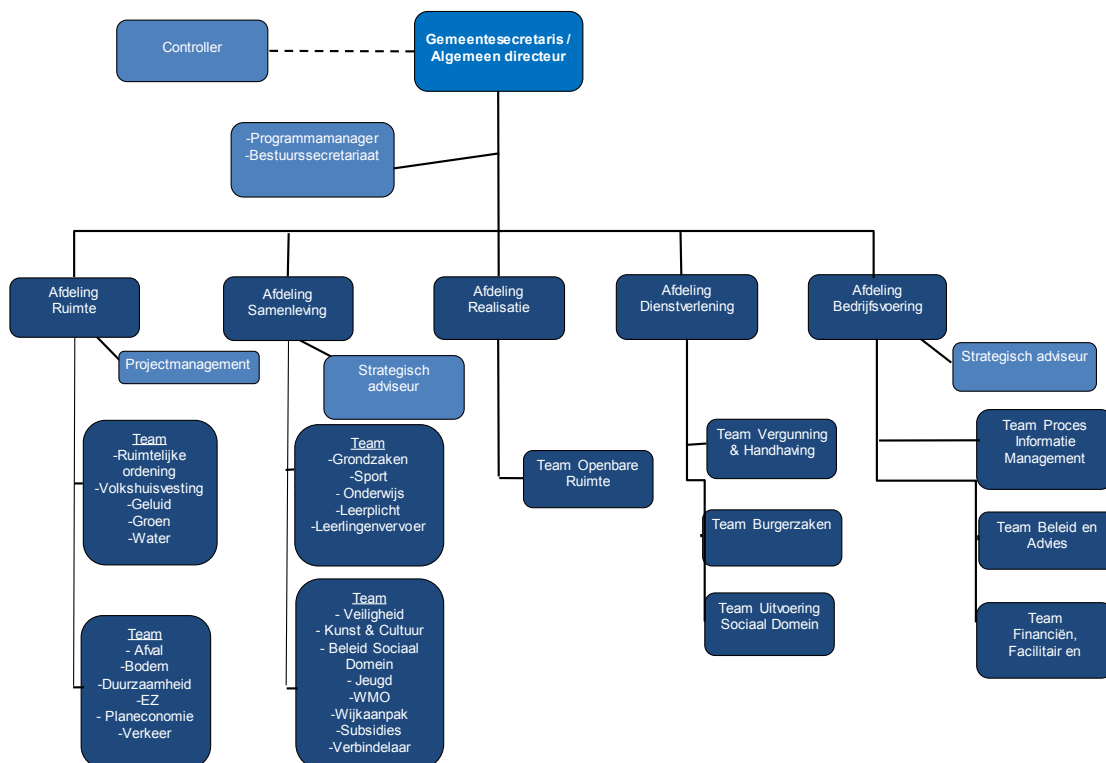
Deze paragraaf beschrijft hoe we invulling geven aan de bedrijfsvoering van onze organisatie. Een goede bedrijfsvoering is een basisvoorwaarde om de organisatiedoelstellingen te behalen. Om de publieke dienstverlening te optimaliseren kijken we naar de bedrijfsvoering in al haar facetten.

In de programma's is vooral beschreven *Wat* we willen bereiken en *Wat* we daarvoor gaan doen. In deze paragraaf geven wij vooral aan *Hoe* we de dingen doen, vanuit welke filosofie we dat doen en welke instrumenten wij hiervoor inzetten.

Relevante beleidsdocumenten

1. Regeling Organisatie (B en W, december 2012)
2. Gemeentelijk informatiebeveiligingsbeleid (B en W 2014)
3. Integriteit/gedragscode (actualisatie 2008)
4. Mandaatbesluit 2012
5. Nota Reserves en voorzieningen (raad, 2017)
6. Verordening op het financieel beleid, beheer en organisatie ex art. 212 Gemeentewet (raad, 2015)
7. Controleverordening ex art. 213 Gemeentewet (raad, 2015)
8. Verordening doelmatigheid en doeltreffendheid ex art. 213a Gemeentewet (raad, 2015)
9. Budgethoudersregeling 2004
10. Hrm-nota 2015
11. Integraal gezondheidsmanagement en Arbo-beleidsverklaring/Plan van aanpak (2014)
12. Nota Inkoop- en aanbestedingsbeleid (raad, 1 december 2016)

Organogram

Ontwikkeling bedrijfsvoering

In 2019 ontwikkelt de bedrijfsvoering door in de lijn van de organisatievisie 'Soest op weg naar 2020'. Kernwaarden zijn: durf en drive, klantgericht werken en samenwerken aan resultaat. De bedrijfsvoering staat voor professionele advisering en dienstverlening aan het primair proces. Voor 2019 ligt het accent op de (her)inrichting en waar mogelijk digitale ondersteuning van de processen; de integrale sturing op

processen, resultaten en talentontwikkeling van medewerkers; de doorontwikkeling van de professionele adviseur in kaderstelling, advisering, uitvoering en control. Al deze elementen dragen bij aan de doorontwikkeling van onze interne beheering.

Humanresourcesmanagement

Medewerkers zijn het kapitaal van de organisatie en investeren in mensen is de sleutel naar het realiseren van de organisatievisie 'Soest op weg naar 2020'. Belangrijke speerpunten voor het komende jaar zijn:

- verbinding leggen tussen talentontwikkeling aan opgavegericht werken;
- leren en ontwikkelen;
- werving en selectie, arbeidsmarktcommunicatie;
- het verder digitaliseren en optimaliseren van de hr-processen;
- voorbereiding implementatie Wet Normalisering rechtspositie ambtenaren.

Verbinding talentontwikkeling en opgavegericht werken

Talentontwikkeling is een van de pijlers in de organisatievisie. Hiervoor is in de afgelopen twee jaar DISC als instrument is ingezet. DISC is een persoonlijkheidsanalyse en geeft mensen een diepgaand inzicht in hun eigen persoonlijkheidsstijl en kwaliteiten en die van anderen. Het eerste resultaat is een hogere effectiviteit (persoonlijk en als team), een betere communicatie en sterkere onderlinge relaties. In 2017 en 2018 zijn alle afdelingen van de organisatie hiermee gestart.

De volgende stap in het optimaal inzetten en benutten van talenten en deze te verbinden aan de opgaven waar we als gemeente voor staan. Daarbij is vakmanschap 3.0 en strategische personeelsplanning randvoorwaardelijk. We maken dit concreet door nauw aan te sluiten op de ontwikkelingen bij de Omgevingswet en de doorontwikkeling van de frontoffice en de backoffice.

Leren en ontwikkelen

Organisaties moeten zich aan kunnen passen aan de snel veranderende omstandigheden binnen de eigen muren, op de arbeidsmarkt en in de maatschappij. Het vermogen om te leren is hier van cruciaal belang. Want als je weet wat dit vakmanschap 3.0 inhoudt, hoe ontwikkel je daar naartoe? Dit is een continue uitdaging voor elke professional in onze organisatie. Het gaat hierbij meer dan ooit om verbinding tussen houding, kennis en vaardigheden en dus over ontwikkeling. Ook wordt de mobiliteit bevorderd en blijven of komen medewerkers in beweging.

Ambtelijk vakmanschap nieuwe stijl (ambtenaar 3.0) vraagt om medewerkers die ondernemend zijn, werken in netwerken en in nauw contact staan met burgers. Deskundigheid, loyaliteit en integriteit zijn niet voldoende. Dit vraagt leren om te gaan met spanningen die de verschillende rollen met zich meebrengen. De wens is om in 2019 een visie te ontwikkelen op leren in de gemeente Soest (de lerende organisatie) en een uitwerking daarvan in een leerstrategie.

Afhankelijk van de ontwikkelde leerstrategie kan bijvoorbeeld een digitale leeromgeving helpen bij het continu leren en ontwikkelen van ieder individu. Op dit moment vindt er een oriëntatie plaats voor e-learning; hier kan in 2019 verder ervaring mee worden opgedaan. Uitgangspunt is dat de leervisie moet aansluiten bij de behoeften en wijze van leren door de medewerkers van de gemeente Soest.

Werving en selectie, arbeidsmarktcommunicatie

We willen een wendbare en flexibele organisatie zijn, die kan inspelen op verandering. Ook de arbeidsmarkt verandert continu. Met een hogere doorstroom en uitstroom is de vraag naar nieuwe medewerkers bij de gemeente Soest groot. De aantrekkende economie zorgt voor krapte op de arbeidsmarkt. Met name in specialistische functiegroepen is de vraag groter dan het aanbod. Ook wij moeten ons daarom onderscheiden als organisatie en onze wijze van werven doorontwikkelen.

Digitaliseren en optimaliseren hr-processen

De implementatie van ADP als basis-e-hrm systeem is voltooid in 2017. Het pakket wordt echter nog niet ten volle benut. Om de hr-medewerkers optimaal ten behoeve van de organisatieontwikkeling te kunnen inzetten is het van belang de administratieve lasten tot het minimum te beperken en de toegevoegde waarde voor de (interne) klant te optimaliseren. Hiervoor ligt een kans in het optimaal benutten van de mogelijkheden die ADP als e-hrm-systeem biedt, en om hr-processen opnieuw in te richten en daarbij verspillingen te elimineren.

Indien deze vermindering van de administratieve last niet wordt bereikt gaat dit ten koste van de inzet van hr op de organisatieontwikkeling en kunnen deze ambities niet gerealiseerd worden.

Implementatie Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA)

In 2020 treedt de WNRA in werking en moet de gemeente Soest haar regelgeving, werkwijze en procedures op de gewijzigde rechtspositie van de ambtenaren hebben ingericht. De wet beoogt een zo groot mogelijke eenvormigheid tussen de rechtspositie van ambtenaren en werknemers tot stand te brengen. Dit betekent dat de aanstelling wordt vervangen door een arbeidsovereenkomst. Iedere gemeente, zo ook Soest, heeft zijn eigen regelingen en procedures die moeten worden aangepast met de inwerkingtreding van de WNRA. De nieuw te verwachten cao in 2019 vormt tevens een belangrijke uitwerking waarmee rekening moet worden gehouden. In 2018 is een projectplan opgesteld voor de voorbereiding op implementatie in 2019. Het arbeidsjuridisch kader, dat verschuift naar het Burgerlijk Wetboek, het opzetten van een personeelshandboek en de (digitale) omzetting van iedere aanstelling naar een arbeidsovereenkomst vraagt om een zorgvuldige voorbereiding. In de begroting 2019 hebben we hiervoor een budget van € 70.000 geraamd.

Juridische kwaliteitszorg

De (Europese) Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is op 25 mei 2018 in werking getreden. Deze nieuwe wetgeving moet zorgen voor harmonisatie van de huidige privacyregelgeving in Europa en verbetering van de privacy(bescherming) van burgers. De verscherpte regels die vanuit de AVG zijn opgelegd, zoals het aanstellen van een functionaris gegevensbescherming (FG) en het vaststellen van een register van verwerkingen is voldaan. Daarnaast stelt de AVG nieuwe eisen aan de inrichting van de gemeentelijke processen, aan de gebruikte software en aan de ICT-infrastructuur. Het blijft een continu proces om te waarborgen dat aanpassingen van of nieuwe processen en overeenkomsten blijven voldoen aan de AVG. Hierop ziet de juridische afdeling toe.

Ook voorziet de gemeente in de onafhankelijke ondersteuning van bezwaar en beroep en vindt de tafhandeling van klachten plaats.

Proces en -informatiemanagement

Informatievoorziening

De informatiesamenleving ontwikkelt zich razendsnel. Belangrijkste kracht hierin is de zich snel ontwikkelende informatie- en communicatietechnologie (ICT). De manier waarop we met informatie omgaan en de manier waarop we met elkaar communiceren en samenwerken, verandert hierdoor ingrijpend. Het wordt vanzelfsprekend dat informatie altijd en overal (digitaal) beschikbaar is en met elkaar kan worden gedeeld en dat er proces- en ketengericht wordt gewerkt.

Deze ontwikkelingen maken dat steeds hogere eisen worden gesteld aan de in de gemeente aanwezige informatiesystemen, de samenhang tussen deze informatiesystemen en aan de digitale vaardigheden van de medewerkers.

Het stelsel van basisregistraties speelt daarbinnen een belangrijke rol. De gemeente is verantwoordelijk voor het bijhouden van de BRP (basisregistratie personen), de BAG basisregistratie adressen en gebouwen), de BGT (basisregistratie grootschalige topografie) en de WOZ (waardering onroerende zaken). Daarnaast is de gemeente verplicht tijdig informatie aan te leveren voor andere landelijke basisregistraties. Het blijvend onderling op elkaar afstemmen van deze registraties vraagt veel aandacht. Vervolgens is het van belang dat de gegevens uit de basisregistraties direct worden gebruikt in de gemeentelijke processen, vanuit het principe 'eenmalige registratie in de bron en verplicht hergebruik'. Op 1 juli 2018 trad de BAG 2.0 in werking. Hiermee moet, na een overgangperiode, worden voldaan aan nieuwe kwaliteitseisen. Dit vergt de komende periode onder meer structurele aanpassingen in registraties en het realiseren van nieuwe koppelvlakken.

Informatieveiligheid

Naast de hogere eisen die de eerder genoemde AVG stelt m.b.t. informatieveiligheid en privacy, brengen de ontwikkelingen in de informatiesamenleving toenemende risico's met zich mee op het terrein van de informatieveiligheid en de bescherming van persoonsgegevens. Dit vraagt om passende maatregelen. In programma 9 hebben wij toegelicht hoe wij met het programma Dienstverlening en Informatievoorziening werken aan het op orde brengen van de basis van onze informatievoorziening en hoe informatieveiligheid daar onderdeel van uitmaakt. In 2019 zal, naast het implementeren van technische maatregelen, aandacht uitgaan naar bewustwording onder onze medewerkers over het veilig gebruik van gegevens.

Informatiebeheer

In 2015 zijn we gestart met het zaakgericht werken. Zaakgericht werken is cruciaal voor het verbeteren van de gemeentelijke dienstverlening en de bedrijfsvoering binnen onze steeds complexer wordende samenleving. Het is een procesgeoriënteerde, digitale manier van werken, waarbij alle informatie over een zaak op samenhangende wijze is geordend in een zaakdossier. Uitgangspunt is dat alle medewerkers gedisciplineerd en volgens dezelfde principes aan digitale dossiervorming werken. Alleen dan zijn deze digitale dossiers volledig en is de informatie altijd en overal voor iedereen beschikbaar.

In 2019 gaan we het gebruik en de benutting van het zaakstelsel verder uitbouwen door het (verder) verbeteren van managementinformatie en andere mogelijkheden van het stelsel, en de kennis onder medewerkers.

Het steeds meer digitaal worden van onze informatievoorziening vergt ook verdergaande aanpassingen en verbeteringen in ons archiefbeheer. Hierbij worden ook de bevindingen vanuit het interbestuurlijk toezicht op archiefbeheer betrokken. Het zwaartepunt van de uitvoering ervan ligt in 2019.

Financiële bedrijfsvoering

Een ambitieuze gemeente die wil sturen op het bereiken van maatschappelijke resultaten heeft een groot belang bij een goede financiële bedrijfsvoering. Door te voldoen aan de basisvoorwaarden transparantie, volledigheid, juistheid, tijdigheid en betrouwbaarheid wordt de basis gelegd voor een effectieve en efficiënte organisatie. Ook het komende jaar zijn voor de financiële bedrijfsvoering zijn planning & control en automatisering de belangrijkste onderwerpen.

Planning en control

Voor een optimale financiële bedrijfsvoering zijn kwalitatief goede planning- en controlinstrumenten vereist en een adequaat gebruik hiervan. In 2019 wordt er verder gewerkt aan de verbetering van de p&c-cyclus en -instrumenten, zowel in het ambtelijk als bestuurlijk traject.

Tevens is er bijzondere aandacht voor de onderwerpen 'in control zijn' en 'controleerbaar zijn'. De accountantscontrole over 2017 heeft laten zien dat de eisen die gesteld worden aan het controleerbaar zijn van een organisatie steeds zwaarder worden. Voor een efficiënt verloop van het jaarrekeningproces is het van belang hierop aanpassingen aan te brengen.

Automatisering

Voortdurend wordt er gekeken hoe er zo optimaal mogelijk gebruikgemaakt kan worden van de beschikbare automatiseringsmogelijkheden. Komend jaar vindt er een aanbesteding plaats voor het belastingpakket. Verder wordt het huidige financiële stelsel geüpdatet en opgeschoond.

Management van processen

Inrichting van processen

Zoals verwoord onder het kopje Organisatieontwikkeling vergt onze visie voor 2020 dat we investeren in onze processen. De klantgerichte organisatie die Soest wil zijn beweegt zich binnen een maatschappelijk gefragmenteerd netwerk dat bovendien hoge eisen stelt aan digitale dienstverlening. Hiervoor is het noodzakelijk om processen te herwaarderen op klantwaarde en de inzet van digitale middelen te vergroten. Dit kan alleen in samenwerking tot stand komen. Samenwerken aan resultaat gaat niet zonder vast te stellen wat de resultaten zijn die we willen bereiken, en hier concreet op te monitoren en te sturen. Speerpunten voor 2019 zijn:

- Het verspreiden van methodieken om 'continu te verbeteren' binnen onze organisatie.
- Het formuleren, monitoren en sturen op kernprestatie-indicatoren.
- De stem van de klant naar binnen halen door het (ondersteunen bij) onderzoeken van klantwaarde en klanttevredenheid. Deze klantgegevens worden nadrukkelijk meegenomen in de procesverbetering.

Diverse vormen van bedrijfsvoeringsonderzoeken

Binnen onze organisatie voeren we uiteenlopende onderzoeken uit over zaken als de rechtmatigheid, doelmatigheid, doeltreffendheid en kwaliteit van ons gemeentelijk handelen en dienstverlening. De beoordeling van de interne beheersing en rechtmatigheid vindt plaats in afstemming met de externe accountant. Diverse bedrijfsvoeringsonderzoeken worden uitgevoerd binnen het jaarlijks door B en W vast

te stellen Onderzoeksplan doelmatigheid en doeltreffendheid. Deze onderzoeksplannen kennen een verscheidenheid aan onderwerpen, zoals:

- uitwerking van een volledig programma uit de begroting (op grond van het raadsbesluit Uitwerking 1e W-vraag);
- evaluatie van een of twee samenwerkingsverbanden (raadsbesluit Visie op samenwerking);
- tweejaarlijks medewerkersonderzoek;
- tweejaarlijkse burgerpeiling 'Waar staat je Gemeente'.

Naast de bovengenoemde onderzoeken kennen we andere vormen van bedrijfsvoeringonderzoeken (zoals het digitale inwonerpanel), de accountantscontroles en de onderzoeken van de rekenkamercommissie.

Uit de bedrijfsvoeringonderzoeken komen veelal goede verbetermogelijkheden naar voren met concrete aanbevelingen. De uitvoering hiervan wordt centraal gemonitord en periodiek intern besproken. De volgende resultaten worden beoogd:

- borgen van het aantoonbaar rechtmatig gemeentelijk handelen dat tot uiting komt in een goedkeurende rechtmatigheidsverklaring van de accountant;
- borgen en verbeteren van doelmatigheid, doeltreffendheid en kwaliteit van ons gemeentelijk handelen en onze dienstverlening.

Interbestuurlijk toezicht (IBT)

Over de medebewindstaken die gemeenten uitvoeren dienen gemeenten jaarlijks aan toezichthouders verantwoording af te leggen. De toezichthouders zijn de provincies en diverse ministeries. De Wet Revitalisering Generiek toezicht legt een nadrukkelijke verantwoordelijkheid voor toezicht op de uitvoering van medebewindstaken bij gemeenteraden (horizontaal toezicht). Dit geheel wordt het interbestuurlijk toezicht genoemd. Hoe beter het interne, horizontale toezicht geregeld is, des te beter kunnen externe toezichthouders hun toezichthoudende taken op afstand uitvoeren. Het interbestuurlijk toezicht bevat de volgende taakvelden:

1. woon- en leefklimaat;
2. kinderopvang;
3. onderwijs;
4. gezondheid;
5. veiligheid en leefbaarheid;
6. archief
7. huisvesting vergunninghouders;
8. informatiebeveiliging (Eenduidige Normatiek Single Information Audit: ENSIA).

Jaarlijks ontvangen wij van de provincie Utrecht een terugkoppeling van de beoordeling van onze verantwoordingsrapportages. Tevens publiceert de provincie jaarlijks de resultaten van de Utrechtse gemeenten op de website www.provincie-utrecht.nl/interbestuurlijktoezicht.

De volgende resultaten worden in 2019 beoogd:

- tijdig voldoen aan de rapportageverplichtingen IBT;
- aan de hand van aanbevelingen van de toezichthouder onze werkprocessen verder optimaliseren.

Organisatie inkoop- en aanbestedingsbeleid

De volgende resultaten worden in 2019 beoogd:

- Onderzoek naar andere mogelijkheden om inhuur aan te besteden. Hoe kan de behoefte van de gemeente zo goed mogelijk worden vervuld (tijdig, juist en tegen het juiste tarief met optimale flexibiliteit), waarbij de rechtmatigheid wordt geborgd?
- Breed gebruik van het bedrijvenregister door de ambtelijke organisatie voor de kleinere aanbestedingen. Het bedrijvenregister is reeds beschikbaar maar wordt nog nauwelijks gebruikt.
- Standaardisering van de aanbestedingstrajecten door modelprocedures en modeldocumenten. Mogelijkheden onderzoeken die Tendered of andere applicaties bieden om hierbij te ondersteunen en om efficiënter met het aanbestedingsproces om te gaan.
- Borging van een juiste, professionele uitvoering van het contractbeheer binnen de organisatie.
- Bezien of het inkoop- en aanbestedingsbeleid aanpassing behoeft in verband met beschikbaar gekomen jurisprudentie en adviezen van de accountant.

Risico's

Trajecten medewerkers			
<p>De organisatie moet zorgen voor voldoende gewenste en noodzakelijke competenties bij medewerkers om de taken uit te kunnen voeren. Als medewerkers de van hen verwachte taken niet 100% kunnen uitvoeren, als blijkt dat hun competenties niet langer aansluiten bij de functie of als de functie een andere invulling krijgt en daardoor te zwaar wordt, worden trajecten gestart.</p> <p>Met medewerkers die <i>wel willen, maar niet kunnen</i> worden afspraken gemaakt over scholing, coaching of ontwikkeling of wordt gezocht naar een beter passende functie buiten de gemeente Soest. Met medewerkers die <i>wel kunnen, maar niet willen</i> worden andere trajecten gestart.</p> <p>Verdergaande digitalisering, veranderende dienstverlening een nieuwe kijk op beleidsvorming maken dat functies verdwijnen, nieuwe functies ontstaan en van steeds grotere groepen medewerkers andere competenties en vaardigheden worden gevraagd. Wij realiseren ons dat niet iedereen mee kan in deze ontwikkelingen. Omdat het om een groter wordende groep gaat, neemt het risico toe.</p>			
<p><i>Beheersmaatregel(en)</i> Onze inzet is het begeleiden van medewerkers van werk naar werk. Wij investeren aan de voorkant (zoals een loopbaantraject, detachering, uitstroom en outplacement) om uitgaven aan de achterkant te beperken (WW-verplichtingen worden bij wet door de gemeente gedragen).</p>			
Generiek risico	Kans	Financiële impact	Financieel risico
Financieel/juridisch	Hoog= 75%	€ 400.000	€ 300.000
Inkoop			
<p>Gelet op landelijke ervaringen en de complexiteit van wet- en regelgeving inzake aanbestedingen, schatten wij de financieel/ juridische risico's bij aanbestedingen in als zeer reëel aanwezig.</p>			
<p><i>Beheersmaatregel(en)</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ aanbestedingen uitvoeren conform huidige wetgeving en geldende vastgestelde procedures; ▪ strak toezien op naleving van wetgeving en eigen Soester inkoop- en aanbestedingsbeleid door de inkoopadviseur voor zover het gaat om afspraken die binnen zijn functie-uitoefening zijn overeengekomen; ▪ voorlichting door inkoopadviseur; ▪ volgen van ontwikkelingen in het Europees en nationaal recht. 			
Generiek risico	Kans	Financiële impact	Financieel risico
Financieel/juridisch	Laag = 25%	€ 60.000	€ 15.000
Meldplicht datalekken/bescherming persoonsgegevens			
<p>Op dit moment hebben we onvoldoende in beeld in hoeverre partijen die namens ons persoonsgegevens 'verwerken' voldoende maatregelen hebben genomen om een datalek te voorkomen. Bij een datalek bij een dergelijke 'verwerker' of een van haar onderaannemers zijn wij verantwoordelijk en kunnen wij een boete van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) krijgen. Met de komst van de nieuwe Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) moeten we aan nog meer verplichtingen en strengere eisen voldoen en zal door de AP sneller een boete worden opgelegd.</p>			
<p><i>Beheersmaatregel(en)</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Inzichtelijk maken wie onze verwerkers zijn en daarmee verwerkersovereenkomsten sluiten ▪ Bestaande verwerkersovereenkomsten verder aanscherpen conform de nieuwe AVG 			
Generiek risico	Kans	Financiële impact	Financieel risico
Financieel/juridisch	Laag = 25%	€ 100.000	€ 25.000

D Onderhoud kapitaalgoederen, inclusief investeringsoverzicht

Deze paragraaf geeft inzicht in het beleidskader, de financiële consequenties en de vertaling daarvan in de begroting van in ieder geval de volgende kapitaalgoederen: wegen, riolering, groen en gebouwen.

Onder kapitaalgoederen verstaan we: *de investeringen die een meerjarig nut hebben voor onze gemeente*. Daarom worden de kosten vaak niet in het jaar van aanschaf verantwoord, maar geactiveerd en over meerdere jaren afgeschreven.

Gedurende de periode dat investeringen van nut zijn, vertegenwoordigen ze een waarde voor onze gemeente. Die waarde moet zo goed mogelijk worden bewaakt door onderhoud van de kapitaalgoederen. Een belangrijk element daarbij is het gewenste onderhoudsniveau, mede in relatie tot de kosten van het onderhoud. Het beleidskader dat wij hierbij hanteren is in deze paragraaf uitgewerkt.

Beleidskader

Het beleidskader voor het onderhoud kapitaalgoederen is opgenomen in de volgende nota's:

- A. Rationeel wegbeheer (KTD 2013)
- B. Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP, 2008)
- C. Beleidsnota Parkeernormen en Parkeerfonds (2^e herziening 2014)
- D. Bosnota 2013-2022
- E. Landschapsonwikkelingsplan Eemland 2005 (LOP)
- F. Gebiedsvisie Heel de heuvelrug: ontdek het palet! (2009)
- G. Nota 'bescherming en kap van bomen' (2012)
- H. De groene kernkwaliteit van Soest (2014)
- I. Duurzaam groenbeheer (2014)
- J. Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV)
- K. Beheersplannen bij onderhoudsreserves
- L. Gemeentelijk Water en Rioleringsplan (GWRP) Soest – Baarn 2018-2022 (2017)
- M. Verordening rioolheffing (jaarlijks)
- N. Verordening subsidiëring groene daken (2014)
- O. Verordening afvoer hemelwater en grondwater (afkoppelverordening) (2015)
- P. Verordening subsidiëring afkoppelen hemelwater (2015)
- Q. Nota Reserves en Voorzieningen (2017)
- R. Beheerplan tractiemiddelen 2014-2018
- S. Beleids- en uitvoeringsplan Openbare verlichting (2014)
- T. Het nieuwe spelen (2013)
- U. Groenbeheerplan (2018)

Aansluitend op het vernieuwde Besluit Begroting en Verantwoording wordt bij de nieuwe nota Reserves en Voorzieningen het beleid over de aanschaf en activering, afschrijving, onderhoud(-sniveau) en vervanging van kapitaalgoederen (opnieuw) vastgesteld. Hierna volgt een korte toelichting.

Aanschaf en activering

Alleen uitgaven met een meerjarig nut mogen worden geactiveerd. Het uitgangspunt is bruto activeren. Waardering vindt plaats op basis van de historische kostprijs.

Afschrijving

Afschrijving (lineair) is gerelateerd aan de economische levensduur en vindt plaats vanaf het jaar na de aanschaf. Voor nieuwe investeringen worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Immateriële vaste activa:

Kosten van onderzoek en ontwikkeling 5 jaar

Materiële vaste activa:**Gronden en terreinen**

Aanleg sportvelden toplaag kunstgras 10 jaar

Aanleg sportvelden onderlaag kunstgras 30 jaar

Renovatie speelterreinen 15 jaar

Woonruimten

40 jaar

Bedrijfsgebouwen

Nieuwbouw 40 jaar

Semipermanent onderkomen 20 jaar

Verbouwing oorspronkelijk gebouw(uitbreiding) restant gebruiksduur

Grond- weg en waterbouwkundige werken

Armaturen lichtmasten 20 jaar

Lichtmasten 40 jaar

Baggeren 10 jaar

Oeverbeschoeiing 20 jaar

Gemalen en bergbezinkvoorzieningen:

Mechanisch/elektrisch 20 jaar

Bouwkundig 60 jaar

Persleiding bij gemalen 60 jaar

Drukriolering:

Mechanisch/elektrisch 20 jaar

Bouwkundig 60 jaar

Drukleiding 60 jaar

Vacuümriolering:

Mechanisch 20 jaar

Bouwkundig 60 jaar

Vacuümleiding 60 jaar

Telemetrie 5 jaar

DWA en RWA riolen en duikers 60 jaar

Drainage leidingen 60 jaar

Infiltratiekragen 60 jaar

Planvorming 5 jaar

Reconstructie wegen 20 jaar

Voetpaden tegels 20 jaar

Fietspaden 20 jaar

Groenrenovaties 20 jaar

Vervoermiddelen

Bestelauto's, transporters, 8 jaar

Aanhanger 10 jaar

Machines, apparaten, installaties

Lichtinstallaties sportvelden (inclusief LED-verlichting) 25 jaar

Werkplekapparatuur 4-5jaar

Servers 3 jaar

Kantoorautomatisering, telefooncentrale	5 jaar
Applicaties	7 jaar
Onderhoudsmachines	10 jaar
Grondkar	15 jaar
Dranghekkenwagen	20 jaar
Graflift	10 jaar
Grafbekisting	10 jaar
Looproosters begravingen	10 jaar
Rijdende baar	15 jaar
Verkeersregelinstantie	15 jaar
Zonnepanelen	25 jaar
Omvormers	12,5 jaar
Overige materiële vaste activa	
1 ^e inrichting (leer en hulpmiddelen) Onderwijs	15 jaar
Overige inventarissen	15 jaar
Containers (ondergronds)	10 jaar
Dug outs	10 jaar

Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven omdat hier geen waardevermindering plaats vindt en/of eeuwigdurend nut wordt verondersteld.

Vervanging

Hoewel afschrijving is gebaseerd op de verwachte economische levensduur, is eventuele vervanging afhankelijk van de technische levensduur. Dat wil zeggen dat op het moment dat een kapitaalgoed is afgeschreven, de vervanging op dat moment kritisch op noodzaak wordt beoordeeld.

Onderhoud(sniveau)

Op grond van de nota Reserves en Voorzieningen moet voor de instelling van een voorziening of een onderhoudsreserve (met uitzondering van een risicovoorziening) een beheersplan worden opgesteld. Dit beheersplan omvat minimaal een periode van 10 jaar en bevat een prognose van:

- de jaarlijks voor uitvoering van het beheersplan benodigde financiële middelen;
- de jaarlijks in de begroting beschikbare financiële middelen;
- de uit a. en b. resulterende jaarlijkse storting in of onttrekking aan de voorziening of reserve.

Verder geldt dat een beheersplan gebaseerd moet zijn op door uw raad vastgestelde uitgangspunten/normen en dat een beheersplan jaarlijks bij de begroting moet worden geactualiseerd. Een voorziening mag (bij het instellen) een negatief saldo vertonen, op voorwaarde dat uit het onderliggende beheersplan blijkt dat de voorziening uiteindelijk weer een positief saldo krijgt. Voor de volgende duurzame kapitaalgoederen zijn beheersplannen ontwikkeld:

1. riolering en waterhuishouding;
2. onderhoud wegen en bruggen;
3. onderhoud gebouwen;
4. vervanging voertuigen en grote machines;
5. automatisering;
6. openbaar groen;
7. openbare verlichting.

Hierna volgt op hoofdlijnen een toelichting over de bovengenoemde beheersplannen. De financiële consequenties die deze beheersplannen met zich meebrengen, worden jaarlijks geactualiseerd en bij de begrotingsbehandeling aan de raad voorgelegd. De bijlage Reserves en Voorzieningen van deze programmabegroting geeft inzicht in de afzonderlijke jaarlijkse kosten per reserve en voorziening.

1. Riolering en waterhuishouding

Het Gemeentelijk Water en Rioleringsplan (GWRP) dient als beheersplan voor gemeentelijke watertaken. Dit plan bevat de kwaliteitsnormen voor het milieu, het onderhoud van de riolering, het oppervlaktewater en de maatregelen die moeten worden genomen om structurele grondwateroverlast te voorkomen. Voor het onderhoud van de riolering en het afkoppelen geldt de volgende strategie:

- bij het onderhouden van de bestaande riolering wordt aan de hand van de ouderdom van een riool in combinatie met video-inspecties en een ruimtelijk onderscheid in kwaliteitsniveau bepaald waar reparatie of vervanging nodig is en welke onderhoudsmaatregelen nodig zijn. Ook het jaarlijks reinigen van een deel van de riolering hoort bij het onderhoud, evenals het twee keer per jaar reinigen van alle straat- en trottoirkolken (door RMN);
- als werkzaamheden aan de riolering en/of het wegdek worden uitgevoerd, wordt zo veel mogelijk het hemelwater afgekoppeld van het riool.

Voor het onderhoud van het oppervlaktewater (beschoeiing, duikers, waterbodembodem, oevers) geldt de volgende strategie:

- elke tien jaar wordt na het nemen van slib- en bodemonsters bekeken of baggeren noodzakelijk is;
- aan de hand van de ouderdom van een duiker in combinatie met video-inspecties wordt bepaald waar reparatie of vervanging nodig is en welke onderhoudsmaatregelen nodig zijn. Ook het jaarlijks reinigen van een deel van de duikers hoort bij het onderhoud;
- aan de hand van inspectie van de beschoeiing wordt bepaald waar reparatie of vervanging nodig is en welke onderhoudsmaatregelen nodig zijn;
- het onderhouden van de oevers gebeurt ieder jaar.

Voor het grondwater geldt de volgende strategie:

- een grondwaterloket handhaven (via het meldpunt woonomgeving) waar informatie ingewonnen kan worden en waar klachten en meldingen worden geregistreerd;
- als sprake is van structurele grondwateroverlast overwegen om riool- en herstraatwerkzaamheden te combineren met de aanleg van een drainagesysteem en bewoners aanbieden om particuliere drainagesystemen op eigen terrein hierop aan te sluiten.

In de periode 2019-2022 leiden de punten uit de bovengenoemde strategieën tot de volgende investeringen, waarbij de voorgenomen investeringen in 2019 worden toegelicht:

A. Werkzaamheden pompen en gemalen

Uit het krediet worden de kosten betaald die gemoeid zijn met grote reparaties en vervanging van onderdelen van de gemalen. Dit kan gaan om het vervangen van pompen, het vervangen van besturingskasten, het vervangen van de computers die de gemalen besturen en het keuren van gemalen zodat ze veilig kunnen functioneren.

B. Rioolwerk en afkoppelen Eigendomweg e.o.

De Eigendomweg is vanuit het verleden bekend als een locatie waar wateroverlast op kan treden bij extreme regenval. Om de kans op wateroverlast te verminderen wordt het riool in een deel van de Nieuweweg en een deel van de Eigendomweg vervangen en vergroot. Tegelijkertijd wordt een extra regenwaterriool aangelegd met een aansluiting op de vijver in het park Klein Engendaal.

C. Rioolwerk en afkoppelen Kampweg e.o.

De Kampweg wordt voorzien van een nieuwe inrichting. Tegelijkertijd wordt het bestaande riool verplaatst naar de rijbaan en wordt de verharding afgekoppeld.

Bedragen x € 1.000

	Omschrijving	2019	2020	2021	2022
A.	Werkzaamheden pompen en gemalen	319	13		42
B.	Rioolwerk en afkoppelen Eigendomweg e.o.	699			
C.	Rioolwerk Afkoppelen Kampweg e.o.	1.188			
D.	Rioolwerk Batenburgerweg e.o.	472			
E.	Rioolwerk en afkoppelen Dr Rupertlaan e.o.	659			
F.	Rioolwerk en afkoppelen Plesmanstraat e.o.	2.839			
G.	Rioolwerk en afkoppelen Oude Utrechtseweg e.o.		457		
H.	Rioolwerk en afkoppelen Heideweg e.o.		1.380		
I.	Baggeren		500		
J.	Rioolwerk en afkoppelen Bartolottilaan e.o.		1.435		
K.	Rioolwerk en afkoppelen K. Onneslaan		563		
L.	Rioolwerk en afkoppelen 2021			2.044	
M.	Vervangen/afkoppelen Soesterbergsestraat e.o.			2.155	
N.	Riool vervangen en renoveren GWRP	692	1.218	111	1.984
O.	Maatregelen BWKP	72	143	143	143
P.	Afkoppelen GWRP	1.650	1.650	900	900
	Totaal	8.590	7.359	5.243	3.069

D. Rioolwerk Batenburgerweg e.o.

In Soesterberg-Noord worden bedrijventerreinen geschikt gemaakt voor woningbouw. Op de voormalige vliegbasis wordt een nieuwe woonwijk aangelegd. De Batenburgerweg die tussen de woonwijk op de vliegbasis en de woonwijken van Soesterberg-Noord ligt moet aangepast worden. Het bestaande riool wordt verplaatst naar het midden van de weg.

E. Rioolwerk en afkoppelen Dr. Rupertlaan e.o.

Het riool in de Dr. Rupertlaan, de Dr. Schoonenbeeklaan en een deel van de Dr. De Voslaan is slecht en moet vervangen worden. Tegelijk wordt de verharding van de straten afgekoppeld.

F. Rioolwerk en afkoppelen Plesmanstraat e.o.

Het riool in de Plesmanstraat ligt onder de bomen in het trottoir. Er is veel last van boomwortels die in het riool groeien en verstoppingen veroorzaken. Het riool moet vervangen worden en wordt dan meteen verplaatst naar de rijbaan. Tegelijk wordt de verharding van de straten afgekoppeld.

N. Riool vervangen en renoveren GWRP

In 2017 is het Gemeentelijk Water en Rioleringsplan (GWRP) opgesteld. In het plan is de vervanging/renovatie van de riolering vastgelegd. Uit het krediet worden de kosten betaald. Op welke plaatsen precies vanuit dit krediet riolering vervangen en gerenoveerd wordt is nu nog niet duidelijk. Op het moment dat dit wel duidelijk is wordt dit gemeld in de voor- of najaarsnota of in de begroting. Het vervangen en renoveren van de riolering is bedoeld om de afvoercapaciteit van het bestaande riool in stand te houden.

Het vervangen en renoveren van riool kan plaatsvinden in combinatie met:

- projecten vanuit het wegonderhoud
- het renoveren van speelplaatsen en groen
- integrale projecten
- projecten vanuit het masterplan Soesterberg
- nieuwbouwwontwikkelingen

O. Maatregelen BWKP

In 2017 is het Basis Water Keten Plan (BWKP) opgesteld. In het plan is het hydraulisch functioneren van de riolering doorgerekend. In het plan zijn maatregelen geadviseerd om het hydraulisch functioneren van de riolering te optimaliseren. De financiële middelen om de maatregelen uit te voeren zijn vastgelegd in het Gemeentelijk Water en Rioleringsplan. Uit het krediet worden de kosten betaald.

P. Afkoppelen GWRP

In 2017 is het Gemeentelijk Water en Rioleringsplan (GWRP) opgesteld. In het plan is het afkoppelen van verhard oppervlak vastgelegd. Uit het krediet worden de kosten betaald. Op welke plaatsen precies vanuit dit krediet afgekoppeld wordt is nu nog niet duidelijk. Op het moment dat dit wel duidelijk is wordt dit gemeld in de voor- of najaarsnota of in de begroting. Het afkoppelen van verhard oppervlak is bedoeld om minder regenwater via het bestaande riool af te voeren en de kans op wateroverlast te verminderen. In relatie tot de klimaatverandering wordt gemeenten geadviseerd de openbare ruimte klimaatbestendig in te richten. De bedoeling is dat in de openbare ruimte extreme neerslag opgevangen kan worden.

Het afkoppelen kan plaatsvinden in combinatie met:

- projecten vanuit het wegonderhoud
- het renoveren van speelplaatsen en groen
- integrale projecten
- projecten vanuit het masterplan Soesterberg
- nieuwbouwwontwikkelingen

In het Gemeentelijk Water en Rioleringsplan (najaar 2017) is een tariefontwikkeling opgenomen die waarborgt dat in de hiervoor bedoelde extra middelen wordt voorzien. De onderbouwing van de rioolheffing en beheerkosten is toegelicht in paragraaf G (lokale heffingen).

2. Onderhoud wegen

Bij het bepalen van het jaarlijks onderhoudsprogramma wegenbeheer maken we gebruik van het geautomatiseerd softwareprogramma dat wordt gevoed door de tweejaarlijkse globale visuele wegininspectie. Bij deze inspectie worden alle wegen en paden van de gemeente naast elkaar gezet met hun levensduur en staat van onderhoud. Naast dit programma wordt een meerjarig beheerprogramma wegen opgesteld waarin zaken zoals financiële onderhoudsbehoefte, conclusies, aanbevelingen en de te nemen onderhoudsmaatregelen worden opgenomen. Samenwerking/overleg met afdeling Ruimte is een onderdeel van dit proces (Integrale Planning Openbare Ruimte). Het meerjarig programma wordt als leidraad gebruikt bij het jaarlijks vaststellen van prioriteiten voor integrale onderhoudswerken en het jaarlijks asfalt- en elementenonderhoud.

Naar aanleiding van de verhoogde budgetten voor asfalt en elementen verhardingen is in 2017 een start gemaakt met een nieuwe integrale planning. Daar is een voorlopig programma voor 2019 uit opgesteld. Nadere afstemming met andere disciplines (verkeer/riolering/groen) zal nog invloed hebben. Ook de invloeden van het project Masterplan en Verder zijn nog niet definitief.

Overleggen met de Nuts bedrijven en corporaties hebben uitgewezen dat gasloos bouwen en de energietransitie nu en in de toekomst een aanzienlijke invloed zullen hebben op het onderhoud en de integrale projecten. Een aantal projecten die in 2018 gepland stonden om gereed te zijn, lopen door tot in 2019. Directe aanleiding is vrijwel in alle gevallen de planning van de Nuts bedrijven.

De bijbehorende budgetten zijn als volgt:

Bedragen x € 1.000

Budgetten	Jaarrekening 2017*	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Structureel onderhoud	286	592	692	730	730	730
Aanvullend wegonderhoud asfalt	342	500	500	-	-	-
Aanvullend wegonderhoud elementen	n.v.t.	660	460	460	860	860
Klein onderhoud	121	135	135	135	135	135
Totaal	749	1.887	1.787	1.325	1.725	1.725

* Onderhoud aan de Beetzlaan en Albert Cuyplaan ter hoogte van €501.000 is doorgeschoven naar 2018. In jaarschijf 2018 is echter alleen het reguliere budget zichtbaar.

3. Onderhoud gebouwen

Het beheersplan 'reserve onderhoud gebouwen' (ROG) is gebaseerd op een tienjarig onderhoudsplan. Hieronder valt het reguliere onderhoud aan de gebouwen en installaties met uitzondering van vernieuwingsonderhoud, zoals renovaties, verbouwingen en uitbreidingen.

Het regulier onderhoud aan sportaccommodaties, eigendommen niet voor de openbare dienst, overige algemene gebouwen, welzijnsgebouwen en huisvesting gemeentelijk apparaat vindt plaats aan de hand van een geautomatiseerde toepassing. Het onderhoud wordt hiermee, financieel gezien, structureel in beeld gebracht.

De ROG is ingegaan in 2003 en in 2011/2012 grondig geactualiseerd. De geactualiseerde onderhoudsgegevens zijn vertaald naar de noodzakelijke financiële middelen voor 2013 en verder. De ROG wordt met jaarlijkse stortingen op het gewenste niveau gehouden zodat de goedgekeurde werkzaamheden in het betreffende jaar kunnen worden uitgevoerd.

In 2018 wordt een actualisatie uitgevoerd op de vorige actualisatie met als startjaar 2019. Deze is ten tijde van het opstellen van de begroting 2019 nog niet gereed. In de voorjaarsnota zal, wanneer relevant, goedkeuring worden gevraagd voor de financiële consequenties van deze actualisatie. Hierbij zullen de verschillen ten opzichte van de huidige ROG inzichtelijk worden gemaakt en verklaard worden.

Onderhoudsbeleid

Het kwaliteitsniveau van het begrote onderhoud uitgedrukt in een percentage, komt na de actualisatie van 2012 op circa 85%. Dat wil zeggen dat de perioden tussen onderhoud langer zijn dan de algemene normen en dat onderhoud uit esthetisch oogpunt niet uitgevoerd wordt. Technische installaties worden niet op basis van theoretische levensduur vervangen, maar alleen bij uitval. Veiligheidsaspecten en zaken die van invloed kunnen zijn op de continuïteit van de activiteiten/werkprocessen krijgen prioriteit bij het onderhoud. Continu wordt, in overleg met de budgethouders (afdeling Samenleving en Bedrijfsvoering), bekeken of geplande werkzaamheden aan een object noodzakelijk, wenselijk en verantwoord zijn. Afstemming met de uitkomsten uit het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) en het Integraal Accommodatiebeleid (IAB) en de sportvisie vindt plaats. Dit kan per object maatwerk vereisen. Tevens wordt gekeken naar integratie van functies, eventueel afstoten van objecten en de mogelijkheid voor multifunctionele accommodaties. Indien dit effecten heeft op de stortingen/onttrekkingen van de ROG wordt hiernaar gehandeld. Hiermee wordt voorkomen dat het saldo van de ROG onnodig hoog wordt.

Afdeling Ruimte is bezig met het opzetten en uitvoeren van het duurzaamheidsprogramma voor de gemeentelijke eigendommen. Hiermee wordt binnen het uit te voeren onderhoud in 2019 rekening gehouden.

Ontwikkelingen bij huisvesting (eigen personeel)

De benodigde onderhoudskosten voor het personeelonderkomen van het serviceteam zijn na de brand in 2016 vooralsnog onduidelijk. Lopende de discussie over de herplaatsingslocatie is het bestaande onderhoudsbudget gehandhaafd.

Momenteel vindt een haalbaarheidsonderzoek plaats rond renovatieopties van het gemeentehuis. Lopende dit onderzoek is het bestaande onderhoudsbudget gehandhaafd.

Ontwikkelingen bij de sportaccommodaties

Voor de binnen- en buitensportaccommodaties wordt het onderhoud extra kritisch bekeken. Dit in het kader van ontwikkelingen rond de sportvisie. Vooral de besluitvorming rond de vervanging van sporthal Beukendal en de sportzaal van het Orlandogebouw hebben effect op de werkelijke onderhoudskosten. Voor de buitensportaccommodaties betreft dit de discussie over de toekomst van VV Hees en VV SEC.

Voor het sportcomplex aan de Dalweg wordt tweejaarlijks een actualisatie van de onderhoudsbegroting uitgevoerd. Dit budget en het onderhoud aan dit complex is contractueel vastgelegd met een verantwoordelijkheid voor de exploitant. Met diverse vormen van overleg en een eindverantwoording wordt bewaakt of de uitgaven verantwoord en in overeenstemming met de onderhoudsplanning gebeuren.

Ontwikkelingen welzijnsaccommodaties

Door verkleinen van de bibliotheek in het Willaertgebouw en het hierheen verplaatsen van een aantal huurders uit het Orlandogebouw zal het Welzijnsdeel van het Orlandogebouw naar verwachting eind 2018 leeg komen.

Het Desmond Tutucentrum wordt naar verwachting voor eind 2018 verkocht. Financiële mutaties door verkoop worden in de voorjaarsnota 2019 gemeld.

In 2018 is de Mezenhof 1 (voormalig kinderdagverblijf) verkocht.

In gebouw de Linde in Soesterberg, dat al langere tijd gedeeltelijk leeg stond, heeft in 2018 een renovatie plaatsgevonden waarna dit in gebruik is genomen als sociaal culturele voorziening.

Ontwikkelingen eigendommen niet voor de openbare dienst (gemeentelijke eigendommen, verhuurd zonder maatschappelijke functie)

De huurder van de woning Banningstraat 8 heeft de huur opgezegd. Deze woning wordt te koop gezet.

Ontwikkelingen overige objecten

Geen ontwikkelingen op korte termijn te verwachten.

Ontwikkelingen bij de onderwijsaccommodaties

Per 1 januari 2015 zijn de financiële middelen ten behoeve van, en daarmee ook de verantwoordelijkheid voor, buitenonderhoud van basisscholen rechtstreeks aan scholen beschikbaar gesteld in plaats van aan de gemeente. De rol van de gemeente beperkt zich hierdoor tot ontwikkelingen vanuit het IHP. Incidenteel wordt de gemeente betrokken bij bouwkundige problemen (zoals bouwfouten) en calamiteiten, zoals schade/vernielingen.

Werkplan 2019

Algemeen

Zie ook de tekst bij 'Onderhoudsbeleid'. De daadwerkelijk uit te voeren werkzaamheden zijn in verband met de uitkomst van het IHP Onderwijs en het IAB nog niet definitief te bepalen. Per object worden de geplande werkzaamheden afgestemd op de uitkomsten. Dit in overleg met directie en budgethouders. Naast de normale preventieve onderhoudswerkzaamheden aan bouwkundige onderdelen en installaties, is er sprake van planmatig onderhoud aan casco's, interieurs en installaties. Per categorie gebouwen zijn hiervoor de onderstaande budgetten begroot.

Door de onzekerheid omtrent de ontwikkelingen rondom Sportvisie en het IAB, worden daadwerkelijk uit te voeren werkzaamheden eerst eind 2018, begin 2019 bepaald in overleg met de budgethouders.

Hieronder staat een overzicht van de budgetten voor de verschillende objectcategorieën.

Bedragen x € 1.000

Budgetten	2019	2020	2021	2022
Sportaccommodaties exclusief De Engh	261	284	309	237
Sportcomplex Sportboulevard De Engh	262	575	537	588
Eigendommen niet voor openbare dienst	59	122	107	66
Huisvesting gemeentepersoneel	178	551	492	201
Welzijnsgebouwen	317	501	421	318
Algemeen overig	328	234	212	263
Totaal budget per jaar	1.405	2.266	2.078	1.673

4. Vervanging voertuigen en grote machines

Om de continuïteit van de bedrijfsvoering van de buitendienst te waarborgen, worden de daarvoor in aanmerking komende voertuigen en machines volgens de in het vervangingsplan afgesproken criteria periodiek vervangen. Het onderhoud van de voertuigen en machines die eigendom zijn van de gemeente Soest, wordt uitgevoerd door RMN en vindt plaats in de voormalige gemeentelijke garage welke is overgenomen door RMN.

Het beheerplan tractiemiddelen loopt van 2014-2018. De vervanging voor 2019 en verder is gebaseerd op de afschrijvingstermijn. Voor 2019 staat de vervanging gepland van de volgende voertuigen en/of grote machines, met genoemde vervangingsprijs:

Afdeling	Voertuig of machine	Geraamde vervangingsprijs
Realisatie	Rijdende baar	€ 7.000
Realisatie	Graafmachine Boki	€ 104.000
Realisatie	Fiat Doblo	€ 20.000

De vervangingsprijzen zijn berekend op basis van een jaarlijkse indexering, gerekend vanaf het moment van aanschaf. Een overzicht van betreffende jaren na 2019 staat in onderdeel 8 van deze paragraaf.

5. Automatisering

ICT is een belangrijk hulpmiddel voor de uitvoering van de gemeentelijke taken. Als de computers, het netwerk of de software niet naar behoren functioneren, worden de gemeentelijke processen verstoord en kunnen klanten niet naar behoren worden bediend. Gezien de afhankelijkheid van een goede werking van de ICT-voorzieningen, vraagt het in stand houden van deze voorzieningen nadrukkelijk aandacht.

Sinds 1 juli 2012 is het beheer van de ICT-infrastructuur (servers, netwerk, werkplekken, kantoorautomatisering etc.) ondergebracht bij de RID (Regionale ICT Dienst) Utrecht. We betalen een jaarlijks bedrag aan de RID voor het beschikbaar stellen en beheren van deze ICT-infrastructuur. Het onderhoud en de vervanging van applicaties blijven bij de gemeente. Wel wordt er naar gestreefd om de samenwerking te verbreden naar dit gebied.

De bestemmingsreserve I&A heeft betrekking op het in stand houden en doorontwikkelen van de bestaande ICT-voorzieningen. Dit kent twee aspecten:

1. onderhoud op de voorzieningen die op dit moment in gebruik zijn;
2. vervanging van voorzieningen, op het moment dat zij aan het eind van hun levenscyclus zijn gekomen.

Nieuwe ontwikkelingen vallen hier in principe niet onder. Bij het instellen van de bestemmingsreserve I&A is ervan uitgegaan dat voorstellen voor nieuw beleid via de gebruikelijke begrotingsprocedure worden ingebracht.

Onderhoud

Uitgangspunt is dat wij gebruik maken van standaard software en dat wij hiervoor onderhoudscontracten afsluiten zodat we de beschikking krijgen over nieuwe versies en ondersteuning van de leverancier.

Vervanging

Voor de vervanging en doorontwikkeling van applicaties geldt als uitgangspunt dat we werken met softwareversies die nog door de leverancier worden ondersteund. Voor de vervanging van applicaties wordt uitgegaan van een principetermijn van zeven jaar. Dit is bepaald op basis van ervaringen in de afgelopen jaren en op basis van de looptijd van veel onderhoudscontracten. ICT-ontwikkelingen gaan echter snel en zijn niet altijd te voorspellen. Dit betekent dat soms moet worden afgeweken van de genoemde vervangingstermijn. Veranderingen in wet- en regelgeving of verschuivingen in de softwaremarkt kunnen er bijvoorbeeld toe leiden dat een applicatie eerder moet worden vervangen. Anderzijds komt het ook voor dat een applicatie waar al meer dan 7 jaar mee wordt gewerkt, nog naar behoren functioneert. Vervanging wordt dan vanzelfsprekend uitgesteld.

Ontwikkeling reserve 2016 - 2022

Het eindsaldo van de reserve I&A op 31-12-2017 bedroeg € 299.000. Op basis van de noodzakelijke investeringen op basis van de ontwikkel- en vervangingskalender software zal de reserve eind 2018 naar verwachting teruggelopen zijn tot € 29.000. Als gevolg daarvan zal er in de jaren erna onvoldoende

financiële ruimte zijn de stijgende onderhoudskosten en de kosten van de verdere ontwikkeling en vervanging van software te dekken.

De stijgende kosten van de RID worden onderbouwd in de Programmabegroting 2019 van de RID die, na zienswijzen van de gemeenteraden door het Algemeen Bestuur van de RID is vastgesteld.

Bedragen x € 1.000

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
RID	1.141	1.222	1.687	1.672	1.595	1.554
RID plusdiensten	45	70	88	87	87	87
Software & projecten	942	1.190	1.233	1.319	1.319	1.319
Totaal	2.129	2.482	3.008	3.078	3.001	2.960
Beschikbaar	2.055	2.212	2.979	3.078	3.001	2.960
Mutatie reserve	-73	-270	-29	0	0	0
Stand reserve 31-12	299	29	0	0	0	0

6. Openbaar groen

Onderhoud

De gemeente Soest besteedt al enkele jaren het groenonderhoud uit aan groenaannemers op basis van beeld- en frequentiebestekken. De gemeente hanteert hierbij de richtlijnen van de RAW-CROW besteksystematiek om resultaten te toetsen.

Onderhoud niveaus

Er zijn duidelijke nuances te onderscheiden in het beeld en de kwaliteit van het onderhoud. Binnen de bebouwde kom van de gemeente Soest onderscheiden we twee beheerniveaus:

- intensief/siergroen (niveau 1): hoge graad van netheid, intensief vuil verwijderen, weinig onkruiden, afgestemd op intensief gebruik. Dit niveau komt op een beperkt aantal locaties voor, zoals entrees naar de gemeente, op rotondes en bij monumenten;
- basis/stedelijk groen (niveau 2): normale verzorgingsgraad, basisonderhoud, onderhoud afgestemd op functie en gebruik. Er is sprake van onkruidbeheersing binnen een vastgestelde bandbreedte, waarbij het uitgangspunt is dat het nooit vuiler mag zijn dan een vastgestelde norm, maar het ook niet schoner wordt dan een vastgesteld kwaliteitsbeeld.

Elk onderhoudsniveau heeft een uniek kwaliteitsbeeld waarbij een vast scala aan maatregelen wordt uitgevoerd. Daarnaast is maatwerk nodig om voor specifieke wensen en beheerproblemen specifieke beheer- en onderhoudsmaatregelen te kunnen aanbieden.

Levensduur groen

Heesters hebben een levensduur van circa 15 tot 20 jaar, bomen gemiddeld een levensduur van 15 tot 80 jaar afhankelijk van de soort en grootte. Goede uitgangssituaties, groeiplaatsomstandigheden en beheermaatregelen bepalen de levensvatbaarheid en levensduur van bomen en verminderen de onderhoudskosten. Gemeenten hebben een zorgplicht ten aanzien van bomen. Om hieraan te voldoen is het van belang aan te kunnen tonen dat er in redelijke wijze aan de zorgplicht - lees regulier onderhoud - is voldaan. Het bomenbeheer is georganiseerd en afgestemd op de wettelijke zorgplicht, met als doel bomen duurzaam te beschermen. Het feitelijk boombeheer kan niet worden gebonden aan onderhoudsniveaus, omdat bomen altijd veilig moeten zijn.

Buitengebied

Voor het buitengebied ligt de nadruk op het onderhoud van de bestaande waarden en voorzieningen. Mede omdat gebruik wordt gemaakt van vrijwilligers voor het landschapsonderhoud en waar mogelijk subsidies van hogere overheden worden benut, kunnen onze natuurwaarden goed worden onderhouden met de bestaande middelen. Vooral de duinen hebben de bijzondere aandacht en dat leidt soms ook tot de ontdekking van bijzondere flora en fauna. Naast behoud van het bestaande, is er aandacht voor het terugbrengen van landschapselementen die er vroeger waren.

Huidige situatie

Wat wordt aangelegd moet worden beheerd. Een algemeen uitgangspunt dat ook van toepassing is op gemeentelijke eigendommen. Het gaat hierbij niet alleen om dagelijks onderhoud maar ook om vervanging bij het bereiken van einde levensduur. In 2015 is er een reserve onderhoud groenvoorziening ingesteld. Deze reserve vormt het budget waaruit beplanting aan het einde van de levensduur kan worden vervangen. Het op het juiste niveau brengen van de reserve vraagt om omvormingen in het dagelijks onderhoud, de vrijkomende middelen worden aan de reserve toegevoegd. Dit proces beslaat een tijdvak van 15 jaar en is 2030 afgerond. In 2018 wordt de actualisatie van de groenbeheerplannen afgerond. Hierin wordt de huidige kwaliteit van het groen in beeld gebracht. Op basis daarvan wordt binnen de huidige kaders een planning groot onderhoud groen opgesteld. Het totale budget voor het product openbaar groen is jaarlijks € 2,5 miljoen.

7. Openbare verlichting

In 2017 is het onderhoud/vervanging van de OVL meerjarig aanbesteed, voor een periode van minimaal 3 jaar. Dit in samenwerking met de gemeenten de Bilt en Bunnik. Het nieuwe contract met het bedrijf Ziut is ingegaan op 1 april 2018. Vanaf 2e helft 2018 is gestart met de gefaseerde vervanging van armaturen en masten. De armaturen zullen overeenkomstig de keuze voor het scenario 3, vervangen worden door LED armaturen. Ook wordt statisch dimmen ingevoerd wat een verdere verlaging van het energieverbruik zal geven en minder lichtvervuiling. Dit houdt in dat gedurende vaste tijdsblokken het verlichtingsniveau vanaf 22.00 uur wordt verlaagd naar 70% en vanaf 0.00 uur naar 50%. Het buitengebied gaat integraal terug naar 50%. Ook het operationeel beheer is in 2017 meerjarig gezamenlijk aanbesteed en is eveneens ingegaan per 1 april 2018.

Het jaarlijkse budget voor beheer, onderhoud en exploitatie is in 2019 en verder € 865.000. Het jaarlijkse krediet voor vervanging van masten en armaturen is € 550.000 tot 2021. De betreffende kapitaalslasten worden verrekend met het jaarlijkse budget van € 865.000.

8. Investeringsoverzicht

Het onderstaande investeringsoverzicht biedt inzicht in het totaal van de geraamde investeringen en de kapitaallasten waarmee in de meerjarenbegroting 2019-2022 rekening is gehouden. Het betreft hier alle nieuwe investeringen, inclusief de investeringen die niet onder de categorieën van paragraaf D vallen. Deze investeringen zorgen voor kapitaallasten vanaf het jaar na de investering, waardoor er in 2019 voor de nieuwe investeringen geen kapitaallasten zichtbaar zijn. Ook de grondexploitaties en grote projecten zijn hier weergegeven.

Bij investeringen wordt onderscheidt gemaakt tussen investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (E+), economisch nut zonder heffing (E) en maatschappelijk nut (M).

Investeringen met economisch nut zijn verhandelbaar en kunnen dus middelen genereren, zoals bij gebouwen, riolering en voertuigen het geval is. Als de investering ook daadwerkelijk wordt ingezet om middelen te genereren, dan wordt dit een investering met economisch nut met heffing genoemd. Dit is het geval bij bijvoorbeeld de riolering. Er is sprake van een investering met maatschappelijk nut als er geen middelen gegenereert kunnen worden met de investering, zoals bij wegen, openbaar groen en straatverlichting.

De verschillende soorten investeringen worden bij de vaststelling van de begroting gelijktijdig goedgekeurd. Hieronder staat het overzicht van nieuwe kredieten.

Omschrijving	E/E+/ M	Kredieten x € 1.000				Kapitaallasten x € 1.000		
		2019	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Programma 2 Verkeer en Vervoer								
<i>Vervangen voertuigen</i>								
Wagen 2013 Peugeot 208	E		14				2	2
<i>Openbare Verlichting</i>								
Vervangen lichtmasten	M	220	220			10	19	19
Vervangen armaturen	E	330	330			23	45	44
<i>Wegen</i>								
Reconstructie/herinrichting	M	200	200	200	200	14	27	41
Aanleg fietsroutes o.b.v. QuickScan	M	80				100	99	98
Programma 4 Natuur en Milieu								
<i>Vervangen voertuigen</i>								
Wagen 5042 Fiat Doblo	E	20				3	3	3
<i>Riolering</i>								
Afkoppelen GWRP	E+	1.650	1.650	900	900	58	116	146
Maatregelen BWKP	E+	72	143	143	143	3	8	12
Riool vervangen GWRP	E+	692	1.218	2.155	1.984	24	67	142
Plesmanstraat e.o.	E+	2.839				100	99	98
Vervanging riool Eigendomweg	E+	699				25	24	24
Afkoppelen Kampweg	E+	1.188				18	18	18
Batenburgweg riool verplaatsen	E+	472				17	16	16
Dr. Rupertlaan vervangen en afkoppelen	E+	659				23	23	23
Werkzaamheden pompen en gemalen	E+	319	13		42	54	54	53
Rioolwerk en afkoppelen K.Onneslaan	E+		563				20	20
Rioolwerk en afkoppelen Heideweg e.o.	E+		1.380				22	21
Afkoppelen Oude Utrechtseweg e.o.	E+		457				16	16
Baggeren oppervlaktewater	E+		500				59	58
Rioolwerk/afkoppelen Bartolottilaan e.o.	E+		1.435				50	50
Verv./afkoppelen Soesterbergsestr. e.o.	E+			2.044				43
Programma 7 Zorg en Welzijn								
<i>Begraafplaats</i>								
Graafmachine Boki	E	104				12	12	12
Rijdende baar	E	7				1	1	1
Programma 8 Sport, Recreatie, Kunst en Cultuur								
<i>Sport</i>								
Sportontwikkeling Bosstraat	E	4.753					227	224
Vervanging topklaag atletiekbaan	E	615				35	34	34
Sporthal Dalweg voorbereidingskrediet	E	265				48	47	46
<i>Speelplekken</i>								
Renovaties en omvormen speelplekken	E	86	86	86	86	7	15	22
totaal		15.269	8.209	5.529	3.355	573	1.122	1.286

Hieronder staat het overzicht van bijdragen van derden of bijdragen uit de voorziening aan de kredieten. Het deel van de investering ter hoogte van de bijdrage wordt niet geactiveerd en genereert geen kapitaallasten.

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Bijdrage derden/voorziening kredieten			
	2019	2020	2021	2022
Programma 2 Verkeer en Vervoer				
Aanleg fietsroutes o.b.v. quickscan	40			
Programma 4 Natuur en Milieu				
Diverse kredieten riolering	668	765	820	811
Programma 8 Sport, Recreatie, Kunst en Cultuur				
Sportontwikkeling Bosstraat	825			
Vervanging top laag atletiekbaan	107			
Sporthal Dalweg voorbereidingskrediet	46			
Totaal	1.686	765	820	811

Hieronder staat het overzicht van de kosten en baten van de grondexploitaties en grote projecten.

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Grondexploitaties en grote projecten			
	2019	2020	2021	2022
Masterplan				
Kosten	2.596	3.962	732	352
Baten	-2.761	-8.387	-101	-69
Dorpsplein				
Kosten	62	0	0	0
Baten	0	0	0	0
Hart van de Heuvelrug				
Kosten	2.836	731	731	731
Baten	-8.101	-12.001	-6.751	-5.272
Totaal	-5.368	-15.695	-5.389	-4.257

E Verbonden partijen

Verbonden partijen

In het Besluit Begroting en Verantwoording worden verbonden partijen gedefinieerd als privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Een bestuurlijk belang houdt in dat de gemeente op enige wijze zeggenschap heeft. Een financieel belang betekent dat de gemeente financiële middelen ter beschikking heeft gesteld, die ze kwijt is in geval van faillissement van de participatie. Ook heeft de gemeente een financieel belang als financiële problemen bij de verbonden partij kunnen verhaald op de gemeente. Wij kiezen in deze paragraaf voor een ruime invulling van het begrip verbonden partij. Om deze reden is bijvoorbeeld ook de Regio Amersfoort in deze paragraaf opgenomen en noemen we ook onze financiële deelnemingen en de instellingen die garant staan voor door de gemeente gewaarborgde leningen.

Ook zetten we in deze paragraaf onze visie op samenwerking uiteen en werken we deze nader uit voor de gemeenschappelijke regelingen.

Strategische visie op samenwerking

Het college en de raad onderschrijven het belang van samenwerking en het past dan ook in deze tijd om na te denken over de rol van de overheid en het vinden van een nieuwe balans tussen de overheid en samenleving. Belangrijke vragen hierbij zijn: Hoe blijven gemeenten bij alle ontwikkelingen die er op de gemeente afkomen voldoende bestuurskrachtig? Wat kunnen we zelf en wat moet door of samen met anderen worden gedaan? De overheid kan niet alles oplossen en moet dat ook niet (meer) willen. De samenleving heeft zelf het vermogen om voor bepaalde zaken te zorgen. We hebben dan ook een nadrukkelijke focus op de eigen verantwoordelijkheid van de inwoners.

Het thema samenwerking is niet meer weg te denken binnen Soest. In onze visie op samenwerking staan de resultaten voor de inwoners voorop. Kwaliteit, effectiviteit, efficiency, continuïteit en gevolgen voor de strategische positie van de gemeente zijn criteria waarop wij onze samenwerkingen beoordelen. Daarbij wordt door ons ook rekening gehouden met de democratische controle op de samenwerkingsverbanden. Ten slotte vormen gelijkwaardigheid, betrouwbaar partnerschap en vertrouwen de basis waarop wij een samenwerkingsrelatie willen aangaan en ontwikkelen en is het behoud van onze autonomie een belangrijk uitgangspunt. Deze uitgangspunten zijn opgenomen in de beleids- en bedrijfsvoeringscriteria van de strategische visie van Soest op samenwerking (raad, 25 april 2013).

Manifest raden

Op 19 november 2014 hebben vertegenwoordigers van tien gemeenteraden uit de provincie Utrecht, waaronder de gemeenteraad van Soest, het manifest verbonden partijen ondertekent: Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest, Woudenberg, Bunnik, Utrechtse Heuvelrug en Zeist.

Daarnaast is aan de andere gemeenten in de provincie Utrecht per brief gevraagd het manifest te ondersteunen. Het manifest is ook toegezonden aan de besturen van verbonden partijen van de gemeenten die het manifest ondertekend hebben.

Concreet wordt aan de gemeenschappelijke regelingen het volgende gevraagd:

- de gemeenteraden voldoende tijd te geven voor de bespreking van financiële documenten (bij voorkeur de termijnen volgens de afgesproken procedure) en dit vast te leggen in de gemeenschappelijke regeling;
- politiek relevante beleidsplannen in een vroeg stadium - via het college van B en W - voor te leggen aan de gemeenteraden;
- gegevens te verstrekken ten behoeve van de periodieke evaluatie.

Periodieke evaluatie

Zoals in de strategische visie is opgenomen vindt een periodieke evaluatie van de bestaande samenwerkingsverbanden plaats. Hiervoor wordt in samenwerking met de betreffende afdelingen een concept-evaluatieagenda opgesteld, waarbij de te evalueren samenwerkingsverbanden voor de komende periode worden opgenomen in de planning van de doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken. Zowel de planning als de onderzoeksresultaten worden ter kennis gebracht aan de raad. Voor 2019 staat een onderzoek naar de GGD gepland.

Onderzoek rekenkamercommissie: Grip op samenwerkingsverbanden

Op 8 december 2016 heeft de rekenkamercommissie het onderzoeksrapport Grip op samenwerkingsverbanden gepresenteerd aan de gemeenteraad. De raad heeft de conclusies uit het rapport onderschreven in zijn vergadering van 22 december 2016. Ten aanzien van de aanbevelingen besloot de raad om een raads werkgroep in te stellen die de opdracht krijgt de aanbevelingen uit het rapport nader te beschouwen en indien van toepassing uit te werken in voorstellen ter verbetering van de huidige werkwijze. Hieraan is in de raadsvergadering van 30 november 2017 nadere invulling gegeven. Ingezet wordt nu op versterking van de samenwerking in ons gebied met regio West-Brabant als aansprekend voorbeeld. Daarnaast gaan we werken met raadsrapporteurs (geplande uitrol na de zomer 2018).

Inhoud paragraaf:

Gemeenschappelijke regelingen en bestuurlijk verbonden partijen

1. Regio Amersfoort
2. Hart van de Heuvelrug en Project Vliegbasis
3. Gemeentelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht
4. Stichting Eem-Vallei Educatief
5. Reinigingsbedrijf Midden-Nederland (RMN)
6. Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
7. Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
8. Uitvoeringsorganisatie Baarn, Bunschoten en Soest
9. Regionaal Sociale Werkvoorzieningsschap Amersfoort e.o. (RWA)
10. Regionale ICT Dienst (RID) Utrecht
11. Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht

Financiële deelnemingen

12. NV Bank Nederlandse Gemeenten
13. Vitens NV
14. RWA/Amfors

Garantstellingen bij verbonden partijen

15. Waarborgfonds Sociale woningbouw
16. Hypotheekfonds voor overheidspersoneel
17. Nationale Hypotheekgarantie

Gemeenschappelijke regelingen

1. Regio Amersfoort

Vestigingsplaats

Amersfoort

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd

Het Bestuursconvenant Regio Amersfoort staat voor de samenwerking met en tussen gemeenten en voor de behartiging van onze regionale belangen. In de regio Amersfoort wordt door de gemeenten gewerkt aan een gezamenlijke toekomst. De onderwerpen zijn vaak gemeentegrens overstijgend, zoals verkeer en vervoer, recreatie en toerisme, economische zaken, ruimte en wonen en het sociaal domein.

Het doel van dit samenwerkingsverband is om op een duurzame en effectieve manier strategisch samen te werken aan oplossingen voor regionale vraagstukken. Dit gebeurt door concrete resultaten te boeken voor de deelnemende gemeenten en partners. Om doelmatig en efficiënt te werken en om focus aan te brengen in de wensen die regionaal leven wordt periodiek een *Strategische Agenda* opgesteld. Deze bepaalt waar de regio zich hard voor maakt.

Programma/paragraaf

De strategische agenda betreft onderwerpen die betrekking hebben op verschillende programma's.

Deelnemende partijen

De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest, Woudenberg en op onderdelen ook Barneveld en Nijkerk.

Bestuurlijk belang

Op 18 december 2008 heeft de raad ingestemd om de samenwerking binnen het gewest Eemland anders in te vullen. De belangrijkste verandering is splitsing van de bestuurlijke samenwerking en de uitvoering. Met de vernieuwde bestuurlijke regionale samenwerking is bewust gekozen om een gemeenschappelijke regeling los te laten. Gekozen is om te werken met een bestuursconvenant en per project bestuursopdrachten. Voor de komende periode 2019-2022 wordt een nieuwe strategische agenda opgesteld, in dialoog met de samenleving (zie programma 9).

De aansturing van de samenwerking gebeurt door twee regiegroepen:

- een bestuurlijke regiegroep, bestaande uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten (BORA); deelnemer vanuit Soest: burgemeester R.T. Metz;

een ambtelijke regiegroep (ARG), gevormd door de gemeentesecretarissen; deelnemer vanuit Soest: gemeentesecretaris A.R. Veenstra.

Financieel belang

Het regiobureau wordt bekostigd uit een voor de deelnemende gemeenten te betalen bijdrage, gebaseerd op het inwoneraantal. De bijdrage voor 2019 is voorsnog gelijk gehouden aan de raming voor 2018, € 105.500.

Financiële informatie

De regio Amersfoort is geen zelfstandige juridische entiteit en kent dan ook geen eigen balanspositie.

Risico's

N.v.t.

Periodieke evaluatie

N.v.t.

2. Hart van de Heuvelrug en Project Vliegbasis

Vestigingsplaats

N.v.t.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd

Hart van de Heuvelrug is een programma waarin ruim 25 projecten in het gebied tussen Soest, Zeist en Amersfoort worden uitgevoerd. Van ecoduct tot bedrijventerrein, van nieuwe natuur tot woningbouw. Wonen, werken, natuur, recreatie en zorg worden ontwikkeld en leveren samen een betere kwaliteit in het gebied. Uitgangspunt is dat de kosten van groene projecten zo veel mogelijk worden verevend met de opbrengsten van de rode projecten.

Het project Vliegbasis is een samenwerking tussen de provincie Utrecht en de gemeenten Zeist en Soest. Doel is te komen tot afronding van de transformatie van de vliegbasis Soesterberg tot een waardevol natuur-, recreatie- en woongebied en daarbij de aankoop en investeringen terug te verdienen met uitgifte van grond.

Programma/paragraaf

5 – Wonen en Ruimtelijke ordening

Deelnemende partijen

Deelnemende partijen zijn de provincie Utrecht en de gemeenten Zeist en Soest.

Bestuurlijk belang

Op 5 juni 2015 is voor zowel het project Hart van de Heuvelrug als het project Vliegbasis een nieuwe samenwerkingsovereenkomst gesloten.

Belangrijke uitgangspunten zijn:

- de beide projecten en bijbehorende grondexploitaties blijven gescheiden;
- eventuele tekorten en risico's komen blijvend niet voor rekening van Soest (met uitzondering van de afgesproken risicoverdeling, zie hierna bij risico's).
- raden en staten blijven betrokken bij de aanpassingen van de plannen voor zowel woningbouw als de verdere inrichting van het gebied en dus ook over de invulling van de bezuinigingen die noodzakelijk zijn, evenals de fasering van de uitvoering.

De overeenkomsten hebben vooralsnog een contractduur tot 31 december 2025. De bestuurlijke belangen voor Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis zijn belegd bij wethouder N. Kundić.

Financieel belang

Voor de kosten van het Programmteam Hart van de Heuvelrug is een jaarlijkse bijdrage verschuldigd, die voor Soest begroot is op € 40.000.

Financiële informatie

De samenwerkingsverbanden Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis zijn geen entiteiten met rechtspersoonlijkheid en kennen dan ook geen eigenstandige financiële positie.

Risico's

Voor het project Hart van de Heuvelrug loopt Soest geen risico. De financiële risico's voor het project Vliegbasis worden tussen drie partners (provincie Utrecht en gemeenten Zeist en Soest) op grond van de uitgangspunten in de nieuwe samenwerkingsovereenkomst Vliegbasis gedeeld. In totaal loopt de gemeente Soest, conform de nieuwe samenwerkingsovereenkomst een risico van maximaal 1/3e van € 28 miljoen. Dit maximale risico doet zich voor wanneer de woonwijk in zijn geheel niet tot ontwikkeling komt.

(Beleids)ontwikkelingen

Indien van toepassing: zie programma 5 - Wonen en Ruimtelijke ordening.

Periodieke evaluatie

N.v.t.

3. Gemeentelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht

Vestigingsplaats

Zeist

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd

De GGD regio Utrecht voert alle taken voortkomend uit de Wet Publieke Gezondheid (WPG) voor de gemeente uit, waarbij de focus ligt op de collectieve aspecten van de gezondheid. De missie van de GGD regio Utrecht is 'het bevorderen en beschermen van de gezondheid en gelijke kansen op gezondheid voor de bevolking in regio Midden-Nederland'. Hiertoe richt de GGD zich op de volgende doelstellingen:

Het bewaken en bevorderen van de gezondheid van alle inwoners in het werkgebied door onderzoek, voorlichting, advies en gezondheidsprogramma's. Hierdoor kan gezondheidswinst gerealiseerd en geconsolideerd worden.

Een expertise- en uitvoeringsorganisatie zijn voor de gemeenten, gericht op preventie, acuut optreden, toegang tot zorgcoördinatie, signaleren en smeden van ketens.

Het bieden van preventie- en vangnetzorg en/of het bemiddelen tussen aanbieders en afnemers van zorg waar dit uit een oogpunt van openbaar belang noodzakelijk is.

Programma/paragraaf

7 – Zorg en Welzijn

Deelnemende partijen

Alle gemeenten in de provincie Utrecht.

Bestuurlijk belang

Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het algemeen bestuur.

Vertegenwoordiging in het algemeen bestuur namens Soest: wethouder E.F. van Aalst-Veldman.

Financieel belang

De bijdrage van de gemeente aan de GGD wordt voor 2019 geraamd op € 296.000 voor de basistaken, € 1.092.000 voor de basistaken-plus, € 15.000 voor intensivering basistaken en € 138.000 voor maatwerk. De totale bijdrage wordt na verwerking van het ingroei-effect geraamd op € 1.537.000. De gemeente draagt financieel voor 85% bij op basis van een bijdrage per inwoner en per kind.

Financiële informatie

(bedragen in euro's)	Jaarrekening 2017	Begroting 2019	
	31-12-2017	01-01-2019	31-12-2019
Eigen vermogen	2.755.522	2.088.000	1.576.000
Vreemd vermogen	11.822.885	15.439.000	15.464.000

Bedragen in euro's	Jaarrekening 2017	Begroting 2019
Financieel resultaat	116.513	0
Bestemming resultaat		
- bestemmingsreserves		
- algemene reserve	116.513	

Risico's

De risico's zijn beschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting 2019 van de GGD.

Op basis van de risico-inventarisatie bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 740.813. De beschikbare weerstandscapaciteit is € 1.037.349. Daarmee is de verhouding (beschikbaar/nodig) 1,40. Hiermee zijn de risico's financieel afdoende afgedekt.

(Beleids)ontwikkelingen

Zie programma 7 Zorg en Welzijn.

Periodieke evaluatie

Deze staat gepland voor 2019.

4. Stichting Eem-Vallei Educatief

Vestigingsplaats

Amersfoort.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd

De stichting voor openbaar primair onderwijs Eem-Vallei Educatief is het bevoegd gezag van de openbare basisscholen in de gemeenten Baarn, Barneveld, Bunschoten, Nijkerk, Scherpenzeel, Soest en Woudenberg. De gemeenteraden van deze gemeenten hebben op 1 januari 2005 het bestuur van de openbare scholen in hun gemeenten overgedragen aan het bestuur van de stichting. Het bestuur maakt sinds 1 januari 2005 geen deel meer uit van de gemeentelijke organisatie en is ook vermogensrechtelijk gescheiden van de gemeente. Via notariële akte is de overdracht geregeld van gebouwen/terreinen. De portefeuillehouders onderwijs nemen zitting in het toezichtorgaan (de Regioraad).

Programma/paragraaf

6 - Onderwijs

Deelnemende partijen

De gemeenten Baarn, Barneveld, Bunschoten, Nijkerk, Scherpenzeel, Soest en Woudenberg.

Bestuurlijk belang

Bij de verzelfstandiging van openbaar primair onderwijs behouden de gemeentebesturen op grond van de Wet op het primair onderwijs een aantal bevoegdheden. Om de deelnemende gemeenten goed en tijdig te kunnen informeren kent de stichting de Regioraad. Dit is een afstemmingsoverleg, waarin de wethouders van onderwijs zitting hebben en overleg voeren met het dagelijks bestuur van de stichting.

Vertegenwoordiging in de Regioraad: wethouder H.E. Dijkhuizen.

Financieel belang

N.v.t.

Financiële informatie

(bedragen in euro's)

	Jaarrekening 2017		Begroting 2019	
	31-12-2017	01-01-2019	31-12-2019	
Eigen vermogen	3.343.847	Nog niet bekend	Nog niet bekend	
Vreemd vermogen	1.431.345	Nog niet bekend	Nog niet bekend	

	Jaarrekening 2017	Begroting 2019
	Financieel resultaat	545.089
Bestemming resultaat		
- bestemmingsreserves		
- algemene reserve	545.089	

Risico's

Het stichtingsbestuur geeft in de jaarrekening 2017 aan dat het weerstandsvermogen zich binnen de gestelde normen bevindt.

(Beleids)ontwikkelingen

Zie programma 6 Onderwijs.

Periodieke evaluatie

Volgens de (bijgestelde) planning: 2017.

5. Reinigingsbedrijf Midden-Nederland (RMN)

Vestigingsplaats

Soest.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd

De doelstelling van RMN is op een milieuvriendelijke én efficiënte wijze diensten voor de deelnemende gemeenten uitvoeren (op basis van een dienstverleningsovereenkomst). Dit zijn:

- afvalinzameling;
- straatreiniging (vegen/onkruidbestrijding);
- kolkenreiniging;
- gladheidbestrijding;
- ongediertebestrijding.

RMN heeft een gewenste ontwikkelrichting voor de periode 2014-2018 gemaakt. Deze nieuwe gewenste ontwikkelrichting kent drie hoofdpunten:

1. Versteving van de huidige organisatie;
2. Passende schaalvergroting (streven naar bedrijfseconomisch optimum);
3. Aanbieden van taken op het gebied van beheer van de openbare ruimte onder duidelijke randvoorwaarden.

Programma/paragraaf

4 – Natuur en Milieu

Deelnemende partijen

De gemeenten Baarn, Bunnik, IJsselstein, Nieuwegein, Soest en Zeist.

Bestuurlijk belang

De deelnemende gemeenten zijn eigenaar van RMN. Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het algemeen bestuur van het RMN. Vanuit het algemeen bestuur wordt een dagelijks bestuur

geformeerd. Vertegenwoordiging namens Soest in het algemeen bestuur: wethouder N. Kundić. Het nieuwe dagelijks bestuur wordt op 19 september 2018 gekozen door het algemeen bestuur.

Financieel belang

De gemeente draagt financieel bij op basis van hoeveelheid afgevoerde afvalstoffen (zie AVU), inzamelkosten en overige directe en indirecte kosten. De kosten voor 2019 wordt geraamd op € 4.198.000.

	Jaarrekening 2017	Begroting 2019	
	31-12-2017	01-01-2019	31-12-2019
Eigen vermogen	1.091.200	1.091.200	1.091.200
Vreemd vermogen	11.446.900	12.627.800	14.913.800

	Jaarrekening 2017	Begroting 2019
Financieel resultaat	9.083	0
Bestemming resultaat		
- bestemmingsreserves		
- algemene reserve		

Risico's

De risico's zijn beschreven in de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing van de begroting 2019 van RMN. Uit deze paragraaf blijkt dat de genoemde risico's grotendeels zijn afgedekt door het onderbrengen ervan bij solide verzekeraars en door het voeren van een gericht beleid om de risico's te beperken. De huidige weerstandscapaciteit wordt van voldoende omvang geacht om de continuïteit van de onderneming niet in gevaar te laten komen. Over de ontwikkeling van de weerstandscapaciteit wordt onder meer het volgende opgemerkt:

'Het bestuur van RMN heeft bepaald dat volledige verrekening van de kosten plaatsvindt met de deelnemende gemeenten met uitzondering van benoemde kosten die ten laste van de reserve worden gebracht. Dit impliceert dat het weerstandvermogen van RMN in de loop der tijd afneemt en de financiële risico's overgenomen worden door de deelnemende gemeenten.'

Periodieke evaluatie

Volgens de (bijgestelde) planning: afronding in 2018.

6. Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Vestigingsplaats

Soest.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd

De AVU is verantwoordelijk voor de regie, coördinatie en organisatie van het transport, recycling en verwerking van het huishoudelijk afval. Alle gemeenten hebben aan de AVU de taak overgedragen voor het afsluiten van verwerkingscontracten voor de grootste afvalstromen.

Programma/paragraaf

4 – Natuur en Milieu

Deelnemende partijen

Alle Utrechtse gemeenten.

Bestuurlijk belang

Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het algemeen bestuur van de AVU. Vanuit het algemeen bestuur wordt een dagelijks bestuur geformeerd. Vertegenwoordiging namens Soest in het algemeen bestuur: wethouder N. Kundić.

Financieel belang

De gemeente draagt financieel bij op basis van de hoeveelheid afgevoerde afvalstoffen die onder contracten vallen die door AVU zijn afgesloten. De kosten voor 2019 wordt geraamd op € 968.377.

Financiële informatie

(bedragen in euro's)

	Jaarrekening 2017	Begroting 2019	
	31-12-2017	01-01-2019	31-12-2019
Eigen vermogen	539.283	350.000	350.000
Vreemd vermogen	14.911.578	11.299.000	11.783.000

	Jaarrekening 2017	Begroting 2019
Financieel resultaat	149.852	
Bestemming resultaat		
- bestemmingsreserves	149.852	
- algemene reserve		

Risico's

Voor de afvalverwijdering zijn meerjarige contracten afgesloten. De financiële risico's worden door de AVU als 'zeer klein' ingeschat.

Periodieke evaluatie

Nog te bepalen.

7. Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Vestigingsplaats

Utrecht.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd

Op 1 januari 2010 is de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht (VRU) van kracht geworden. Deze regeling heeft tot doel om de geregionaliseerde brandweerorganisatie als onderdeel van de nieuwe VRU formeel te verankeren en de taken van de Veiligheidsregio in overeenstemming te brengen met de Wet veiligheidsregio's. De VRU behartigt de belangen van de gemeenten op de volgende terreinen:

- de brandweezorg;
- de organisatie van de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen;
- de rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- het beheer van de gemeenschappelijke meldkamer.

Daarnaast heeft de VRU de zorg voor:

- een adequate samenwerking met politie Utrecht en de meldkamer ambulancezorg ten aanzien van onder meer de gemeenschappelijke meldkamer;
- een gecoördineerde en multidisciplinaire voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Programma/paragraaf

1 – Veiligheid

Deelnemende partijen

De 26 gemeenten van de provincie Utrecht.

Bestuurlijk belang

Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het algemeen bestuur van de VRU. Vertegenwoordiging in het algemeen bestuur namens Soest: burgemeester R.T. Metz.

Financieel belang

De gemeente draagt financieel bij op basis van een inwonerbijdrage. De bijdrage voor 2019 wordt geraamd op € €2.607.429.

Financiële informatie

bedragen in euro's

	Jaarrekening 2017	Begroting 2019	
	31-12-2017	1-1-2019	31-12-2019
Eigen vermogen	6.709.000	8.717.000	7.838.000
Vreemd vermogen	30.041.000	45.806.000	58.677.000

	Jaarrekening 2017	Begroting 2019
Financieel resultaat	233.000	0
Bestemming resultaat		
- bestemmingsreserves	233.000	
- algemene reserve		

Risico's

Op basis van de risico-inventarisatie bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 1,3 miljoen. De beschikbare weerstandscapaciteit is € 1,2 miljoen. Daarmee is de verhouding (beschikbaar / nodig) 1,1. Hiermee zijn de genoemde risico's financieel afdoende gedekt.

Periodieke evaluatie

Nog te bepalen.

8. Uitvoeringsorganisatie Baarn, Bunschoten en Soest

Vestigingsplaats

Soest.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd

Uitvoering van de primaire en secundaire processen van de wet- en regelgeving rond werk en inkomen, het minimabeleid en schuldhelpverlening. Dat betekent het bieden van bestaanszekerheid aan inwoners met een inkomen beneden het minimumniveau, ondersteuning bieden aan inwoners die door bijzondere bestaanskosten onder dat minimum (dreigen te) raken, het begeleiden van mensen met schulden en het begeleiden van mensen naar werk.

Met ingang van 2017 is de uitvoeringsorganisatie BBS verdergegaan als bedrijfsvoeringsorganisatie, met een verbreed takenpakket. Met ingang van genoemde datum verzorgt BBS de zorgadministratie en treedt BBS op als formeel werkgever van de uitvoeringsteams sociaal domein.

Programma/paragraaf

7 – Zorg en Welzijn.

Deelnemende partijen

De gemeenten Baarn, Bunschoten en Soest.

Bestuurlijk belang

Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het algemeen bestuur. Vertegenwoordiging in het bestuur namens Soest (vanaf 19 januari 2018): wethouder E.F. van Aalst-Veldman.

Financieel belang

De directe kosten die rechtstreeks aan gemeenten zijn toe te rekenen, zoals de uitkeringslasten, komen rechtstreeks ten laste van de deelnemende gemeenten. De indirecte lasten worden toegerekend op basis van het aantal uitkeringsgerechtigden (inkomensondersteuning) of op basis van formatie.

Voor Soest worden de totale lasten voor 2019 voor alle taken, inclusief de zorgadministratie, geraamd op € 18,1 miljoen. Er wordt daarnaast voor €310.000 aan baten verwacht. Dat zijn terugbetalingen van cliënten in het kader van de BUIG, BBZ en bijzondere bijstand.

Financiële informatie

<i>(bedragen in euro's)</i>	Jaarrekening 2017	Begroting 2019	
	31-12-2017	01-01-2019	31-12-2019
Eigen vermogen	0	0	0
Vreemd vermogen	2.886.000	2.887.000	2.887.000

	Jaarrekening 2017	Begroting 2019
Financieel resultaat	0	0
Bestemming resultaat		
- bestemmingsreserves	0	
- algemene reserve	0	

Risico's

Omdat de uitvoeringsorganisatie BBS nog geen eigen vermogen heeft opgebouwd, komen de financiële resultaten volledig ten laste van de deelnemende gemeenten. In de afgelopen jaren manifesteerden de risico's zich vooral bij de BUIG-uitkeringen: het rijksbudget was niet toereikend om de bijstandsuitkeringen te dekken. Dit risico beperkte zich doordat een beroep gedaan werd op de vangnetregeling van het Ministerie. Naar verwachting is dit voor 2019 en verder niet meer nodig.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing meldt BBS risico's inzake ziekteverzuim, wetgeving ten aanzien van de privacy en de zorgadministratie, en btw/vennootschapsbelasting.

Periodieke evaluatie

Deze staat gepland voor 2018.

9. Regionaal Sociale Werkvoorzieningsschap Amersfoort e.o. (RWA)

Vestigingsplaats

Amersfoort.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd

Het doel van de gemeenschappelijke regeling RWA is het behartigen van de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de bestaande cliënten met een SW-indicatie. Dit betreft enerzijds een maatschappelijk belang waarbij mensontwikkeling centraal staat en anderzijds een financieel belang van een positief exploitatieresultaat.

Wetmatige basis

RWA voert de 'oude' Wet sociale werkvoorziening (WSW) uit in onze regio. Per 1 januari 2015 is de Participatiewet in werking getreden, waardoor de toegang tot de sociale werkvoorziening niet meer openstaat voor nieuwe instromers. RWA biedt voor de bestaande groep WSW'ers - op grond van de samenwerkingsovereenkomst RWA-Amfors - in een van de Amforsbedrijven of via detachering bij een reguliere werkgever betaald werk aan mensen die door hun beperking geen reguliere baan kunnen vinden. Door de veranderde wetgeving heeft in 2015 en 2016 een herijking plaatsgevonden: wat is voor de deelnemende RWA-gemeenten de visie op de toekomst van het gemeenschappelijk sociaal werkbedrijf? De gemeenschappelijke regeling is hier in 2016 ook op aangepast: RWA is een mensontwikkelbedrijf, gericht op het maximaal ontwikkelen van zijn werknemers, zodat maximale participatie bij reguliere werkgevers behaald kan worden.

Governance

De beleidsontwikkeling op dit terrein is de verantwoordelijkheid van de gemeenten, waardoor een beleidsarm bestuur volstaat en de governance vereenvoudigd kan plaatsvinden. In 2016 is daarom de gemeenschappelijke regeling RWA getransformeerd op dit onderdeel van openbaar lichaam naar een bedrijfsvoeringsorganisatie. Bovendien heeft het algemeen bestuur RWA ook de taak van de

aandeelhoudersvereniging Amfors (ava) gekregen waardoor een eenhoofdige vertegenwoordiging per gemeente volstaat en bestuur en toezicht vereenvoudigd in één orgaan kunnen plaatsvinden.

Relatie RWA/Amfors

De werkmaatschappijen van Amfors verlenen diensten op het gebied van onder meer groenonderhoud, en schoonmaak en metaal. Tussen het RWA en Amfors is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten. Het doel van de samenwerking is te zorgen dat het werkgelegenheidsbeleid van RWA door inschakeling van Amfors wordt bevorderd. Dat betekent voor RWA een heroriëntatie op doel en doelgroep van de Amforsbedrijven.

Programma/paragraaf

7 – Zorg en Welzijn.

Deelnemende partijen

De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Leusden, Soest en Woudenberg.

Bestuurlijk belang

Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het algemeen bestuur van de RWA. Vertegenwoordiging namens Soest: wethouder E.F. van Aalst-Veldman. Wethouder E.F. van Aalst-Veldman is tevens lid van de algemene vergadering van aandeelhouders van Amfors.

Financieel belang

Sinds 1 januari 2015 hebben gemeenten geen aparte WSW-taakstelling meer, maar de brede opdracht om inwoners te ondersteunen in het meedoen naar vermogen, via werk of anderszins. Onderdeel van het participatiebudget is de rijksbijdrage voor de sw-geïndiceerden. Dit is een budget waarmee de gemeente de mensen met een sw-indicatie kan laten werken. Daarnaast betalen we een aanvullende gemeentelijke bijdrage. Voor 2019 gaan we uit van Wsw-gelden vanuit het Rijk: € 2.742.284 en een aanvullende gemeentelijke bijdrage van € 467.000.

Financiële informatie

(bedragen in euro's)

	Jaarrekening 2017	Begroting 2019	
	31-12-2017	1-1-2019	31-12-2019
Eigen vermogen	0	0	0
Vreemd vermogen	15.265.000	niet geraamd	niet geraamd

	Jaarrekening 2017	Begroting 2019
Financieel resultaat	-4.778.000	-5.889.000
Dekking resultaat		
- bijdrage Amfors	1.877.000	2.026.000
- bijdrage gemeenten	2.901.000	3.864.000

Risico's

Het operationeel resultaat van Amfors is sterk afhankelijk van de gemeentelijke omzet.

Op basis van de samenwerkingsovereenkomst tussen Amfors en RWA is Amfors verplicht eventuele exploitatietekorten bij RWA aan te vullen. Deze verplichting geldt echter uitsluitend zolang het eigen vermogen van Amfors het bedrag van € 2.500.000 te boven gaat. Voor het gedeelte van het eigen vermogen van Amfors tussen de € 2.500.000 en € 4.500.000 geldt dat Amfors voor 50% aansprakelijk is voor de aanzuivering van de bij het RWA ontstane exploitatietekorten.

Aangezien de ondergrens van € 2.500.000 al in 2014 is bereikt, wordt er geen bijdrage meer vanuit het vermogen van Amfors verstrekt.

Periodieke evaluatie

Nog nader te bepalen.

10. Regionale ICT Dienst (RID) Utrecht

Vestigingsplaats

Doorn.

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd

Het in het samenwerkingsgebied verlenen van ICT-diensten: het beheren van de ICT-infrastructuur en de (mobiele) telefonie, het verzorgen het technisch applicatiebeheer en het ondersteunen van de eindgebruikers in het dagelijks gebruik van de ICT. Kernbegrippen voor de RID zijn wendbaarheid, flexibiliteit, schaalbaarheid en voorspelbaarheid. In de eerste jaren van zijn bestaan concentreerde de RID Utrecht zich op het beheer en de ontwikkeling van de ICT-infrastructuur. Maar er worden zwaardere eisen aan informatiebeveiliging en privacy gesteld. De digitalisering en flexibilisering van de werkomgevingen spelen een steeds belangrijkere rol. De dienstverlening van de RID zal moeten blijven aansluiten op de veranderende behoeften van de deelnemende partijen. Dit betekent meer inzetten op flexibiliteit van diensten, streven naar meer samenwerking en een transitie maken naar de cloud. In 2018 is hiermee een begin gemaakt.

Programma/paragraaf

Programma 9 – Bestuurlijke taken

Deelnemende partijen

De gemeenten Baarn, Bunnik, De Bilt, Soest, Utrechtse Heuvelrug en Wijk bij Duurstede en de Regionale Sociale Dienst Kromme Rijn Heuvelrug.

Bestuurlijk belang

Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het bestuur van de RID Utrecht. Vertegenwoordiging namens Soest in het algemeen bestuur, tevens lid van het dagelijks bestuur: wethouder N. Kundić.

Financieel belang

De gemeente draagt financieel bij op basis van aantal applicaties en accounts. De bijdrage voor 2019 wordt geraamd op € 1.687.000

Financiële informatie

(bedragen in euro's)

	Jaarrekening 2017	Begroting 2019	
	31-12-2017	01-01-2019	31-12-2019
Eigen vermogen	243.000	20.000	10.000
Vreemd vermogen	7.483.000	6.080.000	7.090.000

	Jaarrekening 2017	Begroting 2019
Financieel resultaat	184.000	0
Bestemming resultaat		
- bestemmingsreserves		
- algemene reserve	184.000	

Risico's

De weerstandscapaciteit is op dit moment beperkt, echter doordat begrotingstekorten worden opgevangen door de deelnemers (op basis van de GR) is dit voldoende om de risico's af te dichten. Wel wordt periodiek de stand van zaken gemonitord. Op basis van vorenstaande bepalingen zijn er geen materiële risico's waardoor het weerstandsvermogen ontoereikend zou zijn.

Periodieke evaluatie

In 2017 zijn twee onderzoeken uitgevoerd die richting geven aan de koers van de Regionale ICT- Dienst (RID). Hieruit voortvloeiend is in 2018 een visie vastgesteld waarbij de diensten van de RID op een meer flexibele wijze kunnen worden afgenomen en tegelijk meer samenwerkingskansen met de deelnemende organisaties worden opgezocht en benut.

11. Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht

Vestigingsplaats

Utrecht

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd

Sinds 1 juli 2014 is de RUD Utrecht operationeel. De Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht voert voor 11 gemeenten en de provincie Utrecht alle taken uit op het gebied van milieuvergunningverlening en handhaving. Hiernaast zijn er aanvullende taken bij de RUD Utrecht neergelegd, zoals advisering op het gebied van bodem en geluid en klachtenafhandeling. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder een verstrekt ruim mandaat aan de directeur van de RUD Utrecht, op basis van een dienstverleningsovereenkomst.

Programma/paragraaf

4 – Natuur en Milieu

Deelnemende partijen

Naast de provincie Utrecht de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht en Woudenberg.

Bestuurlijk belang

Elke gemeente wijst een lid van het college aan als lid van het algemeen bestuur van de RUD.

Voor Soest is dat wethouder A. Treep- van Hoeckel.

Financieel belang

De bijdrage voor 2019 wordt geraamd op € 483.506.

Financiële informatie

(bedragen in euro's)

	Jaarrekening 2017	Begroting 2019	
	31-12-2017	01-01-2019	31-12-2019
Eigen vermogen	612.000	520.000	529.000
Vreemd vermogen	1.810.000	1.710.000	1.710.000

	Jaarrekening 2017	Begroting 2019
Financieel resultaat	- 353.000	48.000
Dekking resultaat		
- bestemmingsreserves	- 50.000	
- algemene reserve	- 303.000	

Risico's

Op basis van de risico-inventarisatie bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 514.000. De beschikbare weerstandscapaciteit is € 337.000. Rekening houdende met de positie Onvoorzien bedraagt de weerstandscapaciteit € 541.000, met een bijbehorende ratio van 1,01. Daarmee ligt de ratio een fractie boven het gewenste niveau van 1,0.

Periodieke evaluatie (vierjaarlijks)

N.v.t.

Financiële deelnemingen

12. NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Vestigingsplaats

Den Haag

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), opgericht in 1914, is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG duurzaam bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Klanten van de BNG zijn overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg en onderwijs.

Financieel belang

deelneming	uitstaand totaal	aandeel Soest		nominale waarde	
		aantal	%	p/aandeel	totaal
aandelen	55.690.720	123.825	0,22%	€ 2,50	€ 309.563

Financiële informatie BNG

> Eigen vermogen

> Vreemd vermogen

> Achtergestelde schulden

> Financieel resultaat 2017

> Bestemming resultaat 2017

> Risico's

	01-01-2017	31-12-2017
Eigen vermogen	€ 4.486 miljoen	€ 4.953 miljoen
Vreemd vermogen	€ 149.483 miljoen	€ 135.041 miljoen
Achtergestelde schulden	€ 31 miljoen	€ 31 miljoen

Een nettowinst na belastingen van € 393 miljoen (een stijging van 6,5% t.o.v. 2016). Deze ontwikkeling is positief beïnvloed door incidentele factoren.

Van de nettowinst wordt voorgesteld om 37,5% als dividend uit te keren (in 2016: 25%). Dit komt neer op een dividendebedrag van € 141 miljoen. Het restant wordt toegevoegd aan de reserves. Het dividend bedraagt € 2,53 per aandeel van € 2,50 (2016: € 1,64 per aandeel). Het dividend 2017 komt voor Soest uit op € 313.277. T.o.v. de raming 2018 levert dat een positieve (incidentele) afwijking van € 187.000 op (zie ook financiële mutatie voorjaarsnota 2018).

Een betrouwbare verwachting van de ongerealiseerde resultaten is niet te geven als gevolg van de onvoorspelbare bewegingen op de financiële markten. De bank acht het daarom niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst 2018.

13. Vitens NV

Vestigingsplaats

Zwolle

Doel en openbaar belang dat wordt behartigd

Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland en levert drinkwater aan 5,4 miljoen mensen en bedrijven in de provincies Flevoland, Friesland, Gelderland, Utrecht, Overijssel en een aantal gemeenten in Drenthe en Noord-Holland. Per 1 oktober 2006 zijn Hydron Midden-Nederland, Hydron Flevoland en Vitens gefuseerd. Vitens stelt zich als publieke onderneming ten doel een bijdrage te leveren aan het verlagen van de maatschappelijke kosten. Als drinkwaterbedrijf met een natuurlijk monopolie brengt dit de verantwoordelijkheid met zich mee om het geld van klanten en publieke aandeelhouders op een verantwoorde wijze te besteden.

Financieel belang

deelneming	uitstaand totaal	aandeel Soest		nominale waarde	
		aantal	%	p/aandeel	totaal
aandelen	5.777.247	44.542	0,77%	€ 1,00	€ 44.542

Financiële informatie Vitens

- > Eigen vermogen
- > Vreemd vermogen

	01-01-2017	31-12-2017
> Eigen vermogen	€ 489,1 miljoen	€ 533,7 miljoen
> Vreemd vermogen	€ 1.249,2 miljoen	€ 1.194,4 miljoen

- > Financieel resultaat 2017

Een nettowinst na belastingen van € 47,7 miljoen (2016: € 48,5 miljoen).

- > Bestemming resultaat 2017

Van de nettowinst is € 19,1 miljoen (40%) als dividend uitgekeerd (2016: € 19,4 miljoen – 40%). De overige € 28,6 miljoen is aan het eigen vermogen toegevoegd ter versterking van de solvabiliteitspositie (2016: € 29,1 miljoen).

Het dividend bedraagt € 3,30 per aandeel van € 1,00 (2016: € 3,36 per aandeel). Het dividend 2017 komt voor Soest uit op € 146.500. T.o.v. de raming 2017 levert dat een positieve (incidentele) afwijking van € 27.000 op (> zie ook voorjaarsnota 2018).

- > Risico's

Vitens verwacht in 2018 en 2019 aanzienlijk lagere uitkeringen, omdat de overwinsten van de afgelopen twee jaar terug moeten worden gegeven in de tarieven (€ 0,99 per aandeel, ten opzichte van € 3,30 per aandeel in 2017). Dit resulteert voor Soest in een nadeel van zo'n € 70.000 voor de jaren 2019 en 2020.

14. RWA / Amfors BV

Zie het onderdeel 'gemeenschappelijke regelingen' hiervoor en de tabel hieronder.

Tabel: financieel belang

deelneming	uitstaand totaal	aandeel Soest		nominale waarde	
		aantal	%	p/aandeel	totaal
aandelen	1.683	285	17%	€ 45,00	€ 12.825

Garantstellingen bij verbonden partijen

15. Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)

Via de zogenaamde achtervangovereenkomst met het WSW neemt de gemeente deel aan de garantiestructuur. De garantiestructuur van het WSW bestaat uit:

- het eigen vermogen van de deelnemende corporatie;
- de mogelijkheid tot sanering en projectsteun van het Centraal Fonds Volkshuisvesting (CFV);
- het vermogen van het WSW, inclusief door deelnemers aan te houden obligo's;
- de renteloze leningen van het Rijk en de betrokken gemeenten.

Uit deze garantiestructuur blijkt dat als het risicovermogen van het WSW ontoereikend is – als gevolg van borgaanspraken – dan het obligo bij de deelnemers wordt ingeroepen. Mocht daarna het risicovermogen (met inbegrip van de ontvangen obligo) dalen onder de 0,25% van het garantievolumen, dan treedt de achtervangpositie van het Rijk en de betrokken gemeenten in werking. Ultimo 2017 was het door het WSW geborgde leningsbedrag in totaal € 80,6 miljard (tegen 82,2 miljard ultimo 2016). Het garantieniveau bedraagt daarmee € 206 miljoen. Tegenover dit garantieniveau staat een risicovermogen van € 531 miljoen. Daarnaast hebben corporaties obligo's aan het WSW afgegeven op grond waarvan WSW nog eens

€ 3,1 miljard bij corporaties kan opeisen indien en zodra het risicovermogen minder is dan het garantieniveau. Uit deze cijfers blijkt dat het aanwezige risicovermogen zich ruimschoots boven de norm bevindt en het risico dat er aanspraak wordt gedaan op onze achtervangpositie zeer klein is.

16. Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel

Per 1 januari 2013 is de samenwerkingsovereenkomst van het Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel met alle gemeenten opgezegd. Er worden vanaf die datum geen hypotheekleningen meer verstrekt aan personeelsleden. Voor de onder de bestaande raamwerkovereenkomst afgesloten hypothecaire leningen verandert er niets, er zijn geen achterstanden bekend en door het recht van hypotheek worden de risico's normaliter als zeer beperkt beschouwd.

17. Nationale Hypotheek Garantie

In het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen is besloten dat het Rijk vanaf 1 januari 2011 de achtervang van alle nieuwe hypotheekgaranties op zich neemt. Op 9 juni 2010 heeft de gemeente de nieuwe achtervangovereenkomst met de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen ondertekend waardoor geborgd is dat inwoners van Soest ook na 1 januari 2011 gebruik kunnen (blijven) maken van de Nationale Hypotheek garantie voor het verkrijgen van een eigen woning.

Eind 2011 is door toenmalig minister Donner besloten de NHG-grens geleidelijk weer af te bouwen van € 350.000 naar het bedrag van € 265.000. Vanaf 1 juli 2012 is dit in stappen gebeurd zodat het grensbedrag medio 2014 € 265.000 bedroeg. Per 1 juli 2015 is de grens verlaagd naar € 245.000. De kostengrens wordt vermeerderd met de wettelijk toegestane 'Loan-to-Value'; 101% zonder energiebesparende voorzieningen (€ 247.450) en 106% met energiebesparende voorzieningen (€ 259.700).

Risico's bij verbonden partijen

Is bij verbonden partijen sprake van een risico zoals bedoeld in paragraaf A (weerstandvermogen en risicomanagement), dan wordt dit risico in de risicoparagraaf van het betreffende programma genoemd en toegelicht dan wel genoemd en toegelicht bij de desbetreffende verbonden partij in deze paragraaf.

Garantstellingen			
De door de gemeente verstrekte garantstellingen betreffen de volgende categorieën:			
<ul style="list-style-type: none"> - instellingen op het gebied van de woningbouw; - sociaal-culturele instellingen, sportverenigingen; - koop of bouw van woningen door personeelsleden; - verstrekte geldleningen. 			
<i>Beheersmaatregel(en)</i>			
Via achtervangfuncties (Waarborgfonds Eigen Woningen; nationale hypotheekgarantie, WSW; ouderenhuisvesting)			
Generiek risico	Kans	Financiële impact	Financieel risico
> Ouderenhuisvesting	Zeër klein = 1%	€8.900.000	€ 89.000
> Restauratiefonds	Zeër klein = 1%	€ 700.000	€ 7.000
> Hypothecaire geldleningen (HVO en gemeente)	Zeër klein = 1%	€ 2.200.000	€ 22.000
> Sportverenigingen	Laag = 10%	€ 840.000	<u>€ 84.000</u>
totaal			€ 202.000

F Grondbeleid

Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van de volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te verwezenlijken. De paragraaf grondbeleid moet in ieder geval bestaan uit:

- een **visie** op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- een omschrijving van hoe de gemeente het grondbeleid **uitvoert**;
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale **grondexploitatie**;
- een onderbouwing van de geraamde **winstnemings**;
- de beleidsuitgangspunten voor de **reserves** voor grondzaken **in relatie tot de risico's** van de grondzaken.

Visie

De visie op het grondbeleid is vastgelegd in de op 22 december 2016 door de raad vastgestelde 'Geactualiseerde nota grondbeleid 2016 gemeente Soest' en luidt als volgt:

"De gemeente kiest, ten aanzien van het te voeren grondbeleid, voor maatwerk en marktwerking. Per ontwikkellocatie wordt conform het in de nota opgenomen afwegingskader, gezocht naar de meest adequate vorm van grondbeleid, actief, facilitair of in samenwerking met de markt."

In de nota zijn kaders, beleid en werkwijze op het gebied van grondbeleid vastgelegd. Herziening van de nota grondbeleid is eens in de vier jaar. De volgende herziening is in 2020.

In de nota 'actualisatie grondprijzen Soest 2016' is vastgelegd op welke wijze de (marktconforme) grondprijzen worden bepaald. Tevens zijn in de nota per functionele (uitgifte)categorie (bandbreedtes van) grondprijzen opgenomen met prijspeil 1 januari 2016. De genoemde prijzen betreffen richtprijzen en worden per locatie nader gespecificeerd. De laatste herziening is vastgesteld in 2016.

Uitvoering

Passend binnen de ruimtelijke ambities van Soest voert de gemeente op transparante wijze de regie op de ruimtelijke ontwikkelingen, al dan niet in samenwerking met private of publiekrechtelijke partijen.

Grondexploitaties

Soest heeft verschillende grondexploitaties onderhanden die verkeren in verschillende fasen van het ruimtelijk ordeningsproces. Dorpshuis, Staringlaan en Masterplan Soesterberg zijn vastgesteld door de raad. De Apollo-projecten zijn onderdeel van Hart van de Heuvelrug en zijn door de stuurgroep van Hart van de Heuvelrug vastgesteld. Jaarlijks worden de grondexploitaties herzien en verantwoord in de jaarrekening. De voorjaarsnota, begroting en najaarsnota zijn bestuurlijke documenten waarin wijzigingen gedurende het jaar worden verantwoord.

Parameters grondexploitaties gemeente Soest:

Parameters	Masterplan Soesterberg	Staringlaan	Dorpshuis	Projecten Apollo Noord
Prijspeildatum	1-1-2018	1-1-2018	1-1-2018	1-1-2018
Datum eindwaarde	31-12-2024	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2025
Datum contante waarde	1-1-2018	1-1-2018	1-1-2018	1-1-2018
Rente (kosten & opbrengsten)	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%
Rente contante waarde *	1,00%	2,00%	2,00%	1,00%
Indexering kosten	2,00%	2,00%	2,00%	1,70%
Indexering opbrengsten	0,50%	0,50%	0,50%	1,70%
Plankosten en voorbereiding & toezicht	plankostenscan	plankostenscan	plankostenscan	25% bouw- & woonrijp maken

* BBV notitie grondexploitatie 2016: disconteringsvoet nadelige plannen 2%

1. Dorpsplein/hoek Gen. Winkelmanstraat

Resultaat

Vastgestelde Grondexploitatie	Saldo nominaal 2018	NCW 1-1-2018	Eindwaarde 31-12-2019
Woningbouw	-/- € 955.329	-/- € 938.879	-/- € 976.810

Risico's

In de laatste risicoanalyse opgenomen in de jaarrekening 2017 was het risico van een lagere grondprijs werkelijkheid geworden en opgenomen in het resultaat. In paragraaf A zijn geen nadelige risico's meer voorzien. De koopovereenkomst is echter nog niet getekend. Ook de omgevingsvergunning is nog niet ingediend. Sinds 1 juli jl. is de aansluitplicht op het gasnet vervallen. De ontwikkelaar moet nu opnieuw zijn plan doorrekenen op haalbaarheid.

2. Staringlaan

Resultaat

Vastgestelde Grondexploitatie	Saldo Nominaal 2018	NCW 1-1-2018	Eindwaarde 31-12-2018
Archeologie	-/- € 672.768	-/- € 667.601	-/- € 680.953
Woningbouw	€ 272.093	€ 269.425	€ 274.814
Totaal Staringlaan	-/- € 400.675	-/- € 398.176	-/- € 406.139

Het deelproject woningbouw is in 2017 opgeleverd. Als sluitstuk is een publicatie gemaakt van de archeologische vondsten. Om het totale project af te sluiten, moet de opdracht van archeologische vondsten nog afgerond worden. De verwachting is dat de grondexploitatie sluit per 31-12-2018. Het resultaat valt binnen de kaders die in 2014 (12RV14-33 18-09-2014), door de raad zijn afgegeven.

3. Hart van de Heuvelrug (HvdH)

Hart van de Heuvelrug is een samenwerkingsverband tussen de gemeente Zeist, de gemeente Soest en de provincie Utrecht. Het samenwerkingsverband is gericht op ruimtelijke kwaliteitsverbetering op de Utrechtse Heuvelrug. Financieel uitgangspunt is verevening tussen de groene en rode projecten. In april 2015 hebben de drie partijen (provincie Utrecht, gemeente Zeist en de gemeente Soest) de nieuwe samenwerkingsovereenkomst vastgesteld en op 5 juni 2015 is de nieuwe samenwerkingsovereenkomst door de drie partijen getekend.

Apollo Noord bestaat uit drie deelprojecten die voor de grondexploitatie Hart van de Heuvelrug samen worden gevoegd onder cluster Soest I:

- a) Apollo Noord Fase I: Kontakt der Kontinenten (Groene Hoogte);
- b) Apollo Noord fase II: Oude Tempel;
- c) Apollo Noord saunalocatie.

De projecten van Apollo Noord worden uitgevoerd door de gemeente Soest in opdracht van de Stuurgroep en maken onderdeel uit van de grondexploitatie Hart van de Heuvelrug.

Andere projecten in het cluster Soest I zijn Jessurunkamp, Kodakterrein, Richelleweg, Ecoduct Boele Staal, Oude Kamp en Soesterveen. Apollo Noord levert samen met Richelleweg de financiële basis voor de andere (groene) projecten van cluster Soest I. Het Programmabureau Hart van de Heuvelrug stelt jaarlijks

de grondexploitatie op om inzicht te geven in de financiële stand van zaken van de gebiedsontwikkeling. Op 15 februari 2017 is de herziene grondexploitatie Hart van de Heuvelrug vastgesteld door de stuurgroep.

De projecten van Apollo Noord worden uitgevoerd door ons in opdracht van de stuurgroep en maken onderdeel uit van de Mastergrondexploitatie Hart van de Heuvelrug. De risico's zijn gekwantificeerd en verantwoord in de geconsolideerde risicoanalyse Hart van de Heuvelrug. Wij zijn geen risicodragers dus het risicoprofiel is niet in de balans van de gemeente Soest verantwoord.

a) Apollo Noord-De Groene Hoogte

Resultaat

Vastgestelde Grondexploitatie	Saldo Nominaal 2018	NCW 1-1-2018	Eindwaarde 31-12-2025
Apollo Noord Groene Hoogte (KdK), incl. Frits Koolhovenweg	€ 2.377.175	€ 2.169.733	€ 2.349.510

Risico's

- De kosten voor planvorming en voorbereiding & toezicht zijn gebaseerd op een percentage van het bouw- & woonrijp maken. Mogelijk zijn extra middelen nodig voor ontwikkeling en begeleiding van het project;
- De vertraging van het project kan mogelijk leiden tot extra kosten die voor rekening komen van de grondexploitatie;
- Met de belastingdienst is overleg gaande over de vennootschapsbelasting.

Kansen

- Opgenomen garantstelling in de grondexploitatie valt vrij,

De risico's en kansen zijn inzichtelijk gemaakt met behulp van de Monte Carlo-simulatie. Voor De Groene Hoogte is bij een waarschijnlijkheid van 80% het risicoprofiel gesteld op € 0,13 miljoen. Dit financiële risico is verantwoord bij de provincie Utrecht.

b) Apollo Noord-Oude Tempel

Resultaat

Vastgestelde Grondexploitatie	Saldo Nominaal 2018	NCW 1-1-2018	Eindwaarde 31-12-2025
Apollo Noord Oude Tempel	€ 8.129.149	€ 8.410.881	€ 9.107.779

Risico's

- Door handhaving van de groenstructuren is het mogelijk dat het stedenbouwkundig plan aangepast moet worden;
- De grond is aangekocht, maar het bestemmingsplan is nog niet onherroepelijk;
- De prijsstijging van de bouwkosten is op dit moment hoger dan in de grondexploitatie is opgenomen. Tot nu toe kunnen deze prijsstijgingen verdisconteerd worden in hogere VON-prijzen;
- De kosten voor planvorming en voorbereiding & toezicht zijn gebaseerd op een percentage van het bouw- & woonrijp maken. Mogelijk zijn extra middelen nodig voor ontwikkeling en begeleiding van het project;

- De raming van de kosten voor het bouw- & woonrijp maken is gebaseerd op het stedenbouwkundig plan uit 2014. Hoewel de eenheidsprijzen zijn geïndexeerd, leiden gewijzigde uitgangspunten misschien tot hogere kosten voor bouw- & woonrijp maken;
- Met de belastingdienst is overleg gaande over de vennootschapsbelasting.

Kansen

- Grondwaarde hoger dan de op de proefverkaveling gebaseerde waarde;
- Planschade minder hoog dan nu in de grondexploitatie is opgenomen.

De risico's en kansen zijn inzichtelijk gemaakt met behulp van de Monte Carlo-simulatie. Het risicoprofiel voor het project Oude Tempel is bij een waarschijnlijkheid van 80% gesteld op € 0,70 miljoen. Dit financiële risico wordt verantwoord bij de provincie Utrecht.

c) Apollo Noord Saunalocatie

Resultaat

Vastgestelde Grondexploitatie	Saldo Nominaal 2018	NCW 1-1-2018	Eindwaarde 31-12-2025
Apollo Noord Saunalocatie	-/- € 424.270	-/- € 459.930	-/- € 538.882

Ontwikkeling

Het deelproject Apollo Noord saunalocatie is ontwikkeld en is na het faillissement overgenomen door Thermen Bussloo. De bedrijfsnaam nu is Thermen Soesterberg. De grond is tot 2020 in erfpacht uitgegeven, daarna wordt de erfpacht afgekocht en kan het project worden afgesloten. De verrekening vindt dan plaats met het beheerfonds van het Hart van de Heuvelrug.

De werkzaamheden voor het bouw- & woonrijp maken zijn afgerond. De grondexploitatie blijft echter actief, omdat de canon jaarlijks wordt afgedragen en toegerekend aan de grondexploitatie.

4. Masterplan Soesterberg

De herziene grondexploitatie van het Masterplan prijspeil 1-1-2018 is door de raad bij de jaarrekening van 2017 vastgesteld. De grondexploitatie Masterplan Soesterberg is opgebouwd uit verschillende deelprojecten die samen de Mastergrondexploitatie vormen. De verschillende deelprojecten zijn:

- Woonomgevingskwaliteit;
- Westelijke ontsluiting (afgerond)
- N237 en omliggende infra Soesterberg;
- Oostelijke ontsluiting (afgerond);
- Soesterberg-Noord Woningbouw & Mileu;
- Rademakerstraat (afgerond);
- Moerbessenberg-Odijkplein;
- Inrichting Dek (afgerond);
- Campuszone Kop/Pleisterplaats;
- Campuszone Noord;
- Campuszone Dorpshart;
- Campuszone Noorduyn;
- Administratief deelproject;
- Nieuwbouwplatform

Resultaat

Vastgestelde grondexploitatie	Saldo Nominaal 2018	NCW 01-01-2018	Eindwaarde 31-12-2024
Consolidatie deelprojecten Masterplan Soesterberg	€ 466.853	€ 75.000	€ 80.409

Risico's

Voor het door ons te voeren risicomanagement dient jaarlijks, met de herziening van de grondexploitatie Masterplan Soesterberg, het bijbehorende risicoprofiel van de geactiveerde deelprojecten opgesteld te worden.

Bij het opstellen van de risicoanalyse wordt de 'Monte Carlo-simulatie' gebruikt om het risicoprofiel te bepalen. Het geconsolideerde risicoprofiel voor de geactiveerde deelprojecten is bij een waarschijnlijkheid van 80% gesteld op € 1,42 miljoen. De uitkomst van het risicoprofiel is verantwoord in paragraaf A. De grondexploitaties van het Masterplan Soesterberg worden jaarlijks herzien.

Voor deze geactiveerde deelgebieden is op basis van de MonteCarlo-simulatie een risicoprofiel opgesteld:

- N327 en omliggende infra € 0,48 mln.;
- Soesterberg Noord € 0,85 mln.;
- Pleisterplaats € 0,02 mln.;
- Dorpshart € 0,04 mln.;
- Nieuwbouwkompas € 0,03 mln.

a) Woonomgevingskwaliteit

Resultaat

Haalbaarheid	Saldo Nominaal 2018	NCW 01-01-2018	Eindwaarde 31-12-2024
Lanenstructuur	-/- € 927.751	-/- € 957.490	-/- € 1.026.559
Manifestatieterrein	-/- € 119.475	-/- € 119.475	-/- € 128.094
Totaal	-/- € 1.047.226	-/- € 1.076.965	-/- 1.154.653

De deelprojecten van de Woonkwaliteit zijn nog niet geactiveerd. De geprognosticeerde kosten voor het inrichten van tien groene lanen in Soesterberg zijn geactualiseerd. Het Manifestatieterrein is bij de herziening van 2016 afgesloten; alleen de boekwaarde blijft staan.

b) Westelijke ontsluiting

Resultaat

Afgerond	Saldo Nominaal 2018	NCW 01-01-2018	Eindwaarde 31-12-2024
Westelijke ontsluiting	-/- € 1.056.684	-/- € 1.060.819	-/- € 1.137.341

De westelijke ontsluiting bestaat uit de toekomstige weg naar de Vliegbasis, het kruispunt en de aantakking op de parallelweg. De bijdrage aan de provincie is gedaan en daarmee is dit project voor de gemeente Soest afgerond.

c) N237 en omliggende infra Soesterberg

Resultaat

Vastgestelde grondexploitatie	Saldo Nominaal 2018	NCW 01-01-2018	Eindwaarde 31-12-2024
Aansluitingen N237	-/- € 512.841	-/- € 515.152	-/- € 552.313
Hoofdwegen & Postweg	-/- € 2.123.271	-/- € 2.174.603	-/- € 2.331.469

Ontwikkelingen

Het project N237 en omliggende infra Soesterberg omvat 11 infrastructurele deelprojecten.

- Aansluiting Koppenlaan Van der Griendtlaan;
- Aansluiting Postweg – parallelweg Amersfoortsestraat;
- Aansluiting Montgomeryweg zuid – parallelweg Amersfoortsestraat;
- Herinrichting Banningstraat ETW – A;
- Herinrichting Kampweg ETW – A;
- Herinrichting Montgomery zuidelijk deel ETW – A;
- Herinrichting Kampweg Noord;
- Herinrichting Montgomery Noordelijk deel ETW – A;
- Herinrichting Postweg ETW – A;
- Herinrichting Kamerlingh Onneslaan ETW – A;
- Herinrichting Oude Tempellaan ETW – A.

De fysieke aansluiting Koppenlaan/Van der Griendtlaan is afgerond. Op dit moment loopt nog een juridische procedure met de voormalige eigenaar van de aangekochte gronden.

Voor de andere deelprojecten wordt een ontwerp gemaakt.

Risico's

- Ramingen van de investeringen in grondexploitatie vallen hoger uit;
- Ambitie is in het profiel van de hoofdas een vrij liggend fietspad te creëren;
- Toevoegen van wegvakken, die nu nog niet zijn opgenomen in de grondexploitatie.

Het geconsolideerde risicoprofiel voor de geactiveerde deelprojecten van de N237 en omliggende infra is bij een waarschijnlijkheid van 80% gesteld op € 0,48 miljoen. Dit financiële risico is opgenomen in paragraaf A.

d) Oostelijke ontsluiting

Resultaat

Afgerond	Saldo Nominaal 2018	NCW 01-01-2018	Eindwaarde 31-12-2024
Oostelijke ontsluiting	-/- € 1.612.233	-/- € 1.612.233	-/- € 1.728.533

De Oostelijke ontsluitingsweg in het verlengde van de Tempellaan is aangelegd en medio 2015 in gebruik genomen. Voor de aanleg van de Oostelijke ontsluiting is € 2,1 miljoen opgenomen in de grondexploitatie van het Administratieve project, gefinancierd uit het investeringsfonds. Als financiële resultaat is circa € 550.000 overgebleven van het toegekende budget. Deze middelen zijn ingezet om de ontwikkeling van het deelproject Soesterberg-Noord Woningbouw en Soesterberg-Noord Milieu te realiseren.

e) Soesterberg Noord

Resultaat

Vastgestelde grondexploitatie	Saldo Nominaal 2018	NCW 01-01-2018	Eindwaarde 31-12-2024
Woningbouw	-/- € 1.882.759	-/- € 1.918.637	-/- € 2.057.038
Milieu	€ 1.211.162	€ 1.194.070	€ 1.280.205
Totaal SN	-/- € 671.597	-/- € 724.567	-/- € 776.833

Risico's

- Hogere planschade voor Sita en bewoners;
- Meer actieve betrokkenheid bij de verdere ontwikkeling van de Kamers;
- Bodemverontreiniging;
- juridische procedures door omliggende bedrijven;

Het geconsolideerde risicoprofiel voor het project Soesterberg-Noord Woningbouw en Milieu is bij een waarschijnlijkheid van 80% gesteld op € 0,85 miljoen. Dit financiële risico is opgenomen in paragraaf A.

f) Rademakerstraat

Resultaat

Vastgestelde grondexploitatie	Saldo Nominaal 2018	NCW 01-01-2018	Eindwaarde 31-12-2024
Rademakerstraat	-/- € 1.424.053	-/- € 1.425.334	-/- € 1.528.151

De Rademakerstraat is opnieuw ingericht. Het project is afgerond, de parkeercompensatie in de Banningstraat moet echter nog worden aangelegd. Er zijn 9 parkeerplaatsen die ruimtelijk niet meer in het ruimtelijk plan van de Rademakerstraat konden worden opgelost.

g) Moerbessenberg – Odijkplein

Resultaat

Vastgestelde grondexploitatie	Saldo Nominaal 2018	NCW 01-01-2018	Eindwaarde 31-12-2024
Moerbessenberg-Odijkplein	-/- € 569.741	-/- € 579.435	-/- € 621.233

Deelproject Moerbessenberg-Odijkplein omvat enerzijds een kwaliteitsverbetering in de openbare ruimte en anderzijds het realiseren van maatschappelijke voorzieningen.

h) Inrichting Dek

Resultaat

Vastgestelde grondexploitatie	Saldo Nominaal 2018	NCW 01-01-2018	Eindwaarde 31-12-2024
Inrichting Dek	-/- € 373.447	-/- € 374.259	-/- € 401.257

In 2017 is het park op de verdiepte ligging van de N237 aangelegd. Het budget van € 0,4 miljoen is toereikend geweest voor de inrichting. In 2018 wordt de helikopter geplaatst. Om deze kosten te dekken, is een aanvraag gedaan ten laste van het investeringsfonds.

i) Campuszone Pleisterplaats

Resultaat

Vastgestelde grondexploitatie	Saldo Nominaal 2018	NCW 01-01-2018	Eindwaarde 31-12-2024
Pleisterplaats	-/- € 1.517.025	-/- € 1.536.395	-/- € 1.647.223

De Pleisterplaats is feitelijk onderdeel van de Vliegbasis en de grond is nu nog in bezit van de provincie Utrecht.

De wens is dat de Pleisterplaats een prominente rol gaat spelen in het gebied. Het moet de verbinding worden tussen de Vliegbasis, het museum en het Dorpshart. Medio 2019 opent de Pleisterplaats haar deuren. In 2018 wordt de grond overgenomen van de provincie, bouwrijp gemaakt en vervolgens uitgegeven.

j) Campuszone Noord

Resultaat

Vastgestelde grondexploitatie	Saldo Nominaal 2018	NCW 01-01-2018	Eindwaarde 31-12-2024
Campuszone Noord	-/- € 140.628	-/- € 275.366	-/- € 295.230

Bij Campuszone Noord is de keuze gemaakt de bestaande grondexploitatie te bevroren, totdat nieuwe uitgangspunten zijn geformuleerd. Bij elke herziening schuiven de kosten en opbrengsten 1 jaar op.

k) Campuszone Dorpshart

Resultaat

Vastgestelde grondexploitatie	Saldo Nominaal 2018	NCW 01-01-2018	Eindwaarde 31-12-2024
Dorpshart	€ 101.594	€ 26.815	€ 28.749

Risico's

- Prijsstijgingen bouw- & woonrijp maken zijn op dit moment hoger dan in de grondexploitatie is opgenomen;
- vertraging afzet vrije sector woningen;

Kansen

- Planschade weerleggen

Het geconsolideerde risicoprofiel voor het project Campuszone Dorpshart is bij een waarschijnlijkheid van 80% gesteld op € 0,04 miljoen. Dit financiële risico is opgenomen in paragraaf A.

l) Woningbouw kampweg (Noorduyn)

Resultaat

Vastgestelde grondexploitatie	Saldo Nominaal 2018	NCW 01-01-2018	Eindwaarde 31-12-2024
Noorduyn (wonen kampweg)	€ 1.273.664	€ 1.267.114	€ 1.358.518

In 2018 vindt de oplevering plaats en start het woonrijp maken. In 2019 sluiten wij het project af en dragen wij het beheer over aan de afdeling realisatie.

m) Administratief deelproject

Resultaat

Vastgestelde grondexploitatie	Saldo Nominaal 2018	NCW 01-01-2018	Eindwaarde 31-12-2024
Administratief project	€ 10.140.340	€ 10.136.199	€ 10.867.378

Opbrengsten die niet direct ontstaan door de grondontwikkeling maar door subsidies of eigen middelen van de algemene dienst worden in het administratief deelproject verantwoord.

n) Nieuwbouwplatform

Resultaat

Vastgestelde grondexploitatie	Saldo Nominaal 2018	NCW 01-01-2018	Eindwaarde 31-12-2024
Nieuwbouwkompas	€ 0	€ 0	€ 0

Met het nieuwbouwkompas faciliteren wij potentiële kopers en huurders, projectontwikkelaars, provincie en gemeente. De te maken kosten bestaan uit een online aanwezigheid, informatiepanelen in de openbare ruimte en een persoonlijk aanspreekpunt en worden gedekt uit een bijdrage van de ontwikkelaars, het programma Hart van de Heuvelrug, de Vliegbasis en gemeente Soest

Risico's

- De bijdrage vanuit de woningen is lager dan geraamd;
- Er is geen rekening gehouden met indexering van de opbrengsten en kosten;

Kansen

- Kosten vallen lager uit dan geraamd.

5. Vliegbasis

Op 5 juni 2015 is de nieuwe samenwerkingsovereenkomst voor de ontwikkeling van de Vliegbasis gesloten tussen de gemeente Zeist, de gemeente Soest en de provincie Utrecht. De haalbaarheid van de ontwikkeling Vliegbasis is vastgelegd in de grondexploitatie van 2017. De grond is in eigendom van de provincie Utrecht, die de grondexploitatie verantwoordt in zijn balans.

Echter, de financiële risico's voor het project de Vliegbasis worden tussen de drie partners op grond van de samenwerkingsovereenkomst Vliegbasis gedeeld.

Resultaat

Haalbaarheid	Fase	Saldo Nominaal 2018	NCW 01-01-2018	Eindwaarde 31-12-2025
Vliegbasis Groen	Realisatie	-/- € 38.306.351	-/- € 38.358.524	-/- € 38.358.524
Vliegbasis Rood, incl. Dolderseweg en Amersfoortsestr.	Definitiefase	€ 36.413.020	€ 38.843.104	€ 38.843.104
Totaal		-/- € 1.893.331	€ 484.580	€ 484.580

Het te verwachten resultaat van de woningbouwlocatie Vliegbasis dekt de kosten van de groenontwikkeling op de Vliegbasis en de resultaatsverplichting van € 10 miljoen voor de onrendabele top van het Hart van de Heuvelrug.

Voor de grondexploitatie van de Vliegbasis Soesterberg heeft de stuurgroep het rentepercentage vanaf 2013 op 0% gesteld. Hierdoor is de Netto Contante Waarde gelijk aan de Eindwaarde.

Risico's

- Deel van het programma kan niet worden gerealiseerd i.v.m. milieucirkels;
- Wens om sociaal programma te realiseren;
- Aanslag vennootschapsbelasting;
- Bijdrage t.a.v. de kosten voor de NGE lager dan verwacht;

Kansen

- Lagere inrichtingskosten;
- Grondprijzen hoger dan geprognosticeerd;

Het geconsolideerde risicoprofiel voor het project Vliegbasis Soesterberg is bij een waarschijnlijkheid van 80% gesteld op € 1,78 miljoen.

Het risico voor de gemeente Soest vloeit voort uit de samenwerkingsovereenkomst en bestaat uit twee componenten: de eerste gaat over 1/3 van € 18 miljoen voor de ontwikkeling van het groen. Dit risico doet zich voor als de woningbouw in zijn geheel niet tot ontwikkeling komt. Het tweede gaat over de afdracht vanuit de Vliegbasis aan Hart van de Heuvelrug voor een bedrag van € 10 miljoen en doet zich voor als een deel van de woonwijk niet gerealiseerd kan worden hindercirkels en/of flora & fauna. De verwachting is dat de € 18 miljoen geen risico vormt. Daarom is een risicopercentage van 50% opgenomen over 1/3 van € 10 miljoen, dat resulteert in een risicoprofiel van € 1,65 miljoen. Dit financiële risico is opgenomen in paragraaf A.

Anterieuere overeenkomsten

Voor gebieden waar de gemeente geen eigendom heeft, wordt door middel van het sluiten van een anterieuere overeenkomst kostenverhaal toegepast. De teams ruimtelijke ordening, vergunningen & handhaving en grondzaken hebben een gezamenlijk overzicht, dat elke keer wordt aangepast aan de actualiteit. Om een beeld te vormen: tot 2018 zijn ca. 15 anterieuere overeenkomsten vastgesteld/in uitvoering. Daarnaast zijn vanaf 2018 nog eens ca. 15 anterieuere overeenkomsten in voorbereiding.

Winstneming

De grondexploitaties Staringlaan en Dorpshuis zijn verliesgevend, daarvoor is een voorziening opgenomen. De grondexploitatie Masterplan Soesterberg kent per 01-01-2018 een (klein) voordelig saldo, rekening houdend met de bijdragen vanuit de Algemene Dienst. Dit saldo is verantwoord op de balans onder de voorraad: er is geen sprake van (tussentijdse) winstneming.

Risico's in relatie tot reserves

Voor de grondexploitaties wordt elk jaar een risicoprofiel opgesteld op basis van de Monte Carlo -simulatie. Volgens deze methode worden de geïnventariseerde risico's en kansen, op basis van de hieraan ten grondslag liggende uitgangspunten, als variabelen in de exploitaties opgenomen en worden 5.000 scenario's doorgerekend. Door bij elke scenarioberekening te variëren in de bandbreedte van de impact die de risico's c.q. kansen kunnen hebben op de grondexploitatie, ontstaat een statistisch berekende bandbreedte van het exploitatieresultaat. Op basis hiervan worden uitspraken gedaan over:

1. de bandbreedte van het exploitatieresultaat per project;
2. het risicoprofiel per project, uitgedrukt in een verschil tussen het huidige GREX resultaat en het, bij een waarschijnlijkheid van 80%, minimaal te behalen resultaat.
3. het risico per project dat de grootste impact heeft op het risicoprofiel.

De risicoprofielen voor de projecten in Masterplan Soesterberg, Dorpshuis en Vliegbasis zijn gekwantificeerd en verantwoord in paragraaf A: weerstandsvermogen en risicobeheersing.

De risico's in de geconsolideerde risicoanalyse Hart van de Heuvelrug zijn gekwantificeerd en verantwoord bij provincie Utrecht. Gemeente Soest is geen risicodragers, dus het risicoprofiel is niet in de balans van de gemeente Soest verantwoord.

In de nota Reserves & Voorzieningen 2017 zijn voor de paragraaf grondbeleid twee relevante voorzieningen/reserves opgenomen. De eerste is een voorziening anterieure overeenkomsten dat gevoed wordt door storting van de bijdragen van anterieure overeenkomsten. De tweede is het investeringsfonds dat bedoeld is voor grote investeringsprojecten in het bijzonder Masterplan Soesterberg.

G Lokale heffingen

Functie van deze paragraaf

Deze paragraaf schetst het beleidskader voor de lokale heffingen en het kwijtscheldingsbeleid. Daarna volgen de voorgestelde tariefaanpassingen 2019 en een toelichting. Deze paragraaf fungeert hiermee tevens als tarievennota. De voorgestelde tarieven 2019 zijn uitgewerkt en opgenomen in de betreffende belastingverordeningen. De belastingverordeningen 2019 worden gelijktijdig met de begroting 2019 voorgelegd en vastgesteld.

Beleidskader

De gemeenteraad bepaalt welke belastingen een gemeente heft, welke heffingsmaatstaven worden gehanteerd en welke tarieven gelden. De raad stelt hiervoor belastingverordeningen vast. De belastingen die mogen worden geheven, zijn limitatief vastgesteld in de Gemeentewet en enkele andere wetten. De gemeente kan uit het beschikbare 'menu' haar eigen keuze maken. Het is niet verplicht om alle belastingen te heffen die in de Gemeentewet staan.

Voor alle gemeentelijke belastingen geldt dat het te betalen bedrag niet afhankelijk mag worden gesteld van het inkomen, de winst of het vermogen van een belastingplichtige. Verder zijn de gemeentelijke belastingen in economische zin te onderscheiden in 'echte belastingen' (ook wel het eigen belastinggebied genoemd), waarvan de opbrengst naar de algemene middelen vloeit, en bestemmingsheffingen, waarvan de opbrengst voor een bepaald doel moet worden gebruikt. De begrote opbrengst van een bestemmingsheffing mag de begrote kosten niet overschrijden (artikel 229b van de Gemeentewet). De gemeente Soest streeft naar 100% kostendekkendheid van deze heffingen. Het onderscheid in juridische zin is dat belastingen kunnen worden geheven ongeacht of de belastingplichtige van een bepaalde dienst gebruik maakt. De bestemmingsheffingen (rechten) kunnen alleen worden geheven als de gemeente een dienst verleent aan de belastingplichtige.

Voorbeelden van belastingen zijn: de onroerendezaakbelastingen, hondenbelasting, parkeerbelasting en toeristenbelasting. De laatste twee belastingen worden in de gemeente Soest niet geheven. Voorbeelden van heffingen en rechten zijn: rioolheffing, begraafrechten, leges en afvalstoffenheffing.

Kwijtscheldingsbeleid

De hoofdpunten van het kwijtscheldingsbeleid in Soest zijn:

- men komt alleen voor kwijtschelding in aanmerking als men niet anders dan met buitengewoon bezwaar in staat is (ook niet met een betalingsregeling) de opgelegde aanslag te betalen;
- kwijtschelding heeft alleen betrekking op de aanslagen van de rioolheffing en/of de afvalstoffenheffing;
- iemand die vermogen heeft boven een (wettelijk) bepaald bedrag komt niet in aanmerking voor kwijtschelding;
- kwijtschelding wordt niet verleend als de belastingschuldige in staat van faillissement verkeert.

Sinds 2010 worden bestanden met NAW-gegevens van burgers die sinds 2009 een kwijtscheldingsaanvraag hebben ingediend toegezonden aan het zogenoemd Inlichtingenbureau. Iemand heeft recht op kwijtschelding van gemeentebelastingen als het inkomen en vermogen onder een bepaalde grens valt. Het Inlichtingenbureau toetst of dit het geval is door gegevens uit te wisselen met het UWV, de Rijksdienst voor wegverkeer en de Belastingdienst.

Er gelden enkele voorwaarden voor geautomatiseerde toetsing, namelijk:

- in het voorgaande jaar heeft betrokkene verzocht om kwijtschelding;
- in het voorgaande jaar had betrokkene recht op kwijtschelding;
- betrokkene heeft toestemming gegeven voor geautomatiseerde toetsing.

De geautomatiseerde toets wijst niemand af voor recht op kwijtschelding. Er wordt alleen getoetst wie in elk geval in aanmerking komt. In alle andere gevallen kunnen burgers altijd zelf een aanvraag voor kwijtschelding doen bij de gemeente.

Verruiming automatische incasso

Sinds 1 januari 2014 kunnen zowel natuurlijke als niet-natuurlijke personen (bedrijven) gebruik maken van de automatische incasso; hierbij geldt een minimumbedrag van € 50 en een maximumbedrag van € 45.000. De belastingverordeningen evenals het automatisch incassoreglement zijn hierop aangepast. Hiermee is tegemoetgekomen aan een wens van de ondernemers en bedrijven.

1. Algemene belastingen: voorstel tariefaanpassingen 2019

Algemeen

Voor de algemene belastingen (ozb, hondenbelasting) stellen we een trendmatige tariefstijging van 1,4% voor. Dit komt overeen met de verwachte, gemiddelde prijsinflatie (CPB-raming juni 2018).

1.1. Onroerendezaakbelastingen (ozb)

Op grond van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) taxeert de gemeente alle onroerende zaken binnen de gemeentegrenzen. Voorbeelden van onroerende zaken zijn: woningen, bedrijfspanden en bouwkavels. De WOZ-waarde is belangrijk omdat deze waarde jaarlijks als grondslag wordt gebruikt voor de onroerendezaakbelastingen van de gemeente en voor belastingen van het Rijk en het waterschap.

Jaarlijkse hertaxatie

Vanaf 2007 vindt er jaarlijks een algehele hertaxatie plaats, waarbij de periode tussen de peildatum en de aanvang van het nieuwe WOZ-tijdvak slechts één jaar bedraagt: de aanslagen ozb 2019 worden gebaseerd op de waarde peildatum van 1 januari 2018.

Ozb als percentage van de waarde

De onroerende zaakbelastingen worden sinds 1 januari 2010 berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaak. Dit volgt uit de wijziging van artikel 220f van de Gemeentewet.

Omdat op dit moment de herwaardering voor 2019 nog niet is afgerond, worden de nieuwe ozb-tarieven voor 2019 begin 2019 ter definitieve vaststelling aangeboden. Daarbij gaan we bij de berekening uit van de begrote opbrengst 2018 + 1,4% inflatiecorrectie.

Opbrengst OZB (x € 1.000)	2016 werkelijk	2017 werkelijk	2018 begroot	2019 begroot (*)
Gebruikersbelasting	€ 1.325	€ 1.327	€ 1.364	€ 1.383
Eigenarenbelasting woningen	€ 4.898	€ 5.021	€ 5.004	€ 5.074
Eigenarenbelasting niet-woningen	€ 1.829	€ 1.818	€ 1.836	€ 1.862
totaal	€ 8.052	€ 8.166	€ 8.204	€ 8.319
> toename t.o.v. voorafgaand jaar				
- absoluut		€ 114		€ 115
- percentage		1,4%		1,4%

(*) incl. trendmatige aanpassing van 1,4%, excl. areaaluitbreiding

1.2 Hondenbelasting

Deze belasting bestaat uit een tarief voor een eerste hond en een tarief voor iedere volgende hond. De belasting wordt geheven naar het aantal volle maanden dat men houder is van een hond. Ook voor deze belasting wordt een trendmatige verhoging met 1,4% voorgesteld.

Tarieven	2016 werkelijk	2017 werkelijk	2018 werkelijk	2019 voorstel
1e hond	€ 74,00	€ 74,00	€ 75	€ 76
> toename tov voorgaand jaar				
- absoluut		€ 0,00	€ 1	€ 1
- percentage		0,0%	0,8%	1,4%
volgende hond	€ 109	€ 110	€ 111,50	€ 113
> toename tov voorgaand jaar				
- absoluut		€ 1	€ 2	€ 1,50
- percentage		0,9%	1,4%	1,3%

Opbrengst (x € 1.000)	2016 werkelijk	2017 werkelijk	2018 begroot	2019 begroot (*)
- hondenbelasting	€ 258	€ 259	€ 268	€ 272
> toe-/afname tov voorgaand jaar				
- absoluut		€ 1		€ 4
- percentage		0,4%		1,4%

(*) incl. voorstel tariefaanpassing

1.3 Convenant logiesverstrekkers

Op 26 januari 2018 is het Convenant 'Gemeente Soest – SLVS toeristenbijdrage' voor 2018-2022 ondertekend. Om dit te bereiken is er intensief overleg geweest met het bestuur van de SLVS en is de SLVS veelvuldig in overleg getreden met haar leden.

Sinds het convenant van 2006 wordt bij definitieve vaststelling van de jaarlijks te betalen bijdrage uitgegaan van de landelijke ontwikkelingen van het aantal overnachtingen in logiesaccommodaties.

Deze cijfers komen van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Bij gelijkblijvende grondslagen is de verwachte opbrengst in 2019 € 150.000.

2. Heffingen/rechten: voorstel tariefaanpassingen 2019

Inzichtelijke tariefvorming

Vanaf de begroting 2017 schrijft het vernieuwde BBV voor dat in deze paragraaf op hoofdlijnen de voor de tariefvorming meest relevante gegevens inzichtelijk worden gemaakt. Daarom wordt bij elke heffing (of recht) begonnen met een toelichting van de verwachte kosten, de verdeling daarvan en de herkomst van de middelen. Daarna volgt een samenvattend financieel overzicht met de toegelichte data, de tariefgrondslag en de opbrengst van de heffing (of recht) incl. het voorstel tot tariefaanpassing. Het overzicht wordt afgesloten met het dekkingspercentage incl. het voorstel tot tariefaanpassing. Bij de afvalstoffenheffing en rioolheffing is na dit financieel overzicht het concrete voorstel tot tariefaanpassing opgenomen.

Dekkingspercentage in relatie tot overhead en loonkosten

Binnen de heffingen/rechten vormen de loonkosten een onderdeel van de lasten bij het bepalen van de tariefvorming. Aan deze loonkosten wordt een opslag voor overhead toegerekend. In het programma overhead is beschreven, op basis van de BBV voorschriften, hoe dit overheadpercentage tot stand komt. Het percentage voor 2019 komt uit op 73%. Per jaar kan dit percentage verschillen doordat kosten van overhead en de loonkosten, die direct aan de producten worden toegerekend, variëren.

Per heffing/recht wisselt het aandeel loonkosten binnen de totale lasten, dit is immers afhankelijk van de urenraming van dat jaar. Bij een aantal heffingen, zoals de legesverordening en marktgeden, maken de loonkosten een relatief groot deel uit van de totale lasten. Een kleine wijziging in de loonkosten (en dus overheadtoerekening) kan daarom zorgen voor een grote wijziging in de kostendekking. Dit is een

blijvende uitdaging wanneer we streven naar een 100% kostendekking, maar we de tarieven niet continue willen verhogen of verlagen.

2.1 Afvalstoffenheffing

Inhoudelijke toelichting lasten en baten

Verwachte kosten De gemeente heeft een wettelijk inzamelingplicht voor het afval van huishoudens. In totaal verwacht de gemeente het komende jaar € 4,3 miljoen aan kosten te maken. Om deze kosten transparant te maken, splitsen wij eerst uit op welke producten deze kosten gemaakt zullen worden. Vervolgens gaan wij in op de herkomst van de middelen voor het financieren van deze taken.

Verdeling kosten Uit onderstaand samenvattend financieel overzicht blijkt dat veruit het grootste deel van de gemeentelijke kosten komt van het product afvalverwijdering (€ 3,4 miljoen). De kosten zitten vooral in het daadwerkelijk inzamelen van huishoudelijk afval. Ook het scheiden van afval en het recyclen ervan vallen hieronder. Tevens zijn de kapitaallasten en inkomsten RMN in het vermelde bedrag verdisconteerd. Naar verwachting zal er € 134.000 worden doorbelast voor taken die onder het product schoonhouden wegen vallen (conform afspraak 20% van de kosten straatreiniging). Zo draagt het schoonmaken en schoonhouden van de wegen bij aan een afvalvrije openbare ruimte. In de tariefgrondslag worden tevens de btw-kosten meegenomen (€ 0,5 miljoen). Dit gebeurt overeenkomstig de eerder met uw raad gemaakte afspraken (kerntakendiscussie 2013). De in de tariefgrondslag opgenomen kosten kwijtschelding bedragen circa € 150.000. Dit gebeurt overeenkomstig een nieuw beleidsmatig uitgangspunt zoals in de kadernota 2015 met uw raad is afgestemd. Tot slot zijn er kosten te verwachten (€ 25.000) die gemaakt worden voor de heffing en invordering van de afvalstoffenheffing. Hierbij valt te denken aan het versturen van de aanslagen naar de juiste personen. De kosten die hiervoor gemaakt worden, vallen onder het product lokale belastingen. Daarnaast begroten wij € 1.100 overheadkosten. Dit zijn kosten die worden gemaakt door de sturing en ondersteuning van medewerkers in brede zin. Zoals eerder met u afgesproken, maken de kosten voor handhaving (boa's) sinds 2013 geen deel (meer) van uit van de tariefgrondslag afvalstoffenheffing. T.o.v. de voorcalculatie 2018 nemen de kosten (per saldo) met € 233.000 toe. De belangrijkste afwijkingen zijn: RMN € 260.000 toename (conform begroting RMN), eenmalig budget 2018 afvalbeleidsplan uitgevoerd € 20.000 afname en kapitaallasten € 18.000 afname (door de renteherziening in 2019).

Herkomst middelen De in het samenvattend financieel overzicht opgenomen baten (excl. opbrengst heffingen) bedragen in totaal € 321.000. De baten bestaan voornamelijk uit bijdragen van bestemmingsreserves: € 43.000 als bijdrage in de kapitaallasten uit de dekkingsreserve, € 64.000 uit de egaliseringsreserve afvalstoffenheffing (ter dekking van de kapitaallasten herinrichting De Schans). Conform de MJB 2018 is € 34.000 vanuit de egalisatie beschikbaar gesteld om de tarieven van de afvalstoffen te egaliseren. De voorgestelde tariefegalisatie 2019 (€ 155.000) lichten we hierna toe. T.o.v. de voorcalculatie 2018 nemen de baten (per saldo) met € 233.000 toe. De afwijkingen zijn: toename opbrengst van 133.000 door een verhoging van het

tarief met 1,4% en lichte stijging van het aantal aanslagen ten opzichte van het vorige begrotingsjaar en een toename van de bijdrage uit de egalisereserve afvalstoffenheffing € 100.000.

Gemeenten mogen op grond van artikel 15.33 van de Wet milieubeheer voor de inzameling van het afval van huishoudens een afvalstoffenheffing invoeren. Deze mag maximaal kostendekkend zijn. In Soest is het beleidsuitgangspunt 100% kostendekkendheid. Op basis van de geactualiseerde lasten en baten stellen wij voor om in 2019 € 155.000 extra aan de egalisereserve te onttrekken. Op deze wijze wordt het tarief met 1,4% verhoogd hetgeen conform de inflatie is.

Samenvattend financieel overzicht afvalstoffenheffing

		(bedragen x € 1.000)		
nr.	omschrijving	bedrag		percentage
		specificatie	totaal	
1.	Totale lasten (direct en indirect, incl. (omslag)rente en BTW)		4.253	
1.1	Afvalverwijdering (inzamelen, verwerken, kapitaallasten, e.d.)	3.419		
1.2	Schoonhouden wegen (20% kosten straatreiniging)	134		
1.3	Werk en Inkomen (kwijtscheldingen)	150		
1.4a	Algemene dekkingsmiddelen (bcf btw)	525		
1.4b	Lokale belastingen (perceptiekosten)	25		
1.5	Overhead	1		
2.	Totale baten (excl. heffingen))		321	
2.1a	Afvalverwijdering (opbrengst extra containers)	25		
2.1b	Afvalinzameling (bijdrage kapitaallasten)	107		
2.1d	Afvalinzameling (bijdrage tariefegalitatie)	189		
3.	Tariefgrondslag (saldo baten/lasten)		3.932	100%
4.	Opbrengst heffingen, incl. voorstel tariefaanpassing		3.932	
5.	Dekkingspercentage			100%

Tariefvoorstel 2019

Soorten tarieven

Bij ieder huishouden brengen wij een afvalstoffenheffing in rekening. In de Verordening afvalstoffenheffingen kennen wij verschillende (basis)tarieven voor eenpersoonshuishoudens en voor meerpersoonshuishoudens. Daarnaast kennen we aanvullende tarieven voor extra restafval of gft-containers en het ophalen van grof afval aan huis.

Tariefvoorstel afvalstoffenheffing

De hiervoor geschetste ontwikkelingen hebben de volgende consequenties voor de tarieven 2019:

- eenpersoonshuishoudens: wordt € 181,00 (was € 178,00)
- meerpersoonshuishoudens: wordt € 202,00 (was € 199,00)

TABEL: Samenvatting voorstel + historische data ter vergelijking

Tarieven	2016 werkelijk	2017 werkelijk	2018 werkelijk	2019 voorstel
Eenpersoonshuishouden	€ 179	€ 178	€ 178	€ 181,00
> toe-/afname tov voorgaand jaar				
- absoluut		€ 1-	€ 0	€ 3
- percentage		-0,6%	0,0%	1,7%
Meerpersoonshuishouden	€ 200	€ 199	€ 199	€ 202,00
> toename tov voorgaand jaar				
- absoluut		€ 1-	€ 0	€ 3
- percentage		-0,5%	0,0%	1,5%

Opbrengst (x € 1.000)	2016 werkelijk	2017 werkelijk	2018 begroot	2019 voorstel
- afvalstoffenheffing	€ 3.787	€ 3.836	€ 3.799	€ 3.932
> toe-/afname tov voorgaand jaar				
- absoluut		€ 49	-€ 37	€ 133
- percentage		1,3%	-0,3%	3,5%

(*) incl. voorstel tariefaanpassing

Ontwikkeling van de egalisatiereserve

In de tabel hebben wij de onttrekking als gevolg van de besluitvorming over de herinrichting afvalbrengstation De Schans (raadsbesluit d.d. 23 januari 2014) verwerkt. In de begroting 2018 is reeds besloten om een bedrag van 33.847 te onttrekken om de tarieven te egaliseren. In de navolgende tabel wordt de voorziene ontwikkeling van de egalisatiereserve afvalstoffenheffing samengevat.

TABEL: standen en verloop egalisatiereserve afvalstoffenheffing

Egalisatiereserve afvalstoffenheffing					
	2018	2019	2020	2021	2022
Beginstand	1.484.175	1.271.068	1.017.922	955.552	894.644
Onttrekkingen					
Herinrichting afvalbrengstation De Schans	-65.292	-63.831	-62.370	-60.908	-59.447
Tariefegalitatie MJB 2018	-67.694	-33.847			
Communicatie regionaal afvalbeleidsplan	-60.121				
Voorstel tariefegalitatie MJB 2019		-155.468			
Nieuw afvalbeleidsplan	-20.000				
Eindstand	1.271.068	1.017.922	955.552	894.644	835.197

Toelichting: beginstand 2018 = stand ultimo 2017 uit jaarrekening 2017

In het besluit tot herinrichting van het afvalbrengstation De Schans is uitgegaan van € 1.433.660 (netto) kapitaallasten. Door de renteherzieningen in 2017 en 2018 komt dit bedrag nu uit op € 1.112.521. In de tabel zijn deze lasten voor de periode 2016 t/m 2021 voor € 413.237 ingeboekt. Hieruit volgt dat van het saldo ultimo 2021 nog € 699.284 voor De Schans is geormerkt en de vrije ruimte in de reserve € 302.596 bedraagt.

2.2. Rioolheffing

Inhoudelijke toelichting lasten en baten

- Verwachte kosten** De gemeente is wettelijk verplicht om haar zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater na te komen. In totaal verwachten we het komende jaar € 4,3 miljoen aan kosten te maken om deze zorgplichten na te komen. Om deze kosten transparant te maken splitsen wij eerst uit op welke producten wij deze kosten zullen maken. Vervolgens gaan wij in op de herkomst van de middelen voor het financieren van deze taken.
- Verdeling kosten** Uit onderstaand samenvattend financieel overzicht blijkt dat veruit het grootste deel van de gemeentelijke kosten komt van het product riolering. De kosten zitten vooral in daadwerkelijk nakomen van onze gemeentelijke watertaken op het gebied van afvalwater, hemelwater en grondwater en bestaan uit de componenten kapitaallasten (€ 1,7 miljoen) en onderhoudskosten (€ 1,4 miljoen). Ten opzichte van 2018 is er een stijging in de onderhoudskosten, voornamelijk door extra middelen voor afkoppelen en klimaatbestendig maken van het systeem. Naar verwachting wordt er € 134.000 doorbelast voor taken die onder het product schoonhouden wegen vallen (conform afspraak 20% van de kosten straatreiniging). Wegen en straten passen we zo aan dat het hemelwater bij hevige regenval enige tijd op straat kan worden geborgen en vertraagd kan afvloeien. Dit voorkomt overbelasting van het stelsel bij piekbelasting. In de tariefgrondslag worden tevens de btw-kosten meegenomen (€ 279.000). Dit gebeurt overeenkomstig de eerder met uw raad gemaakte afspraken (kerntaken-discussie 2013). Voor de toelichting op de kosten kwijtscheldingen, perceptiekosten en overhead, zie hiervoor bij afvalstoffenheffing. De onttrekking uit de egalisatievoorziening riolering is lager dan verwacht in het GWRP, waarbij de middelen beschikbaar blijven voor integrale werken en mogelijk benodigde uitbreiding van personele capaciteit. De oorzaak is een laag rentepercentage, waardoor de kapitaallasten meevallen.
- In het najaar 2017 is aan uw raad het Gemeentelijk Water- en Rioleringsplan (GWRP) 2018-2022 voorgelegd en zijn de financiële uitgangspunten voor de tariefstelling vanaf 2018 bepaald. Samengevat komt de gemaakte keuze op het volgende neer: gedurende het tijdvak van het GWRP wordt het tarief jaarlijks met 0,5% verhoogd, met daarbovenop de verwachte inflatie van 1,4%. Als uitvloeisel van de kerntakendiscussie is bij de vaststelling van de begroting 2013 besloten de kosten btw vanaf 2013 in de tariefgrondslag (van zowel afval als riolering) mee te nemen.
- Overeenkomstig de hiervoor genoemde financiële uitgangspunten voor de tariefstelling, wordt voorgesteld het tarief 2019 met 1,9% te laten stijgen en op (afgerond) € 197 vast te stellen.
- Herkomst middelen** Gemeenten mogen op grond van artikel 228a van de Gemeentewet een rioolheffing invoeren. Deze mag maximaal kostendekkend zijn. Zoals uit het samenvattend financieel overzicht en de hiervoor opgenomen toelichting is af te leiden, komt de kostendekking in 2019 uit op 100%.

Samenvattend financieel overzicht rioolheffing

nr.	omschrijving	Bedrag x € 1.000		percentage
		specificatie	totaal	
1.	Totale lasten		4.317	
1.1a	Riolering (kapitaallasten)	1.656		
1.1b	Riolering (voornamelijk onderhoudskosten rioolstelsel)	1.376		
1.2	Schoonhouden wegen (20% kosten straatreiniging)	134		
1.3	Werk en inkomen (kwijscheldingen)	150		
1.4a	Algemene dekkingsmiddelen (BCF BTW)	279		
1.4b	Lokale belastingen (perceptiekosten)	25		
1.5	Overhead	123		
1.6a	Onttrekking uit spaarvoorziening	-93		
1.6b	Saldo onttrekking voorziening investering	0		
1.7	Bijdrage aan investeringen	668		
2.	Totale baten (excl. heffingen)		-15	
2.1	Riolering (bijdrage huisaansluitingen)	-15		
3.	Tariefgrondslag (saldo baten/lasten)		4.302	
4.	Opbrengst heffingen, incl. voorstel tariefaanpassing		4.302	
5.	Dekkingspercentage			100%

Tariefvoorstel 2019

Tarief	2016 werkelijk	2017 werkelijk	2018 voorstel	2019 voorstel
Rioolheffing (per 500 m3)	€ 172	€ 182	€ 193	€ 197
> toe-/afname t.o.v. voorgaand jaar				
- absoluut		€ 10	€ 11	€ 4
- percentage		5,8%	6,0%	1,9%

Opbrengst (x € 1.000)	2016 werkelijk	2017 werkelijk	2018 begroot	2019 begroot (*)
Rioolheffing	€ 3.688	€ 3.986	€ 4.155	€ 4.234
> toe-/afname t.o.v. voorgaand jaar				
- absoluut		€ 298	€ 169	€ 79
- percentage		8,1%	4,2%	1,9%

(*) incl. voorstel tariefaanpassing

2.3 Begraafplaatsrechten

Inhoudelijke toelichting

Verwachte kosten De gemeente heeft op twee locaties (Soest en Soesterberg) begraafplaatsen ingericht waar begraven wordt en asbestemmingen worden geboden. Voor het begraven, asbestemmingen en algehele beheer van de begraafplaatsen worden kosten gemaakt (in 2019 € 799.000). Deze kosten worden transparant gemaakt door ze uit te splitsen naar zes onderdelen. In de volgende paragraaf worden deze kosten inzichtelijk gemaakt. In de daarop volgende paragraaf wordt de herkomst van de middelen ter dekking van deze kosten toegelicht.

Verdeling kosten De grootste kosten komen voort uit het verlenen van rechten, begraven en onderhoud graven. Het verlenen van rechten (€ 240.000) omvat beheer en onderhoud van het terrein en gebouwen inclusief kapitaalslasten. Begraven (€ 89.000), bevat grafdelven, het ruimen van graven, het plaatsen van asbussen, voorlopen bij uitvaarten en administratieve en uitvoerende taken rond een uitvaart. Onderhoud graven (€ 201.000) bevat onderhoud aan monumenten en grafbedekkingen. Tenslotte begroten wij € 255.000 overheadkosten. Dit zijn kosten die worden gemaakt door de sturing en ondersteuning van medewerkers in brede zin.

Herkomst middelen De grootste opbrengsten worden verkregen uit verlenen van rechten (feitelijk gebruik van een stukje begraafplaats), het begraven en de bijdrage aan het onderhoud van de begraafplaats. De voornaamste oorzaken voor de lagere dekking liggen in hogere loonkosten en overheadkosten. De tarieven van de accessoires en het plaatsen van een kelder in een urnengraf zijn hoog in vergelijking met andere gemeentes, waardoor wordt voorgesteld slechts de resterende tarieven met 2,5% te verhogen in 2019. Deze 2,5% bestaat uit 1,4% inflatiecorrectie met daarnaast 1,1% verhoging om de tarieven te harmoniseren met omliggende gemeenten. Hierdoor wordt de kostendekking 67% in 2019.

Uniform samenvattend overzicht met financiële data

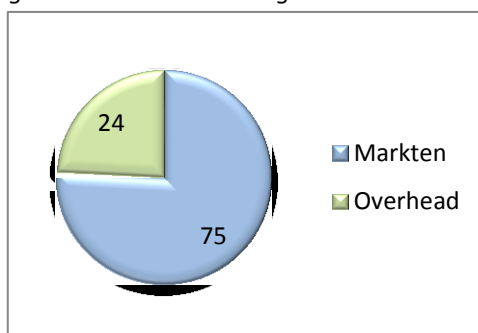
nr.	omschrijving	Bedrag x € 1.000		percentage
		specificatie	totaal	
1.	Totale lasten (direct en indirect, incl. (omslag)rente en BTW)		799	
1.1	Verlenen van rechten	240		
1.2	Begraven	89		
1.3	Asbestemmingen	7		
1.4	Onderhoud graven	201		
1.5	Overige	6		
1.6	Overhead	255		
2.	Totale baten (excl. heffingen))		0	
3.	Tariefgrondslag (saldo baten/lasten)		799	100%
4.	Opbrengst heffingen, incl. voorstel tariefaanpassing		539	
5.	Dekkingspercentage			67%

2.4 Marktgeld

Inhoudelijke toelichting lasten en baten

Verwachte kosten Voor de twee weekmarkten in Soest en Soesterberg verwacht de gemeente het komend jaar € 100.000 aan kosten te moeten maken.

Verdeling kosten De kosten bestaan naast personeelskosten uit onderhoud, kapitaallasten van de stroomkosten, energiekosten, wegafzettingen, schoonmaakwerkzaamheden en huur van toiletvoorzieningen. Daarnaast begroten wij € 24.000 aan overhead. Zie voor een toelichting van het percentage het programma 'Overhead' en de toelichting in deze paragraaf onder 2 'Dekkingspercentage in relatie tot overhead en loonkosten'. Dit zijn kosten die worden gemaakt door de sturing en ondersteuning van medewerkers in brede zin.

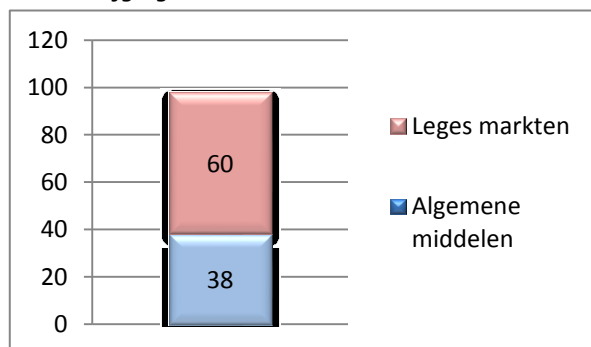

Kostenverdeling marktgeden (bedragen x € 1.000)

Herkomst middelen

De inkomsten bestaan uit de marktgelden die de marktcoopliden voor de standplaatsen op de markt verschuldigd zijn. We stellen voor de marktgelden te verhogen met 1,4% zijnde de vastgestelde prijsontwikkeling conform de prijsindex van het CPB (Meicirculaire 2018). Vanaf 2019 start een pilot waarbij de marktlieden zelf de veegwerkzaamheden oppakken (een besparing van zo'n € 12.000 op de kosten RMN).

De kostendeckendheid van de markten stijgt hierdoor naar ca. 61%. Of de kostendeckendheid verder kan stijgen naar het gewenste niveau van 70 à 75%, is onderwerp van onderzoek. Er zal een afweging moeten worden gemaakt in hoeverre een kostenstijging het voortbestaan van de markt bedreigt.

Herkomst middelen marktgelden (bedragen x € 1.000)

Samenvattend financieel overzicht marktgelden

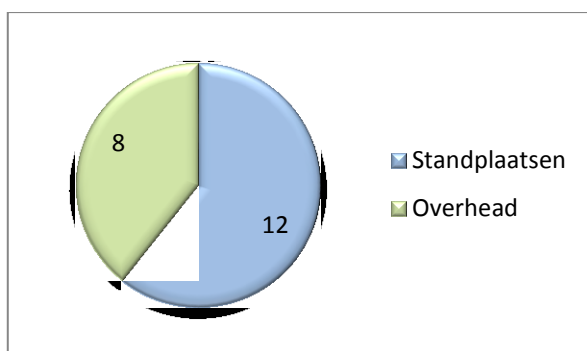
nr.	omschrijving	bedrag		percentage
		specificatie	totaal	
1.	Totale lasten (direct en indirect, incl. BTW)		98	
1.1	Markten	75		
1.2	Overhead	23		
2.	Totale baten (excl. heffingen)		0	
2.1	n.v.t.			
3.	Tariefgrondslag (saldo baten/lasten)		98	100%
4.	Opbrengst heffingen, incl. voorstel tariefaanpassing		60	
5.	Dekkingspercentage			61%

2.5 Standplaatsgeld

Inhoudelijke toelichting lasten en baten

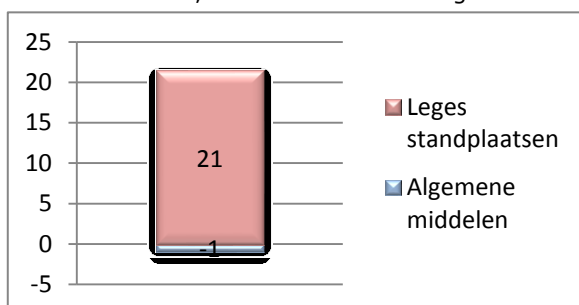
Verwachte kosten Voor de standplaatsen in Soest en Soesterberg verwacht de gemeente het komend jaar € 21.000 aan kosten te moeten maken.

Verdeling kosten De kosten bestaan naast personeelskosten uit energiekosten. Daarnaast begroten wij € 8.000 aan overhead. Dit zijn kosten die worden gemaakt door de sturing en ondersteuning van medewerkers in brede zin.

Kostenverdeling standplaatsgelden (bedragen x € 1.000)

Herkomst middelen De inkomsten bestaan uit de gelden die de standhouders voor de standplaatsen verschuldigd zijn. We stellen voor de standplaatsgelden uitsluitend te verhogen met 1,4% zijnde de vastgestelde prijsontwikkeling. De kostendekkendheid van de standplaatsen stijgt daarmee naar ruim 100%, wat incidenteel is toegestaan.

Herkomst middelen standplaatsgelden (bedragen x € 1.000)

Samenvattend financieel overzicht standplaatsgelden

nr.	omschrijving	bedrag		percentage
		specificatie	totaal	
1.	Totale lasten (direct en indirect, incl. (omslag)rente en BTW)		20	
1.1	Standplaatsen	12		
1.2	Overhead	8		
2.	Totale baten (excl. heffingen)		0	
3.	Tariefgrondslag (saldo baten/lasten)		20	100%
4.	Opbrengst heffingen, incl. voorstel tariefaanpassing		21	
5.	Dekkingspercentage			105,7%

2.6 Leges

Inhoudelijke toelichting lasten en baten

Verwachte kosten Op het vlak van dienstverlening heeft een gemeente verschillende taken. Zo is er een wettelijke taak voor het uitgeven van officiële documenten als rijbewijzen, paspoorten en identiteitsbewijzen. Daarnaast voltrekken gemeenten huwelijken en kunnen inwoners

informatie en verstrekkingen uit de BRP opvragen. Hiervoor kunnen leges worden gevraagd, wat vermeld staat in de Legesverordening, titel 1. Algemene Dienstverlening. Onder titel 2 van de legesverordening (Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning) vallen met name de aanvragen omgevingsvergunningen zoals kapvergunning, bouwvergunning. Onder titel 3 (Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn) vallen o.a. aanvragen voor vergunningen omtrent horeca, evenementen en markten.

In totaal verwacht de gemeente het komende jaar € 2,2 miljoen aan kosten te maken.

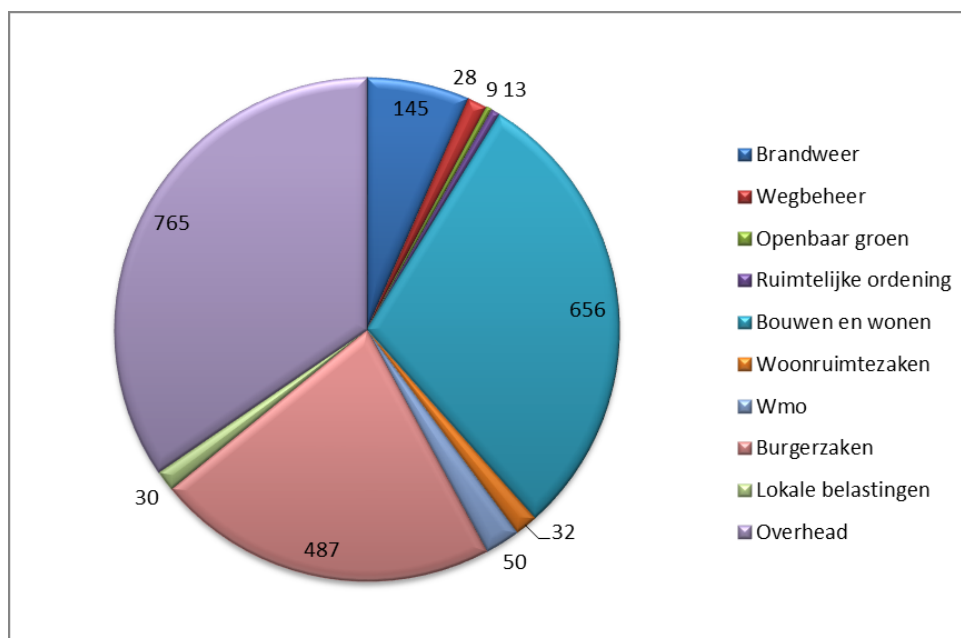
Verdeling kosten

Uit onderstaande afbeelding blijkt dat het grootste deel van de kosten komt van de producten bouwen en wonen (€ 656.000) en burgerzaken (€ 487.000).

Burgerzaken: De grootste kosten zijn de inkoopkosten reisdocumenten en rijbewijzen. Tevens worden er aan het Rijk leges afgedragen inzake afgegeven verklaringen omtrent gedrag en naturalisatie.

Bouwen en wonen: De kosten bestaan nagenoeg geheel uit personeelslasten voor het adviseren op-, controleren van- en het houden van toezicht op omgevingsvergunningen. Dit betreft o.a. bouwactiviteiten, aanleggen, brandveilig gebruik, kappen van bomen, milieuactiviteiten, wijzigen van monumenten etc. Daarnaast betreft het de kosten voor de advisering door derden waaronder bijvoorbeeld de Commissie Ruimtelijke kwaliteit, een externe constructeur en preventieadviezen door de VRU. De toezicht en handhaving op vorenstaande activiteiten mogen niet worden toegerekend aan de leges.

Daarnaast begroten wij € 765.000 aan overhead. Dit zijn kosten die worden gemaakt door de sturing en ondersteuning van medewerkers in brede zin.

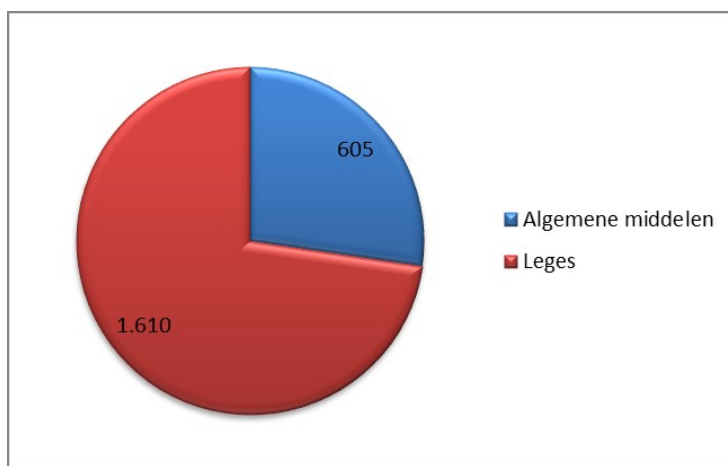
Kostenverdeling Leges (bedragen x € 1.000)

Herkomst middelen Gemeenten mogen leges vragen voor bovengenoemde dienstverlening (op grond van artikel 156 en 229 van de Gemeentewet). Deze mag maximaal kostendekkend zijn. In onze

gemeente is deze dienstverlening niet helemaal kostendekkend, namelijk voor 73%. De voornaamste reden van dit niet maximale kostendekkingspercentage zijn de bouwleges. Wij willen in 2019 nader bezien of de tarieven voor de bouwleges verhoogd kunnen worden, mede in het licht van de implementatie van de Omgevingswet de hoge kosten die we daarvoor moeten maken. Ook onderzoeken we of een meer degressief tarievenstelsel op termijn kan worden ingevoerd, zodat de opbrengsten minder sterk afhankelijk worden van grote projecten.

We stellen voor om de overige legestarieven te verhogen met het inflatiepercentage van 1,4%.

Bovenstaande betekent dat voor de begroting 2019 de totale kosten betreffende de legesverordening voor een deel worden gefinancierd uit de algemene middelen (€ 605.000).

Herkomst middelen Leges (bedragen x € 1.000)

Samenvattend financieel overzicht leges

(bedragen x € 1.000)

nr.	omschrijving	bedrag		percentage
		specificatie	totaal	
1.	Totale lasten (direct en indirect, incl. BTW)		2.215	
1.1	Brandweer	145		
1.2	Wegbeheer	28		
1.3	Openbaar groen	9		
1.4	Ruimtelijke ordening	13		
1.5	Bouwen en wonen	656		
1.6	Woonruimte zaken	32		
1.7	Wmo	50		
1.8	Burgerzaken	487		
1.9	Lokale belastingen	30		
1.10	Overhead	765		
2.	Totale baten (excl. heffingen)			
3.	Tariefgrondslag (saldo baten/lasten)		2.215	100%
4.	Opbrengst heffingen, incl. voorstel tariefaanpassing		1.610	
5.	Dekkingspercentage			73%

Tariefontwikkeling gemeentelijke woonlasten 2018

Uit de *Atlas van de lokale lasten 2018*, Coelo, ontleen we de volgende gegevens:

Landelijke ontwikkelingen

Onder de gemeentelijke woonlasten verstaan we het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een bepaalde gemeente betaalt aan ozb, rioolheffing en afvalstoffenheffing, minus een eventuele heffingskorting.

Een gemiddeld Nederlands meerpersoonshuishouden is in 2018 € 5,34 meer kwijt aan de gemeentelijke woonlasten, een stijging van 0,7% (was 0,3 % in 2017).

Achter de gemiddelde stijging gaan lokale veranderingen schuil die variëren van een verlaging met 26% tot een verhoging met 67%. Oud Beijerland is met € 505 het goedkoopste en Bloemendaal is met € 1.234 het duurste. De gemiddelde landelijke woonlasten lagen in 2018 op € 721 (was in 2017 € 723).

Provincie Utrecht

De gemiddelde woonlasten in de provincie Utrecht lagen in 2018 op € 726 (was in 2017 € 739). Net als in 2017 is Veenendaal de goedkoopste gemeente met € 549 en de duurste Bunnik met € 950. Te midden van de Utrechtse gemeenten bekleedt Soest in 2018 – voor het 8^e achtereenvolgende jaar - de 5^e plaats met laagste woonlasten (zie onderstaande tabel). Ter vergelijking staan de rangnummers en tarieven uit 2017 tussen haakjes.

rang nummer		gemeente	tarief
provincie	landelijk		2018 (2017)
1 (1)	5 (8)	Veenendaal	€ 549 (€ 579)
2 (4)	11 (38)	Bunschoten	€ 572 (€ 626)
3 (3)	23 (37)	Leusden	€ 606 (€ 625)
4 (2)	31 (12)	Nieuwegein	€ 616 (€ 584)
5 (5)	42 (39)	Soest	€ 641 (€ 629)
		Overige omliggende gemeenten:	
6 (6)	46 (44)	Zeist	€ 646 (€ 635)
10 (9)	157 (115)	Amersfoort	€ 723 (€ 698)
22 (15)	316 (211)	Eemnes	€ 826 (€ 755)
15 (19)	258 (275)	Woudenberg	€ 778 (€ 792)
20/20	309 (294)	Baarn	€ 818 (€810)
25 (26)	366 (368)	De Bilt	€ 911 (€ 929)

Ontwikkeling woonlasten 2019 in Soest

De tot de lokale woonlasten behorende componenten (ozb, afvalstoffenheffing en rioolheffing) zijn hiervoor afzonderlijk toegelicht. Deze voorstellen leiden er toe dat de gemeentelijk woonlasten voor een gemiddeld meerpersoonshuishouden in 2019 met € 11 toenemen en uitkomen op € 655. Dit betekent een toename van lokale lasten met 1,63%.

Hoofdstuk 4 – Bijlagen

4.1 Recapitulatiestaat

Bedragen x € 1.000

Programma (bedragen x €1.000)	Rekening	Begroting				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1 Veiligheid						
lasten	3.436	3.841	3.637	3.663	3.580	3.742
baten	17	15	15	15	15	15
saldi	-3.419	-3.826	-3.622	-3.648	-3.565	-3.726
2 Verkeer en Vervoer						
lasten	4.579	7.398	7.337	8.093	6.957	9.656
baten	723	1.070	2.515	3.675	2.207	4.896
saldi	-3.857	-6.328	-4.822	-4.418	-4.750	-4.760
3 Economie						
lasten	404	432	349	349	349	349
baten	92	80	87	87	87	87
saldi	-312	-352	-262	-262	-262	-261
4 Natuur en Milieu						
lasten	11.362	13.566	12.697	13.329	13.748	13.767
baten	8.226	9.999	9.193	9.670	10.048	10.108
saldi	-3.136	-3.566	-3.504	-3.659	-3.700	-3.659
5 Wonen en Ruimtelijke Ordening						
lasten	8.445	8.548	9.715	9.772	4.737	4.523
baten	7.382	6.272	8.265	8.309	3.374	3.160
saldi	-1.064	-2.276	-1.450	-1.463	-1.363	-1.363
6 Onderwijs						
lasten	4.147	4.648	4.494	4.584	4.666	4.754
baten	672	663	776	889	1.002	1.116
saldi	-3.475	-3.985	-3.718	-3.694	-3.664	-3.638
7 Zorg en Welzijn						
lasten	45.993	47.821	46.980	47.094	47.259	47.265
baten	12.710	12.921	13.368	13.349	13.330	13.308
saldi	-33.283	-34.900	-33.612	-33.745	-33.929	-33.957
8 Sport, Recreatie, Kunst & Cultuur						
lasten	5.815	6.500	6.489	6.779	6.792	6.651
baten	1.475	1.421	1.534	1.534	1.533	1.530
saldi	-4.340	-5.079	-4.956	-5.245	-5.259	-5.121
9 Bestuurlijke taken						
lasten	5.775	6.260	5.650	5.595	5.617	5.552
baten	1.922	1.800	1.258	1.228	1.221	1.183
saldi	-3.852	-4.460	-4.392	-4.366	-4.396	-4.368
Overhead						
lasten	10.390	11.166	11.410	12.384	11.441	11.097
baten	1.459	1.460	1.608	1.608	1.608	1.608
saldi	-8.932	-9.706	-9.802	-10.777	-9.834	-9.489
Algemene Dekkingsmiddelen						
lasten	-85	721	1.137	2.575	3.421	4.897
baten	64.259	67.424	69.649	71.619	73.362	75.043
saldi	64.344	66.703	68.513	69.044	69.941	70.147
Totalen voor reserveringen						
lasten	100.262	110.901	109.896	114.217	108.568	112.251
baten	98.937	103.124	108.268	111.985	107.787	112.054
saldi	-1.325	-7.776	-1.628	-2.232	-780	-197
Mutaties Reserves						
lasten	10.466	4.367	4.610	4.685	4.758	4.847
baten	12.184	12.751	6.428	7.029	5.845	5.307
saldi	1.718	8.384	1.818	2.344	1.086	459
Totalen						
Saldi voor reserveringen	-1.325	-7.776	-1.628	-2.232	-780	-197
Saldi mutaties reserves	1.718	8.384	1.818	2.344	1.086	459
saldi na reserveringen	393	608	190	112	306	263

Berekening EMU saldo

Omschrijving	2018	2019	2020
	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
	Volgens realisatie tot en met sept. 2018, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2019	Volgens meerjarenraming in begroting 2019
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-7.776	-1.628	-2.232
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	3.872	4.328	4.543
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	1.864	761	379
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	1.666	15.269	8.209
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voorzover niet op exploitatie verantwoord			
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)			
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord			
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen			
10 Lasten inm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
11 Verkoop van effecten:			
a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
Berekend EMU-saldo	-3.707	-11.808	-5.519

4.2 Overzicht programma's producten en portefeuillehouders

Nr.	Programma	Product	Omschrijving	Portefeuillehouder
1	Veiligheid	Prod 11	Brandweer	R.T. Metz
		Prod 12	Crisisbeheersing	R.T. Metz
		Prod 13	Openbare orde en veiligheid	R.T. Metz
2	Verkeer en Vervoer	Prod 21	Wegbeheer	N. Kundić
		Prod 22	Schoonhouden wegen	N. Kundić
		Prod 23	Verkeersmaatregelen - stationsontwikkeling Soest-Zuid	N. Kundić
		Prod 24	Openbare verlichting	N. Kundić
3	Economie	Prod 31	Markten en standplaatsen	E.F. van Aalst-Veldman
		Prod 33	Economische zaken	E.F. van Aalst-Veldman
4	Natuur en Milieu	Prod 41	Waterhuishouding	A. Treep-van Hoeckel
		Prod 42	Natuurbescherming	A. Treep-van Hoeckel
		Prod 43	Openbaar groen	A. Treep-van Hoeckel
		Prod 44	Afvalverwijdering	N. Kundić
		Prod 45	Riolering	A. Treep-van Hoeckel
		Prod 46	Milieu - handhaving	N. Kundić
		Prod 47	Dierenwelzijn	A. Treep-van Hoeckel
5	Wonen en Ruimtelijke Ordening	Prod 50	Grote projecten (Masterplan Soesterberg, Hart van de Heuvelrug en vliegbasis)	N. Kundić, H.E. Dijkhuizen
		Prod 51	Ruimtelijke ordening - Omgevingswet	A. Treep-van Hoeckel, H.E. Dijkhuizen
		Prod 52	Stedelijke vernieuwing	A. Treep-van Hoeckel
		Prod 53	Bouwen en Wonen	A. Treep-van Hoeckel
		Prod 54	Woonruimte-zaken	N. Kundić
6	Onderwijs	Prod 61	Openbaar primair onderwijs	H.E. Dijkhuizen
		Prod 62	Huisvesting primair en voortgezet onderwijs	H.E. Dijkhuizen
		Prod 63	Lokaal onderwijsbeleid	H.E. Dijkhuizen
		Prod 64	Leerlingenvervoer	H.E. Dijkhuizen
		Prod 65	Volwasseneneducatie	H.E. Dijkhuizen
		Prod 66	Peuterspeelzaalwerk	H.E. Dijkhuizen
7	Zorg en Welzijn	Prod 71	Sociaal Domein algemeen - Asielzoekers	E.F. van Aalst-Veldman R.T. Metz
		Prod 72	Jeugd	E.F. van Aalst-Veldman
		Prod 73	Wmo/Welzijn	E.F. van Aalst-Veldman
		Prod 74	Werk en inkomen	E.F. van Aalst-Veldman
		Prod 75	Volksgezondheid	E.F. van Aalst-Veldman
		Prod 76	Welzijnsgebouwen c.a.	E.F. van Aalst-Veldman
		Prod 77	Begraafplaatsen	A. Treep-van Hoeckel
8	Sport, Recreatie, Kunst en Cultuur	Prod 81	Binnensport	H.E. Dijkhuizen
		Prod 82	Buitensport	H.E. Dijkhuizen
		Prod 83	Overig sport	H.E. Dijkhuizen
		Prod 84	Recreatie Speelvoorzieningen	E.F. van Aalst-Veldman A. Treep-van Hoeckel
		Prod 85	Kunstbeoefening en bevordering	N. Kundić
		Prod 86	Oudheidkunde/musea	N. Kundić
		Prod 87	Cultuur - Koningsdag	N. Kundić R.T. Metz

9	Bestuurlijke taken	Prod 91 Prod 92 Prod 93 Prod 94 Prod 95 Prod 96 Prod 97 Prod 98 Prod 99 Prod 910	Gemeenteraad College van B&W Bestuursondersteuning Samenwerkingen a. Communicatie en b. Participatie Burgerzaken Gebiedsgericht werken Onroerend goed Wet Waardering Onroerende Zaken Inkoop	R.T. Metz R.T. Metz R.T. Metz R.T. Metz R.T. Metz A. Treep-van Hoeckel R.T. Metz A. Treep-van Hoeckel H.E. Dijkhuizen E.F. van Aalst-Veldman E.F. van Aalst-Veldman
10	Overhead		Ondersteunende organisatie Informatievoorziening Facilitair en huisvesting Communicatie Dekking overhead	R.T. Metz N. Kundić R.T. Metz R.T. Metz R.T. Metz
11	Algemene dekkingsmiddelen		Algemene baten en lasten Lokale belastingen Reserves en saldi	E.F. van Aalst-Veldman E.F. van Aalst-Veldman E.F. van Aalst-Veldman

4.3 Kerngegevens

		2017	2018	2019
		(rekening)	(begroot)	(begroot)
Sociale structuur	Aantal inwoners per 1 januari	46.090	46.120	46.150
	waarvan:			
	- 0-19 jaar	10.660	10.675	10.674
	- 20-65 jaar	25.143	25.187	25.176
	- 65 jaar en ouder	10.287	10.258	10.300
	Aantal cliënten bijstandsverlening en inkomensvoorziening levensonderhoud	741	777	720
Gemeentebestuur en -personeel	Aantal formatieplaatsen	217	217	228
	Aantal raadsleden	29	29	29
	Aantal wethouders	4	4	4
Fysieke structuur	Oppervlakte (in ha)	4.643	4.643	4.643
	Aantal woningen	19.998	19.990	20.215
	Lengte wegen (km)	197	198	198
	Lengte fietspaden (km)	69	72	72
	Lengte recreatie-, ruiter- en wandelpaden (km)	128	128	128
	Lengte waterwegen (km)	5	5	5
	Lengte riolering (km)	319	306	319
	Openbaar groen (ha)	143	144	144
Financiële structuur	<i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>			
	Uitgaven gewone dienst, excl. saldo	109,6	107,8	114,5
	Opbrengst algemene belastingen	8,4	8,5	8,6
	Algemene uitkering Gemeentefonds	33,8	35,0	38,5
	Uitkering sociaal domein	17,0	17,0	17,1
	Boekwaarde activa	82,3	85,8	103,1
	Reserves en voorzieningen	61,5	51,5	49,6
	Vaste schuld	29,6	31,9	42,1
	<i>(totalen per inwoner x € 1)</i>			
	Uitgaven gewone dienst, excl. saldo	2.378	2.337	2.481
	Opbrengst algemene belastingen	182	184	186
	Algemene uitkering Gemeentefonds	733	759	834
	Uitkering sociaal domein	369	369	371
	Boekwaarde activa	1.786	1.860	2.234
	Reserves en voorzieningen	1.334	1.117	1.074
	Vaste schuld	642	692	912

4.4 Overzicht reserves en voorzieningen inclusief toelichting

Prognose 2019						(bedragen x € 1.000)
Omschrijving	saldo begin begrotingsjaar 2019	rentebij-schrijving	overige toevoegingen	verminde-ringen	saldo einde begrotingsjaar 2019	
Algemene reserve:						
Algemene reserve	9.615	84		1.101	8.598	
Totaal algemene reserve	9.615	84		1.101	8.598	
Bestemmingsreserves:						
Reserve gemeentehuis	1.357	19		50	1.326	
Reserve kunst	108	2	17	5	122	
Dekkingsreserve - investeringen	13.952	258	205	1.021	13.394	
Reserve rentegebruik	5.260				5.260	
Reserve automatisering	135	2			137	
Reserve onderhoud wegen en vervanging verkeerslichten	396	6	1.232	1.216	418	
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	1.271			253	1.018	
Bedrijfsreserve	157	2	142	199	103	
Reserve vervanging voertuigen en grote machines	523	7	44	80	494	
Reserve onderhoud gebouwen	5.072	71	1.722	1.405	5.461	
Investeringsfonds	846	12		500	358	
Reserve accommodatiebeleid (onderwijs,welzijn,sport)	1.886	26	467	269	2.111	
Herwaarderingsreserve Vitens	127			40	87	
Reserve onderhoud groen	211		291	291	211	
Egalisatiereserve Sociaal Domein	3.051				3.051	
Reserve geormerkte beleidsuitgaven	291				291	
Totaal bestemmingsreserves	34.643	405	4.121	5.327	33.842	
Voorzieningen:						
Voorziening riolering	6.662		668	761	6.569	
Voorziening afkoopsommen onderhoud graven	453		91	77	467	
Voorziening anterieure overeenkomsten	104				104	
Totaal voorzieningen	7.219		759	838	7.140	
Totaal generaal	51.477	489	4.880	7.266	49.580	

Prognose 2020						(bedragen x € 1.000)
Omschrijving	saldo begin begrotingsjaar 2020	rentebij-schrijving	overige toevoegingen	verminde-ringen	saldo einde begrotingsjaar 2020	
Algemene reserve:						
Algemene reserve	8.598	84		801	7.881	
Totaal algemene reserve	8.598	84		801	7.881	
Bestemmingsreserves:						
Reserve gemeentehuis	1.326	19		807	537	
Reserve kunst	122	2	5	5	124	
Dekkingsreserve - investeringen	13.394	248	205	1.001	12.847	
Reserve rentegebruik	5.260				5.260	
Reserve automatisering	137	2			139	
Reserve onderhoud wegen en vervanging verkeerslichten	418	6	1.232	1.246	409	
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	1.018			62	956	
Bedrijfsreserve	103	1	142	134	112	
Reserve vervanging voertuigen en grote machines	494	7	47	92	456	
Reserve onderhoud gebouwen	5.461	76	1.722	2.266	4.993	
Investeringsfonds	358	5			363	
Reserve accommodatiebeleid (onderwijs,welzijn,sport)	2.111	30	542	269	2.414	
Herwaarderingsreserve Vitens	87			40	47	
Reserve onderhoud groen	211		306	306	211	
Egalisatiereserve Sociaal Domein	3.051				3.051	
Reserve geormerkte beleidsuitgaven	291				291	
Totaal bestemmingsreserves	33.842	395	4.202	6.228	32.211	
Voorzieningen:						
Voorziening riolering	6.569		765	1.150	6.184	
Voorziening afkoopsommen onderhoud graven	467		91	80	478	
Voorziening anterieure overeenkomsten	104				104	
Totaal voorzieningen	7.140		855	1.231	6.765	
Totaal generaal	49.580	479	5.057	8.260	46.857	

Prognose 2021 (bedragen x € 1.000)					
Omschrijving	saldo begin begrotingsjaar 2021	rentebij-schrijving	overige toevoegingen	verminde-ringen	saldo einde begrotings-2021
Algemene reserve:					
Algemene reserve	7.881	84		683	7.282
Totaal algemene reserve	7.881	84		683	7.282
Bestemmingsreserves:					
Reserve gemeentehuis	537	8		45	499
Reserve kunst	124	2	5	5	125
Dekkingsreserve - investeringen	12.847	238	205	920	12.370
Reserve rentegebruik	5.260				5.260
Reserve automatisering	139	2			141
Reserve onderhoud wegen en vervanging verkeerslichten	409	6	1.232	1.198	449
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	956			61	895
Bedrijfsreserve	112	2	142	134	122
Reserve vervanging voertuigen en grote machines	456	6	51	91	422
Reserve onderhoud gebouwen	4.993	70	1.722	2.078	4.708
Investeringsfonds	363	5			368
Reserve accommodatiebeleid (onderwijs,welzijn,sport)	2.414	34	617	269	2.796
Herwaarderingsreserve Vitens	47			40	7
Reserve onderhoud groen	211		321	321	211
Egalisatiereserve Sociaal Domein	3.051				3.051
Reserve geoormerkte beleidsuitgaven	291				291
Totaal bestemmingsreserves	32.211	371	4.295	5.162	31.716
Voorzieningen:					
Voorziening riolering	6.184		820	1.436	5.568
Voorziening afkoopsummen onderhoud graven	478		91	82	486
Voorziening anterieure overeenkomsten	104				104
Totaal voorzieningen	6.765		911	1.518	6.157
Totaal generaal	46.857	455	5.206	7.363	45.156

Prognose 2022 (bedragen x € 1.000)					
Omschrijving	saldo begin begrotingsjaar 2022	rentebij-schrijving	overige toevoegingen	verminde-ringen	saldo einde begrotings-2022
Algemene reserve:					
Algemene reserve	7.282	84		683	6.683
Totaal algemene reserve	7.282	84		683	6.683
Bestemmingsreserves:					
Reserve gemeentehuis	499	7		45	461
Reserve kunst	125	2	5	5	127
Dekkingsreserve - investeringen	12.370	229	205	879	11.925
Reserve rentegebruik	5.260				5.260
Reserve automatisering	141	2			143
Reserve onderhoud wegen en vervanging verkeerslichten	449	6	1.232	1.213	473
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	895			59	835
Bedrijfsreserve	122	2	142	134	133
Reserve vervanging voertuigen en grote machines	422	6	54	90	392
Reserve onderhoud gebouwen	4.708	66	1.722	1.673	4.823
Investeringsfonds	368	5			373
Reserve accommodatiebeleid (onderwijs,welzijn,sport)	2.796	39	692	191	3.336
Herwaarderingsreserve Vitens	7				7
Reserve onderhoud groen	211		336	336	211
Egalisatiereserve Sociaal Domein	3.051				3.051
Reserve geoormerkte beleidsuitgaven	291				291
Totaal bestemmingsreserves	31.716	364	4.389	4.625	31.843
Voorzieningen:					
Voorziening riolering	5.568		811	1.433	4.946
Voorziening afkoopsummen onderhoud graven	486		91	83	494
Voorziening anterieure overeenkomsten	104				104
Totaal voorzieningen	6.157		902	1.516	5.543
Totaal generaal	45.156	448	5.290	6.824	44.070

Toelichting reserves en voorzieningen

Algemeen

Met de vaststelling van de nota reserves en voorzieningen 2017 door de raad op 30 november 2017 zijn het beleidskader en de uitgangspunten voor het reserve- en voorzieningenbeleid geactualiseerd. Het geactualiseerde beleidskader en de op specifieke reserves en voorzieningen betrekking hebbende deelbesluiten zijn in deze begroting toegepast, resp. verwerkt.

Uit genoemde beleidsnota blijkt dat bij veel bestemmingsreserves de grondslag voor de jaarlijkse mutaties wordt gevormd door:

- vastgestelde beheer-/onderhoudsplannen (o.m. gebouwen, wegen), bestaande uit een jaarlijkse vaste storting en een jaarlijks variabele onttrekking volgens het plan.
- een systematiek in overeenstemming met het doel van de reserve (bijvoorbeeld de reserve gemeentehuis en dekkingsreserve investeringen)

Aan de mutaties van deze bestemmingsreserves zal in de navolgende toelichting dan ook beperkt aandacht worden geschonken. Voor een toelichting op de onderhoudsreserves wordt naar paragraaf D (onderhoud kapitaalgoederen) verwezen. Met de navolgende toelichting wordt een gerichte versterking van het inzicht en de transparantie in de (mutaties van) genoemde reserves en voorzieningen beoogd.

Specifiek

Algemene reserve

Voor de jaren 2019-2022 is een vaste jaarlijkse onttrekking van € 23.000 (saldo grond aan- en verkopen en daaraan gerelateerde kosten) opgenomen en een jaarlijkse toevoeging van rente over het minimum (€ 6.000.000). Daarnaast worden gelden beschikbaar gesteld voor beleidsintensivering. Voor 2019 € 418.000 en 2020 € 118.000 (kadernota 2017). Voor dekking van het onderhoud van de wegen wordt t/m 2022 jaarlijks € 660.000 beschikbaar gesteld.

Reserve gemeentehuis

Overeenkomstig het doel van deze reserve wordt tot 2019 jaarlijks een vast bedrag van € 50.000 onttrokken voor dekking van een deel van de begrotingslasten van het gemeentehuis. In 2020 vindt een grotere onttrekking plaats voor de verschuldigde btw van de volgende leaseperiode. Vanaf 2020 verlaagt de bijdrage naar € 45.260 per jaar tot het einde van de leaseperiode in 2030.

Reserve kunst

Jaarlijks wordt een bedrag onttrokken voor onderhoud van de kunstwerken. In 2019 wordt er een bijdrage vanuit het Masterplan Soesterberg (Soesterberg-Noord) in de reserve gestort.

Dekkingsreserve investeringen

De geplande onttrekkingen dienen als dekking van de kapitaallasten van vooraf aangegeven investeringen.

Reserve rentegebruik

Bij de actualisatie van de nota reserves en voorzieningen in 2017 is besloten de voeding van - en onttrekkingen aan de reserve rentegebruik vanaf 2018 te laten vervallen.

Reserve automatisering

Voor de komende jaren zijn geen stortingen of onttrekking uit deze reserve geraamd. De reserve blijft op het huidige niveau.

Reserve onderhoud wegen en vervanging verkeerslichten

In paragraaf D (onderhoud kapitaalgoederen, investeringsoverzicht) is aangegeven op welke activiteiten de geraamde onttrekkingen betrekking hebben.

Egalisatiereserve afvalstoffenheffing

Zie toelichting paragraaf G (lokale heffingen), onderdeel afvalstoffenheffing.

Bedrijfsreserves

Voeding en onttrekking vinden overeenkomstig het doel van deze reserves plaats (zie nota R&V 2017).

Reserve vervanging voertuigen en grote machines

Onttrekkingen van de vervangingskosten van voertuigen en machines op basis van het huidige vervangingsschema. Zie verder toelichting paragraaf D (onderhoud kapitaalgoederen).

Reserve onderhoud gebouwen

De grondslag voor de stortingen en onttrekkingen wordt gevormd door het in 2012 geactualiseerde beheer-/onderhoudsplan. Zie paragraaf D (onderhoud kapitaalgoederen) voor nadere informatie over de aanwending van de middelen in 2019.

Investeringsfonds

Het wegwerken van het achterstallig wegonderhoud (Kadernota 2016) gebeurt in vier tranches (2016 t/m 2019). In 2019 wordt € 500.000 onttrokken.

Reserve accommodatiebeleid

Deze reserve is bij de meerjarenbegroting 2013 (kern-takendiscussie) ingesteld. Daarbij is tevens de voeding geregeld. Vanaf 2016 worden naast de reguliere voeding ook de beschikbare gelden voor onderwijshuisvesting aan deze reserve toegevoegd.

Voor de taakstelling Sport (voorjaarsnota 2016) worden voor de jaren 2017-2021 jaarlijks middelen (€ 78.000) beschikbaar gesteld. Vanuit de voorjaarsnota 2018 worden voor de komende jaren tot en met 2023 gelden onttrokken voor een voorbereidingskrediet voor de PWA school..

Herwaarderingsreserve Vitens

Overeenkomstig het doel van deze reserve worden gedurende de resterende looptijd van de lening tot 2021 de jaarlijkse aflossingsbedragen onttrokken uit de reserve en als bate verantwoord in de gemeentelijke exploitatie.

Reserve onderhoud groen

Met ingang van 2015 is een reserve onderhoud groen ingesteld t.b.v. vervangingsinvesteringen bomen, heesters, c.a. Deze reserve wordt gevoed door verschillende groen onderhoudsbudgetten vanuit de exploitatie. De uitgaven voor het vervangingsonderhoud worden in 2019 op € 291.000 geraamd.

Egalisatiereserve sociaal domein

Medio 2018 heeft deze reserve een omvang van € 3 miljoen. Over het verloop van deze reserve is nog niets concreet bekend.

Voorziening riolering

De kosten voor het beheer en onderhoud van de riolering in de gemeente Soest worden uit de voorziening onttrokken en de opbrengst van de rioolheffing wordt in de voorziening gestort. Het beheerplan is het Gemeentelijk Water en Rioleringsplan (GWRP) Soest – Baarn 2018-2022 wat eind 2017 is vastgesteld.

Voorziening afkoopsommen onderhoud graven

De voorziening wordt gevoed door storting van de afkoopsommen voor meerjarig grafonderhoud en geeft een bijdrage aan de exploitatie ter dekking van de onderhoudskosten.

Voorziening anterieure overeenkomsten

De voorziening heeft medio 2018 een saldo van € 100.000. De kosten die voortvloeien uit de anterieure overeenkomsten worden verrekend met de voorziening.

4.5 Overzicht mutaties reserves en voorzieningen

(bedragen x € 1.000)

Programma:	2019	2020	2021	2022
Natuur en milieu				
<i>Toevoegingen:</i>				
Voorziening riolering	668	765	820	811
<i>Onttrekkingen:</i>				
Voorziening riolering	764	1.150	1.436	1.433
Zorg en welzijn				
<i>Toevoegingen:</i>				
Voorziening afkoopsommen onderhoud graven	91	91	91	91
<i>Onttrekkingen:</i>				
Voorziening afkoopsommen onderhoud graven	77	80	82	83
Bestuur en algemene dekkingsmiddelen				
<i>Toevoegingen:</i>	4.610	4.681	4.751	4.836
Algemene reserve				
Reserve gemeentehuis				
Reserve kunst	17	5	5	5
Dekkingsreserve	205	205	205	205
Reserve onderhoud wegen en vervanging verkeerslichten	1.232	1.232	1.232	1.232
Bedrijfsreserve (beïnvloedbare personeelskosten)	142	142	142	142
Reserve vervanging voertuigen en grote machines	44	47	51	54
Reserve onderhoud gebouwen	1.722	1.722	1.722	1.722
Reserve accommodatiebeleid (onderwijs, welzijn, sport)	467	542	617	692
Reserve onderhoud groen	291	306	321	336
Bespaarde rente (diverse reserves)	489	479	455	448
<i>Onttrekkingen:</i>	6.428	7.029	5.845	5.308
Algemene reserve	1.101	801	683	683
Reserve gemeentehuis	50	807	45	45
Reserve kunst	5	5	5	5
Dekkingsreserve	1.021	1.001	920	879
Reserve onderhoud wegen en vervanging verkeerslichten	1.216	1.246	1.198	1.213
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	253	62	61	59
Bedrijfsreserve (beïnvloedbare personeelskosten)	199	134	134	134
Reserve vervanging voertuigen en grote machines	80	92	91	90
Reserve onderhoud gebouwen	1.405	2.266	2.078	1.673
Investeringsfonds	500			
Reserve accommodatiebeleid (onderwijs, welzijn, sport)	269	269	269	191
Herwaarderingreserve Vitens	40	40	40	
Reserve onderhoud groen	291	306	321	336

4.6 Overzicht geraamde incidentele baten en lasten

(bedragen x € 1.000)

Programma:	2019	2020	2021	2021
Verkeer en Vervoer				
Kleine verkeerskundige aanpassingen			30	30
Rationeel wegbeheer	500			
<Dekking reservering investeringsfonds	-500			
Natuur en milieu				
Deelname aan Nationaal Park Heuvelrug	20	20		
Wonen en ruimtelijke ordening				
Projectinhuur Wabo HH	100	100		
Onderwijs				
Leerlingen schoolvervoer	9			
Zorg en Welzijn				
De Linde (Steun informele initiatieven)	5	3		
< Dekking financieel kader sociaal domein	-5	-3		
Sport, recreatie, kunst & cultuur				
Breedtesportimpuls			20	
Koningsdag	17			
Uitbreiding capaciteit (fte)	60	90		
Bestuurlijke taken				
Inwonerpanel/gebiedsgericht werken	11		11	
Klanttevredenheidsonderzoeken	35		35	
Ondernemingsraad		2		
Vijfjaarlijkse reunie gemeenteraad	5			
Verkiezingen	170		67	74
Overhead				
RID	113	118	41	
Gemeentehuis		762		
> dekking reserve gemeentehuis		-762		
Accountant	8			
Wet normalisering rechtspositie ambtenaren	70			
Dekkingsmiddelen				
Andere Overheid: Soest 2025	695	1.265	1.063	1.063
< Dekking algemene reserve	-300			
Totaal incidentele baten/lasten	1.013	1.595	1.267	1.167

4.7 Overzicht subsidies

Producten	Subsidie	Bedrag 2019
3 Economische zaken	Stichting Sinterklaasintocht	3.428
4 Milieu	Kinderboerderij/ milieueducatie , stichting Balans	80.811
5 Bouwen en wonen	Woning Advies Commissie	4.690
6 Lokaal onderwijsbeleid	Cultuureducatie PO, Kunst Centraal en Idea	35.621
	Cultuureducatie VO, Griflandcollege	10.388
	Onderwijsachterstandenbeleid	69.014
6 Volwasseneneducatie	Volwasseneducatie	7.600
	Idea (voorheen Volksuniversiteit)	25.481
7 Zorg en Welzijn	Ontwikkelingssamenwerking, st. Derde Wereldgroep	13.315
	Ouderenbonden	6.201
	COSBO	1.196
	Stichting Slachtofferhulp Regio Utrecht	7.749
	Stichting Balans	1.398.104
	Stichting Welzijn Ouderen Soest	840.262
	Stichting Welzin	789.460
	Adviesraad Sociaal Domein	15.000
	GGD (voorkomen huisuitzettingen (VIA) , coördinatie beleid	34.034
	De Linde (steun informele initiatieven)	4.500
	Deskundigheidsbevordering	8.915
	Stichting Hulp In Praktijk	7.500
	Stichting Present	17.500
	Lyvore	160.497
	Innovatiefonds	196.411
7 Werk en Inkomen	Schuldhulpmaatje	10.500
	Clientondersteuning MEE	187.000
	Stichting Vluchtelingenwerk	127.945
8 Overig sport	Sportfederatie/sportgala	5.138
	Stichting gewoon sport Soest	2.500
8 Recreatie & Speelvoorzieningen	Sylvestercross	10.000
	Sportstimulering	4.000
	Regionaal bureau voor toerisme	82.925
	Stichting Oranjefeesten (Zie ook product cultuur)	8.455
8 Kunstbeoefening	Stichting 4/5 mei	13.000
	Amateur kunstbeoefening	25.000
8 Oudheidkunde/musea	Instrumentenfonds	8.789
8 Cultuur	Stichting Cabrio	8.750
	Stichting Oud Soest	19.388
	Scholen in de Kunst	50.000
	Stichting Literaire Activiteiten Soest	3.887
	Stichting Regiocultuurcentrum Idea (zie noot 2)	1.520.230
	Meerjarige culturele projecten	24.000
	Stichting Cultuurplatform	2.500
	Stichting Brandstof	18.000
	Radio Soest	27.592
	Maatschappelijk cultureel belang	20.000
	100 Stoelen Regeling	5.000
	Stichting Oranjefeesten (Zie ook product recreatie)	16.545
	Vereniging Artishock	34.411
	Totaal	€ 5.973.232

4.8 Uitvoeringsinformatie (gebaseerd op taakvelden)

Taxonomie	bedragen x € 1.000 omschrijving	JR2017		2018		2019		2020		2021		2022	
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
0.1	Bestuur	898	1	1.054	0	1.120	0	1.115	0	1.115	0	1.115	0
0.2	Burgerzaken	1.715	1.040	1.589	824	1.374	525	1.197	496	1.265	488	1.262	450
0.4	Overhead	11.648	1.459	12.377	1.460	12.618	1.608	13.593	1.608	12.650	1.608	12.305	1.608
0.5	Treasury	141	1.748	110	1.609	103	1.258	202	1.252	158	1.300	154	1.295
0.61	OZB woningen	522	5.071	528	5.055	657	5.124	657	5.124	657	5.124	657	5.124
0.62	OZB niet-woningen	0	3.145	0	3.199	0	3.244	0	3.244	0	3.244	0	3.244
0.64	Belastingen overig	12	259	16	268	8	272	8	272	8	272	8	272
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	53.982	0	57.207	0	59.651	0	61.627	0	63.322	0	65.008
0.8	Overige baten en lasten	451	245	1.148	328	1.476	150	2.914	150	3.759	150	5.236	150
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.813	0	2.996	0	2.896	0	2.902	0	2.819	0	2.980	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.531	17	1.969	15	1.654	15	1.674	15	1.574	15	1.574	15
2.1	Verkeer en vervoer	4.566	723	7.326	1.070	7.254	2.515	8.010	3.675	6.874	2.207	9.573	4.896
2.5	Openbaar vervoer	22	0	20	0	20	0	19	0	19	0	19	0
3.1	Economische ontwikkeling	309	20	269	0	219	0	219	0	219	0	219	0
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	82	0	88	0	69	0	69	0	69	0	69	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	12	72	75	80	61	87	61	87	61	87	61	87
3.4	Economische promotie	30	0	52	0	64	0	64	0	64	0	64	0
4.1	Openbaar basisonderwijs	265	0	226	0	226	0	226	0	226	0	226	0
4.2	Onderwijshuisvesting	1.465	0	1.515	0	1.512	0	1.493	0	1.462	0	1.442	0
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.624	871	3.061	859	2.910	972	3.060	1.086	3.147	1.199	3.215	1.312
5.1	Sportbeleid en activering	224	1	136	0	110	0	110	0	130	0	110	0
5.2	Sportaccommodaties	2.872	1.046	3.421	985	3.372	1.097	3.799	1.098	3.838	1.096	3.737	1.093
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2.087	408	2.359	418	2.202	418	2.264	418	2.170	418	2.193	418
5.4	Musea	76	0	140	0	359	0	141	0	231	0	138	0
5.5	Cultureel erfgoed	61	0	45	0	60	0	60	0	60	0	60	0
5.6	Media	94	0	90	0	97	0	96	0	96	0	95	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.347	159	3.551	166	3.402	167	3.519	167	3.571	167	3.503	167
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	5.657	190	7.607	37	4.699	37	5.124	37	5.616	37	5.688	37
6.2	Wijkteams	2.960	8	3.485	0	3.044	0	3.044	0	3.044	0	3.044	0
6.3	Inkomensregelingen	15.685	10.661	15.219	11.139	15.360	11.358	15.360	11.358	15.360	11.358	15.360	11.358
6.4	Begeleide participatie	5.850	0	6.203	0	5.578	0	5.434	0	5.346	0	5.346	0
6.5	Arbeidsparticipatie	993	0	1.040	0	1.234	0	1.234	0	1.234	0	1.234	0
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	1.346	138	1.490	210	1.385	177	1.385	156	1.385	134	1.385	112
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	9.314	773	7.975	734	10.214	984	9.944	984	9.784	984	9.708	984
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	2.133	0	2.557	0	3.001	0	3.007	0	2.993	0	2.993	0
7.1	Volksgezondheid	1.363	0	1.512	0	1.617	0	1.617	0	1.617	0	1.617	0
7.2	Riolering	3.516	3.988	5.649	6.019	4.659	5.078	5.136	5.555	5.492	5.928	5.573	6.012
7.3	Afval	3.657	3.844	3.702	3.824	3.895	3.957	3.704	3.957	3.707	3.962	3.683	3.938
7.4	Milieubeheer	1.120	247	1.024	0	1.090	0	1.305	0	1.305	0	1.355	0
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	515	708	565	605	604	615	648	619	620	621	660	622
8.1	Ruimtelijke ordening	968	165	1.395	0	866	0	866	0	866	0	866	0
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	5.904	5.721	5.355	5.195	7.383	7.189	7.440	7.232	2.505	2.298	2.291	2.084
8.3	Wonen en bouwen	1.411	2.197	1.964	1.820	1.425	1.770	1.497	1.770	1.454	1.770	1.436	1.770
	Totaal van baten en lasten	100.262	98.904	110.901	103.124	109.896	108.268	114.217	111.985	108.568	107.787	112.251	112.054
0.10	Mutaties reserves	10.466	12.216	4.367	12.751	4.610	6.428	4.685	7.029	4.758	5.845	4.847	5.307
	Totaal van baten en lasten na mutaties reserves	110.728	111.121	115.268	115.875	114.506	114.696	118.902	119.014	113.326	113.632	117.098	117.361
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten		393		608		190		112		306		263

4.9 Suggestielijst raad kaderdiscussienota

Bij de behandeling van de kaderdiscussienota op 27 juni (opiniërende raad) en 5 juli (besluitvormende raad) heeft u ons suggesties meegegeven om te betrekken bij de begroting 2019. Deze suggesties hebben wij hieronder - kernachtig geformuleerd - in een overzicht geplaatst en hebben we, zoals toegezegd, aangegeven wat we er in de begroting mee hebben gedaan.

Programma	Suggestie/opmerking raad	Wel niet mee in begroting? JA/NEE	Afwegingen	Partij
1	Veiligheid: zichtbaar voor de burger	JA	Komt terug in het begrotingsvoorstel voor uitbreiding capaciteit Veiligheid.	VVD
2	Parkeernormen Van Weestraat afschaffen?	NEE	Bij de aanpak parkeren winkelcentra maakte de (vorige) raad de keuze om parkeernormen niet af te schaffen maar centrumnorm te maken. Die opdracht voerden we uit.	Soest 2002
2	Verkeersveiligheid aan de Dalweg	JA	De rotonde Dalweg/Beukenlaan nemen we mee bij het onderzoek naar de verkeersveiligheid op de rotondes Koningsweg.	D66
2	Quick scan van potentiële te verbeteren verkeerssituaties in samenspraak met fietsers, voetgangers en de daartoe deskundige organisaties	JA	In 2019 zoeken we naar mogelijkheden voor een nieuwe risicogestuurde aanpak van verkeersveiligheid.	
4	Prio duurzaamheid: loopt vooruit op onderzoek rekenkamerzie?	JA	We hebben het proces zo vormgegeven dat we de uitkomsten van het onderzoek van de rkc kunnen meenemen. Zo ook de uitkomsten van het Landelijk Klimaatakkoord.	DSN
4	Groene ambitie > concreet maken! Water? Gif?	JA	milieuaspecten (kansen en bedreigingen) worden meegenomen in het op te stellen Natuurontwikkelingsplan Stedelijk gebied.	DSN
4	Vraagtekens bij ambities groen / extra budget	NEE	Puur beschouwend. De vraag was: is het niet veel extra geld voor groen. Graag nog wat in de knip houden voor andere zaken. PvdA ziet andere prioriteiten.	PvdA
4	Duurzaamheid: eerst onderzoek rkc afwachten	JA	We hebben het proces zo vormgegeven dat we de uitkomsten van het onderzoek van de rkc kunnen meenemen. Zo ook de uitkomsten van het Landelijk Klimaatakkoord.	Soest 2002
4	Waarom nu nog niet aardgasloos?	JA	Aanvragen die worden ingediend na 1 juli 2018 worden getoetst aan de regelgeving die geldend is op het moment van indiening en dat betekent dat voldaan moet worden aan aardgasvrij bouwen.	POS
4	Afvalscheiding: meer onderzoek, met name PMD	JA	Bij de evaluatie van het afvalbeleid begin 2019 wordt stilgestaan bij de ontwikkelingen op het gebied van nascheiding, bronscheiding en de ontwikkelingen rondom PMD.	POS
4	Prio bij gasloos bouwen	JA	De gemeente Soest gaat de komende jaren uitvoering geven aan het Coalitieakkoord 2018-2022 en geeft daarmee aan dat zij graag ziet dat er gasloos wordt gebouwd. Aanvragen die worden ingediend na 1 juli 2018 worden getoetst aan de regelgeving die geldend is op het moment van indiening en dat betekent dat voldaan moet worden aan aardgasvrij bouwen.	LAS
5	Handhaving: meer inzet op horeca buiten/milieu	NEE	Komt terug bij de opstelling het nieuwe handhavingsbeleid, dat in 2019 wordt opgesteld voor 2020.	GGG
5	Dalweg/Orlando: waarom alleen woningbouw senioren? Jong en oud.	JA	Het Masterplan Wonen zal een analyse geven van geschikte woningbouwlocaties. Om vitaal te zijn en te blijven wordt ingezet op een gevarieerde woningvoorraad in Soest. Specifieke locaties zijn bepalend voor het type woningbouw en welke doelgroep woonachtig kan zijn. Deze analyse geldt ook voor het Orlandogebouw.	DSN
5	Integrale aanpak gezondheid	JA	Komt terug in programma 7 en programma 4. Gezondheid en gezonde leefomgeving raakt fysiek en sociaal domein.	GL
5	Zorg over stapeling onderzoeken dalweg/Omgevingsvisie/MP Wonen > geen meerwaarde	NEE	De zorg over de stapeling van onderzoeken wordt door het college niet gedeeld. Om te komen tot goede ruimtelijke visies is het onontkoombaar om vooraf onderzoek te doen. Dit geldt zowel voor de Dalweg, het Masterplan Wonen als de Omgevingsvisie.	GL
5	Participatie waar niet goed is verlopen overdoen?	NEE	Het college wil nadrukkelijk samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties door o.a. participatie voor in de processen het contact en de verbinding zoeken. Dat betekent echter niet dat afgeronde participatietrajecten opnieuw gestart worden.	POS
5	Bouwen voor senioren! (Orlando) + meergeneratiewoningen	NEE	We willen het Orlandoterrein juist voor senioren ontwikkelen omdat daar in die wijk behoefte aan is. Om die reden is deze locatie als zodanig in het coalitieakkoord opgenomen. In het kader van het Masterplan kijken we naar de andere potentieel geschikte locaties en welke (mix aan) doelgroepen per locatie het beste passend is.	CU/SGP
6	Kosten leerlingenvervoer bezien/school naar kinderen	JA	Komt terug bij programma 6.	POS
7	Vinger aan de pols houden bij De Heybergh	Nee	We houden de vinger al aan de pols (staand beleid).	PvdA
7	Sociaal domein: basis in stand houden	JA	Verwerkt in programma 7.	Soest 2002
7	SD: meerjarige subsidie afspraken partners	JA	Wordt meegenomen in vernieuwingen subsidieproces.	GL
7	Jongeren actief meedoen bij plannen	JA	Suggesties verwerkt, met name in programma 5 en 9.	POS
7	Inzet: vereenzaming, mantelzorgers, laaggeletterdheid, demencie/dagbesteding	JA	Is verwerkt in programma 7.	CDA
7	Aanbeveling: rapport Rouvoet - scheidingsloket	JA	Aanbeveling wordt besproken op lokaal en regionaal niveau.	CU/SGP

Programma	Suggestie/opmerking raad	Wel niet mee in begroting? JA/NEE	Afwegingen	Partij
8	Sporthal: motie LAS is voor integratie sporthal ipv bij-plaatsing	NEE	Wordt meegenomen in de uitwerking bij vraagstuk nieuwe sporthal.	LAS
9	Hondenbelasting: tarieven blijven indexeren? Kosten zijn veel lager dan baten	NEE	Suggestie wordt niet overgenomen door het college.	DSN
9	Jongeren betrekken bij opstellen bestemmingsplannen	JA	Suggestie verwerkt in de tekst.	Soest 2002
9	Wens: ex ante-onderzoek rkc valkuilen nieuw gemeentehuis	NEE	Suggestie kreeg geen bijval in de raad.	GL
9	Geen ex ante-onderzoek nieuw gemeentehuis rkc	JA	Zie opmerking bij tegenovergestelde suggestie.	D66
9	Te veel geld voor reünie raad	NEE	Dit is aan de raad zelf.	GL
9	Participatie/ burgerinitiatief - graag meedenken over vormgeving	JA	Suggestie verwerkt in de tekst.	POS
9	Financieel: meerjarig sluitende begroting	JA	Zie de bestuurlijke inleiding en hoofdstuk 2.	D66
9	ICT: onderscheid aanbrengen: instandhouding versus nieuwe ambities	JA	Is verwerkt in programma 9: de diverse ICT kostenonderdelen zijn gespecificeerd weergegeven in een tabel (gemeentelijk en RID-deel).	VVD
9	Participatie: raad/tafels	Ja	We betrekken de raad aan de voorkant; het voorbeeld van de tafels nemen we mee in de verdere uitwerking.	DSN
9	Sociale voorzieningen Soesterberg: actiever; veel nieuwe inwoners	JA	Tekstueel in programma 5 verwerkt.	GL
3 en 4	Duurzaamheid: onderbouwen! Kansen voor lokale economie	JA	Het gevraagde budget voor Duurzaamheid is verder onderbouwd en de kansen voor de lokale economie zijn meegenomen in programma 3.	VVD
Bestuurlijke inleiding	Voorstellen onderbouwen en zo nodig faseren	JA	Zie bestuurlijke inleiding en hoofdstuk 2, Financiële positie.	CDA